

Meerjarenbegroting 2025-2028

Gemeente Amersfoort

24-09-2024

Website van de
Meerjarenbegroting 2025-
2028:

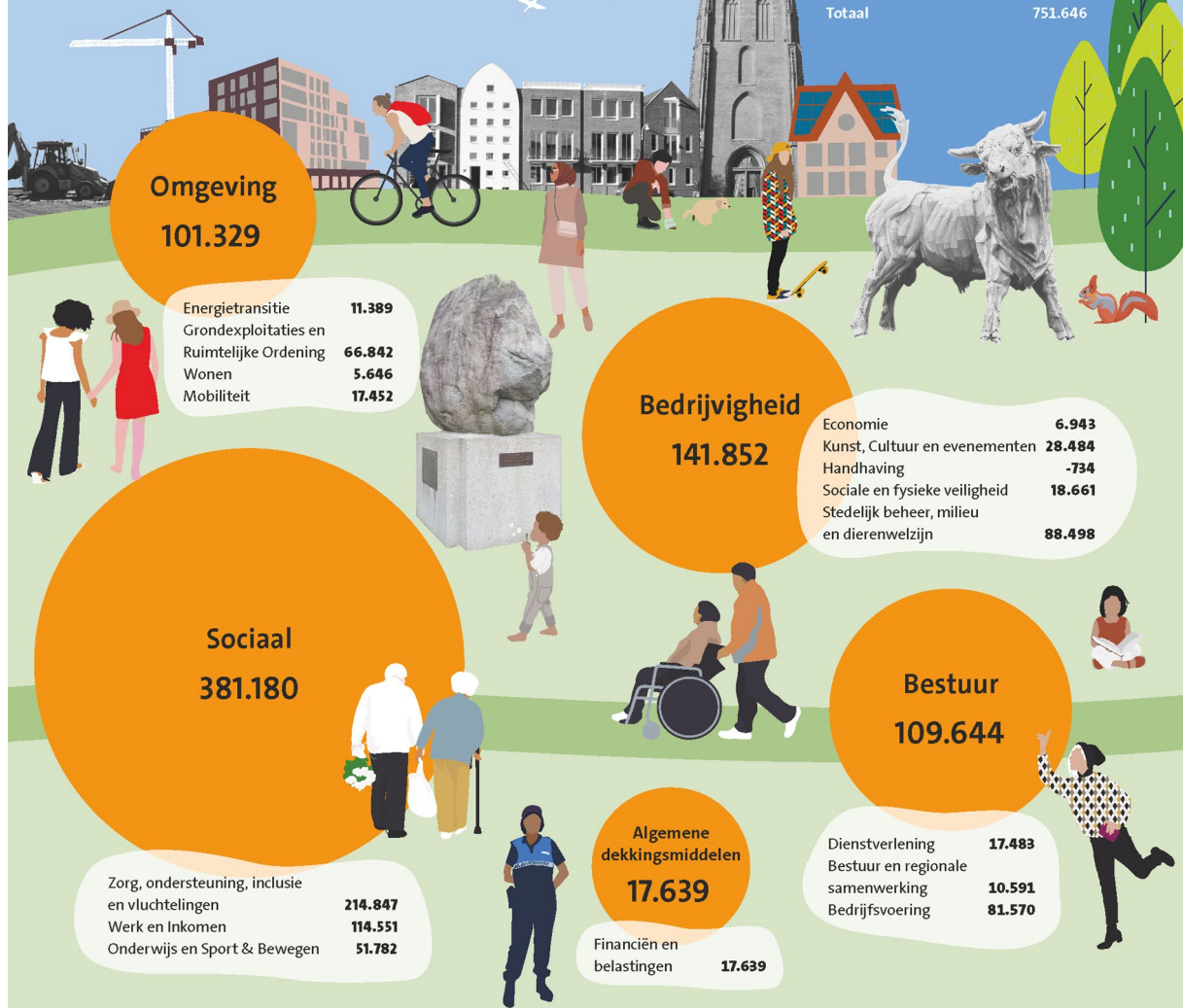
Begroting 2025

In de begroting staat wat de gemeente wil bereiken, hoe ze dat wil doen en wat het kost. Ook staat in de begroting welke inkomsten de gemeente verwacht. De infographic hieronder laat zien waar het geld dat de gemeente in 2025 binnenkrijgt vandaan komt en waar het geld aan uitgegeven wordt. De bedragen zijn x € 1000. Onderaan staat een aantal gemeentelijke belastingen en heffingen, en hoeveel euro huishoudens daar gemiddeld aan kwijt zijn in 2025.

Waar komt het geld vandaan in 2025?

Rijk	493.095
Belastingen	66.480
Afvalstoffenheffing	25.694
Rioolheffing	16.940
Leges en heffingen	14.643
Grondzaken	40.842
Reserves	39.016
Overige opbrengsten	54.936
Totaal	751.646

Waar gaat het geld naartoe in 2025?

Wat betaalt een inwoner gemiddeld in 2025?

Rioolheffing- gebruikers
Per huishouden **68**

Rioolheffing- eigenaren
Per huishouden **85**

Afvalstoffenheffing
Eenpersoonshuishoudens **286**
Meerpersoonshuishoudens **401**

OZB-eigenaren
Per huishouden **455**

Hondenbelasting
Per hond **103,70**

Stad met een hart

Amersfoort

*De infographic is niet gewijzigd naar aanleiding van de aangenomen amendementen.

Leeswijzer

Voor u ligt de Meerjarenbegroting 2025-2028. De meerjarenbegroting geeft inzicht in het te voeren beleid, de inkomsten en uitgaven (ofwel de baten en de lasten) in 2025, met ramingen voor de jaren 2026 t/m 2028. Het college van Burgemeester en Wethouders heeft de begroting op 24 september 2024 aan de gemeenteraad gepresenteerd. De begroting die de raad vaststelt, bieden we (conform de voorschriften uit de Gemeentewet) vóór 15 november 2024 aan de provinciale toezichthouder aan.

De begroting bestaat uit een bestuurlijke en financiële inleiding, gevolgd door 5 programma's waarin diverse deelprogramma's zijn opgenomen en de paragrafen. Naast de verplichte paragrafen vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) hebben we een extra paragraaf 'Duurzaamheid' en een extra paragraaf 'Ruimtelijke investeringsstrategie' opgenomen in deze begroting. De paragraaf ruimtelijke investeringsstrategie is nieuw. We voegen deze paragraaf toe, om op één plek een totaalbeeld te geven van de ruimtelijke investeringsstrategie die qua onderwerp in meerdere programma's van de begroting voorkomt. Ook kent de meerjarenbegroting enkele bijlagen. Deze onderdelen zijn allemaal terug te vinden op de internetpagina en in de pdf van de Begroting 2025-2028. Daarbij is de internetpagina leidend. De pdf is een afgeleide daarvan en bevat niet alle 'doorklikmogelijkheden' die de internetpagina wel heeft.

Elk programma is voorzien van een inleiding met de hoofdpunten van het beleid. Daarna volgen de belangrijkste doelen, activiteiten en indicatoren van dat programma, alsmede een financiële tabel en de belangrijkste financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting 2024. Binnen de programma's onderscheiden we deelprogramma's. Dat is het niveau waarop uw raad de begrotingsbedragen vaststelt. Verder zijn op verzoek van uw raad per programma overzichten met de reserves en voorzieningen, investeringen, risico's, projecten en subsidies die bij dat programma horen, opgenomen. Dit alles is zo beknopt en integraal als mogelijk uitgewerkt. Dat draagt bij aan de stuurbaarheid door raad en college en verantwoording richting de inwoners van Amersfoort.

Ten aanzien van de financiële tabellen in de programma's: daarin analyseren we de mutaties in de begroting 2025 ten opzichte van de actuele begroting 2024 per 9 juli 2024. Daarbij betekent een '+' bij de baten een hogere begrote opbrengst en een '-' een lagere begrote opbrengst. Aan de lastenkant betekent een '+' dat dit gunstig is voor de gemeentelijke financiën, omdat er minder wordt uitgegeven; een '-' houdt in dat iets meer geld kost en dus ongunstig is voor onze financiën. We lichten in elk geval de financiële afwijkingen toe als die groter zijn dan € 0,3 miljoen; óf wanneer ze politiek/bestuurlijk relevant zijn. Voor de financiële tabellen geldt in een enkel geval dat de som der delen af kan wijken van het totaal; dit komt door afrondingsverschillen.

De begroting is kernachtig, maar biedt veel verwijzingen naar achterliggende beleidsnota's, rapporten en statistieken. De hoofdtekst en financiële tabellen van de begroting, die naast de webversie in pdf-vorm beschikbaar zijn, vormen het document dat de raad vaststelt. Alle doorklikmogelijkheden op de website bieden achtergrondinformatie. Deze zijn niet opgenomen in de pdf.

Met uitzondering van de Infographic, is alle informatie in deze (online) begroting inclusief de amendementen die aangenomen zijn bij het vaststellen van de begroting op 12 november.

Inhoudsopgave

Leeswijzer.....	3
Bestuurlijk perspectief	6
Portefeuillehouders.....	9
Financiën	13
Brede welvaart en macro-economische / financiële beschouwingen	14
Uitgangspunten begroting	18
Financiële ontwikkelingen meerjarenbegroting.....	20
Ombuigingen	25
IJKpunten financiële positie	27
Door de raad te autoriseren begrotingsbedragen.....	30
Incidentele en structurele baten en lasten	37
Programma's	38
1. Programma Omgeving	39
2. Programma Sociaal.....	82
3. Programma Bedrijvigheid	119
4. Programma Bestuur	153
5. Programma Algemene dekkingsmiddelen	174
Paragrafen	190
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	191
Verbonden partijen	201
Onderhoud kapitaalgoederen	223
Financiering	231
Lokale heffingen.....	238
Grondbeleid	249
Bedrijfsvoering.....	255
Wet open overheid	259
Duurzaamheid.....	261
Ruimtelijke Investeringsstrategie Amersfoort (RISA).....	271

Bijlagen.....	275
Geprognosticeerde balans.....	276
Overzicht begroting 2024 na wijziging	277
Incidentele baten en lasten.....	293
Subsidies	307
Uitgebreid overzicht reserves en voorzieningen	311
Geplande investeringen	317
Uitgebreid overzicht ombuigingen	322
Taakvelden	327
Verplichte BBV Indicatoren	333
Verklarende woordenlijst	340

Bestuurlijk perspectief

Wij presenteren u de Begroting 2025-2028. In deze begroting vindt u de doelen en activiteiten om Amersfoort de komende jaren groener, socialer en toekomstbestendig te maken. We staan voor grote uitdagingen in een wereld die snel verandert, waar onzekerheden en dreigingen - zoals financiële schommelingen en geopolitieke ontwikkelingen - de koers van vandaag en morgen beïnvloeden. Maar de complexiteit van deze tijd dwingt ons niet alleen na te denken over de uitdagingen van vandaag en morgen. Deze tijd biedt kansen. Het daagt ons uit om vooruit te denken: twee generaties vooruit. De Kadernota 2025-2028, het coalitieakkoord 2022-2026 Akkoord! en de diverse plannen die de afgelopen jaren door het college en de raad zijn vastgesteld vormen een stevige basis voor de uitvoering. Samen met onze partners zetten we concrete stappen om de ambities te realiseren. Samen maken we Amersfoort klaar voor de toekomst!

Via stadsgesprekken, een online enquête en gesprekken met partners hebben we in 2024 nagedacht over ombuigingen, die helaas noodzakelijk zijn omdat gemeenten fors minder geld ontvangen van het Rijk. Dat heeft geleid tot een evenwichtig pakket aan ombuigingen in de Kadernota 2025-2028. In dat pakket zitten ook pijnlijke keuzes. Keuzes die helaas noodzakelijk zijn voor een sluitende begroting. In de voorliggende begroting hebben we de ombuigingen financieel verwerkt. Tegelijkertijd blijven we actievoeren samen met andere gemeenten en de VNG om het Rijk te bewegen de bezuinigingen op het gemeentebudget ongedaan te maken, bijvoorbeeld met de VNG-campagne 'Je gemeente doet er alles aan'. Voor de komende periode zijn daarnaast de plannen van het nieuwe kabinet van belang. Het college hoopt op een constructieve samenwerking met het nieuwe kabinet op de belangrijke opgaven van deze tijd en is benieuwd naar het regeerprogramma. In het vervolg van dit bestuurlijk perspectief presenteren wij u onze inzet voor 2025 en verder aan de hand van de principes uit het coalitieakkoord.

Goed leven binnen de grenzen van de aarde

De gevolgen van de opwarming van de aarde zijn ook dit jaar weer goed merkbaar geweest. We hebben lange periodes van veel regen meegemaakt, met als gevolg dat de aanplant van nieuwe bomen niet kon plaatsvinden. Maar ook periodes van extreem warm weer maakten het buiten én binnen niet aangenaam. Daarom nemen we in Amersfoort onze verantwoordelijkheid in het verminderen van de CO₂ uitstoot, zodat we de opwarming van de aarde kunnen beperken. De komende tijd werken we verder met betrokken organisaties en inwoners aan de realisatie van grootschalige energieopwekking op de Isselt en langs infrastructuur zoals de A28 en A1. Ook gaan we gebiedsgericht verder met het verkennen van de kansen die een collectief warmtenet kan bieden. Daarnaast bereiden we ons voor op het veranderende klimaat (hitte, droogte en veel regen) en passen hier onze omgeving op aan. De transitie naar duurzame mobiliteit in onze stad heeft daarnaast onze prioriteit. We stellen een programma Mobiliteit op en we stellen een mobiliteitsfonds in om deze verandering in mobiliteit te stimuleren. Ook wordt de komende periode het parkeerbeleid dat in 2023 is vastgesteld verder uitgewerkt en worden de parkeernormen voor nieuwbouw aangepast. Goed leven binnen de grenzen van de aarde betekent ook een samenleving waarin we zo weinig mogelijk afval creëren en grondstoffen goed (her)gebruiken. In 2025 krijgt deze transitie extra aandacht, bijvoorbeeld met circulair inkopen, circulaire gebiedsontwikkeling en het nieuw op te stellen Omgevingsprogramma Circulaire Stad.

Een thuis voor iedereen

Amersfoort is een aantrekkelijke stad om in te wonen en werken. We vinden het belangrijk dat ook in de toekomst Amersfoort een aangename stad is en waar voor iedereen die dat wil een huis te vinden is. Ons doel blijft het bouwen van 1.000 woningen per jaar. Dat is de afgelopen jaren nagenoeg steeds gelukt. Met het Rijk en de provincie maakten we afspraken over co-financiering voor een aantal grootschalige woningbouwlocaties en de plannen voor 3.300 woningen in Bovenduist krijgen in 2025 verder vorm. In 2025 starten we met het vullen van een ruimtelijk investeringsfonds

voor het realiseren van maatschappelijke voorzieningen, zoals parken, bruggen, sportzalen en fietspaden voor de nieuwe woonwijken. Daar waar nieuwe huizen komen zorgen we ervoor dat het ook fijn vertoeven is in de omgeving. De woonwijken van de toekomst zijn groen en duurzaam. Dat geldt overigens ook voor bestaande wijken, waar met minder parkeerplaatsen een groenere en gezonde leefomgeving voor mens en dier ontstaat.

Welzijn en sociale rechtvaardigheid

Belangrijk blijft dat alle inwoners van Amersfoort mee kunnen doen en zich thuis voelen. Inclusie, kansengelijkheid en verminderen van bestaansonzekerheid hebben prioriteit. In het bijzonder de kinderen en jeugd, zoals gelijke kansen in het onderwijs en het realiseren van meer plekken in de maatschappelijke opvang waar mensen individueel opgevangen kunnen worden. Daarnaast hanteren we het principe ongelijk investeren voor gelijke kansen. De wijkgerichte aanpakken voor Liendert en Soesterkwartier zijn hier goede voorbeelden van. Voor de uitvoering van het Omgevingsprogramma Liendert stellen we in deze begroting € 3 miljoen extra aan incidentele middelen beschikbaar. Het doel is om te zorgen voor meer kansen in Liendert: meer kans op werk, betere scholing, inzet op taal en minder armoede. Maar ook meer en beter groen, met passende woningen en winkels, scholen en buurtcentra.

Meedoen en rondkomen staan voor ons voorop. Werken of maatschappelijk participeren verkleint de kans op armoede of geldzorgen. Maar het verminderen van bestaansonzekerheid gaat over meer. Het gaat niet alleen over voldoende inkomen en werk dat loont, maar ook over een goede gezondheid, betaalbare en duurzame huisvesting, gezonde sociale relaties en een zinvol leven. Het college geeft hier de komende jaren extra prioriteit aan. Op dit moment herijken we onze integrale armoede-aanpak die in 2025 uitvoering krijgt.

Een veilig Amersfoort

Amersfoort is een relatief veilige stad, maar dat gaat niet vanzelf. Aan die veiligheid werken talloze inwoners, bedrijven, partners en de gemeente hard samen. Belangrijke speerpunten zijn de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit, het veilig opgroeien van jongeren en de online veiligheid. We dragen eraan bij dat mensen op een veilige manier en met respect voor de rechten van anderen hun mening kunnen uiten.

Goed samenspel en in gesprek

Amersfoort streeft naar een open, transparant en toegankelijk bestuur dat de stem van inwoners waardeert en hen actief betreft bij de uitdagingen van de stad. We staan voor grote opgaven en werken nauw samen met bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties om duurzame oplossingen te vinden. Zo experimenteren we met nieuwe vormen van democratie, zoals een gelote burgerraad, waarmee we in 2025 verder gaan.

Financiële vooruitkijk

Het financiële ravijn vanaf 2026 zorgt ervoor dat gemeenten ruim € 3 miljard minder aan inkomsten ontvangen het Rijk. Het nieuwe kabinet lijkt hier tot nu toe geen verandering in te brengen. Vooruitlopend op het ravijnjaar 2026 zijn we in 2023 een proces gestart om ombuigingen te onderzoeken. Met inbreng van inwoners en partners is hier een evenwichtig pakket aan ombuigingen in de Kadernota 2025-2028 uit voort gekomen. Deze ombuigingen optellend tot € 24 miljoen per jaar zorgen voor een structureel sluitende begroting in 2026.

Met de nieuwste cijfers zien we echter opnieuw een verwacht structureel tekort ontstaan in 2027, als gevolg van de nieuwe verdeelsystematiek van het Rijk en kostenstijgingen. Het college doet in deze begroting geen voorstellen voor het dichten van de tekorten vanaf 2027. Op de eerste plaats vinden wij dit een keuze voor het volgende gemeentebestuur na de verkiezingen in 2026. Daarnaast hebben we net een ombuigingsproces van € 24 miljoen achter de rug wat eerst nog uitgewerkt en geëffectueerd moet worden. Bovendien zijn er nog onzekerheden over het daadwerkelijke tekort,

mede gelet op het pas aangetreden kabinet. Zoals de gesprekken met het kabinet over het tekort van € 3 miljard voor gemeenten en hoe om te gaan met de stijgende zorgkosten.

Het college voelt zich verantwoordelijk om een volgend bestuur een solide financiële uitgangspositie te geven, waarin voldoende ruimte en comfort is zodat er snel keuzes gemaakt kunnen worden wanneer noodzakelijk. Ook zijn er incidentele middelen beschikbaar waardoor er tijd is om verdere ombuigingen na 2026 te implementeren. Een mogelijk volgend ombuigingspakket vraagt fundamentele keuzes in ambities en opgaven van ons college en gemeenteraad.

Portefeuillehouders

Het college van burgemeester en wethouders zorgt voor het dagelijks bestuur van de gemeente. Het college van Amersfoort bestaat uit de burgemeester en acht wethouders.

Het college werkt samen met de raad, (maatschappelijke) organisaties en inwoners aan de opgaven en uitdagingen van Amersfoort.

Tyas Bijholt

	Mobiliteit
	Kunst, cultuur en evenementen
	Onderwijs mbo/hbo
	Onderwijs en arbeidsmarkt
	Wijkwethouder Vermeerkwartier, Bergkwartier en Leusderkwartier

Willem-Jan Stegeman

	Financiën
	Economie en circulariteit
	Stadshart/Binnenstad
	Spoorzone Hoefkwartier
	Bovenduist (A1-zone)
	Vastgoed en grondzaken
	Wijkwethouder Binnenstad, Kruiskamp en Koppel

Jeroen Bulthuis

	Wonen
	Spoorzone Langs Eem en Spoor
	Energietransitie
	Wijkwethouder Soesterkwartier, Randenbroek en Schuilenburg

Tijdelijk wethouder Jeroen Bulthuis vervangt wethouder Astrid Janssen. Hij neemt als tijdelijk wethouder per 17 september 2024 haar portefeuilles waar.

Nadya Aboyaakoub-Akkouh

	Jeugd(zorg)
	Onderwijs PO/VO (primair- en voortgezet onderwijs)
	Inburgering en integratie
	Werk, inkomen en armoedebeleid
	Wijkwethouder Liendert en Rustenburg

Micheline Paffen-Zeenni

	Wmo, wijkteams en sociale basisinfrastructuur
	Volksgesondheid
	Diversiteit en toegankelijkheid
	Interbestuurlijke samenwerking
	Gemeentelijke organisatie
	Nieuw stadhuis
	Wijkwethouder Nieuwland, Hoogland en Kattenbroek

Ben van Koningsveld

	Sport en bewegen
	Bestuurlijke vernieuwing en participatie
	Gebiedsgericht werken

Rutger Dijksterhuis

	Ruimtelijke Ordening
	Omgevingsvisie
	Erfgoed, monumenten en archeologie
	Toerisme, recreatie en citymarketing
	Wijkwethouder Vathorst en Hooglanderveen

Johnas van Lammeren

	Dierenwelzijn
	Duurzame leefomgeving en biodiversiteit (Klimaatadaptatie, Stedelijk beheer, Milieu, Luchtkwaliteit en Groen)
	Dienstverlening
	Informatievoorziening (IV, ICT, Archief en communicatie)
	Vergunningen en toezicht
	Crematorium en begraafplaatsen
	Wijkwethouder Schothorst, Zielhorst en Hoefkwartier

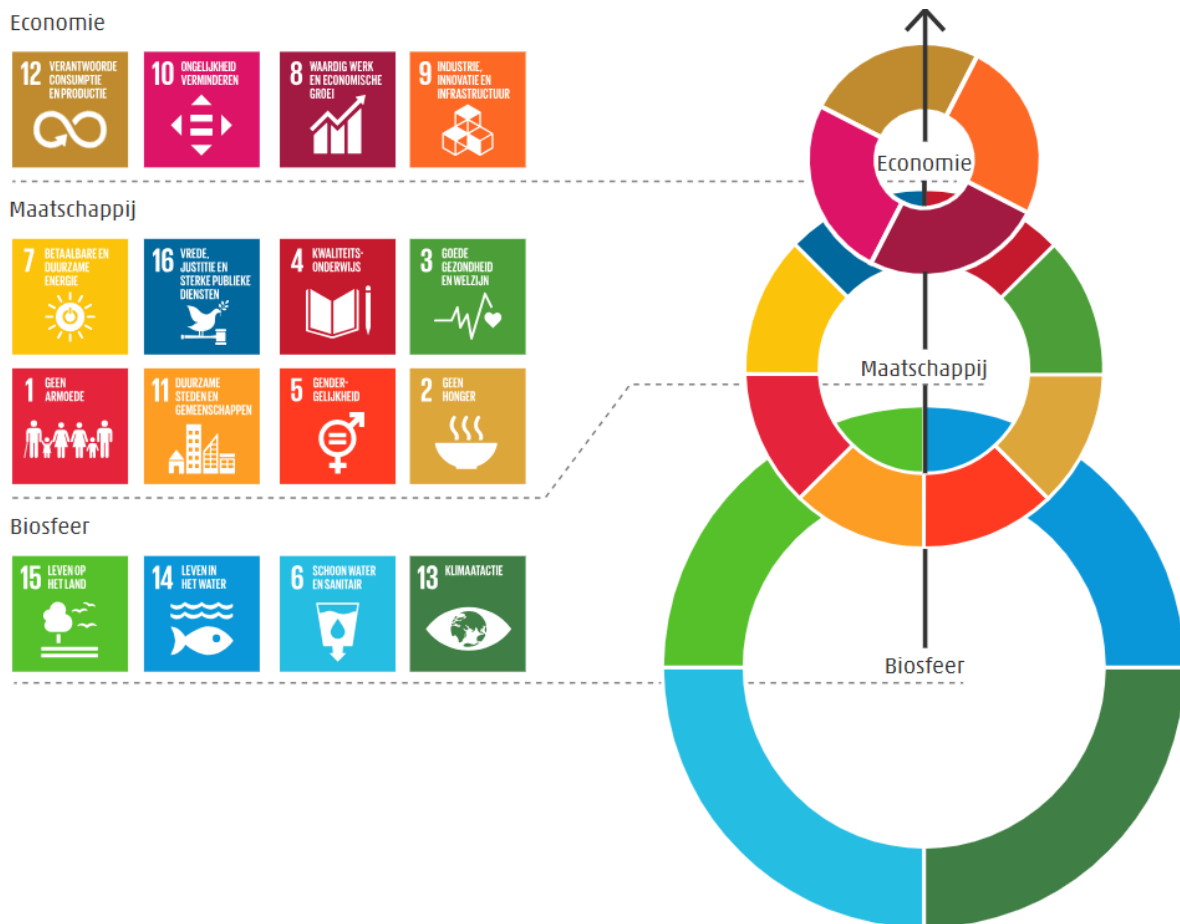
Lucas Bolsius

	Algemeen bestuur en juridische zaken
	Public Affairs
	Veiligheid en handhaving
	Asielopvang

Financiën

Brede welvaart en macro-economische / financiële beschouwingen

In dit onderdeel gaan we in op brede welvaart, de macro-economische en financiële ontwikkelingen en hoe die de Amersfoortse begroting beïnvloeden. De wereld staat immers niet stil. Ontwikkelingen elders in de wereld hebben invloed op inwoners en bedrijven in Amersfoort, en op ons beleid. Wanneer we het hebben over macro-economische ontwikkelingen, kijken we breder dan de 'financiële' economie. Het begrip brede welvaart helpt daarbij. 'Brede welvaart betreft de kwaliteit van leven hier en nu, en de mate waarin deze ten koste gaat van de brede welvaart van latere generaties of van die mensen elders in de wereld' (CBS). In de brede welvaart staat de mens centraal en gaat het om de keuzevrijheid die mensen hebben en om de gevolgen van hun keuzes op anderen (nu, later en elders). Daarbij zijn we onderdeel van een groter geheel. Zo kan ook het verband tussen brede welvaart en de Sustainable Development Goals inzichtelijk worden gemaakt, zie onderstaande figuur.

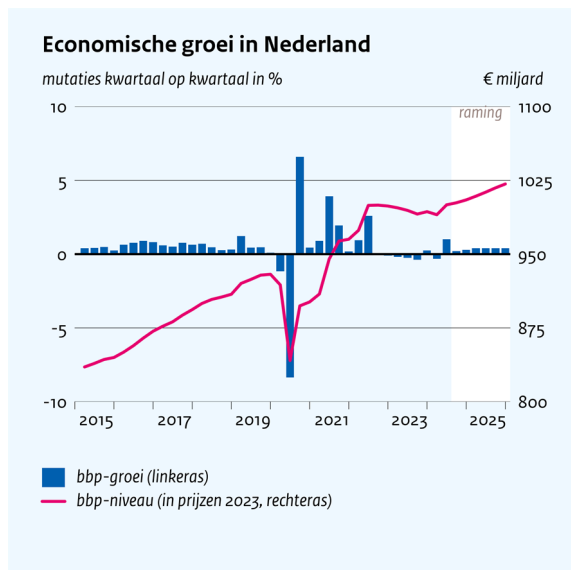
Bron: Brede Welvaart, CBS

Wanneer we kijken naar brede welvaart dan zien we dat Amersfoort er relatief goed voor staat. In de laatste 'Atlas voor gemeenten' scoort Amersfoort een mooie 59e positie van alle 342 gemeenten als het gaat om aantrekkelijke gemeente om te wonen. Daarbij kijkt men o.a. naar de afstand tot openbaar groen, sportvoorzieningen, scholen, winkels, etc. Ook scoren we goed op de sociaal economische index. Onze bevolking is relatief goed en hoog opgeleid. De sociale voorzieningen zijn relatief gezien op peil en de gezondheidsverwachtingen zijn relatief goed. Maar we hebben nog heel wat stappen te zetten om gezondheidsverschillen tussen groepen te verkleinen en kansengelijkheid

en bestaanszekerheid te vergroten. Deze doelstellingen in het sociaal domein monitoren we in de Monitor Inclusieve Stad. Het aantal woningzoekenden is nog hoog. Daar bouwen we ook woningen voor. Dat leidt echter wel tot een hoger bebouwd oppervlak in de stad. Het aantal werklozen in Amersfoort ligt onder het landelijk gemiddelde. Als het gaat om de brede welvaart, scoort Amersfoort dus overwegend goed. En een hoge brede welvaart zorgt ervoor dat men zich overwegend goed voelt in de stad, wat weer goed is voor het welbevinden van onze inwoners.

Kijkend naar de macro-economie: na de inval van Rusland in Oekraïne op 24 februari 2022 schoot wereldwijd de inflatie omhoog. Ook in Amersfoort hadden en hebben we daar last van. Alles werd duurder: het onderhoud, nieuwbouw en vooral ook energie. Om de inflatie te beteugelen, heeft de Europese Centrale Bank het afgelopen jaar diverse malen de rente verhoogd. Was het lenen van geld begin 2021 nog nagenoeg 'gratis', momenteel kost het rond de 4% om eenzelfde lening af te sluiten. De kosten van een lening zijn hiermee meer dan verviervoudigd in een korte tijd. Onze investeringsopgave wordt hiermee ook duurder. Hoge inflatie en hoge rentes vertalen zich doorgaans door in hogere lonen. De huidige CAO voor gemeentebambtenaren loopt tot en met het eerste kwartaal van 2025. Omdat de inflatie momenteel nog hoog blijft in Nederland (3,7% in juli 2024 ten opzichte van juli 2023) blijven de loonstijgingen ook hoog. Ze houden doorgaans gelijke tred met de inflatie (of liggen daar iets boven), om te voorkomen dat het reële inkomen van werknemers daalt. Omdat de huidige CAO 31 maart 2025 afloopt, weten we nog niet hoe hoog de kosten voor de gemeentelijke begroting 2025 zullen zijn. Vooralsnog houden we rekening met een stijging van 3,5% (inclusief de ontwikkeling van de sociale premies). Daarmee zitten we iets hoger dan de ramingen van het Centraal Planbureau (CPB) die doorgaans wat behoudender raamt.

De vorige kabinetten hebben voor behoorlijke financiële problemen bij de gemeenten gezorgd. We krijgen in totaal ruim € 3 miljard minder aan inkomsten van het Rijk. Het nieuwe kabinet lost de financiële problemen van de gemeenten niet op. Voor de groei van het gemeentefonds zijn we voortaan afhankelijk van de groei van de economie uit het verleden. Maar uit de baten van die extra groei uit het verleden, moeten we onze eigen toekomstige groei (van het aantal woningen, wegen, groen, scholen, etc.) betalen. En omdat de vergrijzing sneller gaat dan de groei van de economie, zijn we jaarlijks daar een steeds groter deel van onze uitgaven aan kwijt, waardoor er minder overblijft voor de rest van de begroting. Het afgelopen jaar hebben we daarom al een ombuigingsoperatie in gang gezet ter grootte van € 24 miljoen. Die blijkt echter nog niet voldoende, omdat er vanwege allerlei kostenstijgingen in combinatie met het financiële ravijn, er meerjarig nog steeds een structureel tekort is in onze begroting. Daar komt bij dat het kabinet de specifieke uitkeringen met een korting van 10% wil overhevelen naar het gemeentefonds. De kans bestaat dat de overheveling niet doorgaat, maar de korting wel blijft staan, wat onze financiële problemen nog eens vergroot.

Bron: cMEV, Centraal Planbureau

Het Centraal Planbureau (CPB) raamt voor de komende jaren een lichte aanhoudende economische groei. In laatste raming van het Centraal Planbureau uit augustus blijkt een economische groei van 0,6% in 2024 en 1,6% in 2025. De inflatie daalt volgens het CPB van 3,6% dit jaar naar 3,2% in 2025. De huizenprijzen blijven landelijk, maar ook in de regio Amersfoort naar verwachting verder stijgen: de (hypotheek)rente lijkt op een voorlopig hoogtepunt te zijn beland en gaat dalen. Daarnaast blijft de vraag naar woningen groter dan het aanbod, ook al ligt het bouwvolume in Amersfoort met gemiddeld 1.000 nieuwe woningen per jaar relatief hoog. Na een paar jaar van daling, laat de koopkracht van de huishoudens weer een stijgende trend zien. In 2024 stijgt de koopkracht nog met 2,5%; in 2025 neemt de koopkracht nog eens met 1,1% toe. De oorzaak van de stijgende koopkracht ligt bij de loonstijgingen. De lonen stijgen harder dan de inflatie, waardoor huishoudens onder aan de streep beter af zijn. Volgens het CPB is daarmee de koopkrachtdaling na de inflatiegolf van een paar jaar geleden ingelopen.

Het aantal mensen in armoede daalt. Vooral dankzij de hogere huurtoeslag. Leefde een paar jaar geleden nog bijna 6% van de Nederlanders onder de armoedegrens; in 2025 is dat gedaald naar 4,1%. Dat is nog steeds te hoog, want het ideaalbeeld is 0%.

De werkloosheid loopt iets op, maar blijft historisch laag. De werkloosheid stijgt van 3,6% in 2023 naar 3,7% in 2024 en 3,9% in 2025.

Als klein land zijn we als Nederland sterk afhankelijk van het buitenland. Kleine ontwikkelingen in het buitenland kunnen grote gevolgen hebben voor de Nederlandse economie. Zo vormden in het verleden de handelsoorlogen tussen de Verenigde Staten en China een serieuze bedreiging voor de hoge economische groei in Europa en in Nederland. Nu beperkt en bedreigt de onregelde wereldhandel, de oorlog in de Oekraïne en de dreiging tussen China en Taiwan de mondiale economische groei en dus ook de groei in de Eurozone. Daarnaast zien we dat de arbeidsproductiviteit in Nederland afneemt en zich op het laagste punt sinds jaren bevindt. Een dalende arbeidsproductiviteit (we worden steeds minder productief als land) leidt doorgaans ook tot een lagere economische groei, tenzij dit effect tenietgedaan wordt door een hogere groei van de beroepsbevolking.

Het EMU-tekort van het Rijk is in 2024 2,2% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) en ontwikkelt zich (zonder beleidsmatige ontwikkelingen) naar een tekort van 2,6% van het BBP in 2025. Daarmee

ligt het tekort ruimschoots binnen de in Europees verband afgesproken norm van 3%. Wanneer het kabinet echter bij Prinsjesdag nieuwe uitgaven raamt of belastingtegenvallers presenteert, kan dit tekort verder oplopen richting of boven de Europese norm van 3%. Het oplopende EMU-tekort zorgt ervoor dat de staatsschuld toeneemt van 45,3% in 2024 naar 46,9% in 2025. Ook hier geldt dat de staatsschuld zich anders kan gaan ontwikkelen op grond van besluitvorming van het kabinet over de Miljoenennota.

Naast de wisselende vooruitzichten voor de Nederlandse economie in zijn geheel, is er weinig reden om optimistisch te zijn over de gemeentelijke financiën. De groei van het gemeentefonds was de afgelopen jaren hoog, maar in 2025 krijgen we een eenmalige korting van € 675 miljoen in het gemeentefonds in ruil voor een structurele afschaffing van de oploop van de opschalingskorting vanaf 2026 (ook € 675 miljoen). Ondanks dat die opschalingskorting afgeschaft wordt, blijft het financiële ravijn nog steeds bestaan. De groei van het gemeentefonds is beduidend lager dan eerder verwacht. Aan de andere kant nemen de gemeentelijke lasten wel toe (onderhoud, vervangingsinvesteringen, verduurzaming, woningbouw) wat tot een disbalans leidt in de gemeentelijke middelen en taken. Daarmee blijft de toekomst in financiële zin spannend én zorgwekkend. Ons College blijft de ontwikkelingen nauwgezet volgen en zal zo spoedig mogelijk een voorstel tot bijsturing aan uw Raad voorleggen wanneer dat nodig mocht zijn.

Daarnaast merkt ons College op dat ook de gemeente Amersfoort in toenemende mate last heeft van de krapte op de arbeidsmarkt. We merken dat het lastig is om voldoende goed opgeleid personeel te vinden. Dat kan invloed hebben op de uitvoering van de ambities uit deze begroting. Dat geldt overigens niet alleen voor het eigen personeel, maar ook voor de zaken die we uitbesteden bij de aan ons gelieerde partijen, maar ook bij anderen. Aannemers bijvoorbeeld hebben het werk voor het uitkiezen en kunnen dus selectief zijn in het werk dat ze aannemen. Zoals ook uit de Zomerrapportage 2024 bleek, is ook bij diverse partijen sprake van personeelskrapte waardoor werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden, met alle gevolgen van dien. Dat is een groot risico dat ook voor de uitvoering van de begroting 2025 boven de markt hangt.

Uitgangspunten begroting

- Alle bedragen in deze begroting zijn in duizendtallen, tenzij anders vermeld.
- De begroting voldoet aan de kaders zoals door uw Raad gesteld in de Financiële Verordening, de Nota Reserves en Voorzieningen, de IJkpuntennota en de Kadernota.
- De loonindex voor de gemeentelijke loonsommen in 2025 bedraagt conform de Kadernota 3,5% ten opzichte van de begroting 2024, waarvan 3% voor CAO-loonstijging en 0,5% voor de stijging van de sociale premies. De huidige CAO loopt tot 31 maart 2025. Er is momenteel nog geen nieuwe CAO voor de periode vanaf 1 april 2025 afgesloten. De onderhandelingen daarover moeten nog beginnen. Er is een kans dat de CAO of pensioenpremie-ontwikkeling afwijkt van hetgeen wij nu inschatten. We komen daar dan bij de Zomerrapportage 2025 op terug.
- De prijsindex voor de gemeentelijke budgetten in 2025 bedraagt 3,5%.
- De gecombineerde loon/prijsbijstelling voor de gesubsidieerde instellingen komt in 2025 uit op 3,5% ten opzichte van de begroting 2024.
- De indexering van de gemeentelijke bijdragen aan de coöperaties onderwijshuisvesting Samenfoort PO en Samenfoort VO bedraagt voor 2025 4,45%.
- De opbrengst van de OZB en andere belastingopbrengsten worden in 2025 op grond van de Kadernota trendmatig met 3,5% verhoogd (los van eventuele andere effecten, zoals de herwaardering van de OZB en maatregelen in het kader van de ombuigingen).
- De tarieven voor leges en retributies (onder andere afval en riool) worden bepaald op grond van de begrote kosten en de afgesproken 100% kostendekkendheidspercentages. De tariefaanpassingen zijn daarmee een resultante van de kostenontwikkelingen.
- Alle genoemde tarieven zijn onder voorbehoud van afzonderlijke vaststelling door uw Raad.
- Alle ramingen zijn in constante prijzen. De baten en de lasten van de jaarschijven 2026 tot en met 2028 zijn gebaseerd op het loon- en prijspeil van 2025.
- De functionele doorbelasting van de rentekosten via de rente-omslag is in de begroting 2025 op grond van de BBV-wetgeving opnieuw berekend. Dit percentage is vastgesteld op 0,25%.
- Aan grondexploitaties wordt ook rente toegerekend. Dat percentage is met ingang van 2025 gelijk aan de reguliere rente-omslag en dus ook 0,25%.
- Aan reserves en voorzieningen wordt in principe geen inflatie- of rentevergoeding toegekend. Uitzondering hierop zijn onderhoudsvoorzieningen. Die indexeren we met de index voor prijsbijstelling.
- Conform BBV rekenen we geen overhead toe aan de (deel)programma's in de begroting. Aan investeringen, leges en projecten rekenen we wel uren en overhead toe. Voor het overige verantwoorden we de overhead zoals gedefinieerd in het BBV op het deelprogramma 'Bedrijfsvoering'.
- De personele lasten en baten van de gehele organisatie worden verdeeld (doorbelast) naar de diverse programma's.
- Het uitgangspunt is dat er in 2025 72.295 woningen in Amersfoort zijn; in 2026 73.045 woningen; in 2027 73.795 woningen en in 2028 74.545 woningen. Dit betreffen louter de verblijfsobjecten met een woonfunctie. Voor de raming van het gemeentefonds worden andere aantallen gebruikt; daarvoor wordt onder andere ook het aantal verblijfsobjecten met een logiesfunctie meegenomen. De programmabudgetten stijgen of dalen aan de hand van de stijging of daling van het aantal inwoners of woningen; dit noemen we de areaalmutatie.
- Voor de afschrijving van de activa verwijzen wij naar de financiële verordening en de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen in deze begroting.
- Voor de aan jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen onderscheiden we drie voorzieningen:
 - Een voorziening voor wachtgeld van ex-wethouders;
 - Een voorziening voor pensioenen van wethouders;
 - Een voorziening voor het verlofsparen.
- Aangezien de overige jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen jaarlijks van vergelijkbaar volume zijn, zijn hiervoor geen voorzieningen gevormd maar zijn deze via de begroting afgedekt.

- We berekenen de overheadtarieven door de totale bedrijfsvoeringskosten om te slaan over de direct productieve fte's.
- Alle vrijvallende afschrijvingslasten van activa in een jaarschijf (niet zijnde activa gekoppeld aan kostendekkende producten), doordat bijvoorbeeld een activum volledig is afgeschreven maar nog niet wordt vervangen, behouden we binnen programma 5.1 als dekking van de kapitaallasten van nieuwe/toekomstige vervangingsinvesteringen.
- Met ingang van het begrotingsjaar 2024 is de reserve vervangingsinvesteringen toegerekend aan de verschillende programma's waarop dit betrekking heeft. Het beginsaldo 2024 is om die reden verdeeld over de programma's 1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening, 1.4 Mobiliteit, 2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen en 4.3 Bedrijfsvoering. Feitelijk is ook in 2025 nog steeds sprake van 1 reserve vervangingsinvesteringen.
- Onze begroting voldoet aan de Begrotingsrichtlijnen zoals de Provinciale Toezichthouder die uitgevaardigd heeft voor de meerjarenbegroting 2025-2028.
- De baten uit het gemeentefonds worden in principe als structureel aangemerkt; wanneer hier incidentele lasten mee gedekt worden, zijn die lasten als incidenteel gekwalificeerd; als er structurele lasten mee gedekt worden, zijn die lasten als structureel aangemerkt in de staat van incidentele baten en lasten.
- De baten en extra baten (of minder lasten) duiden we aan met een '+'-teken;
- De lasten en extra lasten (of minder baten) duiden we aan met een '-'-teken.
- Tegenvallers binnen een beleidsprogramma worden conform bestaand beleid zoveel als mogelijk binnen dat programma opgelost.
- In sommige programma's komen grote projecten ter sprake. We nemen iets op in het overzicht van de (grote) projecten in de volgende gevallen:
 - ze worden geactiveerd (bijvoorbeeld investeringen) of komen ten laste van een voorziening en zijn groter dan € 7 miljoen;
 - ze komen rechtstreeks ten laste van de exploitatie en zijn groter dan € 5 miljoen;
 - het zijn projecten die politiek / bestuurlijk van belang zijn.
 De grondexploitaties rapporteren we via het MeerjarenProgramma Grondexploitaties (MPG) en vallen hier dus buiten.

Financiële ontwikkelingen meerjarenbegroting

Na het vaststellen van de Begroting 2024-2027 heeft zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan, die opgenomen zijn in de Kadernota 2025-2028. Uw Raad heeft deze Kadernota op 9 juli 2024 vastgesteld. Dit is het uitgangspunt voor het opstellen van de Begroting 2025-2028.

Tabel: FO.01 Kadernota 2025-2028

(x mln.)

	BEGROTING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
Kadernota 2025-2028	-12,0	-12,8	-12,7	-19,5
<i>waarvan incidenteel</i>	-31,0	-12,8	-2,4	-0,8
<i>waarvan structureel</i>	19,0	0,0	-10,3	-18,7
Weerstandsratio	2,5	2,2	2,0	1,4

Na het vaststellen van de Kaderbrief 2025-2028 heeft zich een aantal financiële ontwikkelingen voorgedaan. In onderstaande tabel zijn deze ontwikkelingen weergegeven.

Tabel: FO.02 Ontwikkelingen na vaststelling Kadernota 2025-2028

(x mln.)

	BEGROTING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
1 Meicirculaire	3,6	12,4	8,6	14,9
2 Loon- en prijsontwikkeling	-14,1	-13,6	-13,4	-13,5
3 Index belastingen (OZB)	2,0	2,1	2,1	2,1
4 Areaal-effect	0,1	0,1	0,0	-2,3
5 Rente-effect	3,6	1,3	0,6	0,8
6 Kapitaallasten	1,6	1,4	0,5	-0,9
7 Stelpost Kapitaallasten	0,0	0,0	-0,5	0,0
8 Inzet vrijval Kapitaallasten 'Nieuw Stadhuis' in 2026	0,0	-2,0	0,0	0,0
9 Verlaging OZB n.a.v. Knooppunt Hoevelaken	0,0	0,0	-0,3	-0,3
10 Actualisatie OZB begroting 2025-2028	0,0	0,0	0,0	-0,8
11 Kostendekkendheid Riolering/Afval/CBA/VTH	-0,5	-0,8	-0,6	-0,2
12 Bijdrage RWA Amersfoort	0,9	1,4	2,0	2,1
13 Actualisatie bijdrage Samenfoort	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
14 Mutaties ombuigingen	-0,6	0,0	0,0	0,0
15 Overige mutaties	0,0	0,0	0,0	0,2
Totaal ontwikkelingen na vaststelling Kadernota 2025-2028	-3,5	2,0	-1,3	1,9

1. Na het opstellen van de Kadernota 2025-2028 is de Meicirculaire 2024 van het gemeentefonds verschenen. Daarover bent u geïnformeerd via een raadsvoorstel. De Meicirculaire 2024 leverde extra structurele financiële ruimte op die ook weer ingezet is om de kosten van de gestegen lonen en prijzen mee te dekken. Zie ook onder 2.

2. Het uitgangspunt is dat onze lonen en prijzen met 3,5% stijgen. Dat betekent voor onze begroting een structurele kostenpost van ongeveer € 14 miljoen. Hier staat deels dekking uit het gemeentefonds tegenover (zie onder 1) en deels dekking uit de groei van de belastingopbrengsten (zie onder 3). In de begroting is nog een stelpost beschikbaar ten behoeve van excessieve loon- of prijsstijgingen, mochten die zich de komende jaren voor doen.
3. Conform de Kadernota 2025-2028 indexeren we ook de opbrengst van de belastingen met 3,5%. Dat levert een extra opbrengst van ongeveer € 2 miljoen op. Veruit het grootste deel hiervan komt uit de Onroerende ZaakBelasting.
4. Het aantal nieuwbouwwoningen en daarmee ook het aantal inwoners ligt iets lager dan vorig jaar geraamd. Dat betekent dat de areaalbudgetten licht neerwaarts bijgesteld zijn. Dat levert extra ruimte op voor de gemeentelijke begroting.
5. We hebben in 2022 € 100 miljoen langlopend geleend tegen 0,7% rente. Dat geld hebben we in 2025 nog niet volledig nodig. Daarnaast verwachten we ook geld te ontvangen van het Rijk in het kader van diverse cofinancieringsregelingen. De uitgaven daarvan vinden na 2025 plaats. We zijn verplicht om de kasmiddelen die we niet gebruiken, in 's Rijks Schatkist te storten in het kader van het schatkistbankieren. De rente bij de Schatkist ligt momenteel rond de 4%. Het bedrag in de Schatkist loopt de komende jaren af; we verwachten ook dat de rente gaat dalen, wat na 2025 aflopende rentebaten oplevert.
6. Vanwege verschuivingen in de investeringen (zoals ook gemeld in de Zomerrapportage 2024) is er in 2025 sprake van lagere kapitaallasten. Conform de uitgangspunten van de begroting storten we de voordelen in een stelpost kapitaallasten, om in latere jaren, wanneer er hogere kapitaallasten zijn, deze te kunnen dekken uit deze stelpost. Dat doen we niet in het eerste begrotingsjaar (2025). Omdat het voordeel van 2026 vooral bestaat uit lagere kapitaallasten vanwege de latere oplevering van het nieuwe Huis van de stad, en we dus langer in het huidige stadhuis moeten blijven, gebruiken we de lagere kapitaallasten om de kosten te dekken om langer in het huidige stadhuis te blijven werken.
7. In 2027 is er sprake van een voordeel van de kapitaallasten die we toevoegen aan de stelpost kapitaallasten. Zie ook onder 6.
8. Zoals onder 6 gemeld, is er in 2026 sprake van een voordeel in de kapitaallasten van € 2,0 miljoen van het nieuwe Huis van de stad. Dat geld gebruiken we om langer in het huidige stadhuis te blijven werken.
9. In 2026 is het maximum bereikt dat nodig is voor de reserve Hoevelaken (€ 10 miljoen). Dat betekent dat de OZB verhoging van € 0,3 miljoen teruggedraaid kan worden in 2027. De OZB wordt in 2027 met dat bedrag verlaagd, wat een nadeel betekent voor onze gemeentelijke begroting.
10. Vanwege een iets kleinere groei van het aantal woningen dan eerder gedacht (zie ook onder 4) is de OZB opbrengst in de toekomst marginaal lager dan vorig jaar verwacht.
11. Er is per saldo ongeveer € 0,5 miljoen minder door te belastingen aan de leges en tarieven. Dat komt onder andere doordat we minder compensabele BTW kunnen verrekenen in de tarieven.
12. Jaarlijks betalen we RWA de bijdrage die wij voor de WSW-geïndiceerden ontvangen. Die bijdrage stond voor jaarlijks hetzelfde bedrag in de begroting, terwijl de bijdrage daalt vanwege een afnemende populatie van de SW-geïndiceerden. Nu is de juiste reeks opgenomen, wat leidt tot een voordeel.

13. Jaarlijks bekijken we of de te betalen prijsindex aan de onderwijscoöperaties bijgesteld moet worden. De accrespercentages uit de gemeentefondscirculaires zijn hiervoor leidend. Het accrespercentage voor 2025 ligt met 4,45% hoger dan onze eigen prijsindex (3,5%). Dit leidt dus tot een extra te betalen bedrag aan de onderwijscoöperaties.

14. Een aanpassing in het ingroepad van de ombuigingen bij Stedelijk Beheer levert in 2025 een incidenteel nadeel op van € 0,6 miljoen.

15. Tot slot is er een aantal kleinere financiële mutaties die beperkte impact hebben.

Bovenstaande ontwikkelingen leiden tot een nieuwe stand van de Begroting 2025-2028. Deze nieuwe stand is in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel: FO.03 Begrotingssaldo

(x mln.)

	BEGROTING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
Kadernota 2025-2028	-12,0	-12,8	-12,7	-19,5
<i>waarvan incidenteel</i>	-31,0	-12,8	-2,4	-0,8
<i>waarvan structureel</i>	19,0	0,0	-10,3	-18,7
Weerstandsratio	2,5	2,2	2,0	1,4
Ontwikkelingen na vaststelling Kadernota 2025-2028	-3,5	2,0	-1,3	1,9
<i>waarvan incidenteel</i>	-10,7	0,1	0,1	0,1
<i>waarvan structureel</i>	7,2	2,0	-1,3	1,8
BEGROTINGSSALDO 2025-2028	-15,5	-10,7	-14,0	-17,6
Waarvan incidenteel	-41,8	-12,7	-2,4	-0,7
Waarvan structureel	26,2	2,0	-11,6	-16,9
WEERSTANDSRATIO	2,4	2,2	1,9	1,5
BEGROTINGSSALDO 2025-2028 - Incl. Amendementen	-15,5	-10,7	-14,0	-17,6
Waarvan incidenteel	-41,8	-12,7	-2,4	-0,7
Waarvan structureel	26,2	2,0	-11,6	-16,9
WEERSTANDSRATIO	2,3	2,1	1,8	1,4

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er per saldo een structureel batig begrotingssaldo van € 26,2 miljoen in 2025 resteert, ook al geven we feitelijk meer geld uit in 2025 dan er binnen komt.

Onze begroting is in de eerste twee jaren structureel sluitend en in de jaren 2025 en 2026 voldoet de begroting daarmee aan de normen van de financiële ijkpunten. Zoals al eerder aangegeven, kennen we de jaren daarna financiële tekorten, die vooral veroorzaakt worden doordat we minder middelen van het Rijk ontvangen. In die tekorten is nog geen rekening gehouden met de ambities die ons college tot en met 2026 incidenteel gedekt heeft in de begroting, maar die eigenlijk om structurele dekking vragen. Het betreft de volgende posten:

- regionale samenwerking € 0,38 mln.

- radicalisering € 0,071 mln.
- formatie sport € 0,142 mln.
- aanpak ondermijning € 0,2 mln.
- ecooloog € 0,15 mln.
- U-net € 0,3 mln.

Indien een nieuwe coalitie ervoor kiest om deze posten structureel in de begroting op te nemen, vraagt dat aanvullend om € 1,243 miljoen extra (structurele) dekking.

De weerstandsratio voldoet alle jaren van de meerjarenbegroting aan de minimaal vastgestelde normen. Zouden we vasthouden aan de maximale norm, en de weerstandsratio in 2025 al afromen tot dat maximum, komen we in latere jaren onder de minimale norm van de bandbreedte uit. Ons College vindt het daarom acceptabel om de eerste jaren boven de bandbreedte uit te komen met de weerstandsratio.

Dat is ook de reden dat ons college nu niet direct op zoek gaat naar mogelijkheden om ook in 2027 en volgende jaren een sluitende begroting te realiseren. Het college doet in deze begroting geen voorstellen voor het dichten van de tekorten vanaf 2027. Op de eerste plaats vinden wij dit een keuze voor het volgende gemeentebestuur na de verkiezingen in 2026. Daarnaast hebben we net een ombuigingsproces van € 24 miljoen achter de rug wat eerst nog uitgewerkt en geëffectueerd moet worden. Bovendien zijn er nog de nodige onzekerheden. Het nieuwe kabinet kan immers nog maatregelen nemen om het financiële ravijn bij de gemeenten te dichten.

Ons college voelt zich verantwoordelijk om een volgend bestuur een solide financiële uitgangspositie te geven, waarin voldoende ruimte en comfort is zodat er snel keuzes gemaakt kunnen worden wanneer noodzakelijk. Daarvoor zullen wij tijdig de nodige voorbereidingen treffen. Ook zijn er incidentele middelen beschikbaar waardoor er tijd is om verdere ombuigingen na 2026 te implementeren. Een mogelijk volgend ombuigingspakket vraagt fundamentele keuzes in ambities en opgaven.

Met het vaststellen van de begroting op 12 november 2024 is het amendement 098A - Verhogen BOA-capaciteit aangenomen. Hiermee is incidenteel extra budget beschikbaar gesteld (€ 680.000 per jaar) voor het aannemen van extra BOA's, alsook het verlengen van de sus-teams. Ter dekking van het benodigde budget wordt een onttrekking gedaan aan de saldireserve. Voor de volledigheid is het effect van dit amendement op de weerstandsratio meegenomen in het laatste deel van bovenstaande tabel. Het begrotingssaldo wordt hierdoor niet beïnvloed; de weerstandsratio wel. Die komt (vanwege de onttrekking aan de saldireserve ter dekking van het amendement) iets lager uit.

Tabel: FO.05 Staat van de reserves

OMSCHRIJVING	SALDO BEGIN 2024	SALDO BEGIN 2025	SALDO BEGIN 2026	SALDO BEGIN 2027	SALDO BEGIN 2028	SALDO BEGIN 2029
Algemene Reserve	87.187	94.941	75.782	63.437	48.680	30.255
Bestemmingsreserves	90.812	91.150	90.350	85.028	82.861	81.694
Gerealiseerd resultaat	30.952	0	0	0	0	0
TOTAAL	208.951	186.091	166.132	148.465	131.541	111.949

Tabel: FO.06 Staat van de voorzieningen

OMSCHRIJVING	SALDO BEGIN 2024	SALDO BEGIN 2025	SALDO BEGIN 2026	SALDO BEGIN 2027	SALDO BEGIN 2028	SALDO BEGIN 2029
A. Onderhoudsegalisatie	26.421	24.250	16.761	15.255	18.119	20.673
B. Middelen derden	14.128	13.431	12.873	12.273	11.676	11.081
C. Verplichtingen, verliezen en risico's	39.787	39.871	39.955	40.039	40.123	40.207
D. Voorziening voor bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven	8.159	7.992	10.027	9.902	9.602	9.301
TOTAAL	88.495	85.544	79.617	77.470	79.520	81.263

Een uitgebreid overzicht van de reserves kunt u [hier](#) vinden en het overzicht voor de voorzieningen [hier](#).

Ombuigingen

DEELPROGRAMMA	2025	2026	2027	2028
Programma 1. Omgeving				
1.1 Energietransitie	0	210	210	210
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke ordening	0	407	407	406
1.3 Wonen	0	194	194	194
1.4 Mobiliteit	0	517	517	517
Subtotaal programma 1. Omgeving	-	1.328	1.328	1327
Programma 2. Sociaal				
2.1 Zorg ondersteuning inclusie en vluchtelingen	270	8.997	7.647	6.772
2.2 Werk en inkomen	-270	2.370	3.305	3.935
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	0	705	1.375	1.575
Subtotaal programma 2. Sociaal	-	12.073	12.328	12.283
Programma 3. Bedrijvigheid				
3.1 Economie	0	333	333	333
3.2 Kunst Cultuur en evenementen	0	875	875	875
3.3 Handhaving	0	0	0	0
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	513	513	513	513
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-462	1465	1322	318
Subtotaal programma 3. Bedrijvigheid	51	3.186	3.043	2.039
Programma 4. Bestuur				
4.1 Dienstverlening	291	334	344	344
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	0	281	571	571
4.3 Bedrijfsvoering	650	2823	2773	2773
Subtotaal programma 4. Bestuur	941	3.438	3.688	3.688
Programma 5. Algemene Dekkingsmiddelen				
5.1 Financiën	494	3808	3533	4550
Subtotaal programma 5. Algemene Dekkingsmiddelen	494	3.808	3.533	4.550
TOTAAL OMBUIGINGEN	1.486	23.832	23.919	23.886

In de [bijlage](#) is een uitgebreid overzicht van de afzonderlijke ombuigingen te vinden.

De ombuigingen zijn in principe conform besluitvorming bij de Kadernota 2025-2028 verwerkt. Dat geldt ook voor ombuiging BH13. In de kadernota is aangegeven dat er nog een keuze gemaakt wordt tussen ombuiging BH13.1 invoeren diftar en BH 13.a verlagen niveau wijkonderhoud. Financieel technisch is in de kadernota gerekend met ombuiging BH13.1. In de begroting volgen we deze lijn en hebben we conform Kadernota 2025-2028 ombuiging BH13.1 invoeren diftar financieel technisch in de begroting verwerkt inclusief de daarmee samenhangende verhoging van de OZB. Een inhoudelijk besluit over ombuiging 13.1 diftar of 13.a verlagen wijkonderhoud volgt op een later moment.

Op enkele punten wijkt bovenstaand overzicht van de ombuigingen af van het overzicht uit de Kadernota 2025-2028. Dit betreft enkele verschuivingen tussen (deel)programma's. In de paragraaf 'Financiële ontwikkelingen' hebben we een mutatie op de ombuigingen van € 560.000 in 2025 toegelicht. Door deze mutatie is het ombuigingsbedrag in 2025 lager dan in de kadernota. Per saldo sluit de totale ombuiging verder (op kleine (af rondings)verschillen na) aan op de kadernota. Hieronder een toelichting op de verschillen per programma:

Programma 1. Omgeving

Geen bijzonderheden

Programma 2 Sociaal

1. Ombuiging S.G. 'Transformatie inkomensbeheer' is verschoven van deelprogramma 2.2 Werk en inkomen naar deelprogramma 2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen en start al in 2025 voor een bedrag van € 270.000.
2. Ombuiging S19 waarin de onderuitputting in 2026 en 2027 op budgetten in het sociaal domein is ingezet, is verwerkt in deelprogramma 2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen.
3. In 2026 vindt een budgettair neutrale verschuiving plaats van S14 ter hoogte van € 670.000 van Deelprogramma 2.3 Onderwijs en Sport & bewegen naar deelprogramma 2.1 Zorg ondersteuning inclusie en vluchtelingen.

Programma 3 Bedrijvigheid

1. Vanwege een verschuiving in het ingroeipad van de ombuigingen bij Stedelijk Beheer levert dit in 2025 een incidenteel lagere ombuiging op van € 0,6 miljoen in 2025 in deelprogramma 3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn.
2. Ombuigingen BH09, BH12 en BH13.1 betreffen een verlaging van de lasten binnen de producten riool en afval, omdat dit consequenties heeft voor de inkomsten uit afvalstoffen- en rioolheffing is in de kadernota besloten dit bedrag te compenseren via de OZB. De compensatie voor de verlaging van de afvalstoffenheffing en rioolheffing was in de Kadernota verwerkt in deelprogramma 3.5 en nu in de begroting verwerkt in programma 5.1, omdat als tegenhanger hiervoor de OZB is verhoogd. Het betreft € 303.000 in 2025 en 2026, € 1.783.000 in 2027 en € 1.933.000 in 2028.

Programma 4. Bestuur

1. In deelprogramma 4.3 Bedrijfsvoering was bij de kadernota rekening gehouden met een overheveling van ombuigingen van € 320.000 van 2025 naar 2026. Deze overheveling is verwerkt in programma 5. Algemene Dekkingsmiddelen.

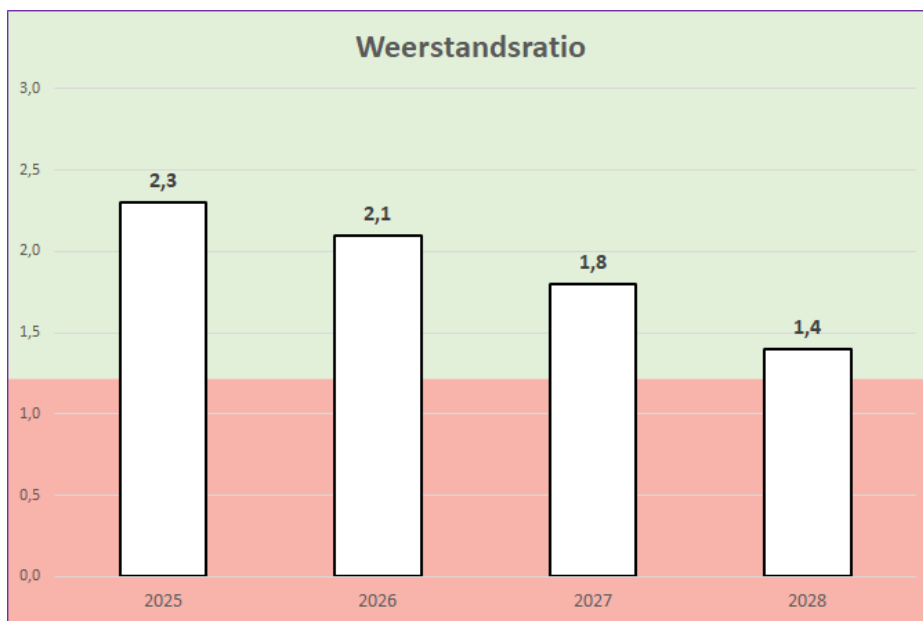
Programma 5. Algemene Dekkingsmiddelen

T.o.v. de kadernota is in dit programma de verhoging van de OZB verwerkt zoals vermeld in programma 3 Bedrijvigheid ter compensatie van de verlaging van de afvalstoffen- en rioolheffing. Daarnaast is de overheveling van de ombuiging bedrijfsvoering ter hoogte van € 320.000 in dit programma verwerkt (zie ook hierboven bij programma 4. Bestuur). Ten slotte is ook de post 'Inzetten ombuigingen 2025 in 2026' verwerkt in dit programma ter hoogte van € 365.000.

IJkpunten financiële positie

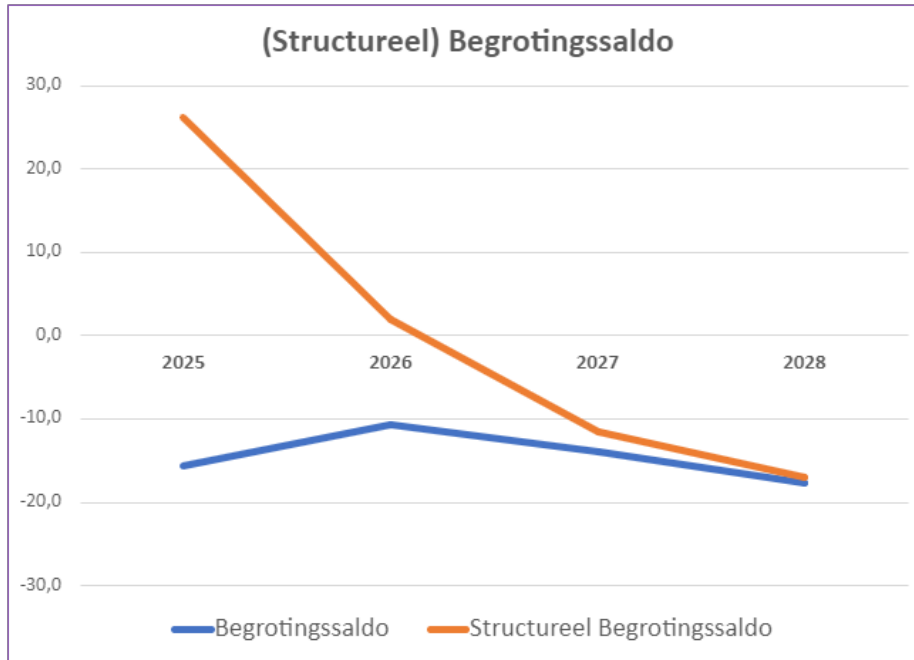
Op 18 februari 2020 heeft uw Raad een nieuwe set van financiële ijkpunten vastgesteld. De indeling in Stabiliteit, Weerbaarheid en Flexibiliteit is blijven bestaan. Een aantal ijkpunten is hard genormeerd en kennen daarnaast streefwaarden. Van andere financiële ijkpunten is de ontwikkeling in de tijd van belang. Afsproken is dat we de scores op deze financiële ijkpunten zowel bij de begroting als bij de jaarstukken in beeld brengen.

Op basis van onderstaande tabel kunnen we concluderen dat we in deze begroting elk jaar méér geld uitgeven dan we binnenkrijgen. Dat onttrekken we aan de saldireserve. Dat kan, omdat we jaarlijks zien dat we bij de jaarrekening geld overhouden dat we toevoegen aan de saldireserve, zodat we dat in latere jaren weer kunnen onttrekken. Onze weerstandsratio is in de eerste jaren voldoende groot (ruim boven het maximum van de vastgestelde bandbreedte). Die incidentele financiële ruimte willen we nu niet direct uitgeven, maar gebruiken om het tekort in de begroting de komende jaren aan te zuiveren. Indien we in 2025 het maximum van de bandbreedte van de weerstandsratio zouden aanhouden (1,5) en een deel van de saldireserve zouden afromen dan duikt de weerstandsratio de volgende jaren ruim onder de minimale norm van de bandbreedte (1,2). Daarom vindt ons college het verstandig om de weerstandsratio enkele jaren boven het maximum van de bandbreedte te houden.

Het structurele begrotingssaldo is in 2025 en 2026 wel positief en zitten we ook boven de door uw Raad vastgestelde norm. In 2027 en volgende jaren duiken we als gevolg van het financiële ravijn de 'min' in met het structurele begrotingssaldo. Ook de weerstandsratio laat dan een dalende trend

zien.

Onze solvabiliteitsratio daalt de komende jaren licht. Dat is in lijn met de ontwikkeling bij veel andere gemeenten en een kenmerk van de financiële positie van veel gemeenten op dit moment. Door de begrotingstekorten neemt het eigen vermogen de komende jaren af, wat leidt tot een dalende solvabiliteitsratio. Die komt op termijn onder de signaalwaarde van 20% uit. Voorlopig verwachten we geen nieuwe langlopende geldlening aan te hoeven trekken, maar lossen we wel gestaag af op onze oude leningen, waardoor onze schuldquote op termijn wel daalt. De (netto gecorrigeerde) schuldquote stijgt van 2024 naar 2025 omdat we eind 2025 minder geld in 's Rijks schatkist hebben. Dat leidt per saldo tot een hogere schuld. Dat geldt ook voor de jaren erna.

Vanwege een lager artikel 12-tarief, neemt de onbenutte belastingcapaciteit (dat is de OZB-opbrengst die we nog kunnen genereren wanneer we artikel 12 gemeente zouden worden) de komende jaren af. Sterker nog: onze OZB-opbrengst is zelfs hoger vergeleken met de artikel 12 norm. Dat is overigens geen probleem, want de artikel 12-norm is een minimale norm ten aanzien van de OZB-tarieven.

Uiteraard blijven we de komende jaren ook onder de normen van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Per saldo kunnen we op basis van onderstaande cijfers concluderen dat de financiële positie van de gemeente Amersfoort de komende twee jaren nog relatief goed is. Op de langere termijn, vanaf 2027, verslechtert onze financiële positie, mede door toedoen van het Rijk.

Tabel: FP.01 IJkpunten

(x mln.)

	IJKPUNTEN	EENHEID	WERKE- LIJK 2023	BEGRO- TING 2024 **	BEGRO- TING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028	NORM / SIGNAAL- WAARDE
Stabiliteit	1. Ontwikkeling van saldo van baten en lasten (inclusief mutaties reserves)	€ mln.	31,0	-11,4	-15,5	-10,7	-14,0	-17,6	> = 0
	2. Structureel exploitatiesaldo	%	3,8%	3,7%	3,7%	0,3%	-1,7%	-2,6%	0 - 1%
	3. Saldo van baten en lasten (realisatie versus begroting)*	€ mln.	24,1	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Weerbaarheid	4. Weerstandsvermogen	ratio	2,4	2,4	2,3	2,1	1,8	1,4	1,2 - 1,5
	5. Netto-schuldquote	%	31,6%	27,6%	36,9%	39,5%	39,7%	37,8%	100%
	5b. Gecorrigeerde netto-schuldquote	%	26,1%	22,2%	31,8%	34,4%	34,3%	32,4%	n.v.t.
	6. Solvabiliteit	%	29,0%	24,0%	20,8%	17,5%	15,0%	13,0%	20%
Flexibiliteit	7. Netto-rentequote	%	0,4%	0,7%	0,2%	0,5%	0,7%	0,6%	n.v.t.
	8. Afschrijvingsquote	%	2,8%	3,4%	3,0%	3,7%	4,5%	4,9%	n.v.t.
	9. Belastingcapaciteit	%	96,7%	102,4%	100,1%	100,1%	100,1%	100,1%	n.v.t.
	10. Onbenutte belastingcapaciteit	€ mln.	3,8	0,5	0,8	-0,5	-0,3	0,4	n.v.t.
Overige verplichte indicatoren	11. EMU-saldo	€ mln.	9,0	-79,2	-150,8	-99,8	-45,9	-3,9	n.v.t.
	12. Grondexploitatie	%	5,8%	4,3%	1,2%	1,4%	2,1%	1,7%	n.v.t.
	13. Kasgeldlimiet	€ mln.	52,1	58,1	62,3	61,4	57,8	57,6	n.v.t.
	14. Renterisiconorm	€ mln.	122,6	136,6	146,5	144,5	136,0	135,5	n.v.t.
	15. Overhead	%	7,5%	8,8%	8,4%	8,9%	8,9%	8,8%	n.v.t.

* Dit ijkpunt betreft een vergelijking tussen het begrote saldo van baten en lasten en de realisatie. Dit ijkpunt is dus alleen beschikbaar in de jaarstukken.

** Dit betreft de actuele begroting 2024.

Door de raad te autoriseren begrotingsbedragen

Door de raad te autoriseren begrotingsbedragen

Tabel: FD.01 Door de Raad te autoriseren begrotingsbedragen

PROGRAMMA	REKENING 2023	BEGROTING 2024	BEGROTING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
LASTEN EXCLUSIEF STORTINGEN IN RESERVES						
Programma 1 Omgeving						
1.1 Energietransitie	-5.509	-10.624	-11.389	-8.917	-7.001	-7.001
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	-69.623	-65.301	-66.802	-90.509	-57.892	-52.349
1.3 Wonen	-4.664	-5.552	-5.646	-4.898	-4.787	-4.813
1.4 Mobiliteit	-16.465	-14.372	-15.452	-15.535	-15.823	-16.086
Subtotaal Programma 1 Omgeving	-96.261	-95.850	-99.289	-119.859	-85.504	-80.250
Programma 2 Sociaal						
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-182.372	-198.127	-214.847	-192.900	-193.251	-195.663
2.2 Werk en Inkomen	-118.934	-108.690	-114.551	-110.490	-108.067	-106.028
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-43.420	-48.996	-50.828	-49.344	-48.386	-48.890
Subtotaal Programma 2 Sociaal	-344.726	-355.813	-380.225	-352.734	-349.704	-350.581
Programma 3 Bedrijvigheid						
3.1 Economie	-5.675	-6.610	-6.893	-6.575	-6.611	-6.609
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	-26.454	-27.688	-28.484	-27.608	-27.596	-27.458
3.3 Handhaving	602	506	604	562	522	467
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	-16.836	-18.316	-19.021	-19.115	-18.613	-18.794
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-72.071	-82.639	-83.998	-82.776	-79.956	-81.264
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	-120.434	-134.747	-137.793	-135.513	-132.254	-133.659
Programma 4 Bestuur						
4.1 Dienstverlening	-16.615	-15.664	-17.483	-17.238	-15.427	-15.451
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	-9.574	-10.204	-10.591	-10.333	-9.253	-9.253
4.3 Bedrijfsvoering	-68.636	-76.837	-78.429	-80.745	-77.169	-76.288
Subtotaal Programma 4 Bestuur	-94.825	-102.706	-106.503	-108.315	-101.849	-100.992
Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen						
5.1 Financiën en belastingen	-9.730	-6.286	-8.778	-5.877	-10.446	-12.046
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	-9.730	-6.286	-8.778	-5.877	-10.446	-12.046
TOTAAL LASTEN	-665.977	-695.402	-732.589	-722.298	-679.757	-677.528

BATEN EXCLUSIEF STORTINGEN IN RESERVES**Programma 1 Omgeving**

1.1 Energietransitie	981	2.583	5.183	3.283	2.583	2.583
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	54.286	54.230	55.726	76.289	40.364	31.601
1.3 Wonen	263	262	271	328	328	328
1.4 Mobiliteit	3.134	4.015	3.867	6.042	7.803	9.145
Subtotaal Programma 1 Omgeving	58.664	61.090	65.046	85.942	51.077	43.656

Programma 2 Sociaal

2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	24.937	2.221	12.552	10.185	6.604	6.604
2.2 Werk en Inkomen	58.252	53.819	59.109	60.709	60.709	60.208
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	11.019	7.899	9.551	9.506	8.787	8.787
Subtotaal Programma 2 Sociaal	94.208	63.939	81.212	80.400	76.100	75.599

Programma 3 Bedrijvigheid

3.1 Economie	629	602	623	623	623	623
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	617	540	546	547	549	549
3.3 Handhaving	4	0	0	0	0	0
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	331	100	106	109	109	109
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	53.445	52.227	52.844	52.306	52.646	52.035
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	55.027	53.469	54.119	53.586	53.927	53.316

Programma 4 Bestuur

4.1 Dienstverlening	7.787	9.202	9.391	9.284	9.486	9.504
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	1.054	482	946	944	945	945
4.3 Bedrijfsvoering	18.074	17.651	18.332	17.980	17.979	17.980
Subtotaal Programma 4 Bestuur	26.914	27.335	28.668	28.208	28.410	28.429

Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen

5.1 Financiën en belastingen	435.373	466.710	483.584	456.496	453.318	456.936
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	435.373	466.710	483.584	456.496	453.318	456.936

TOTAAL BATEN	670.185	672.542	712.630	704.632	662.832	657.936
---------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

SALDO EXCLUSIEF STORTINGEN IN RESERVES**Programma 1 Omgeving**

1.1 Energietransitie	-4.528	-8.042	-6.206	-5.635	-4.419	-4.419
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	-15.338	-11.071	-11.077	-14.220	-17.528	-20.748
1.3 Wonen	-4.401	-5.290	-5.375	-4.570	-4.459	-4.485
1.4 Mobiliteit	-13.331	-10.357	-11.586	-9.493	-8.021	-6.942
Subtotaal Programma 1 Omgeving	-37.598	-34.760	-34.244	-33.917	-34.427	-36.594

Programma 2 Sociaal

2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-157.435	-195.907	-202.295	-182.715	-186.647	-189.059
2.2 Werk en Inkomen	-60.682	-54.871	-55.441	-49.781	-47.358	-45.820
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-32.401	-41.096	-41.277	-39.838	-39.599	-40.103
Subtotaal Programma 2 Sociaal	-250.518	-291.874	-299.013	-272.334	-273.604	-274.982

Programma 3 Bedrijvigheid

3.1 Economie	-5.046	-6.008	-6.270	-5.952	-5.987	-5.986
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	-25.837	-27.148	-27.939	-27.061	-27.047	-26.909
3.3 Handhaving	606	506	604	562	522	467
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	-16.505	-18.216	-18.915	-19.006	-18.505	-18.686
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-18.625	-30.413	-31.154	-30.470	-27.310	-29.229
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	-65.407	-81.278	-83.673	-81.927	-78.326	-80.343

Programma 4 Bestuur

4.1 Dienstverlening	-8.828	-6.462	-8.092	-7.954	-5.941	-5.947
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	-8.520	-9.723	-9.646	-9.389	-8.308	-8.308
4.3 Bedrijfsvoering	-50.563	-59.187	-60.098	-62.764	-59.190	-58.308
Subtotaal Programma 4 Bestuur	-67.911	-75.371	-77.835	-80.107	-73.439	-72.563

Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen

5.1 Financiën en belastingen	425.642	460.424	474.806	450.619	442.872	444.890
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	425.642	460.424	474.806	450.619	442.872	444.890

TOTAAL SALDO	4.209	-22.860	-19.959	-17.667	-16.924	-19.592
---------------------	--------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

STORTINGEN IN RESERVES**Programma 1 Omgeving**

1.1 Energietransitie	-2.500	0	0	0	0	0
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	0	0	-40	0	0	0
1.3 Wonen	0	0	0	0	0	0
1.4 Mobiliteit	-1.754	0	-2.000	0	0	0
Subtotaal Programma 1 Omgeving	-4.254	0	-2.040	0	0	0

Programma 2 Sociaal

2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-6.957	-4.744	0	0	0	0
2.2 Werk en Inkomen	0	0	0	0	0	0
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-108	-1.315	-954	-139	-139	-139
Subtotaal Programma 2 Sociaal	-7.065	-6.059	-954	-139	-139	-139

Programma 3 Bedrijvigheid

3.1 Economie	-50	-50	-50	-50	-50	-50
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	0	0	0	0	0	0
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-365	-7.205	-4.500	-2.500	0	0
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	-415	-7.255	-4.550	-2.550	-50	-50

Programma 4 Bestuur

4.3 Bedrijfsvoering	-4.127	-3.035	-3.338	-254	-254	-254
Subtotaal Programma 4 Bestuur	-4.127	-3.035	-3.338	-254	-254	-254

Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen

5.1 Financiën en belastingen	1.731	971	-8.861	-500	0	0
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	1.731	971	-8.861	-500	0	0

TOTAAL STORTINGEN IN RESERVES	-14.129	-15.379	-19.744	-3.444	-444	-444
--------------------------------------	----------------	----------------	----------------	---------------	-------------	-------------

ONTTEKKINGEN UIT RESERVES**Programma 1 Omgeving**

1.1 Energietransitie	1.957	1.957	0	0	0	0
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	5.501	539	74	74	74	74
1.3 Wonen	0	553	500	0	0	0
1.4 Mobiliteit	1.905	654	654	294	293	293
Subtotaal Programma 1 Omgeving	9.364	3.702	1.228	368	367	367

Programma 2 Sociaal

2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	2.175	1.793	934	64	64	64
2.2 Werk en Inkomen	0	1.650	2.100	0	0	0
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	343	1.557	815	0	0	0
Subtotaal Programma 2 Sociaal	2.518	5.000	3.849	64	64	64

Programma 3 Bedrijvigheid

3.1 Economie	50	0	0	0	0	0
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	10	10	10	10	10	10
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	657	4.712	3.610	3.610	610	610
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	717	4.722	3.620	3.620	620	620

Programma 4 Bestuur

4.3 Bedrijfsvoering	2.054	1.941	3.448	4.602	1.560	560
Subtotaal Programma 4 Bestuur	2.054	1.941	3.448	4.602	1.560	560

Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen

5.1 Financiën en belastingen	26.221	22.873	27.558	12.457	14.757	18.425
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	26.221	22.873	27.558	12.457	14.757	18.425

TOTAAL ONTTREKKINGEN AAN RESERVES	40.874	38.238	39.703	21.110	17.368	20.035
--	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

SALDO MUTATIES RESERVES**Programma 1 Omgeving**

1.1 Energietransitie	-543	1.957	0	0	0	0
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	5.501	539	34	74	74	74
1.3 Wonen	0	553	500	0	0	0
1.4 Mobiliteit	152	654	-1.346	294	293	293
Subtotaal Programma 1 Omgeving	5.110	3.702	-812	368	367	367

Programma 2 Sociaal

2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-4.781	-2.951	934	64	64	64
2.2 Werk en Inkomen	0	1.650	2.100	0	0	0
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	235	242	-139	-139	-139	-139
Subtotaal Programma 2 Sociaal	-4.547	-1.059	2.895	-76	-76	-76

Programma 3 Bedrijvigheid

3.1 Economie	0	-50	-50	-50	-50	-50
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	10	10	10	10	10	10
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	292	-2.493	-890	1.110	610	610
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	302	-2.533	-930	1.070	570	570

Programma 4 Bestuur

4.3 Bedrijfsvoering	-2.073	-1.094	109	4.348	1.306	306
Subtotaal Programma 4 Bestuur	-2.073	-1.094	109	4.348	1.306	306

Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen

5.1 Financiën en belastingen	27.952	23.844	18.696	11.957	14.757	18.425
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	27.952	23.844	18.696	11.957	14.757	18.425

SALDO MUTATIES RESERVES	26.744	22.860	19.959	17.667	16.924	19.592
--------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

SALDO TOTAAL						
Programma 1 Omgeving						
1.1 Energietransitie	-5.071	-6.085	-6.206	-5.635	-4.419	-4.419
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	-9.836	-10.531	-11.042	-14.146	-17.454	-20.674
1.3 Wonen	-4.401	-4.738	-4.875	-4.570	-4.459	-4.485
1.4 Mobiliteit	-13.180	-9.703	-12.932	-9.199	-7.728	-6.649
Subtotaal Programma 1 Omgeving	-32.488	-31.057	-35.056	-33.549	-34.059	-36.227
Programma 2 Sociaal						
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-162.216	-198.858	-201.360	-182.651	-186.583	-188.995
2.2 Werk en Inkomen	-60.682	-53.221	-53.341	-49.781	-47.358	-45.820
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-32.166	-40.855	-41.416	-39.978	-39.738	-40.243
Subtotaal Programma 2 Sociaal	-255.064	-292.934	-296.118	-272.410	-273.680	-275.058
Programma 3 Bedrijvigheid						
3.1 Economie	-5.046	-6.058	-6.320	-6.002	-6.037	-6.036
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	-25.827	-27.138	-27.929	-27.051	-27.037	-26.899
3.3 Handhaving	606	506	604	562	522	467
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	-16.505	-18.216	-18.915	-19.006	-18.505	-18.686
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-18.333	-32.906	-32.044	-29.360	-26.700	-28.619
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	-65.105	-83.811	-84.603	-80.857	-77.756	-79.773
Programma 4 Bestuur						
4.1 Dienstverlening	-8.828	-6.462	-8.092	-7.954	-5.941	-5.947
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	-8.520	-9.723	-9.646	-9.389	-8.308	-8.308
4.3 Bedrijfsvoering	-52.636	-60.281	-59.988	-58.417	-57.884	-58.003
Subtotaal Programma 4 Bestuur	-69.984	-76.465	-77.726	-75.760	-72.134	-72.257
Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen						
5.1 Financiën en belastingen	453.594	484.267	493.502	462.576	457.629	463.314
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	453.594	484.267	493.502	462.576	457.629	463.314
TOTAAL SALDO	30.953	0	0	0	0	0

Incidentele en structurele baten en lasten

Incidentele en structurele baten en lasten

Tabel: FI.01 Incidentele en structurele baten en lasten

PRESENTATIE VAN HET STRUCTURELE SALDO	BEGROTING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
Totaal Baten	712.631	704.632	662.832	657.936
Totaal Lasten	-732.589	-722.298	-679.757	-677.528
Saldo baten en lasten	-19.958	-17.667	-16.924	-19.592
Stortingen en onttrekkingen aan reserves	4.432	6.945	2.963	2.025
Resultaat	-15.526	-10.722	-13.961	-17.567
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-41.759	-12.696	-2.368	-675
STRUCTURELE SALDO	26.233	1.974	-11.593	-16.892

Een uitgebreid overzicht met toelichting op de incidentele baten en lasten kunt u hier vinden:

[Incidentele baten en lasten](#)

Programma's

1. Programma Omgeving

Inleiding

Het programma omgeving bestaat uit de volgende onderwerpen: Wonen, Ruimtelijke Ontwikkeling waaronder monumentenzorg en archeologie, mobiliteit, Grondzaken en Vastgoed en de energietransitie.

Amersfoort is een inclusieve stad. We willen dat iedereen die in Amersfoort wil wonen een huis heeft of kan vinden, elke inwoner zich thuis voelt en iedereen op de eigen manier mee kan doen. We geven prioriteit aan een prettige en gezonde leefomgeving. Het doel is een omgeving die mensen uitnodigt om actief te zijn en elkaar te ontmoeten in de openbare ruimte. Daarnaast willen we de natuur en recreatiemogelijkheden in het buitengebied verbeteren, zodat ze in balans blijven met de groei van de stad. De komende jaren is daar extra geld voor beschikbaar.

Prettig wonen gaat niet alleen over het hebben van een toegankelijke, betaalbare en geschikte woning, maar ook over leven in een gezonde en inclusieve omgeving. Veel verschillende mensen kunnen naast en met elkaar leven, waarbij iedereen zichzelf kan zijn en zich verbonden kan voelen. De historische uitstraling draagt bij aan de aantrekkingskracht van Amersfoort. We beschermen ons erfgoed, zowel gebouwen, als landschappen en archeologische vondsten. Deze cultuurhistorische waarden worden meegenomen in nieuwe bouw- en stadsontwikkelingen, zodat het erfgoed behouden blijft terwijl de stad zich verder ontwikkelt.

In de [Omgevingsvisie is “Gezond Samenleven”](#) het leidend principe. Voor een gezonde leefomgeving zijn nieuwe oplossingen nodig rondom woningbouw, mobiliteit, energietransitie en klimaatadaptatie. Oplossingen waar we ook samen met onze partners in de regio aan werken.

Bij een groeiende gemeente hoort ook een lange termijn- strategie hoe deze groei te financieren. Voor de financiering van deze groei hebben we cofinancieringsafspraken gemaakt. Vanaf 2025 trekken we extra geld uit voor het oprichten van een Ruimtelijk Investeringsfonds om de groei van de stad te kunnen faciliteren.

Om onze groeiende stad leefbaar en groen te houden, de lucht schoner te maken en klimaatverandering tegen te gaan is het hard nodig om op het gebied van mobiliteit de omslag door te zetten. We erkennen dat iedereen een mobiliteitsbehoefte heeft. We willen deze anders invullen door; meer als voetganger, met de fiets, met het OV of gebruik makend van deelmobiliteit. We stellen hiervoor een programma Mobiliteit op en we richten een mobiliteitsfonds op om deze verandering in mobiliteit te stimuleren.

Ieder mens wil een fijne plek hebben om te wonen. Dat is belangrijk om gelukkig te kunnen zijn. We vinden het dan ook belangrijk dat Amersfoort voor iedereen een thuis biedt. We zetten onze brede en stevige aanpak om de woningnood aan te pakken voort. Dat vergt een langdurige aanpak. We zetten volop in op het bouwen van nieuwe woningen, het beter benutten van bestaande woningen en is er extra aandacht voor bijvoorbeeld ouderen, mensen met een zorgbehoefte, de huisvesting van statushouders en andere aandachtsgroepen.

Ook wordt de komende periode het parkeerbeleid dat in 2023 is vastgesteld verder uitgewerkt en worden de parkeernormen voor nieuwbouw aangepast. Stilstaande auto's nemen veel ruimte in, in onze stad waardoor er minder ruimte voor groen, spelen en ontmoeting overblijft. We moeten zorgen voor de juiste functie op de juiste plek (voorzieningen en werkfuncties langs levensaders en bij ontmoetingsplekken en wonen en werken in de directe nabijheid van openbaar vervoersknooppunten). Vanaf 2025 wordt ons kernwinkelgebied een zero emissie zone waar geen vervuilende bestelbussen en vrachtwagens meer mogen rijden.

Energie is voor iedereen betaalbaar en beschikbaar. Deze wordt zoveel mogelijk lokaal opgewekt en wij gebruiken zo min mogelijk grondstoffen. In alles wat wij doen is er aandacht voor dat iedereen kan meedoen en dat er zoveel mogelijk begrip is voor de veranderingen die op ons afkomen. Dit doen we samen met inwoners, ondernemers en organisaties uit de stad. We helpen onze inwoners

energie te besparen, onder andere door stevig in te zetten op isolatie. We maken samen plannen hoe wijken in de toekomst van het aardgas kunnen gaan. We werken daarnaast lokaal aan het realiseren van de opwek van duurzame energie. Het actief zoeken naar oplossingen voor netcongestie binnen onze mogelijkheden is een van de topprioriteiten.

Met onze grondexploitaties ondersteunen we gewenste ruimtelijke projecten met aandacht voor en inzet op (sociale) woningbouw, duurzaamheid en maatschappelijke waardecreatie. Wij zetten ons gemeentelijk vastgoed zo goed mogelijk in voor de huisvesting van maatschappelijke organisaties, het bewaren van culturele waarden en het bereiken van duurzaamheidsambities. Zo worden de komende jaren tientallen panden van de gemeente verduurzaamd.

Wat willen wij hoe bereiken?

Programma Omgeving

Wat willen we bereiken?

Wij dragen bij aan het tegengaan van de klimaatcrisis. We zetten in op 55% minder CO₂-uitstoot in onze gemeente in 2030. We zorgen dat alle inwoners, bedrijven en organisaties mee kunnen doen in deze energietransitie.

Toelichting:

In 2050 stoten wij geen schadelijke broeikasgassen meer uit omdat wij fossiele brandstoffen hebben vervangen voor hernieuwbare bronnen. Denk hierbij aan zon, wind of water. We worden zo snel mogelijk energieneutraal. Ons tussendoel is 55 procent minder CO₂-uitstoot in 2030 ten opzichte van 1990. Samenwerking met alle betrokken partijen en inwoners is noodzakelijk om te komen tot de inrichting van ons toekomstig energiesysteem. Energie is voor iedereen betaalbaar en beschikbaar. Deze wordt zoveel mogelijk lokaal opgewekt en wij gebruiken zo min mogelijk grondstoffen. In alles wat wij doen is er aandacht voor dat iedereen kan meedoen en dat er zoveel mogelijk grip is voor de veranderingen die op ons afkomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We vinden het belangrijk dat iedereen in de stad mogelijkheden krijgt om energie te besparen. We helpen alle inwoners, ondernemers en organisaties om woningen en gebouwen te isoleren en de energierekening te verlagen. Dit doen we door subsidies en praktische ondersteuning op maat te bieden voor wie dit nodig heeft, maar ook door te informeren en te stimuleren met kortingen op advies en activiteiten. Met de aanpak energiebesparing bieden we een meerjarige doelgroepgerichte ondersteuning. Onze aandacht gaat in de eerste plaats uit naar de energiebesparing bij inwoners met lage inkomens en slecht geïsoleerde woningen.
2. We stimuleren het ontwikkelen van windmolens en het plaatsen van zonnepanelen op daken en andere geschikte locaties. Hiermee leveren we een bijdrage aan de regionale ambitie om in 2030 0,5 terawattuur elektriciteit duurzaam op te wekken.
3. We hebben een regisserende rol bij het gebiedsgericht aardgasvrij maken van de stad. Dit doen we door warmte- en uitvoeringsplannen te maken voor wijken in de stad en door een actieve rol te nemen bij het ontwikkelen van stadswarmtesystemen. We doen dit samen met inwoners en organisaties en faciliteren bewonersinitiatieven uit de stad die zelf een alternatief voor het gebruik van aardgas willen realiseren.
4. We helpen bedrijven met het verduurzamen van gebouwen en bedrijfsactiviteiten in de stad door te informeren, stimuleren en te ontzorgen waar dat mogelijk is en door te handhaven waar dat nodig is.
5. We leveren onze bijdrage om te komen tot een nieuw en robuust energienetwerk met energieopslaglocaties. We zoeken actief naar oplossingen om netcongestie tegen te gaan. Dit doen we door onze verantwoordelijkheid te nemen bij het zoeken naar fysieke ruimte voor maatregelen in het kader van netverzwaring. Ook verkennen we de mogelijkheden voor het balanceren van de energievraag en het lokaal opslaan en delen van elektriciteit.

Hoe kunnen we dit doel meten?

De CO₂ uitstoot per jaar

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
439	451	412		374	354	335

Bron: Klimaatmonitor Rijkswaterstaat

Toelichting: Dit is de totale CO2-uitstoot van wonen, werken en verkeer per jaar (kton CO2). Het cijfer loopt altijd 2 jaar achter. Dit heeft te maken met berekeningen die het CBS voor het subonderdeel ‘verkeer’ moet doen. Het streven is dat de gemeente Amersfoort in 2050 CO2-neutraal is ('0'). Voor 2030 streven we naar een reductie van 55% CO2-uitstoot ten opzichte van 1990. Dit cijfer is niet bekend, maar uit CBS-onderzoek blijkt dat de uitstoot vergelijkbaar is met de CO2-uitstoot in 2017. Dit komt neer op een uitstoot van 258 kton in 2030, de streefcijfers voor andere jaren tot 2030 zijn hierop gebaseerd. Vooralsnog is deze methode ons vertrekpunt.

Bij de berekening van de streefcijfers gaan we uit van een lineaire daling, ook al komt dit niet overeen met de praktijk. Daarnaast gebruiken we sinds dit jaar de uitstoot exclusief auto(snel)wegen waardoor de waarden en streefcijfers verschillen van de vorige begroting. Het streefcijfer voor 2023 is 393 kton CO2.

Wat willen we bereiken?

Grondexploitaties en vastgoed: Het ondersteunen van ruimtelijke projecten en bijdragen aan een stad met passend en duurzaam vastgoed

Toelichting:

Met onze gebiedsontwikkeling zoeken we naar passende ontwikkelingsvormen voor gebieden, die - vroeg of laat - rendement opbrengen.

Wij willen met ons gemeentelijk vastgoed een toegevoegde waarde bieden voor de stad en bijdragen aan de ambitie CO2-neutraal te zijn. Ook willen wij dat het gemeentelijk vastgoed integraal toegankelijk is.

Wat gaan we daarvoor doen?

2.1 Grondexploitaties en vastgoed

1. We verduurzamen ons vastgoed en verlagen zodoende de CO2 uitstoot. Dit doen wij de komende jaren voor 66 objecten (ca. 123.000 m2 BVO) uit onze kernportefeuille. In projecten en in beheer en onderhoud houden we steeds meer rekening met maatregelen voor circulariteit, klimaatbestendigheid en biodiversiteit.

2. We zorgen dat ons vastgoed toegankelijk is voor mensen met een beperking door te voldoen aan het ITS keurmerk.

3. We bieden met ons vastgoed toegevoegde waarde aan de stad, zoals het huisvesten van culturele instellingen, sportverenigingen en wijkcentra. Wij zetten in op duurzame relaties met deze huurders, waarbij veiligheid, duurzaamheid en klanttevredenheid kernbegrippen zijn.

4. Wij zijn ons bewust van de vele onzekerheden die gebiedsontwikkeling in deze tijd met zich meebrengt en sturen op de financiën. Dit doen we met behulp van scenarioanalyses, risicomangement en stapsgewijze besluitvorming zodat tijdig ingegrepen en bijgestuurd kan worden.

5. Om de grote woningbouwopgave te kunnen realiseren, zetten we in op het brede pallet aan exploitatiemodellen, onderzoeken we voor de bovenwijkse voorzieningen de kostenverhaalsmogelijkheden en zetten we in op het verkrijgen van subsidies.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Aantal gemeentelijke maatschappelijke objecten waaraan duurzaamheidsmaatregelen zijn getroffen

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
		10	10	20	36	46

Bron:

Toelichting: De gemeente heeft de opgave om t/m 2030 66 maatschappelijke objecten te verduurzamen (energie- en CO2-reductie) die in haar bezit zijn. Duurzaamheidsmaatregelen zijn bijvoorbeeld het aanleggen van zonnepanelen, isoleren en instructie van gebruikers. Bij de cijfers hierboven gaat het om objecten die gedeeltelijk of volledig verduurzaamd zijn.

Wat willen we bereiken?

Ruimtelijke Ordening: Een stad waarin schaarse ruimte goed verdeeld wordt.

Toelichting:

Met onze ruimtelijke ontwikkeling zijn we een centrale schakel in de ontwikkeling van de stad en zorgen we voor een goede verdeling van de beschikbare ruimte. Zo werken we aan een duurzame balans voor de lange termijn met een aantrekkelijk woon- en leefklimaat, economische dynamiek, een goede bereikbaarheid, voldoende ruimte voor water, groen en natuur.

Een stad waarin erfgoed op een samenhangende wijze in stand wordt gehouden en waarbij cultuurhistorische waarden worden ingepast bij nieuwe ontwikkelingen (behoud door ontwikkeling);

Wat gaan we daarvoor doen?

3.1. Ruimtelijke Ordening

1. We werken regionaal samen aan de verstedelijking van Amersfoort en regio en zorgen voor een sterke positie van Amersfoort in Metropoolregio Utrecht en regio Amersfoort.
2. We zorgen voor een goede spreiding en verdeling van ruimte voor wonen, werken. Voorzieningen, mobiliteit en recreëren met een mix van functies in een groene omgeving en een hoogwaardige inrichting van de openbare ruimte zodat de juiste functie op de juiste plek komt.
3. We stellen de kwaliteit en leefbaarheid van de openbare ruimte voorop. Het vertrekpunt is een gezonde omgeving die uitnodigt om te bewegen en elkaar te ontmoeten door middel van levensaders
4. We versterken de kwaliteit van het buitengebied voor mens en natuur zodat deze meegroeit met de groei van de stad.
5. We leggen de gewenste inrichting van de stad en buitengebied helder juridisch vast in omgevingsplannen en bieden ruimte aan participatie en initiatieven via de intake- en omgevingstafel.

3.2. Monumentenzorg en archeologie

Activiteiten

1. Samen met de stad dragen wij zorg voor ons (onroerend en ruimtelijk) erfgoed en voor de kwaliteit van het stadsbeeld als totaal. Cultuurhistorische waarden vormen een waardevolle inspiratiebron voor nieuwe ontwikkelingen.
2. We willen waardevolle historische structuren en gebouwen in stand houden en waar mogelijk verbeteren. Passende nieuwe functies zijn essentieel voor een goede toekomst (herbestemming en transformaties). De relatie tussen erfgoed en omgeving/openbare ruimte is van grote waarde.
3. Op basis van archeologisch en bouwhistorisch onderzoek verdiepen en verbreden we de kennis over de (ontstaans)geschiedenis van onze stad. Deze kennis maken we voor een breed publiek toegankelijk en beleefbaar. Erfgoed draagt belangrijk bij aan de identiteit en verbondenheid van stad en inwoners en aan de aantrekkelijkheid van onze stad.
4. Behoud en bescherming van archeologische waarden in de bodem, conform onze wettelijke taak. Bij ruimtelijke ontwikkelingen is behoud in de bodem lang niet altijd mogelijk. Na proefonderzoek kiezen we voor behoud door middel van opgraven of toch voor behoud in de grond.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Voor dit doel is er geen indicator.

Wat willen we bereiken?

Wonen: We stellen de mens centraal, Amersfoort is een thuis voor iedereen.

Toelichting:

Ieder mens wil een fijne plek hebben om te wonen. Een fijne woning vormt een thuis en is belangrijk om gelukkig te kunnen zijn, of je nu alleen woont, samen met een partner of kinderen, of zorg nodig hebt. Met ons volkshuisvestingsbeleid zorgen we er voor dat Amersfoort voor allerlei verschillende mensen met uiteenlopende leefstijlen een fijne stad is en blijft om te wonen. Ons streven is dat de woningmarkt (sociale huur én vrije sector) de komende 10 jaar weer gezond wordt.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Voldoende woningen: we hebben de ambitie dat er tot 2040, 1000 woningen per jaar worden gebouwd. We hebben hier afspraken over gemaakt in de Woondeal
2. Betaalbare woningen: we zorgen ervoor dat minimaal 35% van de woningen sociale huur en minimaal 20% middensegment is. Hiervoor geven we uitvoering aan het Deltaplan en de Woondeal. We stellen een volkshuisvestingsprogramma op.
3. Beschikbare woningen: naast het toevoegen van nieuwbouw zorgen we ervoor dat in de bestaande woningvoorraad meer mensen kunnen wonen. Hiervoor vergroten we de doorstroming en toegankelijkheid van woningen.
4. Passende woningen: we zorgen voor diversiteit aan woningen en woonmilieus, passend bij de woonbehoefte van verschillende doelgroepen. Speciale aandacht is er voor kwetsbare doelgroepen met een zorgbehoefte en woonvormen voor ouderen en voor ouderen die langer of weer zelfstandig wonen. Hiervoor geven we uitvoering aan het programma Wonen en Zorg.
5. Voor de aandachtgroepen, vluchtelingen, statushouders en bewoners van de maatschappelijke opvang is passende woonruimte beschikbaar. Hiervoor geven we deze groepen voorrang binnen de woonruimteverdeling.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Nieuwbouw + transformaties

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
1139	1315	841	904	1000	1000	1000

Bron:

Toelichting: Het betreft alle toevoegingen in een specifiek jaar aan de woningvoorraad, namelijk nieuwbouw en overige toevoegingen. Omdat de overige toevoegingen voornamelijk transformaties zijn (van kantoren maar ook andere gebouwen naar woningen) noemen we het hier transformaties. Maar het kan ook nog gaan om splitsing van woningen. Uiteindelijk kan de netto groei of saldo van de woningvoorraad lager zijn door sloop of overige onttrekkingen.

Wat willen we bereiken?

Mobiliteit: Een bereikbare stad die actieve mobiliteit omarmt.

Toelichting:

Om onze groeiende stad leefbaar en groen te houden, de lucht schoner te maken en klimaatverandering tegen te gaan is het hard nodig om op het gebied van mobiliteit een grote omslag te maken. We willen bereiken dat mensen zich in en naar onze stad anders gaan verplaatsen; meer als voetganger, met de fiets, met het OV of gebruik makend van deelmobiliteit. We werken aan een stad waarin vervoer met een auto steeds minder nodig zal zijn. Hiervoor investeren wij in een goed netwerk van paden voor voetgangers en fietsers én in goede faciliteiten voor deelmobiliteit en openbaar vervoer. We zetten in op parkeerregulering. Ook zorgen we voor de juiste functie op de juiste plek (voorzieningen en werkfuncties langs levensaders en bij ontmoetingsplekken en wonen en werken in de directe nabijheid van openbaar vervoersknooppunten).

Wat gaan we daarvoor doen?

We stellen in 2024 een Omgevingsprogramma Mobiliteit op. Daarin komt alle inzet die we nu al plegen en de nieuwe inzet voor de verschillende deelaspecten samen:

1. Lopen: We werken toe naar een compleet, samenhangend, toegankelijk voetgangersnetwerk.
2. Fiets: We bouwen aan een compleet, samenhangend en veilig fietsnetwerk en werken toe naar voldoende en goede fietsparkeervoorzieningen bij o.a. stations en binnenstad.
3. OV: We maken het OV aantrekkelijker door te zorgen voor snellere busroutes, toegankelijke haltes en een aantrekkelijke overstap en we spannen ons in om onze stevige plek in het landelijke spoornetwerk te behouden en waar mogelijk te verbeteren.
4. Deelmobiliteit en parkeren: We zetten in op faciliteren en aantrekkelijker maken van deelmobiliteit, het invoeren van betaald parkeren met vergunningen in grotere delen van de stad, het hanteren van lage parkeernormen bij woningbouw op OV-locaties en het realiseren van mobiliteitshubs aan de stadsranden en in de wijken (als parkeeralternatief voor de eigen auto en voor bezoekers aan de stad).
5. Wegenstructuur: We vormen de meeste wegen om naar 30 km/uur, we beperken het doorgaand verkeer op de Stadsring en regionaal brengen we het wegennet op orde, met aandacht voor maatregelen om de effecten van de vertraging van het project Knooppunt Hoevelaken op te kunnen vangen.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Modal Split (% Auto bestuurder)

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	29		29		29	

Bron:

Toelichting: Tijdens corona was er een daling van het % auto bestuurders. Omdat verwacht werd dat dit aandeel na corona weer zou stijgen, is eerder een verwachting van 34 procent voor 2025 opgenomen in de begroting. Dit stellen we nu bij. Het is nog te vroeg om een effect te verwachten van het nieuwe mobiliteitsbeleid en daarom streven we nu naar gelijk blijven van het huidige aandeel auto bestuurders.

Wat mag het kosten?

Tabel: PF.1.1 Financieel overzicht

PROGRAMMA	REKENING 2023	BEGROTING 2024	BEGROTING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
LASTEN EXCLUSIEF STORTINGEN IN RESERVES						
1.1 Energietransitie	-5.509	-10.624	-11.389	-8.917	-7.001	-7.001
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	-69.623	-65.301	-66.802	-90.509	-57.892	-52.349
1.3 Wonen	-4.664	-5.552	-5.646	-4.898	-4.787	-4.813
1.4 Mobiliteit	-16.465	-14.372	-15.452	-15.535	-15.823	-16.086
TOTAAL LASTEN	-96.261	-95.850	-99.289	-119.859	-85.504	-80.250
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES						
1.1 Energietransitie	981	2.583	5.183	3.283	2.583	2.583
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	54.286	54.230	55.726	76.289	40.364	31.601
1.3 Wonen	263	262	271	328	328	328
1.4 Mobiliteit	3.134	4.015	3.867	6.042	7.803	9.145
TOTAAL BATEN	58.664	61.090	65.046	85.942	51.077	43.656
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
1.1 Energietransitie	-4.528	-8.042	-6.206	-5.635	-4.419	-4.419
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	-15.338	-11.071	-11.077	-14.220	-17.528	-20.748
1.3 Wonen	-4.401	-5.290	-5.375	-4.570	-4.459	-4.485
1.4 Mobiliteit	-13.331	-10.357	-11.586	-9.493	-8.021	-6.942
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-37.598	-34.760	-34.244	-33.917	-34.427	-36.594
MUTATIES RESERVES						
1.1 Energietransitie						
Storting in reserve	-2.500	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	1.957	1.957	0	0	0	0
Saldo mutatie reserves 1.1 Energietransitie	-543	1.957	0	0	0	0
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening						
Storting in reserve	0	0	-40	0	0	0
Onttrekking aan reserve	5.501	539	74	74	74	74
Saldo mutatie reserves 1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	5.501	539	34	74	74	74
1.3 Wonen						
Storting in reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	553	500	0	0	0
Saldo mutatie reserves 1.3 Wonen	0	553	500	0	0	0

1.4 Mobiliteit						
Stortingen in reserve	-1.754	0	-2.000	0	0	0
Onttrekking aan reserve	1.905	654	654	294	293	293
Saldo mutatie reserves 1.4 Mobiliteit	152	654	-1.346	294	293	293
SALDO MUTATIES RESERVES	5.110	3.702	-812	368	367	367
TOTAAL RESULTAAT PROGRAMMA						
1.1 Energietransitie	-5.071	-6.085	-6.206	-5.635	-4.419	-4.419
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	-9.836	-10.531	-11.042	-14.146	-17.454	-20.674
1.3 Wonen	-4.401	-4.738	-4.875	-4.570	-4.459	-4.485
1.4 Mobiliteit	-13.180	-9.703	-12.932	-9.199	-7.728	-6.649
RESULTAAT PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-32.488	-31.057	-35.056	-33.549	-34.059	-36.227

Toelichting op afwijkingen

Tabel: PF.1.2. Afwijkingen tussen begroting 2024 en begroting 2025

PROGRAMMA	LASTEN	BATEN
1.1 Energietransitie	-765	2.600
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	-1.501	1.495
1.3 Wonen	-94	9
1.4 Mobiliteit	-1.080	-149
TOTAAL	-3.440	3.956

Een 'min' betekent een financieel nadeel voor de gemeente en een 'plus' een financieel voordeel. Een 'I' staat voor Incidenteel (eenmalig) en de 'S' voor Structureel (doorlopend). De financiële analyses zijn op hoofdlijnen en geven de belangrijkste financiële afwijkingen aan. Dat betekent dat de financiële verklaring niet in alle gevallen uitputtend zal zijn. Bedragen onder de € 0,3 miljoen laten wij doorgaans buiten beschouwing in de financiële analyses en de begrotingsrechtmatigheid.

Tabel: PA.1.1 Toelichting op de belangrijkste begrotingsmutaties

TOELICHTING OP DE BELANGRIJKSTE MUTATIES VAN BEGROTING 2025 T.O.V. BEGROTING 2024	LASTEN	BATEN	I/S
1.1 Energietransitie			
<u>Spuk Energiearmoede</u>			
We krijgen van het Rijk middelen voor de aanpak van energiearmoede. De baten en lasten van deze middelen zijn nog niet in de meerjarenbegroting opgenomen. We ramen de baten en lasten voor 2025 op € 1.900.000.	-1.900	1.900	I
<u>Onttrekking reserve Duurzame Stad</u>			

In 2024 onttrekken we in totaal incidenteel € 2.000.000 uit de reserve Duurzame Stad voor de energietransitie en de incidentele formatieuitbreiding van de Duurzame Stad. Hiervan staat € 1.700.000 in programmaonderdeel 1.1 Energietransitie en € 300.000 in programma 4.3 Bedrijfsvoering. Vanaf 2025 hebben we geen onttrekkingen uit reserve Duurzame Stad begroot. In 2025 worden deze lasten gedekt uit de structurele middelen van het Coalitieakkoord Amersfoort 2022-2026.	1.687		I
Bijlage: Coalitieakkoord Amersfoort 2022-2026			
<u>Spuk Nationaal Isolatieprogramma (NIP)</u>			
We krijgen van het Rijk een specifieke uitkering voor verduurzaming van slecht geïsoleerde woningen in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma. De baten en lasten van de specifieke uitkering zijn nog niet in de meerjarenbegroting opgenomen. We ramen de baten en lasten voor 2025 op € 700.000.	-700	700	I
<u>Overhevelen budget toekomstfonds</u>			
Het budget van € 257.000 voor Duurzaamheid en Innovatie (Toekomstfonds) wordt overgeheveld van programma 1.1 Energietransitie naar programma 3.1 Economie.	257		S
<u>Middelen isolatieoffensief</u>			
Op 4 juli 2023 is Motie 2023-071M aangenomen waarin het college is verzocht de inzet overschot Energietoeslag 2022 aan te wenden om huiseigenaren met een inkomen tot 150% van het bijstandsniveau te helpen hun huis te isoleren. De totale budgetruimte voor 2024 tot en met 2026 is € 2.000.000. In 2025 wordt er € 150.000 extra geraamd ten opzichte van 2024.	-150		I
Bijlage: Motie 2023-071M			
1.2 Grondexploitaties en Ruimtelijke Ordening			
<u>Taakmutaties omgevingswet</u>			
Van de in 2022 en 2023 beschikbaar gestelde circulairegelden is € 966.000 overgeheveld naar 2024. In 2024 is een bedrag van € 452.000 beschikbaar gesteld via de meicirculaire. Zodoende is in totaal € 1.418.000 beschikbaar gesteld voor uitvoering van de omgevingswet. Dit bedrag is niet meer beschikbaar in 2025, waardoor de lasten lager zijn.	1.418		I

<u>Mutaties Kadernota 2025-2028</u>			
In de Kadernota 2025-2028 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor 2025 ten behoeve van de (inter)nationale verlichtingen omtrent biodiversiteit, vertaald naar een toename van 10% groen blauwe dooradering in ons landelijk gebied. Hierdoor zijn de lasten hoger.	-200		I
In de Kadernota 2025-2028 is met ingang van 2025 structureel extra budget beschikbaar gesteld ten behoeve het adviesstelsel Omgevingskwaliteit ten behoeve van de verbrede scope van toetsing naar dialoog, integraal en gebiedsgericht. Als ook het adviseren op de 'nieuwere' vakgebieden adviseren als duurzaamheid en gezondheid. Hierdoor zijn de lasten hoger.	-100		S
Bijlage: Kadernota 2025-2028			
<u>Overhevelen personeelsbudget archeologie</u>			
Het personeelsbudget voor archeologie is overgeheveld van programma 3.2 Kunst, cultuur en evenementen naar programma 1.2 Grondexploitatie en ruimtelijke ordening.	-563		S
<u>Herziening Grondexploitaties conform MPG 2023 en rentewijziging BBV</u>			
In deze begroting zijn, met uitzondering van de rentelasten, de geactualiseerde lasten en baten van jaarschijf 2025 uit de herziening grondexploitaties per 1 november 2023 opgenomen. Dit heeft enerzijds een effect op de baten en lasten van de grondexploitaties. Anderzijds heeft dit een effect op de voorraadmutatie van de grondexploitaties naar de gemeentelijke balans. Daarnaast is er een stelselwijziging vanuit de commissie BBV, waarbij voor de grondexploitaties de generieke omslagrente gehanteerd moet worden vanaf begrotingsjaar 2025. Dit betekent effectief dat het rentepercentage wordt bijgesteld van 1,5% naar 0,25% in 2025. In totaal hebben deze mutaties een budgettair neutraal effect op de begroting. Zie voor de voortgang van de grondexploitaties het Meerjaren Programma Grondexploitaties 2023 (MPG), zoals is vastgesteld door de raad op 28 mei 2024. Bijlage: Meerjaren Programma Grondexploitaties 2023	-1.743	1.743	I

<u>Indexering, kostenverdeling, formatie-aanpassingen</u>			
<p>Portefeuille grondexploitaties: Door de commissie BBV is bepaald dat voor het berekenen van de verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties uitgegaan moet worden van het maximale meerjarige streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor inflatie binnen de Eurozone zijnde 2%.</p> <p>Dit betekent dat toekomstige verliezen contant gemaakt worden met 2% om de waarde van de verliesvoorziening te bepalen. Een resultante hiervan is dat deze voorziening jaarlijks ook opgehoogd moet worden met 2%.</p> <p>Doordat de omvang van de verliesvoorziening de laatste jaren is toegenomen, is de hiervoor begrote storting van € 500.000 niet meer toereikend. Derhalve is er in de Kadernota 2025-2028 een additionele storting van € 500.000 opgenomen.</p>	-500		S
<p>Portefeuille Ruimtelijke Ontwikkeling: Dit betreft hoofdzakelijk de indexering van (personele) lasten. Een klein effect kan worden toegewezen aan formatie-aanpassingen, de doorbelasting van personele lasten naar de programma's en de indexering van baten.</p>	-240	11	S
<p>Portefeuille Vastgoed: Dit betreft de indexering van (personele) lasten en (huur)baten.</p> <p>Bijlage: Kadernota 2025-2028</p>	-258	489	S
<u>Kostprijsdekkende huur (budgetneutraal)</u>			
<p>Enkele vastgoedobjecten gaan over van commerciële naar kostprijsdekkende huur. Dit is op totaal gemeenteniveau budgetneutraal, maar leidt wel tot een verschuiving tussen programma's. Deze verschuiving is structureel en bedraagt € 940.000.</p> <p>Zo zullen de huuropbrengsten van het sportvastgoed in 2025 dalen. Daartegenover staat echter een lagere bijdrage vanuit het deelprogramma Onderwijs, Sport en Bewegen ter dekking van die huurkosten.</p> <p>Voor het deelprogramma Kunst, Cultuur en Evenementen is de situatie tegenovergesteld; Van enkele cultuurpanden zal de huur stijgen en daarmee stijgen de huuropbrengsten bij vastgoed gelijkmatig. De lasten binnen het deelprogramma Kunst, Cultuur en Evenementen nemen evenredig toe, doordat de betreffende instellingen hier vanuit gecompenseerd zullen worden.</p>		-940	S

<u>Kapitaallasten</u>			
De omslagrente voor 2025 is vastgesteld op 0,25%. In 2024 bedroeg deze 1%. Dit leidt tot minder rentelasten voor de vastgoedportefeuille in 2025. Het betreft gemeentebreed een budgetneutrale ontwikkeling aangezien er in deelprogramma 5.1 (Financiën en Belastingen) in gelijke mate minder rentebaten zullen worden ontvangen.	1.661		S
Door het uitvoeren van de geplande investeringen binnen het project Verduurzaming Gemeentelijk Vastgoed en realisatie van enkele geplande investeringen in het sportvastgoed, zullen de afschrijvingslasten stijgen in 2025.	-661		S

1.3 Wonen			
Er zijn geen belangrijke afwijkingen te melden.			

1.4 Mobiliteit			
<u>Indexering, kostenverdeling, formatieaanpassingen</u>			
Dit betreft hoofdzakelijk de indexering van (personele) lasten en de indexering van baten. Een klein effect kan worden toegewezen aan formatie-aanpassingen en de doorbelasting van personele lasten naar de programma's.	-58	309	S
<u>Coalitieakkoord 2022-2026: fietsers/ voetgangers, opwaarderen wegen/ vergroenen</u>			
In het coalitieakkoord is opgenomen om vanaf 2025 € 2.300.000 aan te wenden voor een nieuw integraal programma voor verkeer en vervoer voor alle modaliteiten. Dit bedrag is € 1.000.000 hoger ten opzichte van 2024.	-1.000		S
Bijlage: Coalitieakkoord 2022-2026			
<u>Inkomstenderving straatparkeren</u>			
In 2025 zullen nog geen extra inkomsten uit het invoeren van een scanauto voor parkeercontroles en extra inkomsten uit uitbreiden van het areaal worden gerealiseerd. Derhalve is in de Kadernota 2025-2028 een bedrag van € 5.278.000 opgenomen aan inkomstenderving in verband met vertraging van te wijzigen parkeerbeleid. Dit bedrag is € 458.000 hoger ten opzichte van 2024.		-458	I

Bijlage: Kadernota 2025-2028			
---	--	--	--

9. Mutatie reserves			
<u>Reserve Vervangingsinvesteringen Ruimtelijke Ontwikkeling</u>			
Conform besluitvorming worden de afschrijvingslasten van investeringen kleedkamers RC Eemland, Veld 6 VV Hoogland en Veld 1 VV AFC Quick gedekt uit de reserve Vervangingsinvesteringen, evenals de kapitaallasten van verduurzaming Volmolen.		74	S
<u>Reserve Binnenstedelijke Ontwikkelingen</u>			
Een bedrag van € 40.000 storten we in de reserve Binnenstedelijke ontwikkelingen om het saldo per 1-1-2025 op 0 te laten lopen.	-40		I
<u>Reserve Mobiliteitstransitie</u>			
In de Kadernota 2025-2028 is besloten om in 2025 een bedrag van € 2.000.000 te storten in de reserve Mobiliteitstransitie, ter dekking van de kosten van de meerjarige mobiliteitstransitie. Hieruit kunnen projectkosten, stimuleringsstevoeden voor deelmobiliteit en kosten voor benodigde (externe) adviescapaciteit worden gedekt.	-2.000		I
Kadernota 2025-2028			
<u>Reserve Vervangingsinvesteringen Mobiliteit</u>			
Conform besluitvorming worden de afschrijvingslasten van investeringen Aanpak Leusderweg, Fietsplan 2017, Fietsplan 2018, VERDER projecten 2022 en VERDER projecten 2023 gedekt uit de reserve Vervangingsinvesteringen.		294	S
<u>Onttrekking uit de reserve Stedelijke Voorzieningen</u>			
In 2025 vindt er een onttrekking plaats uit de reserve Stedelijke Voorzieningen ter dekking van het programma Goed op Weg - Korte Termijn aanpak van € 360.000.		360	I
<u>Reserve Woningbouw- woonwagenstandplaatsen en projecten sociale woningbouw</u>			
In 2025 vindt er een onttrekking plaats uit de reserve Woningbouw ter dekking van plankosten voor de uitbreiding van het aantal woonwagenstandplaatsen alsmede voor projecten die bijdragen aan (sociale) woningbouw).		500	I

Toelichting Programma VERDER Amersfoort

Onderdeel van deelprogramma 1.4 Mobiliteit

Tabel: PA.1.1.1 Bijdrage Amersfoort aan Programma Verder

	t/m 2024	BEGROTING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028	Totaal
Reserve Stedelijke Voorziening (RSV)	5.500	0	0	0	0	5.500
Aanvullende middelen (Tussenbalans (TB) 2012)	13.500	0	0	0	0	13.500
Aanvullende middelen (Kadernota 2017-2020)	3.200	0	0	0	0	3.200
Totaal	22.200	0	0	0	0	22.200

Tabel: PA.1.1.2 VERDER Amersfoort, bevoegd gezag, in uitvoering

Project	Omschrijving	Soort maatregel	Budget	Stand van Zaken
9	Fietsroute Afrt-Centr - Nrd (Vathorst / Nieuwland)	No Regret	1.167	Uitgevoerd
10	Fietsnetwerk Leusden-Amersfoort-Soest	No Regret	2.018	In voorbereiding
11	Fietsroute Leusden-Amersfoort Noord-Baarn	No Regret	12	Afgerond
12	Fietsroute Hoevelaken-Amersfoort Noord-Soest	No Regret	232	Ingeruild (uitvoeringsprogramma fietsplan)
16	Fietsverbinding Dorresteinseweg A'rt - Leusden	Basis	130	Afgerond
26	Stedelijke Distributie	No Regret	17	Afgerond
40	Capaciteitsverbetering Westelijke Ontsluiting Amersfoort	Aanvullend	60.000	In afronding. Project krijgt een nieuwe scope
88	Uitbr. fietsparkeervoorzieningen bij Stations A'f'rt / A'f'rt Schothorst en A'f'rt Vathorst	Basis	3.700	Deels afgerond (Schothorst), deels ingeruild (Vathorst), deels in voorbereiding (Station A'foort)
112	Fietsverbinding Amersfoort - Nijkerk	Basis	4.084	Uitgevoerd
114	Aanleg en uitbr. fietsenstalling A'f'rt Centrum	Basis	311	Afgerond
115	Aansluiten Heideweg op Ringweg oost	Aanvullend	466	Afgerond
116	Ontw. Station Amersfoort tot regionale OV-knoop	Aanvullend	2.093	P&R afgerond, busluis Laak 3 in voorbereiding
123a	Aanleg (H)OV A'f'rt Station - Centrum - A'f'rt Vathorst	Aanvullend	1.652	Afgerond
131c	Ongelijkvloerse verbinding N199	Aanvullend	160	Afgerond
159	Stimuleren gebruik deelauto's	Aanvullend	108	Afgerond
184	Ontsluiting Vathorst-West op A1	Aanvullend	7.500	In voorbereiding
191	Fietsverbinding Hoevelaken / Amersfoort Centrum via Hogeweg	Aanvullend	870	Afgerond
192	Fietsroute tussen Amersfoort-Vathorst en Bunschoten	Aanvullend	550	Afgerond

				Afgerond
199	Kortsluiting Energie - Outputweg	Aanvullend	20.300	Opm. project is ondergebracht bij Knooppunt Hoevelaken. Dit is geregeld via BOK2. Knooppunt Hoevelaken is verstraagd a.g.v. PAS. Uitvoeringsjaar nog niet bekend
v11	Doorstroming Bergenboulevard Vathorst	Aanvullend	4.301	Afgerond
V12	Aansluiten Danzigtunnel Vathorst	Aanvullend	3.105	In voorbereiding
V13	Vrouwenpolder	Aanvullend	298	Afgerond
V14	Pilot fietsverkeerslicht rotonde 6	Aanvullend	205	Afgerond
V15	Kruispunt Heideweg-Caraiben	Aanvullend	58	Afgerond
V18	Reistijdwinst fietsers verkeerslichten	Aanvullend	550	In voorbereiding
V19	Nieuwe schakels in het fietsennetwerk	Aanvullend	350	In voorbereiding
V20	Verkeersveiligheid verbeteren	Aanvullend	1.050	Deels uitgevoerd. Verbeteringen aan Borneoplein, Abraham Blankaartsingel en Mendelsohnstraat in voorbereiding
V21	Verbeteren doorstroming ov Julianaplein	Aanvullend	1.000	In voorbereiding
Totaal			116.287	

- **VERDER 10 Fietsroute Leusden - Amersfoort - Soest:**
Afronden voorbereiding en aanbesteden project in gezamenlijkheid met de [Doorfietsroute Amersfoort - Hilversum](#). Realisatie in 2025.
- **VERDER 88 Fietsparkeervoorzieningen station Amersfoort Centraal:**
Aanbesteding en opstellen definitief ontwerp. Start uitvoering 2025. De verlegging van kabels en leidingen is eind 2024 gestart.
- **VERDER 184 Ontsluiting Vathorst West op A1:**
Opstellen voorlopig ontwerp en SSK-raming inclusief de uitvoering van de daarvoor benodigde onderzoeken.
- **V12 Aansluiten Danzigtunnel Vathorst:**
Geen werkzaamheden in 2025 i.v.m. stagnatie Knooppunt Hoevelaken.

Tabel: PA.1.1.3 Amersfoort uitvoerder, VERDER partner

Project	Omschrijving	Soort maatregel	Budget	Stand van Zaken
28	Dynamisch Verkeersmanagement (DVM)	No Regret	658	Afgerond
97	Buslijn Leusden - Amersfoort Noord	Aanvullend	58	Afgerond
102	Mobiliteitsmanagement	Basis	269	In uitvoering
Totaal			985	

Toelichting Project Beter Benutten

Onderdeel van deelprogramma 1.4 Mobiliteit

Tabel: PA.1.1.4 Projecten Beter Benutten

Project	Omschrijving	Budget	Bijdrage van Amersfoort	Stand van zaken
MNBB45	Fietsparkeren stations	3.023	0	In uitvoering
MNBB46	Westelijke Ontsluiting	4.202	0	Afgerond
MNBB49	Groene Golf	1.071	150	Afgerond
MNBB48	Doorstroming Hogeweg	704	0	Afgerond
MNBB74	Busstation Schothorst	921	0	Afgerond
Totaal		9.921	150	

Welke beleidskaders zijn er?

BELEIDSKADER	DATUM
1.1 Energietransitie	
Transitievisie Warmte gemeente Amersfoort	
Leidraad plannen en omgevingsprogramma's stadswarmte	
Regionale Energietransitie 1.0	
Regionale Energietransitie 2.0	
Beleidskaders zonnevelden gemeente Amersfoort	
Bronnenboek gemeente Amersfoort	
1.2 Grondexploitaties en Ruimtelijke Ordening	
Beleidskaders Monumentenzorg	
Zonnepanelenbeleid Binnenstad en Bergkwartier	2021
Verordening fysieke leefomgeving	2024
Welstandsnota 2017	2017
Nota kwaliteit Openbare ruimte	2019
Omgevingsvisie	2023
Hoogbouwvisie	2019
Beleidskaders Archeologie	
Verordening fysieke leefomgeving	2024
Beleidskaders Grondexploitaties en vastgoed	
Nota Vastgoedbeheer	
Nota Grondbeleid	
Nota Vastgoedstrategie	
Routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed	
Beleidskaders Ruimtelijke Ontwikkeling	
Omgevingsvisie	2023
Hoogbouwvisie	2019
Groenvisie	
1.3 Wonen	
Deltaplan Wonen	2019
Huisvestingsverordening 2022	2022
Uitvoeringsprogramma Wonen en Zorg	
1.4 Mobiliteit	
Omgevingsvisie	2023
Parkeernormen 2024	2024

Welke risico's lopen we?

Onderstaand de belangrijkste financiële risico's met een minimale benodigde weerstandscapaciteit van € 300.000,-.

Tabel: PRI.1.1 Financiële risico's

Risico	Beheersmaatregel	Benodigde weerstandscapaciteit
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening		
Grondexploitatie Kop van Isselt - ROVA	Binnen de door de raad vastgestelde kaders sturen wij zoveel mogelijk op het behalen van de planning en het beperken van de kosten, respectievelijk het verhogen van de opbrengsten.	5.900
Gebiedexploitatie Hoefkwartier	Binnen de door de raad vastgestelde kaders sturen wij zoveel mogelijk op het behalen van de planning en het beperken van de kosten, respectievelijk het verhogen van de opbrengsten.	4.081
Grondexploitatie Vathorst Bedrijventerrein	Binnen de door de raad vastgestelde kaders sturen wij zoveel mogelijk op het behalen van de planning en het beperken van de kosten, respectievelijk het verhogen van de opbrengsten.	1.443
Project Verduurzaming gemeentelijke vastgoed: 2. Fluctuerende bouwprijzen: prijsafspraken in contracten zijn beperkt houdbaar. Als de afgesproken vergoeding niet past kan een aannemer niet uitvoeren.	Eenzijds wordt het krediet geïndexeerd. Anderzijds worden 15 gebouwen tegelijkertijd voorbereid en sturen we zodanig dat de totaalsom voor deze gebouwen past.	1.347
Risico strategisch vastgoed: dat bij verkoop de opbrengst lager is dan de boekwaarde van het desbetreffende strategische vastgoed.	Periodieke toetsing of de boekwaarde niet hoger is dan de marktwaarde. Als dat wel zo is, dan moet er afgeboekt worden.	833
Project Verduurzaming gemeentelijke vastgoed: 1. Netcongestie; het elektriciteitsnet is op veel plekken overbelast. Hierdoor is het mogelijk dat er moet worden geschoven in de planning en / of uitvoering in 2 fasen: quickwins nu uitvoeren en maatregelen waarvoor netverzwaring nodig is doorschuiven naar 2029.	Inrichten themateam netcongestie met selectie van engineers van aannemers om te ontdebelen en kennis te delen.	782
Maatschappelijk Vastgoed: onvoldoende middelen voor meerjarig planmatig- en spoedeisend onderhoud waarvan het juridisch en economisch eigendom bij de gemeente ligt. Hierdoor gaat de kwaliteit van de gebouwen achteruit en kunnen ongewenste situaties ontstaan.	SRO actualiseert alle MJOP's iedere 3 jaar. Hierdoor blijven de MJOP's actueel bij de conditie van het vastgoed en kostenniveau benodigd voor aanbesteding van het onderhoud. De situatie is op dit moment wel heel lastig te voorspellen door de naweeën van corona, de oorlog in Oekraïne en de al aanwezige schaarste in personeel en materiaal. Het kostenniveau monitoren we jaarlijks.	620
1.4 Mobiliteit		
Project Fietsparkeren Station Amersfoort:	- Gedetailleerde raming laten maken.	330

2. Aanbestedingsrisico en aanbestedingsmarkt zijn grillig en onvoorspelbaar, dit kan leiden tot meerkosten.	- Wordt er bij de aanbesteding hoger ingeschreven dan de beschikbare budgetten, wordt er niet gegund en moet er gekeken worden of aanvullend budget mogelijk is of versoeringen kunnen worden toegepast.
---	--

Voor meer informatie over de (financiële) risico's binnen de gemeente Amersfoort, verwijzen wij u naar de [paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing](#).

Welke grote projecten voeren we uit?

Onderstaand is de voortgang van de projecten opgenomen binnen dit programma.
De informatie van deze projecten kent een peildatum per 1 mei 2024. De realisatie van de projecten is inclusief aangegane verplichtingen.

Eerst vindt u een legenda met diverse kleurcodes die worden gehanteerd bij het bepalen van het risico niveau.

Voor de voortgang maken wij gebruik van de volgende pictogrammen:

	Conform projectplan
	Geringe afwijking projectplan
	Afwijking projectplan

Ook voor de risico's maken wij gebruik van pictogrammen. Voor de risico's zijn dit de volgende pictogrammen:

	Beheersmaatregel opgenomen
	Laag risico
	Gemiddeld risico
	Hoog risico

Noordewierweg

Scope

Uitvoeringsprogramma

Projectsite

Langs Eem en Spoor

[Noordewierweg](#)

Voortgang

Tijd

Geld

Kwaliteit

Scope

Organisatie

Projectfase

3. Ontwerp (hoe)

Toelichting voortgang

Geen bijzonderheden.

Financiën

Kosten project

Bijdrage derden
en/of subsidie

Saldo

Totaal budget

7.600

4.400

3.200

Realisatie

4.957

0

4.957

Eventuele toelichting op subsidies

Onderdeel van BO-MIRT en overige bijdragen van derden.

Risico's

Actueel risico	Beheersmaatregel	Risicocategorie	
		Vorige rapp.	Huidige rapp.
Een stijgende inflatie (10%) als het gevolg van verantwoord inkopen.	Dit risico kan worden opgevangen in het beschikbare projectbudget van 9,3 mln.		
Leveringszekerheid bakstenen i.r.t. risico op stijgende gasprijzen.	Bakstenen vooruitlopend zelf inkopen.		
Er is nog steeds geen duidelijkheid of de verbouwing van de kerk door gaat.	Deel van het plan rondom de kerk wordt (nog) niet uitgevoerd		

Toelichting en majeure ontwikkelingen na peildatum

Verantwoord inkopen brengt een hogere prijs voor producten met zich mee (stijging energieprijzen e.d.).
Besluitvorming:

<https://amersfoort.notubiz.nl/document/12089054/1#search=%22Noordewierweg%22>

Verduurzaming gemeentelijk vastgoed

Scope

Gebouwen waarvan gemeente eigenaar is en die in gebruik zijn als maatschappelijke voorziening daar waar dat mogelijk is van het gas halen en zoveel als mogelijk CO2 (dus energie) besparen. Innovatieve werkwijze in bouwteam (de aannemer kiest samen met adviseurs en opdrachtgever het beste scenario) en na oplevering nog 3 jaar monitoring van energie prestaties. In principe: 60 gebouwen, 6 jaar, 6 aannemers en 60 miljoen. In 2022 heeft SRO opdracht gekregen om 12 gebouwen te verduurzamen. Tot op heden is nog geen enkel gebouw geheel gereed. In 2023 is gekozen voor integrale aanpak en heeft succesvolle aanbesteding geleid tot contractering van 5 aannemers. Om de achterstand ten opzichte van de routekaart uit 2022 in te halen hebben alle aannemers meerdere gebouwen tegelijk in voorbereiding (versnellen).

Uitvoeringsprogramma	Projectsite
Divers	Verduurzaming gemeentelijk vastgoed

Voortgang					
Tijd	Geld	Kwaliteit	Scope	Organisatie	Projectfase
					4. Voorbereiding (hoe uit te voeren)

Toelichting voortgang

Het samenwerken in bouwteam en het versnellen door meer gebouwen tegelijkertijd in behandeling te nemen zijn succesvol. Naar verwachting worden zowel in 2024 als in 2025 circa 15 gebouwen opgeleverd. In 2025 wordt de voorbereiding van opnieuw 15 gebouwen gestart met als doel om deze op te leveren in 2026. Dan resteren er nog 15 gebouwen om in 2026 op te starten. tegelijkertijd wordt onderzocht om 10 extra gebouwen toe te voegen aan de routekaart.

	Financiën		
	Kosten project	Bijdrage derden en/of subsidie	Saldo
Totaal budget	20.770	0	20.770
Realisatie	3.999	0	3.999

Eventuele toelichting op subsidies In veel gevallen is de toegekende DuMaVa subsidie verbonden aan voorwaarden en kan deze subsidie pas uitgekeerd worden wanneer een gebouw van het gas gaat. Door net congestie is dit niet altijd mogelijk. RVO, de subsidie verlenende instantie, heeft nog geen uitspraak gedaan of afwijken van de voorwaarden mogelijk is. Dit betekent dat het innen van de subsidie mogelijk niet kan.

Risico's			
Actueel risico	Beheersmaatregel	Risicocategorie	
		Vorige rapp.	Huidige rapp.
Netcongestie. Het stroomnet voor grootverbruik aansluitingen is vol. Wijzigingen in aansluiting of introductie van terug leveren is niet mogelijk. Bij aansluitingen voor kleinverbruik zijn aanpassing in aansluitwaarde of terugleveren nog wel mogelijk.	Oplossingsruimte gebouwspecifiek in kaart brengen en verwerken in routekaart. Naar schatting is voor 1 op 5 gebouwen uitvoering in 2-fasen nodig.		
Prijsstijgingen. De routekaart is bijgewerkt naar prijspeil februari 2023. Met name de stijgende loonkosten zullen leiden tot stijgende bouwkosten. vervallen van DuMaVa subsidie door het niet kunnen realiseren van gasloze gebouwen.	Bezuinigen door investering in geld en opbrengst in CO2 kritisch te wegen ten opzichte van gebruik. Op basis van opgedane ervaring in reeds uitgevoerde projecten de resterende routekaart indexeren (februari 2025). Wat betreft DuMaVa: in overleg met RVO, de subsidieverstrekker.		

Scope afwijking. Uitbreiding van installaties door aanvullende eisen en wensen voor met name klimaatbeheersing leidt tot hoger energie verbruik en minder CO2 besparing. Opties afwegen in QuickScan (vooropdracht voordat engineering van verduurzaming start) en bestuurlijk afstemmen.

Toelichting en majeure ontwikkelingen na peildatum

Niet van toepassing.

Stationsomgeving Noord

Scope

Fietskelder en herinrichting Piet Mondriaanplein, interwijk-verbinding, verbeterde entree van het stationsgebouw en aansluiting Wagenwerkplaats

Uitvoeringsprogramma

Projectsite

Langs Eem en Spoor

[Stationsgebied](#)

Voortgang

Tijd	Geld	Kwaliteit	Scope	Organisatie	Projectfase
					2. Definitie (wat)
Toelichting voortgang					

Kostenraming aangepast, lager bedrag, past beter. Vandaar van oranje in Q1 naar nu groen Q2.

Financiën

	Kosten project	Bijdrage derden en/of subsidie	Saldo
Totaal budget	10.992	10.992	0
Realisatie	50	0	50
Eventuele toelichting op subsidies	BO MIRT: dit gaat om een subsidie voor de realisatie van een fietskelder onder het Piet Mondriaanplein. Voorwaarde is dat start uitvoering uiterlijk 31-12-2027 plaatsvindt. Het gaat om een bedrag van € 11 miljoen ex BTW		

Risico's

Actueel risico	Beheersmaatregel	Risicocategorie	
		Vorige rapp.	Huidige rapp.
Bijdrage uit BO MIRT te weinig om fietskelder te realiseren	Meerdere varianten onderzoeken tijdens de verkenning		
Geen dekking voor verlieslatende exploitatie	Alternatieven onderzoeken om exploitatie minder verlieslatend te maken en onderzoeken of exploitatie in eigen beheer soelaas biedt		
Niet kunnen voldoen aan de subsidievoorwaarde van BO MIRT om de realisatie van de fietskelder zit ruimte voor interpretatie en voor 31-12-2027 gestart te hebben,flexibiliteit. waardoor risico optreedt om een deel van de bijdrage kwijt te raken	Met Ministerie in gesprek over de definitie van start realisatie. Daar		
ProRail gaat veel te uitgebreid de verkenning uitvoeren, waardoor kosten en tijd uit de pas lopen.	Brief aan ProRail sturen met uitgangspunten verkenning en hierop monitoren via projectplan van ProRail en gezamenlijk projectteam gemeente/ProRail.		

Toelichting en majeure ontwikkelingen na peildatum

Grote vraag is of het budget van BO-MIRT toereikend is voor de investering in de fietskelder. Daarom worden in de verkenningsfase meerdere varianten onderzocht.

Vathorst ontsluiting

Scope

Dit project ziet op de realisatie van een nieuwe ontsluitingsweg die Vathorst en de toekomstige ontwikkeling Bovenduist ontsluit op de N199 bij de op- en afrit van de A1 bij Bunschoten. Inclusief bijbehorende voorzieningen zoals een vrijliggend fietspad, berm, waterberging en eventuele geluidvoorzieningen. Ook een ongelijkvloerse kruising met de Zevenhuizerstraat behoort tot de projectscope.

Uitvoeringsprogramma

Vathorst

Projectsite

[Nieuwe weg tussen Vathorst en A1](#)

Voortgang

Tijd	Geld	Kwaliteit	Scope	Organisatie	Projectfase
					3. Ontwerp (hoe)

Toelichting voortgang

Door een gebrek aan ambtelijke capaciteit is de afgelopen periode niet de voortgang gerealiseerd zoals op voorhand beoogd. Hierop is bijgestuurd en inmiddels is de projectorganisatie op sterkte. Vanwege de randvoorwaardelijkheid van de nieuwe weg voor de ontwikkeling van Bovenduist, blijft de factor 'tijd' een belangrijk aandachtspunt. De huidige planning voor dit project geeft een beeld dat de weg omstreeks 2029/2030 gerealiseerd kan zijn, mits de vertraging door externe factoren beperkt blijft.

Het project bevindt zich momenteel in de ontwerpfase. In de komende periode worden noodzakelijke onderzoeken uitgevoerd, het ontwerptraject gestart en gesprekken gevoerd met grondeigenaren. Daarnaast wordt de aanbestedingsstrategie voor realisatie uitgewerkt.

Financiën

	Kosten project	Bijdrage derden en/of subsidie	Saldo
Totaal budget	9.402	9.402	0
Realisatie	1.054	973	81
Eventuele toelichting op subsidies	VERDER-gelden, BOK2, BO-MIRT, cofinanciering Provincie Utrecht, Fietsplan, bijdrage grondexploitatie Bovenduist		

Risico's

Actueel risico	Beheersmaatregel	Risicocategorie	
		Vorige rapp.	Huidige rapp.
Uitwerking aansluiting nieuwe weg / N199 / A1 vraagt meer tijd, brengt hogere kosten met zich mee en is afhankelijk van medewerking Rijkswaterstaat	Samenwerking met Rijkswaterstaat op dit onderwerp intensiveren, duidelijke afspraken over proces/voortgang/verantwoordelijkheid en		
Technische uitwerking tunnel Zevenhuizerstraat vraagt meer tijd en brengt hogere kosten met zich mee door aanwezige bebouwing, gasleiding en situering naast voormalige vuilstort (met grondwatersysteem)	Technische uitwerking opstarten, de juiste expertise betrekken, afstemming met Renewi en Gasunie		
Grondwerving loopt vertraging op doordat niet tot minnelijke overeenstemming kan worden gekomen	Vroegtijdige afstemming met grondeigenaren, start minnelijke verwerving, uitwerken verwervingsstrategie		

Toelichting en majeure ontwikkelingen na peildatum

Dit project bevindt zich in de ontwerpfase om deze reden zijn de risico's nog niet gekwantificeerd. Zodra het project overgaat naar de uitvoeringsfase kan hier invulling aan worden gegeven.

Fietskelder station voorzijde

Scope

Bij het Station Amersfoort CS heeft ProRail een capaciteitstekort voor fietsparkeerplaatsen op het Stationsplein geconstateerd. Teneinde de capaciteit aan en de kwaliteit van fietsparkeerplaatsen te vergroten wenst ProRail een bewaakte bebouwde fietsenstalling in een nieuwe kelder onder het Stationsplein te realiseren voor circa 2600 fietsparkeerplaatsen. Na het realiseren van de Nieuwe Fietsenstalling zullen de fietsparkeerplaatsen op het maaiveld van het Stationsplein komen te vervallen, de bestaande Fietsenstalling onder het gebouw 'De Conducateur' zal in stand blijven.

Uitvoeringsprogramma	Projectsite
Langs Eem en Spoor	Fietskelder station voorzijde

Voortgang					
Tijd	Geld	Kwaliteit	Scope	Organisatie	Projectfase
					4. Voorbereiding (hoe uit te voeren)

Toelichting voortgang

Tekenen POK is een langdurig traject geweest met NS/ProRail/Gemeente. Niet alle risico's zijn beheerst. Het BTW risico bestaat nog. Wel zijn er beheersmaatregelen getroffen voor het BTW risico. Het financiële risico (onvoldoende budget) bestaat ook nog. Na de aanbesteding in q4 is duidelijk wat de bijdrage van de gemeente voor deze ontwikkeling moet zijn. Op basis van ramingen van ProRail past het net of een klein te kort en in het meest negatieve scenario komen we 3 miljoen te kort.

	Financiën		
	Kosten project	Bijdrage derden en/of subsidie	Saldo
Totaal budget	7.573	0	7.573
Realisatie	3.643	0	3.643

Eventuele toelichting op subsidies: Verder, Beter benutten

Risico's			
Actueel risico	Beheersmaatregel	Risicocategorie	
		Vorige rapp.	Huidige rapp.
Vertraging: Nog geen overeenkomst ten behoeve van toegang fietskelder vanaf het Smallepad door "De Conducateur"	Twee wekelijks contact over voortgang. Franse eigenaar vraagt een actueel rapport. Opdracht voor actualisatie is 16 mei 2024 verstrekt aan Troostwijk		
Onvoldoende budget: Kelder + bijbestellingen passen niet binnen de beschikbare budgetten.	Stijlpunt worden meegenomen in de aanbesteding. Bij onvoldoende budget en is een mogelijke oplossing het versoberen van het stijlpunt door de rolbanen te laten vervallen. Dit wordt dan een minderwerk van maximaal 10 % van de aanneemsom.		
Mindere uitstraling / kwaliteit: Indien versoberen de enige maatregel is het gevolg dat is de uitstraling c.q. de entree van de stad "visite kaartje" pover is.	Aanvullende budgetten zoeken		

Toelichting en majeure ontwikkelingen na peildatum

De voorbereiding en uitvoering van het verleggen van kabels en leidingen is opgestart. Aanbesteding van de fietskelder wordt in september 2024 gepubliceerd door ProRail. Gunning zal plaats kunnen vinden eind 2024/ begin 2025.

Vathorst Bovenduist

Scope

De definitiefase voor de totstandkoming van de wijk Bovenduist. Er wordt een ontwikkelkader met uitvoeringsparagraaf (inclusief grondexploitatie en samenwerkingsafspraken) en een MER opgesteld. Deze fase wordt afgesloten met een raadsbesluit op de genoemde onderdelen. Dit wordt medio 2025 verwacht.

De ontwikkeling van de wijk Vathorst-Bovenduist staat niet op zichzelf. Het project Vathorst- Bovenduist is een onderdeel van de afronding van het stadsdeel Vathorst. Het project Vathorst-Bovenduist bevat alles t.b.v. de realisatie van woningen en bedrijventerrein binnen het plangebied behalve de ontsluitingsweg, wel afstemming over de inpassing van de ontsluitingsweg. Er zijn raakvlakken met enkele andere projecten binnen Vathorst op inhoudelijk en financieel gebied en qua planning.

Uitvoeringsprogramma	Projectsite				
Vathorst	Vathorst Bovenduist				
Voortgang					
Tijd	Geld	Kwaliteit	Scope	Organisatie	Projectfase
					2. Definitie (wat)
Toelichting voortgang					

Geen bijzonderheden.

Financiën			
	Kosten project	Bijdrage derden en/of subsidie	Saldo
Totaal budget	1.250	0	1.250
Realisatie	611	0	611

Eventuele toelichting op subsidies Voor deze fase zijn er geen subsidies.

Voor de uitvoering is een BO MIRT subsidie verkregen.

Risico's			
Actueel risico	Beheersmaatregel	Risicocategorie	
		Vorige rapp.	Huidige rapp.
Het behalen van de beoogde planning voor zowel de weg als de woningbouwontwikkeling van Bovenduist is essentieel om te voldoen aan de voorwaarden van de BO MIRT subsidie. Een van de voorwaarden is dat in Bovenduist uiterlijk in 2030 is gestart met de bouw van 1.250 woningen. Voor Bovenduist is een bijdrage van € 9,3 miljoen verkregen om de nieuw te realiseren verbindingsweg op de A1 te kunnen realiseren.	Goede afstemming met planning weg, in concept grex uitgangspunten betaalbaarheid en planning opgenomen.		
De financiële haalbaarheid van de totale ontwikkeling is een risico, mede gezien de oude afspraken en de huidige economische en maatschappelijke situatie. Daarnaast is het woningaantal van 3.300 woningen (grote dichtheid) een risico voor de financiële haalbaarheid. Bij een hoger	Zo snel mogelijk overeenstemming krijgen over oude afspraken. Rekenen en tekenen, consequenties van ambities/ keuzes voorleggen aan de raad. Intensief de ontwikkelingen volgen en consequenties in beeld blijven brengen.		

woningaantal dan 3.000 zijn er aanvullende kosten in de grondexploitatie. Het gaat om extra kosten voor de aanleg van openbaar groen en gebouwd parkeren. Daarnaast zijn er extra risico's. Het is onzeker of de investering in plekken voor deelauto's uit de exploitatie van deze auto's betaald kan worden.

Ambitiestapelingsrisico: een risico voor de haalbaarheid van het plan is het stapelen van ambities. Het programmatische uitgangspunt van de gemeente (35% sociaal, percentage voor de middenhuur, betaalbaarheid) legt een behoorlijke druk op de financiën, nog zonder invulling te geven aan ambities op het gebied van duurzaamheid en mobiliteit.

Rekenen en tekenen, consequenties van ambities/keuzes voorleggen aan de raad. Intensief de ontwikkelingen volgen en consequenties in beeld blijven brengen.

Toelichting en majeure ontwikkelingen na peildatum

Niet van toepassing.

Locatieonderzoek Islamitische begraafplaats

Scope

Uitwerking van een locatie bij de Bunschoterstraat ten behoeve van een islamitische begraafplaats.

Uitvoeringsprogramma

Projectsite

Divers

<https://www.amersfoort.nl/islamitische-begraafplaats>

Voortgang

Tijd	Geld	Kwaliteit	Scope	Organisatie	Projectfase
					2. Definitie (wat)

Toelichting voortgang

Geen bijzonderheden.

Financiën

	Kosten project	Bijdrage derden en/of subsidie	Saldo
Totaal budget	611	275	336
Realisatie	411	0	411
Eventuele toelichting op subsidies	NVT		

Risico's

Actueel risico	Beheersmaatregel	Risicocategorie	
		Vorige rapp.	Huidige rapp.
Planning wordt niet gehaald	Samenwerkingsverband goed op de hoogte stellen, prioriteit helder houden bij projectteam en stakeholders, keuzes maken in wat nog wel en wat niet meer doen.		
Weerstand uit omgeving op de uitwerking van de locatie.	Verwachtingsmanagement. Zorgvuldige communicatie over oa status van documenten, en te volgen (participatie) procedures		

Toelichting en majeure ontwikkelingen na peildatum

Op 11 juni vond de zitting Hoger beroep plaats in het kader van de voorgenomen aan- en verkoop van gronden. Op 24 juli 2024 ontving de gemeente het vonnis van de rechter. Hierin is de gemeente volledig in het gelijk is gesteld. Dit betekent dat de gemeente over kan gaan tot het sluiten van de koopovereenkomsten voor de grond. Daarnaast vervolgen wij het proces voor de ruimtelijke uitwerking.

Eerdere besluitvorming: Raadsbesluit locatievoorstel d.d. 19 december 2023

<https://amersfoort.notubiz.nl/document/13651240/1>

Grootschalige opwek/ ondersteunen windpark Isselt

Scope

Het project Wind op Isselt past in de doelstellingen voor CO₂-reductie en lokale opwekking van duurzame energie zoals vastgelegd in het Coalitieakkoord en afgesproken in de RES (regionale energiestrategie). In dit project wordt grootschalige opwek van hernieuwbare energie gestimuleerd door het ondersteunen van de ontwikkeling van twee windturbines op industrieterrein Isselt.

Eén van de windturbines is voorzien op de RWZI, de andere op het gemeentelijke gebied van de TOP-locatie. Er wordt uitgegaan van een tweetal windturbines met een tiphoogte van maximaal 242,5 meter. Nadere specificaties zullen t.z.t. in de omgevingsvergunning worden opgenomen en zijn mede afhankelijk van de toekomstige marktsituatie, wettelijke normen en de gesprekken met de omgeving.

Binnen dit gemeentelijk project gaat het om de ruimtelijke procedure en het politiek-bestuurlijke besluitvormingsproces. Daarnaast is de TOP-locatie gemeentelijk eigendom waarbij het uitgangspunt is deze grond in opstal uit te geven.

Vanwege het Didam-arrest is de gemeente tijdelijk trekker/initiatiefnemer van het project en mede in dat kader in de lead voor de communicatie- en participatieaanpak (via een omgevingsadviesraad) en het deels voorbereiden van het te nemen ruimtelijk besluit (na vaststelling uitwerkingsvoorstel). Er wordt een openbare selectieprocedure voor de gronduitgifte opgestart in verband met de uitgifte van de grond. Resultaat van deze selectieprocedure (tender) is een geselecteerde ontwikkelaar van de windturbines (eind 2024, begin 2025). De ontwikkelaar gaat aan tafel bij de omgevingsadviesraad en zal uiteindelijk de vergunning aanvragen (2025).

Uitvoeringsprogramma		Projectsite			
Energietransitie		Wind-op-Isselt			
Voortgang					
Tijd	Geld	Kwaliteit	Scope	Organisatie	Projectfase
					3. Ontwerp (hoe)
Toelichting voortgang					

Het waterschap Vallei en Veluwe heeft een brief gestuurd aan de gemeente waarin ze aangeven de intentie te hebben de locatie op de RWZI beschikbaar te stellen voor het plaatsen van één windturbine. Het uitwerkingsvoorstel Wind op Isselt is vastgesteld door de raad (28 mei 2024). Er kan nu gestart worden met de openbare selectieprocedure voor een ontwikkelaar. Hierin wordt samen opgetrokken met het Waterschap. Start is voorzien in september 2024, selectie ontwikkelaar eind 2024, begin 2025.

De participatie loopt via een omgevingsadviesraad. Deze is ingesteld na raadsbesluit op 10 oktober 2023. De kick-off bijeenkomst voor omwonenden en belanghebbenden was 1 november 2023. De eerste bijeenkomst van de omgevingsadviesraad en het bewonersplatform hebben in december 2023 plaatsgevonden. De OAR heeft vastgesteld over welke thema's zij zich gaan buigen en zullen voor 1 juli 2025 een omgevingsconvenant opleveren.

De concept nieuwe landelijke normen voor windturbines zijn eind 2023 gepubliceerd. Deze bevatten een nieuwe, aanvullende afstandsnorm. Deze norm geldt ook op voor woningen op een industrieterrein, hetgeen afwijkt van de aanpak bij geluidsnormen. Mochten deze normen definitief worden, vereist dit een zware motivering over afwijking van de afstandsnorm. Bij het aannemen van het uitwerkingsvoorstel is een amendement aangenomen op dit onderwerp dat aangeeft dat de ontwikkelaar eerst goede afspraken met de omgeving moet proberen te maken. Pas als dit gelukt is, komt de afwijkingmogelijkheid in beeld, in het kader van de vergunningprocedure. Dat is het moment waarop de ontwikkelaar de eventueel benodigde motivatie in kan dienen - er vanuit gaande dat de conceptnorm in de huidige vorm definitief wordt.

	Financiën		
	Kosten project	Bijdrage derden en/of subsidie	Saldo
Totaal budget	0	0	0
Realisatie	253	253	0

Eventuele toelichting op subsidies

Alle uitgaven voor dit project worden gedekt uit het uitvoeringsbudget van het deelprogramma Energietransitie. Er is geen startbudget toegekend aan Wind op IJssel. Wel worden de kosten voor ambtelijke inzet grotendeels gedekt uit de CDOKE-gelden. Tot nu toe is €253.190,83 uitgegeven (vanaf 2019). Dit alles is exclusief interne uren, maar inclusief ruimtelijke onderzoeken en externe inhuur tbv OAR en gronduitgifte. Verwachte uitgaven zijn tot eind 2025 €115.669,50. Er worden kosten verhaald via de kostenverhaalsbijdrage in de anterieure overeenkomst met de ontwikkelaar. Ook is er bij het Rijk subsidie aangevraagd bij de CDOKE plankostenregeling.

Risico's				
Actueel risico	Beheersmaatregel	Risicocategorie		
		Vorige rapp.	Huidige rapp.	
Conceptnormen in huidige vorm blijven bestaan, waarbij de afstandsnorm een zware motivering tot afwijken vergt van de ontwikkelaar.	Inzicht krijgen in de mogelijke motivering in het kader van de vergunningverlening en eventueel externe kennis inhuren.			
Windturbines blijven een beladen onderwerp. We zien dat het project de nodige maatschappelijke reuring veroorzaakt en persaandacht krijgt.	Er is een gedegen communicatie- en participatieaanpak opgesteld. Daarin is weergegeven hoe hier mee om te gaan. De omgevingsadviesraad is een manier om omwonenden en belanghebbenden veel invloed te geven.			
Het is een complex ruimtelijk project en staat onder invloed van landelijke maatschappelijke discussie en ontwikkelingen die ook weerslag hebben op het lokale proces waardoor het tijdsintensief is.	In goede samenhang met andere projecten en zorgvuldig en proactief over het project communiceren. Daarnaast is er veel contact met belanghebbenden via de omgevingsadviesraad. Het in mei 2024 genomen raadsbesluit over het uitwerkingsvoorstel geeft duidelijkheid aan de omgeving over het vervolgproces.			
Nieuwe positie op grond waterschap vereist een update van de milieuonderzoeken.	Een eerste scan is gedaan naar de nieuwe posities en het lijkt niet tot andere conclusies te leiden. Ihkv voorbereiding vergunning wordt de nieuwe positie RWZI meegenomen in de updates van de onderzoeken.			
Wind op IJssel is het eerste windproject binnen gemeente Amersfoort. Bovendien is de rol van de gemeente (tijdelijk) veranderd naar die van initiatiefnemer. Voor zowel de aansturende als de uitvoerende collega's van het project op verschillende disciplines is het onderwerp 'windenergie' relatief nieuw.	Naast het inschakelen van externe kennis waar nodig, komt het bredere interne projectteam maandelijks bijeen. Aanvullend wellicht nodig/mogelijk de RUD financieren om kennis in te huren.			
Toelichting en majeure ontwikkelingen na peildatum				

- Link naar raadsvoorstel en -besluit Uitwerkingsvoorstel Wind op IJssel d.d. 28 mei 2024:

<https://amersfoort.notubiz.nl/document/14209931/1/Raadsvoorstel+en+-besluit+Uitwerkingsvoorstel+Wind+op+IJssel>

- Link naar Uitwerkingsvoorstel d.d. 28 mei 2024:

<https://amersfoort.raadsinformatie.nl/document/14155507/1>

Zwembad Hoogland

Scope

Vertraging in tijd van het project wordt veroorzaakt door onderzoek naar een 4e scenario en extra tijd die nodig is om verschillende locaties in Hoogland verder te onderzoeken. Door bovenstaande is de tijdsplanning van het project verklaarbaar verschoven.

Uitvoeringsprogramma

Projectsite

Voorzieningen

[Zwembad Hoogland](#)

Voortgang

Tijd	Geld	Kwaliteit	Scope	Organisatie	Projectfase
					4. Voorbereiding (hoe uit te voeren)

Toelichting voortgang

Na besluitvorming over de locatiekeuze volgen we voor dit project de processtappen voor de meest-complexe ruimtelijke projecten zoals beschreven in de participatiegids: kaderstellende notitie, uitwerkingsplan, omgevingsplan en ontwerp. Dit zal naar verwachting in Q1 2025 leiden tot een integraal raadsvoorstel inclusief kredietaanvraag en dekkingsvoorstel. De oorspronkelijke planning voor college- en raadsvoorstel van november 2023 is verplaatst naar mei/juni 2024 voor een principe locatiekeuze en een integraal voorstel naar Q1 2025.

Financiën

	Kosten project	Bijdrage derden en/of subsidie	Saldo
Totaal budget	300	0	300
Realisatie	100	0	100

Eventuele toelichting op subsidies

Risico's

Actueel risico	Beheersmaatregel	Risicocategorie	
		Vorige rapp.	Huidige rapp.
Uitloop tijdsplanning door verder onderzoek en tussenstap besluitvorming voorkeurslocatie (mei/juni 2024).	Tussenbesluit raad voorkeurslocatie in juni 2024. raad voor nieuwbouw en voorbereidingskrediet. Overleg/afstemming met bestuur MIA over voorkeurslocatie..		
Vinden locatie nieuw zwembad binnen Hoogland is geen sinecure. \verder onderzoek naar voorkeurslocatie kan tot gevolg hebben dat ocatie toch niet haalbaar/wenselijk is en zoeken naar nieuwe locatie meer tijd/geld kost.	In uitgevoerd locatieonderzoek zijn 4 andere locatie in beeld gebracht. Bij afvallen voorkeursscenario kan relatief snel een alternatieve locatie verder worden onderzocht.		
Weerstand bij gebruikers en inwoners bij locatie MIA/Schothorsterpark.	Transparante informatievoorziening en zorgvuldige en intensieve participatie van belanghebbenden en vervolg locatieonderzoek en de hieraan gekoppelde overlegmomenten en besluitvorming.		
Extra kosten locatieonderzoek en/of participatietraject kunnen druk op projectbudget verhogen.	Monitoring projectbudget/voorbereidingskrediet		

Toelichting en majeure ontwikkelingen na peildatum

Toelichting die je graag vermeld over je project en/óf neem hier linkjes op naar vastgestelde raadsbesluiten.

Fietsveilig Westzijde Amersfoort

Scope

In het coalitieakkoord 2022-2026 is opgenomen dat wordt gestopt met de Westelijke Ontsluiting maar dat wordt doorgegaan met diverse verbeteringen voor fietsers, voetgangers en de hulpdiensten; De tekst uit het coalitieakkoord is vervolgens vertaald naar een set maatregelen die op 14 maart 2023 door het college zijn vrijgegeven voor inspraak.

Uitvoeringsprogramma

Projectsite

Verkeer

Voortgang

Tijd	Geld	Kwaliteit	Scope	Organisatie	Projectfase
------	------	-----------	-------	-------------	-------------

1. Initiatief (idee)

Toelichting voortgang

De voorbereidende werkzaamheden worden gestart.

Financiën

	Kosten project	Bijdrage derden en/of subsidie	Saldo
Totaal budget	0	0	0
Realisatie	0	0	0

Eventuele toelichting op subsidies

Toelichting en majeure ontwikkelingen na peildatum

De inspraak over de maatregelen heeft vervolgens geleid tot het [raadsbesluit van 23 april 2024](#).

Wie hebben wij nodig?

Om de doelen van de gemeente Amersfoort te bereiken, werken we samen met externe partners, zoals marktpartijen, andere overheden, subsidiepartners, woningbouwcorporaties, non-profit organisaties, netbeheerders, netwerkorganisaties etc. We zoeken per doel en taak de meest passende samenwerking. Opgavegerichte samenwerking, daar waar die het meest doelmatig en effectief is. Dat kan betekenen dat we op verschillende vraagstukken in diverse verbanden samenwerken.

Naast het feit dat samenwerking met anderen noodzakelijk is vanuit een inhoudelijk oogpunt, is het punt van schaalgrootte in de samenwerking met het rijk steeds belangrijker. Om de opgaven in de stad te realiseren is financiële dekking van buiten erg belangrijk geworden.

Daarnaast heeft de gemeente in diverse verbonden partijen een bestuurlijk en financieel belang. Verbinding met deze partijen is een manier op een publieke taak uit te voeren.

Een overzicht van de verbonden partijen voor dit programma is hieronder opgenomen.

Overzicht verbonden partijen

In onderstaand overzicht zijn de Verbonden Partijen opgenomen, welke een bijdrage leveren aan dit programma.

Voor meer informatie over de Verbonden Partijen, verwijzen wij u naar de [Paragraaf Verbonden Partijen](#).

Verbonden Partijen

- NV SRO
- Parkeren Amersfoort BV
- ParkeerService Coöperatie UA
- Grondexploitatiebedrijf Amersfoort B.V.
- Ontwikkelingsbedrijf Vathorst (OBV) Beheer BV

Wie krijgen subsidies?

De gemeente Amersfoort verstrekt subsidies met als wettelijk kader de Algemene subsidieverordening Amersfoort 2019 (ASV) en de nadere subsidieregelingen. We verstrekken begrotingssubsidies, projectsubsidies en incidentele subsidies. De begrotingssubsidies voor dit programma zijn weergegeven in onderstaand overzicht.

Tabel: PS.1.1: Maximale begrotingssubsidie

NAAM INSTELLING	SOORT SUBSIDIE	ACTIVITEIT/DOEL	BEGROTING 2025
-----------------	----------------	-----------------	-------------------

Voor dit programma zijn geen subsidies begroot.

Aan bovenstaande cijfers kunnen door instellingen geen rechten worden ontleend.

Welke reserves hebben we?

Tabel: PRE.1.1 Staat van reserves

Omschrijving	Saldo begin 2025	Storting 2025	Onttrekking 2025	Saldo begin 2026	Saldo begin 2027	Saldo begin 2028	Saldo begin 2029
1.1 Energietransitie							
<u>Bestemmingsreserves</u>							
Reserve Duurzame Stad	6.483	0	0	6.483	6.483	6.483	6.483
Totaal 1.1 Energietransitie	6.483	0	0	6.483	6.483	6.483	6.483
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening							
<u>Bestemmingsreserves</u>							
Binnenstedelijke Ontwikkelingen	-40	40	0	0	0	0	0
Reserve ontwikkeling langs Eem en Spoor	40	0	0	40	40	40	40
Reserve Vervangingsinvesteringen*	10.283	0	-74	10.209	10.135	10.061	9.987
Reserve Voorziening onderhoud	462	0	0	462	462	462	462
Vathorst over de Laak	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	10.746	40	-74	10.711	10.637	10.563	10.489
1.3 Wonen							
<u>Bestemmingsreserves</u>							
Reserve Woningbouw	6.201	0	-500	5.701	5.701	5.701	5.701
Totaal 1.3 Wonen	6.201	0	-500	5.701	5.701	5.701	5.701
1.4 Mobiliteit							
<u>Bestemmingsreserves</u>							
Reserve Mobiliteitstransitie	0	2.000	0	2.000	2.000	2.000	2.000
Reserve stedelijke voorzieningen	4.504	0	-360	4.144	4.032	4.032	4.032
Reserve VERDER	3.375	0	0	3.375	3.375	3.375	3.375
Reserve Vervangingsinvesteringen*	6.806	0	-294	6.512	6.218	5.925	5.632
Totaal 1.4 Mobiliteit	14.686	2.000	-654	16.032	15.626	15.332	15.039
TOTAAL	38.115	2.040	-1.228	38.927	38.447	38.080	37.712

* Met ingang van het begrotingsjaar 2024 wordt de reserve vervangingsinvesteringen toegerekend aan de verschillende programma's waarop dit betrekking heeft. Het beginsaldo 2025 is om die reden verdeeld over de programma's 1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening, 1.4 Mobiliteit, 2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen en 4.3 Bedrijfsvoering. Feitelijk is ook vanaf 2024 nog steeds sprake van 1 reserve vervangingsinvesteringen.

Toelichting

Bestemmingsreserves

Reserve Duurzame Stad

Gemeenten spelen een sleutelrol in de uitvoering van het Klimaatakkoord. Op dit moment is er nog grote onduidelijkheid over de uitvoering en impact van het klimaatakkoord en de

(on)mogelijkheden die er op de gemeente afkomen. In deze omstandigheden moet telkens worden afgewogen op welk moment middelen moeten worden ingezet, waarbij het voor een groot deel gaat over incidentele lasten voor bijvoorbeeld warmtenetten, duurzame mobiliteit, circulaire economie, energiebesparing en duurzame opwek van energie. Om in te kunnen spelen op deze onzekerheden is het niet mogelijk om vanuit een beheersmatige situatie een financiële planning te maken waarbij er jaarlijks stabiele uitgaven zijn. Daarom via bestemmingsvoorstel voorgesteld de middelen voor duurzame stad die niet worden ingezet toe te voegen aan de reserve 'Reserve Duurzame Stad', zodat deze middelen beschikbaar blijven voor het Programma Duurzame stad. Daarnaast wordt de reserve ingezet als egalisatie van de subsidieregeling toekomstfonds (vanuit het doel van de oude reserve toekomstfonds duurzame ontwikkeling).

Binnenstedelijke Ontwikkelingen

Deze reserve is een gemeentelijk fonds, waarmee snel en flexibel kan worden ingespeeld op de gewenste ontwikkelingen op het gebied van stimuleren van binnenstedelijke ontwikkelingen, zoals vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst met de provincie Utrecht.

Reserve ontwikkeling langs Eem en Spoor

Het doel van de reserve is om incidenteel beschikbaar gestelde middelen te reserveren voor toekomstige grote uitgaven in het kader van de ontwikkeling van het gebied Langs Eem en Spoor.

Reserve Vervangingsinvesteringen

Het doel van deze reserve is het creëren van een gesloten systeem van kapitaallasten voor een aantal specifiek aangewezen vervangingsinvesteringen.

Reserve Voorziening onderhoud

Deze reserve is gevormd aangezien een aantal onderhoudsvoorzieningen op grond van uitspraken van de commissie BBV niet meer mogelijk waren. Bedragen uit die voorzieningen zijn overgeheveld naar een reserve 'voorziening onderhoud'. Zodra de meerjarenonderhoudsplannen weer actueel zijn kan (een deel van) de reserve weer opgeheven worden en het saldo weer overgeboekt naar de voorziening. Het bedrag in deze voorziening onder programma Omgeving is beschikbaar voor onderhoud aan monumentale panden.

Vathorst over de Laak

Voor de ontwikkeling van Vathorst Over de Laak zijn meerdere incidentele budgetten beschikbaar gesteld. De daadwerkelijke realisatie is echter niet altijd gelijk aan de betreffende jaarschijf. Daarom is de reserve 'Vathorst over de Laak' gevormd om resterende middelen uit losse jaarschijven beschikbaar te kunnen houden voor de ontwikkeling van het gebied Vathorst over de Laak.

Reserve Woningbouw

Het doel van deze reserve is om bij te dragen aan het realiseren van de opgave voor woningbouw van de gemeente Amersfoort.

Reserve Mobiliteitstransitie

Het doel van de reserve is om incidenteel beschikbaar gestelde middelen te reserveren voor toekomstige uitgaven met betrekking tot de mobiliteitstransitie. Hieruit kunnen bijvoorbeeld projectkosten, stimuleringssteun voor deelmobiliteit en kosten voor benodigde (externe) adviescapaciteit gedekt worden.

Reserve Stedelijke Voorzieningen

De reserve dient ter dekking van grootstedelijke investeringen, voortvloeiende uit het stadsperspectief. Deze reserve is in het leven geroepen ter dekking van grootschalige investeringen. De RSV bestaat uit de compartimenten bereikbaarheid en overig.

Reserve VERDER

De reserve is in het leven geroepen voor de dekking van de bijdrage aan Programma VERDER. In 2006 is Amersfoort (inclusief bijdrage vanuit Eemland) een verplichting aangegaan van € 22,2 miljoen als bijdrage aan Programma VERDER. Dit programma is opgezet voor regionale bereikbaarheidsprojecten voor in totaal € 500 miljoen, waarvan ruim € 116 miljoen voor projecten in de gemeente Amersfoort beschikbaar is.

Welke voorzieningen hebben we?

Tabel: PV.1.1 Staat van voorzieningen

Omschrijving	Saldo begin 2025	Storting 2025	Onttrekking 2025	Saldo begin 2026	Saldo begin 2027	Saldo begin 2028	Saldo begin 2029
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening							
A. Onderhoudsegalisatie							
Onderhoud Gemeentelijke Eigendommen	3.138	823	-1.427	2.534	1.898	1.746	1.902
Onderhoud MFA's	3.474	1.003	-1.000	3.477	3.378	3.879	3.243
C. Verplichtingen, verliezen en risico's							
Facilitair grondbeleid	8.758	0	0	8.758	8.758	8.758	8.758
Voorziening grondexploitaties	12.891	0	0	12.891	12.891	12.891	12.891
Voorziening m.b.t. juridische claims	5.389	0	0	5.389	5.389	5.389	5.389
Totaal 1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	33.650	1.827	-2.427	33.049	32.314	32.663	32.183
TOTAAL	33.650	1.827	-2.427	33.049	32.314	32.663	32.183

Toelichting

A. Onderhoudsegalisatie

Onderhoud Gemeentelijke Eigendommen

Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig over de jaren verdelen van de kosten van groot onderhoud van diverse gemeentelijke eigendommen.

Onderhoud MFA's

Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig over de jaren verdelen van de kosten van groot onderhoud van de multifunctionele accommodaties (MFA's), bijvoorbeeld De Bron, De Laak en het Eemhuis.

C. Verplichtingen, verliezen en risico's

Facilitair grondbeleid

Facilitair grondbeleid Deze voorziening is getroffen ten behoeve van verwachte verliezen binnen het facilitair grondbeleid. Het saldo heeft betrekking op de verliesvoorziening die voor het facilitaire deel van gebiedsexploitatie Hoefkwartier is getroffen.

Voorziening grondexploitaties

Wanneer de verliesvoorziening van een grondexploitatie groter is dan de boekwaarde van de betreffende bouwgrond in exploitatie, dient het restant van de voorziening dat niet kan worden gesaldeerd, aan de passiefzijde van de balans onder de voorzieningen te worden gepresenteerd.

Voorziening m.b.t. juridische claims

Conform BBV artikel 44 lid 1a is bij de jaarrekening 2023 een bedrag van € 5,4 miljoen in de voorziening juridische claims gestort, voor afrondingskosten van het oude project Westelijke Ontsluiting. Op basis van de Telecomwet en de Verlegregeling Kabels en Leidingen 2012 hebben de nuts- en telecombedrijven recht op compensatie van gemaakte kosten.

Welke investeringen doen wij?

Hieronder presenteren we een overzicht van de voorgenomen investeringen voor de komende jaren.

Tabel: Pl.1.1 Geplande investeringen

	JAAR	INVESTERING (BRUTO)*	Bijdragen van derden	KAPITAALLASTEN			
				2025	2026	2027	2028
INVESTERING							
1.1 Energietransitie							
Geen investeringen							
Totaal 1.1 Energietransitie		0	0	0	0	0	0
1.2 Grondexploitaties en Ruimtelijke Ordening							
<u>A. Gepland (oorspronkelijk)</u>							
<u>Investerings met een economisch nut</u>							
Herinrichting stationsgebied***	2019-2025	4.000	0	9	180	179	178
Kunstgrasvelden amhc	2025	742	0	0	78	77	77
Zwembad Hoogland	2025	16.845	0	0	505	503	501
Toplaag veld 1 VV Hooglanderveen	2026	435	0	0	0	46	45
Toplaag veld 1 VV APWC	2026	435	0	0	0	46	45
Toplaag veld 1 VV KVVA	2026	435	0	0	0	46	45
Toplaag veld 1 VV CJVV	2026	435	0	0	0	46	45
Verv.inv.Maatschappelijk Vastgoed 2026	2026	37.260	0	0	0	1.118	1.113
Amhc vervanging velden	2027	761	0	0	0	0	80
Toplaag kunstgras cobuboy's non infill	2027	414	0	0	0	0	43
Verv.inv.Maatschappelijk Vastgoed 2027	2027	37.260	0	0	0	0	1.118
<u>B. Gepland (aangepast planning)</u>							
<u>Investerings met een economisch nut</u>							

Kunstgrasveld hc eemvallei veld 1	2025	245	0	0	26	26	25
Kunstgrasveld hc eemvallei veld 2	2025	245	0	0	26	26	25
Kunstgrasveld cjvv - veld 2	2025	449	0	0	47	47	47
Kunstgrasveld cjvv - veld 3	2025	428	0	0	45	45	44
Nieuwe locatie maatschappelijke opvang	2025	1.630	0	0	49	49	48
Tribune midland	2025	104	0	0	1	7	7
Verbouw beheerwerkplts sportprk birkhovn	2025	234	0	0	11	10	10
Verv.inv. Maatschappelijk Vastgoed 2025	2025	14.080	0	0	422	421	419
Kunstgrasveld vv hooglanderveen v 4	2026	421	0	0	0	44	44
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed***	2021-2028	47.111	0	1.272	1.649	1.934	2.775
C. Nieuw							
<u>Investerings met een economisch nut</u>							
Toplaag kunstgras MIA veld 1 en 2***	2021-2025	450	0	48	51	50	50
Verplaatsbare woningen Bovenduist***	2024-2025	5.413	2.172	2	46	46	46
Nieuwbouw van sportzaal schothorst	2025	350	0	0	10	10	10
Kunstgrasveld non-infill VOP	2028	465	0	0	0	0	0
Kunstgrasveld non-infill ASC Nieuwland	2028	465	0	0	0	0	0
Kunstgrasveld non-infill VV Hoogland	2028	465	0	0	0	0	0
Onderhoud olv-toren	2028	1.037	0	0	0	0	3
Verv.inv.Maatschappelijk Vastgoed 2028	2028	37.260	0	0	0	0	0
Totaal 1.2 Grondexploitaties en Ruimtelijke Ordening		209.872	2.172	1.331	3.145	4.776	6.848
1.3 Wonen							
Geen investeringen							
Totaal 1.3 Wonen		0	0	0	0	0	0
1.4 Mobiliteit							

<u>A. Gepland (oorspronkelijk)</u>							
<u>Investerings met een maatschappelijk nut</u>							
Fietsplan 2023	2025	1.789	0	0	81	80	80
Investerings grootschalige woningbouw LEeS	2025	10.868	0	0	489	487	485
Verv verkeersregelinstall 2025	2025	2.277	0	0	163	162	162
Cofinanciering BO Mirt 2025**	2025	33.918	26.731	0	323	322	321
Cofinanciering BO Mirt 2026**	2026	33.918	26.731	0	0	323	322
Verv verkeersregelinstall 2026	2026	828	0	0	0	59	59
Cofinanciering BO Mirt 2027**	2027	33.918	26.731	0	0	0	323
Verv verkeersregelinstall 2027	2027	828	0	0	0	0	59
<u>B. Gepland (aangepast planning)</u>							
<u>Investerings met een maatschappelijk nut</u>							
Bereikbaarheidsprojecten 2017	2025	1.219	0	0	55	55	54
Doorfietsroute amersfoort - hilversum	2025	685	0	0	31	31	31
Fijnmazige fietsplan 2022	2025	1.358	0	0	61	61	61
Uitbreiding parkeerautomaten	2025	1.365	0	0	144	143	142
Verder projecten 2023	2025	1.854	0	0	83	82	82
<u>C. Nieuw</u>							
<u>Investerings met een maatschappelijk nut</u>							
Toegankelijk inrichten van 59 bushaltes	2025	200	200	0	0	0	0
Totaal 1.4 Mobiliteit		125.025	80.393	0	1.429	1.806	2.180
Totaal Investerings 1. Programma Omgeving		334.896	82.565	1.332	4.575	6.581	9.028

* De bruto Investering betreft het vastgestelde kredietbedrag conform het Raadsbesluit.

** Begroting na wijziging is na verlaging van bijdrage derden

*** Enkele investeringen kennen een looptijd van meerdere jaren, dit vertaalt zich in oplopende kapitaallasten.

2. Programma Sociaal

Inleiding

We willen dat iedereen in Amersfoort zichzelf kan zijn en de kans krijgt om te groeien en te bloeien. Ons streven is duidelijk: een stad waar niemand tussen wal en schip valt. We willen een stad zijn die wordt gekenmerkt door compassie, solidariteit en verbondenheid, waar welvaart en welzijn eerlijk worden verdeeld. Ook willen we dat het sociaal voorzieningenaanbod gelijke tred houdt met onze groeiende gemeente. Deze ambities blijven we nastreven, vooral via de integrale aanpak in het sociaal domein, zoals beschreven in ons Beleidskader Inclusieve Stad 2021-2026. Hierin staan kansgelijkheid, preventie, positieve gezondheid, ongelijk investeren en passende ondersteuning en zorg centraal.

In de komende jaren werken we hard om de brug te slaan tussen verschillende uitvoeringsagenda's, zoals de Inclusie Agenda Toegankelijkheid 2023-2026, de Anti-discriminatieagenda 2021-2026 en de Regenboogagenda 2023-2026. Voor sporten en bewegen werken we aan realisatie van de doelen uit de Sportnota 2019-2024. We werken aan een nieuwe Sportnota. Deze bouwt voort op de huidige. Door de evaluatie en gesprekken met partners in de stad en de raad zijn er wel nieuwe aandachtspunten geïdentificeerd.

In het sociaal domein ligt de focus op de uitvoering, er is relatief weinig nieuw beleid. Wij nemen u de komende jaren op verschillende wijzen mee in de uitvoering van het beleid dat is opgenomen in de diverse programma's. Dat doen we door met de gemeenteraad, inwoners en partners in gesprek te blijven over de voortgang, en op welke onderdelen waar nodig bijsturing nodig is van beleid. Maar ook via de tweejaarlijkse Monitor Inclusieve Stad, de jaarlijkse verantwoording over de sportnota en tussentijdse rapportages geven wij in aanvulling op het gemeentelijke jaarverslag een jaarlijks beeld van de uitvoering, de resultaten en effecten van het vastgestelde beleid.

Vanuit financieel perspectief, zien we dat er in de meerjarenbegroting in 2026 structureel ongeveer € 20 miljoen minder beschikbaar is in het sociaal domein vergeleken met 2025. Dit komt grotendeels door de structurele en incidentele middelen die de gemeente nog ontvangt in het kader van de Hervormingsagenda Jeugd, de gemeentelijke bezuinigingen vanaf 2026 en andere incidentele middelen van het Rijk. Door deze teruggang in middelen, de krapte op onderdelen van de arbeidsmarkt en het feit dat sprake is van incidentele middelen bestaat het risico dat niet alle doelen en de hiermee verbonden middelen in deze jaren gerealiseerd kunnen worden en bijv. wachttijden en -lijsten ontstaan of toenemen.

Dan naar de prioriteiten voor de komende jaren. Op het vlak van jeugd en onderwijs actualiseren we op dit moment met onze samenwerkingspartners en inwoners het Uitvoeringsprogramma Jeugd en Onderwijs (UPJO) voor de jaren 2025 en 2026. Kansgelijkheid vergroten is hierin een speerpunt. Onderdeel hiervan is het realiseren van integrale kindvoorzieningen. Daarnaast stimuleren we het principe van een leven lang leren. En ondersteunen we leerlingen op het voortgezet onderwijs en mbo bij het afmaken van school op startkwalificatieniveau en bij het vinden van werk.

Gezondheid is voor ons van het grootste belang, waarbij we sterk geloven in preventie. Voorkomen is immers beter dan genezen. We richten onze aandacht op gezondheidsverschillen tussen inwoners en concentreren onze inspanningen in wijken waar de behoefte het grootst is. We doen dit zoveel mogelijk wijkgericht. Aan het einde van 2024 en in de eerste helft van 2025 stellen we in alle wijken een wijkplan sociaal op. Met een wijkplan sociaal kunnen inwoners en professionals in de wijk samen aan de slag om de gezondheidskloof te verkleinen en de kansen om mee te kunnen doen vergroten. In Kruiskamp en Liendert werken we specifiek aan de aanpak Gelijk Gezond en Kansrijk Liendert. Hier werken we intensief samen met inwoners om achterstanden weg te werken en tegelijkertijd kennis op te doen die we breder kunnen inzetten. In deze meerjarenbegroting stellen we incidenteel € 3 miljoen euro extra beschikbaar voor de uitvoering van het Omgevingsprogramma Liendert. Het doel is om te zorgen voor meer kansen in Liendert: meer kans op werk, betere

scholing, inzetten op taal en minder armoede. Maar ook meer en beter groen, met passende woningen en winkels, scholen en buurtcentra.

We werken aan een sport- en beweegklimaat waarin iedereen welkom is en er een passend sportaanbod is voor iedereen in zijn of haar nabijheid. Belangrijke speerpunten naast versterken van de verbinding tussen sport, onderwijs en het sociaal domein zijn het Meerjaren investeringsprogramma sportaccommodaties en de toekomstige locatie en ontwikkeling van het zwembad Hoogland.

In het kader van het regionale Gezondheidsakkoord "Samen Sterker" en het regioplan IZA wordt gewerkt aan de versterking van preventie, de samenwerking met de eerstelijnsgezondheidszorg, en de samenwerking met de geestelijke gezondheidszorg (GGZ). Maatregelen zijn gericht op het voorkomen van gezondheidsproblemen door een focus op preventie en door het bevorderen van een actieve levensstijl in een ondersteunende omgeving.

De druk op de maatschappelijke opvang is hoog. Met een nieuwe aanbestedingsprocedure voor de inkoop van de maatschappelijke opvang zetten wij in op het realiseren van plekken die hard nodig zijn. Ook wordt er gewerkt aan een tijdelijke uitbreiding van beschikbare plekken voor maatschappelijke opvang en is er extra aandacht voor het bieden van dagbesteding. We vinden het belangrijk dat alle beschikbare plekken die er zijn bij de verschillende aanbieders voor maatschappelijke opvang ook daadwerkelijk benut worden. We maken afspraken met alle betrokken partijen om dit te verbeteren.

Meedoen en rondkomen staan voor ons voorop. Werken of maatschappelijk participeren verkleint de kans op armoede of geldzorgen. Maar het verminderen van bestaansonzekerheid gaat over meer. Het gaat niet alleen over voldoende inkomen en werk dat loont, maar ook over een goede gezondheid, betaalbare en duurzame huisvesting, gezonde sociale relaties en een zinvol leven. Hoewel het Rijk tijdelijke maatregelen heeft genomen, zoals de energietoeslag voor mensen met een laag inkomen, zien we dat er nog steeds mensen in de knel komen en in bestaansonzekerheid vervallen. Sommige middeninkomens vallen zelfs buiten de bestaande regelingen. En veel mensen met een uitkering of met een laag inkomen hebben onvoldoende geld om rond te komen en mee te doen. De gevolgen van armoede zijn verstrekkend, zoals stress, onzekerheid en uitsluiting en leiden elders tot extra kosten voor gemeente en zorg. Denk bijvoorbeeld aan mensen die beroep doen op jeugdhulp, huisarts en de directe en indirecte kosten van huisuitzettingen. Wij geven daarom de komende jaren prioriteit aan het voorkomen en verminderen van bestaansonzekerheid. Op dit moment herijken we onze integrale aanpak die in 2025 uitvoering krijgt.

Wij willen zo veel mogelijk voorkomen dat mensen tussen wal en schip vallen. Daarom bieden we, bovenop de Rijksmaatregelen, zo nodig maatwerkondersteuning aan. Onze coaches Werk en Inkomen helpen mensen - in nauwe samenwerking met Indebuurt033, Stadsring en de wijkteams - bij hun financiële planning en bieden advies en hulp. RWA/Amfors speelt ook een belangrijke rol in het meedoen en rondkomen van mensen met een (grotere) afstand tot de arbeidsmarkt. Het aantal werknemers bij RWA/Amfors daalt jaarlijks doordat er geen nieuwe mensen instromen in de Wet sociale Werkvoorziening (WsW). In 2025 werken we verder met RWA/Amfors en betrokken partners aan de toekomst van het sociaal ontwikkelbedrijf.

Wanneer het gaat om meedoen is een goede beheersing van de Nederlandse taal belangrijk. Samen met ervaringsdeskundigen willen we de drempels voor inwoners om taalaanbod deel te nemen zo laag mogelijk maken. Taal wordt een integraal onderdeel van de wijkaanpakken die Amersfoort gaat opstellen.

Wij kiezen gemeentebreed voor een inclusieve strategie die voor iedereen in Amersfoort een gezonde toekomst biedt. Dat betekent dat wij in alles wat wij doen extra aandacht hebben dat iedereen ook echt kan meedoen en er zoveel mogelijk begrip is voor de veranderingen die op ons afkomen. De energietransitie is meer dan een technische verandering. We kiezen voor een brede

benadering die sociaal en inclusief is. Zo is bestaanszekerheid een randvoorwaarde om ook daadwerkelijk mee te kunnen doen. In onze aanpak nemen wij maatregelen om inwoners te ontzorgen (fixbrigades) en juist de woningen met de slechtste labels versneld te isoleren.

Wanneer onze kinderen jeugdhulp nodig hebben, willen we dat deze tijdig beschikbaar is. Om minder individuele trajecten aanvullende specialistische jeugdhulp in te zetten, moeten we de hulp anders organiseren. Om deze beweging te kunnen maken, zetten wij ons in om collectieve inhoudelijke en financiële afspraken te maken tussen partners, kijken we domeinoverstijgend (en lokaal, regionaal of bovenregionaal) en hoe de administratielast verminderd kan worden en kindnabij georganiseerd wordt.

Een eigen woonplek is net zo belangrijk is als goede ondersteuning en zorg. Daarom willen we eerst zorgen voor goede huisvesting en daarna de ondersteuning organiseren. Dit helpt bij doorstroming en herstel. We willen dat mensen met een psychische kwetsbaarheid volwaardig kunnen deelnemen aan onze samenleving. Daarom hebben we de afgelopen jaren ingezet op meer betaalbare, kleine woningen voor en scheiding van wonen en zorg in onder meer het programma Wonen en zorg en op hulp en ondersteuning in de eigen leefomgeving. Hierbij hebben we nadrukkelijk ook aandacht voor de leefbaarheid in buurten en wijken.

In een vergrijzende samenleving is ook extra aandacht nodig voor ouderen. We blijven aan de slag voor voldoende passend woon-en zorgaanbod voor ouderen. Daarnaast werken we bijvoorbeeld samen met partners aan dementievriendelijke wijken.

Amersfoort blijft een gastvrije gemeente voor mensen die vluchten voor onderdrukking, vervolging en oorlogsgeweld. We hebben extra opvangplaatsen gerealiseerd en blijven verantwoordelijk voor humane opvang en huisvesting van statushouders. We werken nauw samen met de Provinciale Regietafel Migratie en Integratie (PRT), COA en niet in de laatste plaats de vele vrijwilligers uit onze stad om deze doelen te bereiken. Voor inburgering werken we met maatwerkprogramma's, waarbij aandacht is voor diverse aspecten van inburgering, zoals taal leren, deelnemen aan verenigingsleven, financiële redzaamheid en kennismaking met de stad.

Wat willen wij hoe bereiken?

Programma Sociaal

Wat willen we bereiken?

Inwoners hebben bestaanszekerheid

Toelichting:

We willen dat inwoners geen zorgen hebben over bestaanszekerheid. We proberen als gemeente zo goed mogelijk, binnen onze mogelijkheden, bij te springen in de gaten die het Rijk laat vallen. Stijgende en onzekere prijzen van energie, vervoer, wonen en voedsel drukken zwaar op een grote groep mensen. Te weinig financiële armslag om basisvoorzieningen te kunnen bekostigen, betekent leven in bestaansonzekerheid voor huishoudens en een minder weerbare samenleving. We willen inwoners zekerheden geven in een onzekere wereld. Zekerheid van voldoende en voorspelbaar inkomen, zekerheid van werk en mee kunnen doen in de maatschappij.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We vertalen de visie op armoede naar nieuw beleid en een integrale aanpak: Meedoen en rondkomen. We versterken en benutten daarbij kracht van de samenleving.
2. We zetten zowel in op preventie als op interventies die lange termijn effect hebben.
3. We werken aan toekomstbestendige infrastructuur voor het sociaal ontwikkelbedrijf in arbeidsmarktregio Amersfoort.
4. We werken toe naar een brede regionale samenwerking op de arbeidsmarkt.
5. Samen met ervaringsdeskundigen willen we de drempels voor inwoners om aan taalaanbod deel te nemen zo laag mogelijk maken. Taal wordt een integraal onderdeel van de wijkaanpakken die Amersfoort gaat opstellen aankomende periode.

Hoe kunnen we dit doel meten?

% huishoudens met risico op armoede

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
6,1	5,7	4,3		6,1	6,1	

Bron:

Toelichting: Dit zijn huishoudens die leven onder de lage-inkomensgrens. Deze huishoudens lopen risico op armoede. Inkomencijfers zijn gebaseerd op registratiecijfers van onder andere de Belastingdienst en lopen daardoor altijd achter.

We streven natuurlijk naar het terugdringen van armoede. Maar als gevolg van gestegen energielasten, inflatie etc. lijkt het meest realistisch om er naar te streven dat het % huishoudens met risico op armoede niet verder stijgt. Het gaat hier om ontwikkelingen die voor ons minder goed te beïnvloeden zijn.

Het meest recente cijfer is een voorlopig cijfer. Cijfers van voorgaande jaren waren ook voorlopig. Hierdoor kunnen definitieve cijfers van voorgaande jaren verschillen van eerder gerapporteerde (voorlopige) cijfers.

% huishoudens met geregistreeerde problematische schulden

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	6,9	7,4	8,2		8,2	

Bron:

Toelichting: Dit is bepaald met behulp van registraties over betalingsachterstanden bij: de Belastingdienst, de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB), de Sociale Verzekeringsbank (SVB), het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), en voor eigen bijdragen Wlz/Wmo, bij BKR geregistreeerde betalingsachterstanden en schuldregelingen, wanbetalers van de zorgverzekering, de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP) en bijstandsvorderingen.
Vanaf 2021 gebruikt het CBS een aangepaste definitie (toevoeging van bronnen en geen bij-schattingen meer). Daarom ontbreken cijfers van vóór 2021, en verschillen cijfers over 2021, 2022 en 2023 van eerder gerapporteerde cijfers.

Als gevolg van interventies (inzet op preventie en coronasteunmaatregelen) zagen we een afname van het percentage huishoudens met schulden in 2021. Daarnaast was er in coronatijd ook minder verleiding om schulden op te bouwen. De Belastingdienst heeft uitstel verleend aan ondernemers in coronatijd. Inmiddels zijn zij weer gestart met het innen van de verschuldigde bedragen. Samen met gestegen lasten door inflatie kan dit voor een toename zorgen van problematische schulden. Met o.a. de inzet op preventie van schulden streven we desondanks naar een vermindering van het percentage huishoudens met problematische schulden.

Wat willen we bereiken?

Inwoners leven in gezondheid

Toelichting:

Gezondheid en vitaliteit van inwoners zijn van groot belang om mee te kunnen doen en een betekenisvol bestaan te kunnen leiden. Wij geven prioriteit aan een preventieve aanpak. Voorkomen is namelijk beter dan genezen. Hierbij hebben wij aandacht voor verschillen in gezondheid tussen inwoners en concentreren onze inzet hiervoor in de wijken waar dit het hardst nodig is. We stimuleren participatie, vergroten de gezondheidsvaardigheden en we faciliteren bewegen en sport. Daar hoort ook een groene, gezonde, toegankelijke, bewegingsuitlokkende en duurzame omgeving bij.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We werken meerjarig aan de uitvoering van het IZA en GALA in het kader van het regionale Gezondheidsakkoord Samen Sterker: we versterken preventie, de samenwerking met de eerstelijnsgezondheidszorg en samenwerking met de GGZ.
2. We zetten het programma preventie voort door de invoering van een nieuwe wijkaanpak sociaal en het uitvoeren van het wijkplan Kansrijk Liendert. Ook vervolgen we onze aanpak in het Soesterkwartier.
3. In samenhang met het programma preventie stimuleren we de inzet van sport & bewegen in het sociaal domein.
4. We zorgen voor passende en toekomstbestendige sportaccommodaties die zo multifunctioneel en intensief mogelijk worden gebruikt. We maken de inrichting van de openbare ruimte steeds beter geschikt voor sport en bewegen.
5. Met een doorkijk naar de nieuwe sportnota: we brengen zo veel mogelijk Amersfoorters in beweging. We werken aan sterke sportclubs en zoeken samen naar passend aanbod voor inactieve inwoners.

Hoe kunnen we dit doel meten?

% goed of zeer goed ervaren gezondheid bij volwassenen en senioren

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
81		76		80	80	

Bron:

Toelichting: Percentage van de bevolking (van 18 jaar en ouder) dat zijn of haar gezondheid als goed of zeer goed ervaart. Elke vier jaar wordt deze indicator gemeten in de gezondheidsmonitor van de GGD regio Utrecht. Behalve in 2022, toen was er na twee jaar een extra coronamonitor. Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef.

Wat willen we bereiken?

Inwoners hebben gelijke kansen om hun talenten te ontwikkelen en ontplooiën.

Toelichting:

Kansengelijkheid in het onderwijs is voor ons het uitgangspunt. Inwoners krijgen van jongs af aan de ruimte en gelegenheid om zich te ontwikkelen tot competente en weerbare volwassenen. We stellen hen in staat op te groeien in een veilige en stimulerende (thuis)omgeving waarin zij hun talenten kunnen ontwikkelen en ontplooiën. Dat legt de basis voor een leven lang leren en het vermogen om je te ontwikkelen in elke fase van je leven.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We geven uitvoering aan het UPJO 2025-2026
2. We investeren in de school en kinderopvang als ontmoeting, vind- en ontwikkelplaats door uitbreiding van de inzet van social workers en jongerenwerkers op school en door uitbreiding van het aantal OSJ's.
3. We intensiveren de investering in het mentaal welbevinden van jongeren. Samen met scholen en jeugdpartners gaan we na welke effectieve interventies we inzetten. We breiden het aantal scholen dat deelneemt aan het OKO-programma uit.
4. Samen met jongeren werken we aan een samenhangende aanpak voor 16-27 jarigen die op meerdere leefgebieden ondersteuning nodig hebben. Een van de onderdelen daarin is leren en werken, mede in het kader van het wetsvoorstel 'Van school naar duurzaam werk'.
5. We realiseren een samenhangend aanbod aan opvoedondersteuning (v.a. zwangerschap tot 18 jaar) dat aansluit bij de behoefte van ouders. Het aanbod varieert van individueel tot collectief, van licht en laagdrempelig tot gespecialiseerd en van digitale informatie tot huisbezoek.
6. We rusten schoolgebouwen beter toe op de toekomst door in samenspraak met de Coöperaties Samenfoort PO en VO de huidige raamovereenkomst voor de doordecentralisatie aan te passen. Hierdoor kan onder andere multifunctioneel gebruik van frisse en energie neutrale schoolgebouwen eenvoudiger en sneller gerealiseerd worden.
7. Om minder individuele trajecten aanvullende specialistische jeugdhulp in te zetten, moeten we de hulp anders organiseren. Om deze beweging te kunnen maken, zetten wij ons in om collectieve inhoudelijke en financiële afspraken tussen partners, kijken we domeinoverstijgend (en lokaal, regionaal of bovenregionaal) dit kind nabij te organiseren en hoe de administratielast verminderd kan worden

Hoe kunnen we dit doel meten?

% voortijdig schoolverlaters

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
1,8	1,6	2,4	2,3	1,5	1,5	

Bron: DUO

Toelichting: Voortijdig schoolverlaten proberen we te voorkomen. Amersfoort heeft over het schooljaar 22/23 (meest actuele beschikbare cijfers) met 2,26% een iets positiever resultaat in vergelijking met het landelijk cijfer waar het gemiddelde 2,38% is. Landelijk is het beeld dat jongeren meer blijven uitvallen door motivatie-, studiekeuze- en multi-problematiek als gevolg van de coronaperiode. Actuele cijfers worden gepubliceerd op Dashboards vsv en jikp (www.informatieproducten.duo.rijkscloud.nl/public/dashboardvsvopen/). Bij het opstellen van het programma 2020-2024 is voor het komend schooljaar 24/25 een streefcijfer opgegeven bij het ministerie van OCW van 1,53%. Dit cijfer is bepaald in de eerste maanden van de coronaperiode waarbij we nog geen idee hadden hoe de wereld er over vier jaar uit zou zien. Vandaar de grote afwijking tussen streefcijfers en realisatiecijfers. De indicator staat op www.waarstaatjegemeente.nl bij de indicatoren uit het Besluit Begroting en Verantwoording die het Rijk verplicht stelt in de Begroting.

% jongeren 0-23 jaar met Jeugdzorg

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
7,8	9,9	10,9	11,3	10	10	9

Bron: CBS

Toelichting: Deze indicator is gebaseerd op de Amersfoortse jongeren tot en met 22 jaar die jeugdzorg ontvingen in het eerste halfjaar van het betreffende jaar. De cijfers vanaf 2021 zijn niet goed vergelijkbaar met voorgaande jaren door een trendbreuk in de cijfers van het CBS en door gewijzigde aanlevering van Amersfoortse wijkteamcijfers. Daardoor worden vanaf 2021 meer jongeren met jeugdzorg meegenomen in de cijfers. In het kader van de Hervormingsagenda van de Jeugd 2023 is het streven om jeugdhulp beschikbaar te houden voor jeugdigen en gezinnen in de meest kwetsbare situaties. Amersfoort sluit aan bij de activiteiten op deze Hervormingsagenda wat zal leiden tot het beperken van de reikwijdte van de jeugdhulp en daarmee tot een daling van het aandeel jeugdigen dat gebruik maakt van specialistische jeugdhulp. We streven naar minder noodzakelijke jeugdhulp dan bij andere gemeenten met 100.000-300.000 inwoners.

De realisatiecijfers over het gebruik van zorg ijlen sterk na. Halfjaarlijks worden de cijfers geactualiseerd op de landelijke monitor www.waarstaatjegemeente.nl. Het meest recente cijfer is een voorlopig cijfer. Cijfers van voorgaande jaren waren ook voorlopig. Hierdoor kunnen definitieve cijfers van voorgaande jaren verschillen van eerder gerapporteerde (voorlopige) cijfers.

Toelichting bij de streefcijfers:

In 2024 zijn we in de regio Amersfoort gestart met een grote verandering in de jeugdhulp. We hebben sinds 1 januari 2024 de specialistische jeugdhulp ondergebracht in één organisatie, MetMaya www.metmaya.nl. Met één partij kunnen we goede afspraken maken en samenwerken aan betere en snellere jeugdhulp voor de kinderen die dat het hardst nodig hebben. Dat betekent dat er hard wordt gewerkt aan de implementatie van de nieuwe werkwijze, de opbouw van MetMaya en de transformatie van de jeugdhulp in onze gemeenten. De transformatieopgave uit de regiovisie is onderdeel van de opdracht van MetMaya en sluit aan op de transformatieopgave van het lokale veld.

Het jaar 2024 is een overgangsjaar waarin vanwege zorgcontinuïteit veel jeugdigen hun lopende trajecten nog afmaken bij (p*q) aanbieders waar zij hun traject voor 1 januari 2024 zijn gestart. Om deze reden zien we in 2024 nog geen verdere daling van het aantal en gebruik van jeugdhulp. Tegelijkertijd zien we dat de intensiteit en duur van jeugdhulptrajecten toeneemt. Hier zal komend jaar ook op gestuurd worden vanuit de transformatieopdracht van MetMaya. Vanwege de overgangssituatie en bijkomende onzekerheden is het streefcijfer voor 2025 bijgesteld. We gaan uit van een consolidatie in 2025 en daarna een daling zoals oorspronkelijk gepland als gevolg van de transformatieopgave.

Wat willen we bereiken?

Inwoners ontmoeten elkaar en zien naar elkaar om

Toelichting:

Amersfoorters zetten zich in voor elkaar. Dat betekent dat zij op elkaar letten, oog hebben voor elkaar, elkaar helpen en zich inzetten voor anderen. Het sociale hart van Amersfoort - met de vele vrijwilligers en organisaties - is en blijft zichtbaar en voelbaar. Om de sociale cohesie tussen onze inwoners te bevorderen willen we dat er zowel binnen als buiten voldoende ontmoetingsplekken zijn. We bekijken per wijk wat er nodig is zowel voor ontmoeting binnen als buiten. De sociale basisinfrastructuur en iedereen die daar actief in is, vormen de ruggengraat en dragen bij aan de veerkracht van onze samenleving. Wij hebben niet alleen aandacht voor voorzieningen, maar stimuleren en ondersteunen juist ook informele netwerken en burgeractiviteiten die gericht op zijn het vormgeven van betekenisvolle relaties tussen inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We werken samen met partners aan dementievriendelijke wijken.
2. We zetten in op woningdeler projecten zoals “kamers met kansen” en het project Samen Thuis.
3. We verbeteren de informatievoorziening voor mantelzorgers over ondersteuningsmogelijkheden en proberen de (jonge) mantelzorger beter te bereiken.
4. We verbeteren met de nieuwe regelingen voor ontmoeting, activiteiten en lichte ondersteuning de mogelijkheden voor initiatiefnemers in de wijk.
5. We ontwikkelen een hernieuwde visie op de inzet van het jongerenwerk mede in relatie tot o.a. jongerenontmoetingsplekken.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Schaalscore sociale cohesie

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	6,3		6,3		6,5	

Bron: Stadspeiling

Toelichting: Het kengetal sociale cohesie (ook wel sociale samenhang) wordt 1x in de twee jaar gemeten. Het is berekend op basis van de mening van inwoners over vier stellingen: de mensen in deze buurt kennen elkaar nauwelijks, de mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om, ik woon in een gezellige buurt waar veel saamhorigheid is, en ik voel mij thuis bij de mensen die in deze buurt wonen. De score varieert van 0 (=geen samenhang) tot 10 (=veel samenhang). Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef. In wijken waar de sociale cohesie lager is dan in Amersfoort gemiddeld streven we ernaar het verschil met het gemiddelde te verkleinen en deze richting hetzelfde niveau te brengen als in wijken waar de sociale cohesie hoger is.

Wat willen we bereiken?

Inwoners kunnen zichzelf zijn en doen mee naar vermogen op de manier die bij ze past.

Toelichting:

Amersfoort is een inclusieve stad. Iedereen is welkom in Amersfoort en moet zich veilig (kunnen) voelen, ongeacht leeftijd, achtergrond, geloof, afkomst, beperking, LHBTIQA+ of seksuele geaardheid. Iedereen doet mee op de manier en in de mate die het beste bij je past, en we proberen polarisatie en segregatie te voorkomen. Mensen zijn verschillend en daarom kan meedoen voor iedereen wat anders betekenen. We ondersteunen en stimuleren meedoen naar vermogen en bevorderen de regie die ieder op zijn leven heeft. Meedoen is geen strak keurslijf waar iedereen zich in moet voegen. Om mee te kunnen doen is ook ruimte nodig, om te vinden wat bij je past of om zelf invulling te geven aan meedoen.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We realiseren kwalitatief en kwantitatief goede opvang en huisvesting van vluchtelingen en asielzoekers inclusief voorzieningen.
2. We investeren in integratie en inburgering van statushouders door in te zetten op vroeginburgering en arbeidsparticipatie.
3. We werken aan een toegankelijke en inclusieve stad waar geen plaats is voor discriminatie, op welke grond dan ook.
4. We stimuleren dialoog en bewustwording op lhbtq+ inclusie en slavernij verleden.
5. We gaan verder met de preventie van polarisatie en radicalisering.

Hoe kunnen we dit doel meten?

% werkloosheid

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
4,4	4,4	3,3	3,6	3,5	3,5	

Bron: CBS, Enquete Beroepsbevolking

Toelichting: Het percentage mensen zonder betaald werk dat op zoek is naar werk en beschikbaar is voor de arbeidsmarkt per 100 inwoners van 15 jaar tot AOW-leeftijd.

% vrijwilligers

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	33		34		37	

Bron: Stadspeiling

Toelichting: Dit is gemeten onder een steekproef van alle inwoners van 16 tot 85 jaar. Het betreft het aandeel dat aangeeft de afgelopen 12 maanden actief geweest te zijn als vrijwilliger (onbetaald werk buiten het eigen huishouden).

Wat willen we bereiken?

Inwoners leven zelfstandig, veilig thuis in hun eigen omgeving

Toelichting:

Inwoners van Amersfoort worden zoveel mogelijk ondersteund om zelfstandig te leven. We streven ernaar dat inwoners veilig zijn, thuis en in hun omgeving. En we investeren in het prettig samenleven in de straat, buurt of wijk.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We werken aan de realisatie van een nieuwe locatie voor maatschappelijke opvang en we zorgen voor nieuwe contracten voor de uitvoering van deze opvang. We werken aan huisvesting voor een complexe doelgroep.
2. We werken toe naar een nieuwe contractering van aanbieders voor beschermd wonen, beschermd thuis en ambulante begeleiding per 2026.
3. We actualiseren het beleid op sekswerk en ondersteuning voor sekswerkers.
4. We werken toe naar een nieuwe contractering voor de uitvoering van Veilig Thuis, jeugdbescherming en jeugdreclassering per 2026.
5. We ontwikkelen met MetMaya een 'zorgdekkend landschap', waardoor MetMaya aanvullende specialistische jeugdhulpvragen samen met de kinderen, jongeren en gezinnen kan oppakken.
6. We vinden het belangrijk dat alle beschikbare plekken die er zijn bij de verschillende aanbieders voor maatschappelijke opvang ook daadwerkelijk benut worden. We maken afspraken met alle betrokken partijen om dit te verbeteren

Hoe kunnen we dit doel meten?

% ouderen (70+) dat zelfstandig woont

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
94,2	94,4	93,9	93,8	94,1	94,1	

Bron: CBS

Toelichting: Het cijfer toont het percentage personen van 70 jaar en ouder dat in het betreffende jaar zelfstandig woont. Een persoon woont zelfstandig als hij of zij niet in een instelling (zoals een verpleeg- of verzorgingshuis) woont. In het programma Langer Thuis heeft het Rijk de ambitie opgenomen om ouderen te helpen in hun vertrouwde omgeving zelfstandig oud te worden met een goede kwaliteit van leven. Het aandeel zelfstandig wonenden is in Amersfoort iets lager dan in andere gemeenten met 100.000 tot 300.000 inwoners (in 2024 was het aandeel daar 95,0%).

Gelet op de toename van het aantal ouderen in combinatie met de met het ouder wordende samengaan de aandoeningen is stabilisatie op het huidige niveau op dit moment voor het komende jaar ons doel. Het streefcijfer voor 2024 is ten opzichte van de begroting 2023 bijgesteld naar een meer realistisch doel.

% Wmo-ondersteuning

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
6	5,9	5,8	5,6	5,9	5,9	

Bron: CBS

Toelichting: Deze indicator betreft het aantal inwoners met een WMO indicatie met maatwerkarrangementen in het eerste halfjaar van het betreffende jaar per 100 inwoners. Deze indicator komt uit het Besluit Begroting en verantwoording (BBV). De BBV indicatoren staan gepubliceerd op www.waarstaatjegemeente.nl. Hier staat het per 10000 inwoners. Onder gemeenten met 100.000 - 300.000 inwoners was het 6,6%.

Het betreft halfjaar cijfers. Het meest recente cijfer is een voorlopig cijfer. Halfjaarlijks worden de cijfers geactualiseerd op de landelijk monitor www.waarstaatjegemeente.nl (onder Gemeentelijke monitor sociaal domein). Cijfers van voorgaande jaren waren ook voorlopig en zijn door na-ijlende verantwoording achteraf gaan dalen. Administratief zijn dossiers gecorrigeerd op basis van het werkelijke zorggebruik. Hierdoor kunnen definitieve cijfers van voorgaande jaren verschillen van eerder gerapporteerde (voorlopige) cijfers.

Wat mag het kosten?

Tabel: PF.2.1 Financieel overzicht

PROGRAMMA	REKENING 2023	BEGROTING 2024	BEGROTING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
LASTEN EXCLUSIEF STORTINGEN IN RESERVES						
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-182.372	-198.127	-214.847	-192.900	-193.251	-195.663
2.2 Werk en Inkomen	-118.934	-108.690	-114.551	-110.490	-108.067	-106.028
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-43.420	-48.996	-50.828	-49.344	-48.386	-48.890
TOTAAL LASTEN	-344.726	-355.813	-380.225	-352.734	-349.704	-350.581
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES						
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	24.937	2.221	12.552	10.185	6.604	6.604
2.2 Werk en Inkomen	58.252	53.819	59.109	60.709	60.709	60.208
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	11.019	7.899	9.551	9.506	8.787	8.787
TOTAAL BATEN	94.208	63.939	81.212	80.400	76.100	75.599
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-157.435	-195.907	-202.295	-182.715	-186.647	-189.059
2.2 Werk en Inkomen	-60.682	-54.871	-55.441	-49.781	-47.358	-45.820
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-32.401	-41.096	-41.277	-39.838	-39.599	-40.103
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-250.518	-291.874	-299.013	-272.334	-273.604	-274.982
MUTATIES RESERVES						
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen						
Storting in reserve	-6.957	-4.744	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	2.175	1.793	934	64	64	64
Saldo mutatie reserves 2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-4.781	-2.951	934	64	64	64
2.2 Werk en Inkomen						
Storting in reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	1.650	2.100	0	0	0
Saldo mutatie reserves 2.2 Werk en Inkomen	0	1.650	2.100	0	0	0
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen						
Storting in reserve	-108	-1.315	-954	-139	-139	-139
Onttrekking aan reserve	343	1.557	815	0	0	0
Saldo mutatie reserves 2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	235	242	-139	-139	-139	-139
SALDO MUTATIES RESERVES	-4.547	-1.059	2.895	-76	-76	-76

TOTAAL RESULTAAT PROGRAMMA						
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-162.216	-198.858	-201.360	-182.651	-186.583	-188.995
2.2 Werk en Inkomen	-60.682	-53.221	-53.341	-49.781	-47.358	-45.820
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-32.166	-40.855	-41.416	-39.978	-39.738	-40.243
RESULTAAT PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-255.064	-292.934	-296.118	-272.410	-273.680	-275.058

Toelichting op afwijkingen

Tabel: PF.1.2. Afwijkingen tussen begroting 2024 en begroting 2025

PROGRAMMA	LASTEN	BATEN
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-16.720	10.332
2.2 Werk en Inkomen	-5.860	5.290
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-1.832	1.652
TOTAAL	-24.412	17.274

Samenvattend beeld

In de financiële analyses van de programma's worden de financiële afwijkingen die groter zijn dan € 0,3 miljoen toegelicht. In dit onderdeel geven we een samenvattend beeld bij de meerjarenbegroting 2025-2028 van het programma Sociaal.

Algemeen meerjarenbeeld 2025 en verder

Opvallend in de meerjarenbegroting is dat de begrote lasten vanaf 2026 dalen ten opzichte van 2025 met structureel € 20 miljoen (gecorrigeerd met de begrote bedragen voor de specifieke uitkeringen). Deze daling wordt voor een groot deel veroorzaakt door de structurele en incidentele middelen die de gemeente nog ontvangt in het kader van de Hervormingsagenda Jeugd, de financiële effecten van de ombuigingsvoorstellen vanaf 2026 en andere incidentele middelen van het Rijk. Specifiek wordt voor Amersfoort een structurele bezuiniging van €8 miljoen verwacht door uitvoering van de maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd. Daarnaast heeft het Rijk een structurele besparing in het kader van de Jeugdwet van structureel € 511 miljoen (voor Amersfoort circa € 4 miljoen) vanaf 2026 opgenomen die in het regeerakkoord is teruggedraaid. Deze middelen kunnen pas in de begroting worden verwerkt als het Rijk deze middelen ook aan gemeenten toekent en verwerkt in het gemeentefonds. Bij de meicirculaire 2024 zijn deze middelen wel incidenteel toegekend voor 2025.

Door de krapte op de arbeidsmarkt en het feit dat sprake is van incidentele middelen bestaat het risico dat niet alle doelen en de hiermee verbonden middelen in deze jaren kunnen worden gerealiseerd en er sprake is van onderuitputting.

Toelichting realistisch ramen budgetten

Conform het advies van de auditcommissie bij de jaarrekening 2024 om de producten/taakvelden in de begroting realistisch te ramen, hebben we een eerste stap gezet om de budgetten meer te laten aansluiten bij het actuele zorglandschap en de hieruit voortkomende kosten. We zien bijvoorbeeld in het zorglandschap, door implementatie van de maatregelen betaalbaarheid zorg, een verschuiving van specialistische ondersteuning en zorg (Wmo) naar activiteiten in het voorveld (sociale basisinfrastructuur en de wijkteams) van het sociaal domein. Aangezien het zorglandschap

voortdurend in ontwikkeling is, zullen we jaarlijks beoordelen of de budgetten nog steeds aansluiten bij het actuele beeld.

De ombuigingsvoorstellen zijn in de begroting verwerkt conform kadernota 2025. Bij twee ombuigingsvoorstellen hebben we, na verwerking kadernota 2025, budgettair neutraal een begrotingswijziging gemaakt in de uitwerking van de volgende voorstellen:

- 1) Ombuigingsvoorstel S14 (Onderwijshuisvesting) beoogt een structurele besparing door een aanpassing te doen aan het Integraal Huisvestings Plan (IHP). Het jaar van invoering van deze bezuiniging wordt verschoven naar 2027, omdat er conform de raamovereenkomst pas in 2026 een herijking van het IHP plaatsvindt waarbinnen deze aanpassingen kunnen plaatsvinden. De bezuiniging van €670.000 in 2026 zal incidenteel worden gedekt uit de middelen van programma 2.1.
- 2) Ombuigingsvoorstel “S.g Transformatie inkomensbeheer”: De uitvoering van dit voorstel begint al in 2025, zodat de verwachte besparingen in 2026 en verder gerealiseerd kunnen worden. In 2025 wordt er structureel geïnvesteerd in het bouwdepot en budgetbeheer. De kosten hiervoor worden gedekt door de verwachte besparingen in de budgetten van programma 2.1 en 2.2, wat resulteert in een budgettair neutrale begrotingswijziging.

In 2024 en 2025 worden de ombuigingsvoorstellen nog nader uitgewerkt met de partners in de stad, wat kan leiden tot andere verschuivingen in budgetten binnen de programma's. Dit brengen we in beeld bij de kadernota 2026 of de begroting 2026-2029. Voor de invoering van een eigen bijdrage bij de Wmo heeft de Raad van State recent advies gegeven aan het kabinet. Aan het kabinet wordt gevraagd beter te onderbouwen waarom de wet een goede en duurzame oplossing biedt. De wet moet de invoering van een eigen bijdrage mogelijk maken. Als het kabinet het niet lukt om die motivatie aan te leveren, dan adviseert de Raad van State de wet niet in te dienen. Op dit moment is het nog niet duidelijk wat het kabinet met het advies gaat doen.

Samenvatting financiële analyse

Programma 2 Sociaal*	Lasten	Baten
Totaal afwijkingen	-24,4	17,3
Jaarstukken 2023	1	
Kadernota 2025	0,2	
Meicirculaire 2023	-5,6	
Indexeringen en personeel	-8,6	
SPUK'S	-11,6	11,6
Effect BUIG	-6,2	6,2
Overige effecten	6,4	-0,5

* (bedragen x € 1 miljoen) Een 'min' betekent een financieel nadeel (hogere lasten of lagere baten) voor de gemeente en een 'plus' (lagere lasten of hogere baten) een financieel voordeel.

De verwachte lasten van het programma 2 Sociaal bedragen in 2025 € 380,2 miljoen (exclusief mutaties reserves). Dat is per saldo € 24,4 miljoen hoger dan we begroot hebben in 2024

De overheveling van de budgetten uit de [Jaarrekening 2023](#) hebben met name financieel impact op 2024 waardoor er sprake is van een afname van de lasten in 2025 van per saldo € 1 miljoen.

Conform besluitvorming bij de **Kadernota 2025-2028** worden de verwachte financiële effecten van de Cao ontwikkelingen binnen de specialistische Zorg (Jeugdhulp en Wmo) in 2025 gedekt vanuit de middelen van programma 2.1. Dit geldt ook voor de verhoging /kindbijdrage GGDrU van GGD regio Utrecht (GGDrU). Dit is budgettair neutraal verwerkt in de begroting waarbij de betreffende budgetten zijn verhoogd (toename lasten -€ 5,9 miljoen structureel) en een taakstellende dekking is opgenomen binnen programma 2.1 (afname lasten -€ 5,9 miljoen incidenteel). De overige effecten in de kadernota 2025-2028 hebben een effect van per saldo € -0,2 miljoen (toename lasten) voor 2025.

De **meicirculaire 2024** leidt tot een per saldo mutatie van € 5,6 miljoen van de lasten in 2025 ten opzichte van 2024. Structureel nemen de lasten per saldo structureel toe met afgerond € 1,1 miljoen (met name middelen voor loon- en prijsbijstellingen) en incidenteel met € 4,5 miljoen. Hiervan is afgerond incidenteel € 4,3 miljoen aan middelen ontvangen voor de specialistische jeugdzorg. Daar staat tegenover dat in de begroting reeds vanuit de Hervormingsagenda Jeugd sprake is van een afloop aan incidentele middelen van € 4,9 miljoen (in saldo overige effecten).

In 2025 bedragen de middelen voor **Indexering [3,5%] van de budgetten** programma 2 Sociaal in totaal € -8,2 miljoen en de mutaties in **personele lasten** € -0,4 miljoen.

In de begroting 2025 zijn een aantal **specifieke uitkeringen (SPUK) die wij van het rijk ontvangen** voor het eerst geraamd in de begroting. Dit leidt tot een incidentele mutatie van € -11,6 miljoen in de lasten en € 11,6 miljoen in de baten in 2025 ten opzichte van 2024.

Actualisatie BUIG budget; de begrote lasten van het BUIG budget zijn met -€ 6,2 miljoen bijgesteld op basis van de verwachte baten (€ 6,2 miljoen) als gevolg van het nieuwe verdeelmodel en extra inzet op loonkostensubsidie (LKS). Hierin schuilt wel een risico, het verdeelmodel BUIG en vooral de werking daarvan staat landelijk regelmatig ter discussie. Aanpassingen hieraan hebben mogelijk aanzienlijke effecten op de middelen van de gemeente.

De overige effecten in de begroting 2025-2028 verklaren een afname van per saldo € 6,4 miljoen van de lasten ten opzichte van 2024. Hierin is opgenomen de hierboven benoemde afname van de incidentele middelen jeugd (€ 4,9 miljoen). Het resterende saldo van € 1,5 miljoen zijn verschillende effecten die volgen uit het coalitieakkoord 2022-2026, mutaties in de begrote onttrekkingen reserve participatiegelden en andere mutaties in de begroting (besluitvorming eerdere circulaire, jaarstukken en andere effecten in de primitieve begroting). Ook is er sprake van een technische correctie van de budgetten ter uitvoering van de Wsw om aan te sluiten bij de beschikbare bedragen die het Rijk publiceert voor uitvoering van deze taken. Deze middelen worden 1 op 1 uitbetaald aan RWA. Dit betreft een vrijval van middelen vanuit programma 2.2 in 2025 van € 0,9 miljoen oplopend tot € 2,6 miljoen structureel.

De verwachte **baten** van het programma Sociaal bedragen in 2025 € 81,2 miljoen (exclusief mutaties reserves). De baten zijn per saldo € 17,3 miljoen hoger dan begroot in 2024.

Een 'min' betekent een financieel nadeel voor de gemeente en een 'plus' een financieel voordeel. Een 'I' staat voor Incidenteel (eenmalig) en de 'S' voor Structureel (doorlopend). De financiële analyses zijn op hoofdlijnen en geven de belangrijkste financiële afwijkingen aan. Dat betekent dat de financiële verklaring niet in alle gevallen uitputtend zal zijn. Bedragen onder de € 0,3 miljoen laten wij doorgaans buiten beschouwing in de financiële analyses en de begrotingsrechtmatigheid.

Tabel: PA.2.1 Toelichting op de belangrijkste begrotingsmutaties

TOELICHTING OP DE BELANGRIJKSTE MUTATIES VAN BEGROTING 2025 T.O.V. BEGROTING 2024	LASTEN	BATEN	I/S
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen			
<u>Indexering, kostenverdeling en formatie aanpassingen</u>			
Dit betreft de indexering, kostenverdeling van personele lasten en formatieaanpassing van programma 2.1 voor de begroting van 2025.	-5.906		S
<u>Cao ontwikkelingen programma 2</u>			
In de Kadernota 2025-2028 is voor de CAO Sociaal Werk, Onderwijs, Verzorging, Verpleging en Thuiszorg (VVT), Jeugdzorg en een hogere inwoners en kindbijdrage GGDrU extra middelen beschikbaar gesteld. Deze extra uitgaven zijn budget neutraal opgenomen en komen ten laste van programma 2.1 (budget Beschermd Wonen). De budgetten komen terug op verschillende onderdelen binnen programma 2 Sociaal.	5.970 -5.970		I S
Bijlage 1: Kadernota 2025-2028			
<u>Vervallen bezuiniging Amendement 129A</u>			
2024 was het laatste jaar waarin de bezuinigingen vanuit Amendement 129A "Weerstandratio naar 1,0" in de begroting zijn verwerkt.	-946		I
Bijlage 1: Amendement 129			
<u>Besparingsverlies Jeugd</u>			
In het coalitieakkoord Rutte IV is een aanvullende besparing in het kader van Jeugdzorg opgenomen. Omdat het Rijk niet met kostenverlagende maatregelen komt, is deze besparing bij de meicirculaire 2024 incidenteel teruggedraaid voor 2025. Per 2024 is de landelijke verdeelsleutel aangepast, waardoor de begroting in 2025 € 665.000 lager is dan in 2024.	665		I
Bijlage 1: Raadsvoorstel meicirculaire 2024			
<u>Huishoudelijke hulp</u>			
Het kabinet heeft in de meicirculaire 2023 vanaf 2025 structureel extra middelen beschikbaar gesteld voor het terugdraaien van de eigen bijdrage huishoudelijke hulp. Dit leidt per saldo tot € 412.000 meer budget voor de huishoudelijke hulp ten opzichte van 2024.	-412		S
Bijlage 1: Raadsvoorstel meicirculaire 2023			

<u>Woonvoorzieningen WMO</u>			
Het kabinet heeft in de meicirculaire 2023 extra middelen vanaf 2025 structureel beschikbaar gesteld met het integraal zorgakkoord, dit ter compensatie voor gestegen kosten als gevolg van de invoering van het abonnementstarief WMO. Dit leidt per saldo tot € 520.000 meer budget voor de woonvoorzieningen ten opzichte van 2024.	-520		S
Bijlage 1: Raadsvoorstel meicirculaire 2023			
<u>Begrote effecten van de transformatie inkomensbeheer (Bouwdepot en budgetbeheer)</u>			
In de kadernota 2025-2028 is met het ombuigingsvoorstel S.G. transformatie inkomensbeheer structureel middelen beschikbaar gesteld voor het bouwdepot en het budgetbeheer dat wordt uitgevoerd binnen programma 2.2 (zie analyse 2.2). Wij verwachten door implementatie van dit ombuigingsvoorstel een positief effect op de kostenontwikkeling binnen programma 2.1 bij onder andere de maatschappelijke opvang, Wmo en Jeugd. Dit effect is groot.	270		S
Bijlage 1: Kadernota 2025-2028			
<u>Coalitieakkoord 2022-2026: Integraal wijkgebouw</u>			
Integraal wijkgebouw In het coalitieakkoord 2022-2026 is voor de jaren 2023 en 2024 een incidenteel bedrag opgenomen ten behoeve van het realiseren van een integraal wijkgebouw (€ 100.000). Deze is met ingang van 2025 komen te vervallen.	100		I
Bijlage 1: Coalitieakkoord 2022-2026			
<u>Uitvoeringsbudget inburgering</u>			
Het beschikbare uitvoeringsbudget voor de inburgeringsopgave daalt in 2025 met € 320.000 ten opzichte van 2024. Dit komt door minder beschikbare middelen vanuit het Rijk.	320		S
<u>Aanvullende middelen inburgering</u>			
Om in 2025 over voldoende middelen te beschikken stellen wij voor incidenteel € 325.000 uit de reserve vluchtelingen te onttrekken. Dit ter dekking van de hiaten in de financiering van het Rijk voor de uitvoeringskosten en de ondersteuning van kwetsbare doelgroepen, bijv. aanvullende begeleiding van alleenstaande minderjarige vluchtelingen, gezinsmigranten, asielmigranten zonder inburgeringsplicht en gezinshereniging.	-325		I

<u>Afloop incidentele middelen Opvang</u>			
Voor 2024 en 2025 zijn er overhevelingsvoorstellen gedaan vanuit de jaarrekening 2022 en jaarrekening 2023 voor opvang. Deze budgetten lopen af waardoor er minder budget beschikbaar is in 2025 ten opzichte van 2024. Dit bestaat uit de volgende mutaties: € 232.000 voor vrouwenopvang uit de Jaarstukken 2022 en € 187.000 voor het Actieplan Dak en Thuisloosheid uit de Jaarstukken 2022. Daarnaast is er € 500.000 minder beschikbaar voor Maatschappelijke Opvang vanuit het coalitieakkoord 2022-2026. Per saldo is er € 919.000 minder budget beschikbaar in 2025 ten opzichte van 2024. Bijlage: Bijlage 1: Raadsvoorstel bestemming rekeningresultaat 2022 Bijlage 2: Raadsvoorstel bestemming rekeningresultaat 2023 Bijlage 3 Coalitieakkoord 2022-2026	919		I
<u>Beschermd wonen</u>			
In de meicirculaire 2024 hebben wij vanuit het Rijk middelen ontvangen voor loon- en prijscompensatie van Beschermd Wonen. Deze middelen zijn vanaf 2025 structureel verwerkt in de begroting van programma 2.1. Bijlage 1: Raadsvoorstel meicirculaire 2024	-1.327		S
<u>Opstartkosten</u>			
Bij de jaarrekening 2023 is € 466.800 overgeheveld naar 2024. Deze middelen diende ter dekking van opstartkosten van MetMaya, welke later kwamen dan in de eerste instantie begroot. Deze middelen zijn niet beschikbaar in 2025. Bijlage 1: Raadsvoorstel Bestemming rekeningresultaat 2023	467		I
<u>Specifieke uitkering Integraal Zorgakkoord (IZA)</u>			
Het in de begroting beschikbare budget voor Spuk IZA is afgeleid van de hoogte van de door het Rijk afgegeven beschikking. Dit leidt in 2025 en 2026 tot hogere lasten van € 2.398.000 welke gecompenseerd worden door de hogere inkomsten vanuit de specifieke uitkering.	-2.398	2.398	I

<u>Specifieke uitkering voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis (GALA)</u>			
Het in de begroting beschikbare budget voor GALA is afgeleid van de hoogte van de door het Rijk afgegeven beschikking. Dit leidt in 2025 tot hogere lasten van € 2.210.000 (waarvan € 764.000 in 2.3 Sport is opgenomen) en in 2026 € 1.752.000 (waarvan € 719.000 in 2.3 Sport is opgenomen) welke gecompenseerd worden door de hogere inkomsten vanuit de specifieke uitkering in 2025 en 2026.	-1.446	1.446	I
<u>Specifieke uitkering Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne</u>			
Vanaf het jaar 2025 is de SPUK Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne opgenomen in de begroting 2025-2028. De financiële gevolgen van de SPUK Bekostigingsregeling voor opvang van Oekraïense ontheemden zijn moeilijk te voorspellen. De voortdurende ontwikkelingen in de situatie in Oekraïne maken het lastig om een nauwkeurige begroting op te stellen. Gezien het ontbreken van een afrekeningsystematiek kunnen de uitgaven voor opvang aanzienlijk afwijken van de ontvangen vergoedingen. Hierdoor bestaat het risico dat de werkelijke kosten en baten aanzienlijk hoger of lager uitvallen dan de begrote bedragen. De verschillen worden in de jaarrekening verantwoord. Indien de baten de kosten niet kunnen dekken zullen wij voorstellen deze kosten te dekken, conform doel reserve, uit de reserve vluchtelingen.	-4.000	4.000	I
<u>Specifieke uitkering Inburgering</u>			
Vanaf het jaar 2025 is de SPUK inburgering opgenomen in de begroting 2025-2028. Het betreft een stelpost van € 2.300.000 per jaar. De lasten betreffen de 1 op 1 doorbetaling aan St. Integratiewerk voor de bekostiging van de inburgeringsplicht. De baten betreffen de ontvangen van het Rijk. Op basis van de werkelijke instroom vind er jaarlijks een afrekening plaats met het Rijk en st. Integratiewerk. De verschillen ten opzichte van de begroting worden in de jaarrekening verantwoord.	-2.300	2.300	I
<u>2.2 Werk en Inkomen</u>			
<u>Indexering, kostenverdeling en formatie aanpassingen</u>			
Dit betreft de indexering, kostenverdeling van personele lasten en formatieaanpassing van programma 2.2 voor de begroting van 2025.	-1.216		S

<u>Financieel vangnet</u>			
In de kadernota 2025-2028 is € 700.000 structureel beschikbaar gekomen om het financieel vangnet structureel dekkend te krijgen én bestaanszekerheid voor onze inwoners te realiseren.	-700		S
Bijlage 1: Kadernota 2025-2028			
<u>Middelen Rijk armoede en schulden</u>			
Voor 2024 is er vanuit het Rijk een incidenteel bedrag beschikbaar gesteld van € 422.000 voor het versterken van (de uitvoering van) armoede- en schuldenbeleid. Deze middelen vervallen in 2025. In de meicirculaire 2024 is hiervoor een structureel bedrag vanaf 2024 beschikbaar gekomen van € 344.000.	422		I
Bijlage 1: Raadsvoorstel meicirculaire 2024			
<u>Transformatie inkomensbeheer (Bouwdepot en budgetbeheer)</u>			
Als gevolg van de aangenomen bezuiniging 'Transformatie inkomens beheer' hebben wij structureel middelen beschikbaar gesteld voor het bouwdepot (€ 434.000) en het budgetbeheer (288.000).	-434 -288		S S
Het Bouwdepot biedt jongeren in kwetsbare posities een jaar lang maandelijks financiële steun om aan hun toekomst te werken. Door de inzet van het bouwdepot verwachten wij een positief effect op de kostenontwikkeling bij onder andere de maatschappelijke opvang, WMO en de bijstand (zie ook analyse 2.1).	106		S
Door de structurele inzet van het budgetbeheer hebben wij een bezuiniging opgenomen van € 346.000 in 2025, oplopend naar € 449.000 vanaf 2027 op het financieel vangnet. De verwachting is dat met name de kosten voor bijzondere bijstand voor bewindvoering hierdoor structureel lager kunnen.	346		S
<u>Openbaar vervoer minima</u>			
Zoals opgenomen in het coalitieakkoord 2022-2026 starten we een proef met gratis openbaar vervoer voor mensen die op een minimum bestaansniveau leven. Hiervoor is in 2025 (en 2026) incidenteel € 630.000 beschikbaar.	-630		I
Bijlage 1: coalitieakkoord 2022-2026			

<u>Opbrengst verkoop locatie Regionaal Sociaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort (RWA)</u>			
Ten behoeve van de aanleg van een laadstation voor elektrische bussen heeft de provincie Utrecht de locaties Argonweg 10 (en Heliumweg 7) aangekocht van RWA. Conform begroting 2024-2027 is het aandeel van Amersfoort in de opbrengst van de verkoop van Argonweg 10 begroot in 2024 en vervalt in 2025.		-994	I
Bijlage 1: Begroting 2024-2027			
<u>Betaling rijksbijdrage aan Regionaal Sociaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort (RWA)</u>			
Een lager bedrag aan doorbetaling aan het RWA van de WSW (Wet Sociale Werkvoorziening) bijdrage die wij van het Rijk ontvangen. Deze bijdrage daalt, omdat er sinds de start van de Participatiewet geen nieuwe instroom meer mogelijk is in de WSW. Daarnaast is er in 2024 incidenteel een bedrag van € 488.000 ontvangen voor de ontwikkeling van de infrastructuur van de sociaal ontwikkelbedrijven. Dit bedrag is in 2025 niet meer beschikbaar.	1.083 488		S I
<u>Middelen arbeidsmarktregio</u>			
Voor 2024 was een bedrag van € 1.650.000 aan incidentele regionale middelen, gedekt uit de reserve regionale participatiegelden, opgenomen voor de arbeidsmarktregio.	1.650		I
Voor 2025 is een bedrag van € 2.100.000 aan incidentele regionale middelen, gedekt uit de reserve regionale participatiegelden, opgenomen voor: 1) De aanpak van de jeugdwerkloosheid: € 550.000. 2) Het regionaal werkbedrijf: € 1.050.000. 3) Het werkcentrum regio Amersfoort: € 200.000. 4) Regionale inzet voor gemeentelijke doelgroepen: € 300.000. Jaarlijks wordt met de partners in de arbeidsmarktregio bekeken op welke wijze de middelen uit de reserve worden ingezet. In de meicirculaire 2025 worden ook middelen verwacht voor het regionaal werkbedrijf. Hiermee is in bovenstaande raming nog geen rekening gehouden. Dit betekent dat als deze middelen daadwerkelijk beschikbaar gesteld worden niet alle middelen vanuit de reserve regionale participatiegelden benodigd zijn.	-2.100		I

<u>Arbeidsmarktvragestuk</u>			
<p>In het Coalitieakkoord 2022-2026 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld voor de kosten m.b.t. het regionale arbeidsmarktvragestuk. Dit betreft voor 2024 € 800.000, inclusief € 400.000 overheveling vanuit 2023. Deze middelen zijn in 2025 niet meer beschikbaar.</p> <p>Uitgegaan wordt dat investeringen in de regionale arbeidsmarkt zullen leiden tot besparingen op het BUIG budget. Dit is opgenomen voor € 400.000 vanaf 2025.</p> <p>Bijlage 1: Coalitieakkoord 2022-2026</p>	800 400		I S
<u>Aanpassing budgetten Bundeling Uitkering Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)</u>			
<p>De afgelopen jaren was er sprake van een overschrijding van de kosten van BUIG en LKS (loonkostensubsidie) t.o.v. de begroting omdat de ontwikkeling van het cliëntenbestand in Amersfoort afweek van de landelijke (verwachte) cijfers waarop het budget is gebaseerd. Bovendien pakte het "Verdeelmodel BUIG" negatief uit voor de gemeente waardoor Amersfoort een zogenaamde "nadeelgemeente" was. Als gevolg van een herijking van het verdeelmodel BUIG en door een actieve inzet op LKS stijgt het totale budget met ca. € 6.000.000. Dit is naar verwachting voldoende om de verwachte stijging van de kosten in 2025 én de overschrijding uit voorgaande jaren te dekken.</p>	-6.247	6.247	S

2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen			
Kapitaallasten			
<p>De kapitaallasten zijn lager geraamd in 2025 ten opzichte van 2024. Enerzijds door de aanpassing van het rente omslag percentage. Deze is van 1% naar 0,25% gegaan voor de (meerjaren)raming 2025. Dit geeft in 2025 lagere rentelasten van € 630.000. In totaal hebben deze mutaties een budgettair neutraal effect op de begroting.</p> <p>Daarnaast zijn de versnelde afschrijvingen in 2025 t.o.v. 2024 € 361.000 lager. Door de doordecentralisatie van de onderwijshuisvesting worden investeringen in schoolgebouwen gedaan door de opgerichte coöperaties van samenwerkende schoolbesturen. Indien het oude schoolgebouw wordt gesloopt en vervolgens vervangen door nieuwbouw wordt de nog aanwezige restwaarde op het oude gebouw versneld afgeschreven. Conform kadernota 2024-2027 worden deze desinvesteringen gedekt middels een onttrekking aan de nieuw opgerichte reserve Onderwijshuisvesting.</p> <p>Bijlage: Kadernota 2024-2027</p>	630 361		S I
Kostprijsdekkende huur sportaccommodaties			
<p>De sportaccommodaties gaan over van commerciële naar kostprijsdekkende huur. Dit resulteert op totaal gemeenteniveau in een budgetneutrale mutatie, maar leidt wel tot een verschuiving tussen de programma's. De huuropbrengsten van het sportvastgoed dalen in 2025 met € 1.312.000 (deelprogramma 1.2 Grondexploitaties en Ruimtelijke Ordening). Hiertegenover staat de even zo grote daling van de exploitatiebijdrage sportaccommodaties vanuit dit deelprogramma (ter dekking van die huurkosten).</p> <p>Bijlage: Kadernota 2025-2028</p>	1.312		S
Investeringsfonds Onderwijs			
<p>De lasten voor het investeringsfonds dalen in 2025 met € 450.000. Bij de besluitvorming over de jaarrekening 2022 is een bedrag overgeheveld van € 450.000 naar 2024. Dit was incidenteel, in 2025 vervalt dit budget.</p> <p>Bijlage 1: Jaarrekening 2022</p>	450		S

<u>Energiekosten en vervanging inventaris Amerena</u>			
Vanwege onzekerheden in de hoogte van de energiekosten van dit zwembad is de afspraak dat SRO gecompenseerd wordt voor deze hogere lasten. In de Kadernota 2025-2028 is hiervoor eenmalig een budget beschikbaar gesteld van € 150.000. Daarnaast is in de Kadernota 2024-2027 geld beschikbaar gesteld voor het vervangen van de inventaris van Amerena. Voor 2024 was dit € 36.000 en voor 2025 bedraagt dit € 210.000, waardoor een toename van de lasten ontstaat van € 174.000. Tezamen een toename van de lasten van € 324.000. Bijlage 1: Kadernota 2025-2028 Bijlage 2: Kadernota 2024-2027	-324		I
<u>Specifieke Uitkering Educatie</u>			
Het in de begroting beschikbare budget voor Volwasseneducatie is afgeleid van de hoogte van de door het Rijk afgegeven beschikking. Dit leidt in 2025 tot hogere lasten van € 364.000 welke gecompenseerd worden door de hogere inkomsten vanuit de specifieke uitkering.	-364	364	S
<u>Specifieke Uitkering Onderwijsachterstandenbeleid</u>			
Het in de begroting beschikbare budget voor Onderwijsachterstandenbeleid is afgeleid van de hoogte van de door het Rijk afgegeven beschikking. Dit leidt in 2025 tot hogere lasten van € 505.000 welke gecompenseerd worden door de hogere inkomsten vanuit de specifieke uitkering.	-505	505	S
<u>Onderwijs; Gezond, veilig en kansrijk ontwikkelen</u>			
In het coalitieakkoord 2022-2026 is vanaf het jaar 2025 € 500.000 beschikbaar gesteld voor het voortzetten van een deel van de interventies die afgelopen jaren uit incidentele middelen zijn bekostigd (o.a. Nationaal Programma Onderwijs, investeringsfonds Onderwijs). Coalitieakkoord 2022-2026	-500		S
<u>Onderwijshuisvesting</u>			
Hogere raming bijdrage aan coöperaties voor onderwijshuisvesting. De ingroei van het budget conform het raadsbesluit d.d. 26 maart 2019 bedraagt € 609.000. De afgesproken indexatie van de bijdrage aan de coöperaties zorgt voor extra lasten (bovenop de gemeentelijke index) van € 190.000. Raadsbesluit 26 maart 2019	-609 -190		S S

<u>Indexering, kostenverdeling en formatie aanpassingen</u>			
Dit betreft de indexering, kostenverdeling van personele lasten en formatieaanpassing van programma 2.3 voor de begroting van 2025.	-1.448		S
<u>Specifieke uitkering voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis (GALA)</u>			
Het in de begroting beschikbare budget voor GALA is afgeleid van de hoogte van de door het Rijk afgegeven beschikking. Dit leidt in 2025 in dit programma tot hogere lasten van € 764.000 (in 2.1. Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen is mbt deze regeling € 1.446.000 opgenomen), welke gecompenseerd worden door de hogere inkomsten vanuit de specifieke uitkering in 2025.	-764	764	I

9. Mutatie reserves			
<u>Onttrekking reserve vluchtelingen Inburgering</u>			
Om in 2025 over voldoende middelen te beschikken stellen wij voor incidenteel € 325.000 uit de reserve vluchtelingen te onttrekken. Dit ter dekking van de hiaten in de financiering van het Rijk voor de uitvoeringskosten en de ondersteuning van kwetsbare doelgroepen, bijv. aanvullende begeleiding van alleenstaande minderjarige vluchtelingen, gezinsmigranten, asielmigranten zonder inburgeringsplicht en gezinshereniging.		325	I
<u>Onttrekking reserve regionale participatiegelden</u>			
Voor 2025 is een bedrag van € 2,1 miljoen aan incidentele regionale middelen, gedekt uit de reserve regionale participatiegelden, opgenomen voor: 1) De aanpak van de jeugdwerkloosheid: € 550.000. 2) Het regionaal werkbedrijf: € 1.050.000. 3) Het werkcentrum regio Amersfoort: € 200.000. 4) Regionale inzet voor gemeentelijke doelgroepen: € 300.000.		2.100	I

<u>Reserve Vervangingsinvesteringen</u>			
De afboeking van de boekwaarden van schoolgebouwen uit de eerste periode van het Integraal Huisvestingsplan (i.v.m. buitengebruikstelling en vervangende nieuwbouw via de onderwijscoöperaties) heeft tot gevolg dat er de jaren na deze afboekingen tot aan het einde van de oorspronkelijke afschrijvingstermijn een voordeel op kapitaallasten ontstaat. Dit voordeel storten we in deze jaren in de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen (zie raadsbesluit van 24 maart 2020). In 2025 is deze storting geraamd op € 100.000. Bijlage: Raadsbesluit van 24 maart 2020	-139		I
<u>Reserve Onderwijshuisvesting</u>			
Dit betreft de onttrekking en storting van de middelen ter dekking van de desinvestering van de te slopen schoolgebouwen uit de tweede periode van het Integraal Huisvestingsplan. Deze middelen zijn beschikbaar gesteld bij de Kadernota 2024-2027. Bijlage: Kadernota 2024-2027	-815	815	I
<u>Reserve Maatschappelijke Opvang</u>			
Reserve Maatschappelijke Opvang Onttrekking uit de reserve Maatschappelijke Opvang ten behoeve van een bijdrage aan de Pionier Omnia conform Kadernota 2022-2025. Kadernota 2022-2025		64	I
<u>Reserve Maatschappelijke Opvang</u>			
Onttrekking uit de reserve Maatschappelijke Opvang ter dekking van de lasten met betrekking tot de nieuwe locatie Maatschappelijke Opvang conform Coalitieakkoord 2022-2026. Coalitieakkoord 2022-2026		276	I
<u>Onttrekking reserve vluchtelingen</u>			
Voor de opvang van Oekraïense ontheemden is extra formatie benodigd. Deze extra formatie wordt gedekt uit de reserve Vluchtelingen.		270	I

Welke beleidskaders zijn er?

BELEIDSKADER	DATUM
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	
Beleidskader Amersfoort Inclusieve Stad	
Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling	
Regiovisie Samen in de wijk	
Regiovisie specialistische Jeugdhulp	
Toekomstagenda Regionaal Werkbedrijf	
Fraudebeleidskader Sociaal Domein	
Regenboogagenda	
Anti-discriminatieagenda	
Agenda Toegankelijkheid	
Uitvoeringsprogramma Inclusieve Stad	
Amersfoort Inkoop jeugdhulp en wmo	
2.2 Werk en Inkomen	
Beleidskader Integrale Schuldhulpverlening	
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	
Uitvoeringsprogramma Jeugd en Onderwijs	
Sterke Basis! Aanpak laaggeletterdheid 2020-2024	
De sportnota Amersfoort in Beweging	
Het nationaal Sportakkoord - Sport verenigt Nederland	
Het lokaal sportakkoord - Sport- & Beweegakkoord van Amersfoort	

Welke risico's lopen we?

Onderstaand de belangrijkste financiële risico's met een minimale benodigde weerstandscapaciteit van € 300.000,-.

Tabel: PRI.2.1 Financiële risico's programma Sociaal

Risico	Beheersmaatregel	Benodigde weerstandscapaciteit
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen		
Hogere zorglasten dan begroot door het onvoldoende kunnen behalen van de maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd	Het voortdurend monitoren en waar nodig inhoudelijk en financieel bijstellen van beleid en maatregelen teneinde de gewenste resultaten alsnog te behalen.	1.730
Stijgende lasten ondersteuning en zorg door (bovenmatige) autonome groei binnen de Wmo en Jeugdwet die niet tijdig wordt gesignaleerd.	Het bouwen van dashboards en monitoring samen met accountmanagement en datawarehouse om de trends en ontwikkelingen in de zorguitgaven te volgen. Verder is de verwachting dat in de loop van 2024 er meer taakgericht gewerkt gaat worden met een afbouw in het aantal aanbieders.	621
De wet Omzetbelasting is in juli 2022 aangepast bij het onderdeel 'ter beschikking stellen van personeel'. De aangepaste regelgeving houdt een risico in dat (een deel) van (nieuw) ingekochte diensten in het sociaal domein (op termijn, namelijk bij ingang nieuwe contracten) BTW plichtig zouden kunnen worden waardoor de kosten van de ingekochte diensten aanzienlijk hoger uit zouden kunnen vallen.	Bij ingang van het nieuwe contract bij MetMaya (per 1 januari 2024 de nieuwe jeugdaanbieder), wordt zorgvuldig afgewogen op welke wijze de dienstverlening zodanig vorm gegeven kan worden dat dit risico, daar waar mogelijk, beperkt kan worden.	619
Wmo aanbieders die een beroep doen op de gemeente voor financiële ondersteuning bij het voordoen van (ondernemers) risico's.	Vanuit gemeente goed contact onderhouden met aanbieders om tijdig knelpunten te signaleren waardoor het mogelijk is eventueel bij te sturen.	514
Stijgende lasten ondersteuning en zorg door aanzuigende werking nabijheid verwijzers.	Het bouwen van dashboards en monitoring samen met accountmanagement en datawarehouse om de trends en ontwikkelingen in de zorguitgaven te volgen. Verder is de verwachting dat in de loop van 2024 er meer taakgericht gewerkt gaat worden met een afbouw in het aantal aanbieders.	371
Door de wettelijke eisen en de daardoor toename van regeldruk op de gebieden van privacy, HRM en ICT komen de financiële resultaten en de uitvoeringskracht van de gemeenschappelijke regelingen steeds verder onder druk te staan. Het is de verwachting dat er meer investeringen in ICT en personeel nodig zullen zijn in de nabije toekomst om te voldoen aan deze eisen en om de bedrijfsvoering kwalitatief op niveau te houden	Scherpe monitoring vanuit de gemeente en regelmatig overleg met de bedrijfsvoering organisaties om een efficiënte bedrijfsvoering te bewerkstelligen.	310
Het niet kunnen voorzien in voldoende opvangplekken voor dak en thuislozen als de huidige aanbestedingsprocedure maatschappelijke opvang zonder resultaat wordt afgesloten in 2024. We zien dat de opgave voor huisvesting van kwetsbare groepen onverminderd groot is in Amersfoort. Het aantal dak- en thuislozen in Amersfoort neemt toe. Dit zorgt voor extra druk op de maatschappelijke opvang en daarnaast ook onrust op locatie en straat. Indien de aanbesteding niet leidt tot extra opvangplekken zijn de maatschappelijke kosten groot (meer daklozen op straat, toename complexe problematiek, meer inzet tijdelijke opvanglocaties en daardoor hogere opvangkosten).	Voor dit risico is geen beheersmaatregel in te regelen, behalve het zorgvuldig voeren van een aanbestedingstraject waarbij we de ambities en inhoudelijke transformatiedoelstellingen uit de regiovisie Samen in de Wijk waarborgen.	306

2.3 Onderwijs en Sport & Beweging

Sociaal domein, werk en inkomen Door een blijvende hoge instroom van statushouders (verhoogde taakstelling) kan er een druk ontstaan op de re-integratiemiddelen omdat de kosten voor begeleiding van deze doelgroep op het gebied van participatie en werk toenemen.	-Wij monitoren de ontwikkelingen en sturen, indien mogelijk, bij en leggen tijdig de keuzes hieromtrent voor aan het bestuur. -Het is nog onduidelijk of en hoe we door het rijk gecompenseerd worden voor deze ontwikkelingen (verhoogde taakstelling). We volgen de landelijke ontwikkelingen op dit punt en zullen dit in verschillende overleggen (bijvoorbeeld VNG [Commissie Participatie, Schuldhulpverlening en Participatie], G40, Divosa) aan de orde brengen.	402
--	--	-----

Voor meer informatie over de (financiële) risico's binnen de gemeente Amersfoort, verwijzen wij u naar de [paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing](#).

Welke grote projecten voeren we uit?

Onderstaand is de voortgang van de projecten opgenomen binnen dit programma. De informatie van deze projecten kent een peildatum per 1 mei 2024. De realisatie van de projecten is inclusief aangegane verplichtingen.

Eerst vindt u een legenda met diverse kleurcodes die worden gehanteerd bij het bepalen van het risico niveau.

Voor de voortgang maken wij gebruik van de volgende pictogrammen:

	Conform projectplan
	Geringe afwijking projectplan
	Afwijking projectplan

Ook voor de risico's maken wij gebruik van pictogrammen. Voor de risico's zijn dit de volgende pictogrammen:

	Beheersmaatregel opgenomen
	Laag risico
	Gemiddeld risico
	Hoog risico

Dit programma heeft geen grote projecten

Wie hebben wij nodig?

Om de doelen van de gemeente Amersfoort te bereiken, werken we samen met externe partners, zoals marktpartijen, andere overheden, subsidiepartners, woningbouwcorporaties, non-profit organisaties, netwerkorganisaties etc. We zoeken per doel en taak de meest passende samenwerking. Opgave gerichte samenwerking, daar waar die het meest doelmatig en effectief is. Dat kan betekenen dat we op verschillende vraagstukken in diverse verbanden samenwerken. Naast het feit dat samenwerking met anderen noodzakelijk is vanuit een inhoudelijk oogpunt, is het punt van schaalgrootte in de samenwerking met het rijk steeds belangrijker. Om de opgaven in de stad te realiseren is financiële dekking van buiten erg belangrijk geworden.

Daarnaast heeft de gemeente in diverse verbonden partijen een bestuurlijk en financieel belang. Verbinding met deze partijen is een manier op een publieke taak uit te voeren.

Een overzicht van de verbonden partijen voor dit programma is hieronder opgenomen.

Overzicht verbonden partijen

In onderstaand overzicht zijn de Verbonden Partijen opgenomen, welke een bijdrage leveren aan dit programma.

Voor meer informatie over de Verbonden Partijen, verwijzen wij u naar de [Paragraaf Verbonden Partijen](#).

Verbonden Partijen

- NV SRO
- Amfors Holding B.V.
- GGD Regio Utrecht
- Regionaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort en Omgeving (RWA)

Wie krijgen subsidies?

De gemeente Amersfoort verstrekt subsidies met als wettelijk kader de Algemene subsidieverordening Amersfoort 2019 (ASV) en de nadere subsidieregelingen. We verstrekken begrotingssubsidies, projectsubsidies en incidentele subsidies. De begrotingssubsidies zijn weergegeven in onderstaand overzicht.

Tabel: PS.02: Maximale begrotingssubsidie

NAAM INSTELLING	SOORT SUBSIDIE	ACTIVITEIT/DOEL	BEGROTING
Programma 2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen			
AA werkgroep Amersfoort	begrotingssubsidie	ondersteuning en voorlichting	0,8
Speeltuinenvereniging Wagenspeelplaats	begrotingssubsidie	exploitatie van een speeltuinenvereniging	7,2
Speeltuinenvereniging Vriendenkring	begrotingssubsidie	exploitatie van een speeltuinenvereniging	8,4
Speeltuinenvereniging Rivierenwijk	begrotingssubsidie	exploitatie van een speeltuinenvereniging	9,6
Speeltuinenvereniging Het Soesterkwartier	begrotingssubsidie	exploitatie van een speeltuinenvereniging	8,3
GSVA (Gehandicapte Sport Vereniging Amersfoort)	begrotingssubsidie	vervoer voor cliënten	10,0
Speeltuinenvereniging Het Kruiskampkwartier	begrotingssubsidie	exploitatie van een speeltuinenvereniging	9,7
Hospice Dome Amersfoort	begrotingssubsidie	Huishoudelijke ondersteuning van cliënten en palliatieve terminale zorg	21,7
Stichting Reanimatie Netwerk Amersfoort	begrotingssubsidie	Burgerhulpverlening en beschikbare AED's	32,6
Stichting Scouting Platform Amersfoort	begrotingssubsidie	samenwerken bevorderen	28,6
Stichting Timon	begrotingssubsidie	Opvang van cliënten en begeleid wonen	41,8
Slachtofferhulp Nederland	begrotingssubsidie	ondersteuning en voorlichting geven aan personen die slachtoffer zijn geworden van o.a. geweld, inbraak etc.	45,2
Stichting Specifieke Jeugdprojecten	begrotingssubsidie	Hulpverlening m.b.t. seksualiteit en risicovolle contacten aan meiden en jonge vrouwen	140,0
Artikel 1 Midden Nederland	begrotingssubsidie	voorlichting over discriminatie	159,5
De Bibliotheek Eemland	begrotingssubsidie	informatiepunten digitale overheid	154,1
Stadsboerderij de Vosheuvel	begrotingssubsidie	onderhouden van kinderboerderij	166,4
GGZ Centraal	begrotingssubsidie	opvang en begeleiden van cliënten	405,3
Leger des Heils	begrotingssubsidie	opvang en begeleiden van cliënten	448,0
Stichting Arkin	begrotingssubsidie	opvang en begeleiden van cliënten	3.535,1
Stichting Kwintes	begrotingssubsidie	opvang en begeleiden van cliënten	8.975,0
Huisartsen Eemland B.V.	begrotingssubsidie	POH Jeugd-GGZ	1.153,5
Stichting Sociale Wijkteams Amersfoort	begrotingssubsidie	afgeven van beschikkingen en begeleiden van cliënten	21.780,9
Stichting Abrona	begrotingssubsidie	Team Bas (Bemoeizorg	46,1
Mee Utrecht, Gooi & Vecht	begrotingssubsidie	onafhankelijke cliëntenondersteuning voor mensen die minder goed mee kunnen in de maatschappij	50,7

Stichting Chris en Voorkom!	begrotingssubsidie	Verslavingspreventie voor jongeren	21,4
EFM Support Team	begrotingssubsidie	Inzet Jit (Jeugdinterventieteam)	243,2
Stichting Balans	begrotingssubsidie	Sociaal maatschappelijk werk	29,2
Stichting de Rustplek	begrotingssubsidie	Tijdelijke opvang bij gastgezinnen	31,1
Stichting ABC-scholen	begrotingssubsidie	naschoolse ontwikkelingsstimulering tot 12 jaar	144,4
Stichting de Tussenvoorziening	begrotingssubsidie	Begeleid wonen en hulp aan sekswerkers	321,5
Subtotaal Programma 2.1			38.029,3
Programma 2.2 Werk en Inkomen			
Cliëntenraad	begrotingssubsidie	Belangen behartingen van de doelgroep Wsw'ers	4,5
Cliëntenraad Werk en Inkomen	begrotingssubsidie	Belangen behartigen van de doelgroep Werk en Inkomen	26,3
Stichting Facilitering Pact Sam-Sam	begrotingssubsidie	Samenwerking te versterken tussen lokale instellingen die zich bezighouden met armoedebestrijding	30,0
Stichting voedselbank Amersfoort	begrotingssubsidie	Bijdrage in huisvestingslasten van de sociale banken.	165,0
Voedsel Focus Amersfoort	begrotingssubsidie	Bijdrage in de loonkosten van de coördinator en bedrijfsleider voedselbank.	89,0
Jeugdfonds Sport&Cultuur	begrotingssubsidie	bevorderen participatie van sport en cultuur van kinderen uit gezinnen (minima)	661,9
Stichting Leergeld Amersfoort	begrotingssubsidie	Huiswerkbegeleiding	196,0
Stichting Leergeld Amersfoort (Meedoen)	begrotingssubsidie	kinderen uit de doelgroep op aanvraag voorzien van indirecte financiële ondersteuning op de terreinen - onderwijs, - sport - cultuur en - welzijn, samengevat onder de term 'meedoen'	443,0
Stichting Stadsring	begrotingssubsidie	schuldhulpverlening curatief en preventief	3.263,0
Subtotaal Programma 2.2			4.878,7
Programma 2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen			
Scholen in de Kunst	begrotingssubsidie	cultuuronderwijs	35,4
De Bibliotheek Eemland	begrotingssubsidie	bibliotheken op scholen	171,8
De Bibliotheek Eemland	begrotingssubsidie	Taalstimulering	164,7
De Bibliotheek Eemland	begrotingssubsidie	digitaalhuizen en taalkamer schakelklassen	294,5
Stichting Meerkring	begrotingssubsidie	schakelklassen	207,3
Stichting Wijkteams	begrotingssubsidie	ondersteunende taken onderwijs	297,0
Samenwerkingsverband de Eem	begrotingssubsidie	ondersteunende taken onderwijs	584,2
Stichting ABC-scholen	begrotingssubsidie	ondersteunende taken onderwijs	788,7
Subtotaal Programma 2.3			2.543,6
TOTAAL			45.451,6

Aan bovenstaande cijfers kunnen door instellingen geen rechten worden ontleend.

Welke reserves hebben we?

Tabel: PRE.02 Staat van reserves

Omschrijving	Saldo begin 2025	Storting 2025	Onttrekking 2025	Saldo begin 2026	Saldo begin 2027	Saldo begin 2028	Saldo begin 2029
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen							
<u>Bestemmingsreserves</u>							
Reserve Maatschappelijke Opvang	1.176	0	-340	836	772	708	644
Reserve Sociaal Fonds en Innovatie	380	0	0	380	380	380	380
Reserve Vluchtelingen	6.557	0	-595	5.962	5.962	5.962	5.962
Totaal 2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	8.112	0	-934	7.178	7.114	7.050	6.986
2.2 Werk en Inkomen							
<u>Bestemmingsreserves</u>							
Reserve Regionale Participatiegelden	4.240	0	-2.100	2.140	2.140	2.140	2.140
Totaal 2.2 Werk en Inkomen	4.240	0	-2.100	2.140	2.140	2.140	2.140
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen							
<u>Bestemmingsreserves</u>							
Reserve Afboeken Schoolgebouwen	0	815	-815	0	0	0	0
Reserve Sport en Bewegen	164	0	0	164	164	164	164
Reserve Vervangingsinvesteringen	96	139	0	235	375	514	654
Totaal 2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	260	954	-815	400	539	679	818
TOTAAL	12.613	954	-3.849	9.718	9.794	9.869	9.945

Toelichting

Bestemmingsreserves

Reserve Maatschappelijke Opvang

De reserve wordt ingezet voor de realisatie van fysieke voorzieningen voor de maatschappelijke opvang en voor het verstrekken van incidentele subsidies voor de maatschappelijke opvang. Uitvoering van de maatschappelijke opvangtaak vindt mede t.b.v. de regiogemeenten plaats [centrumgemeentemiddelen].

Reserve Sociaal Fonds en Innovatie

Deze reserve dient voor; betalingen aan Stichting sociaal fonds; voor transformatie en innovatie.

Reserve Vluchtelingen

Met deze reserve is de gemeente Amersfoort in staat om de komende jaren de kosten te dekken van het deelprogramma Vluchtelingen.

De doelgroep is vluchtelingen, (Oekraïense) ontheemden, statushouders en inburgeringsplichtige gezins- en overige migranten.

Reserve Regionale Participatiegelden

Met het instellen van deze reserve wordt één reserve gevormd voor meerjarige projecten in de (arbeidsmarkt)regio op het gebied van re-integratie en participatie. Het doel van deze reserve is om de voor dit doel ontvangen regionale middelen meerjarig te kunnen inzetten voor mensen binnen de doelgroep. De prioriteiten worden met de regio samen vastgesteld.

Reserve Afboeken Schoolgebouwen

Deze reserve dient ter dekking van de versnelde afschrijving voor de te slopen oude schoolgebouwen. Door de doordecentralisatie van de onderwijshuisvesting worden investeringen in schoolgebouwen gedaan door de opgerichte coöperaties van samenwerkende schoolbesturen. Indien het oude schoolgebouw wordt gesloopt er nog een boekwaarde is, wordt deze versneld afgeboekt.

Reserve Sport en Bewegen

De reserve bestaat uit 2 delen, een deel om de verplichtingen van de oude 1/3 regeling te kunnen uitkeren nadat de verantwoording is ontvangen en verwerkt. Deze regeling liep tot 1-1-2017. En een deel om de toezeggingen vanuit de regeling sport en bewegen vanaf 1-1-2017 na verantwoording uit te keren.

Reserve Vervangingsinvesteringen

Het doel van deze reserve is het creëren van een gesloten systeem van kapitaallasten voor een aantal specifiek aangewezen vervangingsinvesteringen.

Welke voorzieningen hebben we?

Tabel: PV.02 Staat van voorzieningen

Omschrijving	Saldo begin 2025	Storting 2025	Onttrekking 2025	Saldo begin 2026	Saldo begin 2027	Saldo begin 2028	Saldo begin 2029
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen							
<u>C. Verplichtingen, verliezen en risico's</u>							
Voorziening eindafr. SD	3.705	0	0	3.705	3.705	3.705	3.705
Totaal 2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	3.705	0	0	3.705	3.705	3.705	3.705
TOTAAL	3.705	0	0	3.705	3.705	3.705	3.705

Toelichting

C. Verplichtingen, verliezen en risico's

Voorziening eindafr. SD

De voorziening eindafrekening Sociaal Domein wordt ingezet voor mogelijke afrekeningen met aanbieders over eerdere jaren. De voorziening blijft gehandhaafd gedurende de periode dat aanbieders conform de wettelijke betalingstermijn van maximaal 5 jaar, na levering van zorg, de kosten in rekening mogen brengen.

Welke investeringen doen wij?

Hieronder presenteren we een overzicht van de voorgenomen investeringen voor de komende jaren.

Tabel: PI.2.1 Geplande investeringen

INVESTERING	JAAR	INVESTERING (BRUTO)*	Bijdragen van derden	KAPITAALLASTEN			
				2025	2026	2027	2028
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen							
Geen investeringen							
Totaal 2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen		0		0	0	0	0
2.2 Werk en Inkomen							
Geen investeringen							
Totaal 2.2 Werk en Inkomen		0		0	0	0	0
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen							
Geen investeringen							
Totaal 2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen		0		0	0	0	0
Totaal Investerings 2. Programma Sociaal		0		0	0	0	0

* De bruto Investering betreft het vastgestelde kredietbedrag conform het Raadsbesluit.

3. Programma Bedrijvigheid

Inleiding

In het programma bedrijvigheid komen veel onderwerpen bij elkaar: veiligheid, leefomgeving, groen en klimaatadaptatie, circulariteit, kunst, cultuur en evenementen, milieu en dierenwelzijn en economie. Het programma raakt meerdere uitgangspunten: goed leven binnen de grenzen van onze aarde, een thuis voor iedereen maar ook welzijn en sociale rechtvaardigheid; we werken voor de inwoners aan een leefbare, veilige, groene en levendige stad.

Een van de rode draden in dit hoofdstuk is het op peil houden van onze voorzieningen. Dit betekent dat er meer voorzieningen moeten komen voor het groeiende aantal inwoners of dat we moeten investeren in onze huidige voorzieningen.

We streven naar een ondernemende en innovatieve stad, waar zowel inwoners als bedrijven volop kansen hebben om te bloeien. Onze focus ligt op het stimuleren van een duurzame, sociale en circulaire economie. Dit sluit aan bij onze positionering als een regio die zich richt op gezond stedelijk leven, met aandacht voor groen, gezondheid en slimme oplossingen. Bovendien willen we onze regio verder ontwikkelen als een hub voor Earth Valley, Life Sciences & Health en New Digital Society (Media & Gaming). Eén van onze doelen is om het aantal banen mee te laten groeien met de Amersfoortse bevolking. Het is van groot belang dat de werkgelegenheid in onze stad en regio aansluit bij de behoeften van inwoners en een duurzame toekomst. Daarom werken we nauw samen met partners in de keten om initiatieven te ondersteunen zoals leven lang leren, bij- her- en omscholing. Hoe de gemeente omgaat met ruimte voor werken, vanuit verschillende perspectieven, beschrijven we in het Omgevingsprogramma Werklocaties, wat we eind 2024 met de gemeenteraad bespreken.

Amersfoort is een levendige, creatieve en kunstzinnige stad. We willen dat iedereen in Amersfoort kan genieten van en meedoen aan een uiteenlopend en inspirerend cultureel aanbod dat in de hele stad beschikbaar is. Voor de komende jaren is het belangrijk dat het culturele aanbod ook meegroeit met de groei van de stad. Zo investeren we in een vernieuwd stadsmuseum en zorgen we ervoor dat het Rietveldpaviljoen een nieuwe invulling krijgt. De ontwikkeling van een nieuw gezamenlijk podium krijgt verder vorm op de locatie van het huidige Stadhuis. Er is de komende jaren meer budget dan voorheen beschikbaar in de Meerjarensubsidie Kunst en Cultuur. Hierdoor kan er beter worden aangesloten bij ons cultuurbeleid en kunnen meer en andere partijen er gebruik van maken. Talentontwikkeling vinden we van belang en daarom breiden we het aantal creatieve broedplaatsen de komende jaren uit en hebben partijen als het Amersfoorts Jeugdorkest en Per Expressie meer subsidie ontvangen.

Amersfoort is een relatief veilige stad, maar dat gaat niet vanzelf. Aan die veiligheid werken talloze inwoners, bedrijven, partners en de gemeente hard samen. Er wordt veel gedaan aan preventie en als het toch mis gaat treden we op. Belangrijke speerpunten de afgelopen jaren waren de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit, het veilig opgroeien van jongeren en de online veiligheid. Die onderwerpen houden ook de komende jaren de aandacht. Voor de aanpak van ondermijning is extra geld uitgetrokken. Daarnaast maken we ook tijd vrij voor actualiteiten. Er speelt veel in de wereld en we dragen eraan bij dat mensen op een veilige manier en met respect voor de rechten van anderen hun mening daarover kunnen uiten.

Amersfoort is meer dan een stapel stenen. Ons welzijn is onlosmakelijk verbonden met de ruimte die we geven aan natuur, dieren én mensen. We zorgen er bij de inrichting van onze openbare ruimte voor dat mensen zich welkom voelen en dat deze geschikt is om te gebruiken. We stellen de kwaliteit, veiligheid en leefbaarheid van de openbare ruimte voorop. Daarnaast zijn we concreet aan de slag met de het welzijn van de dieren in onze stad. De komende jaren werken we aan het invoeren van een Kinderboerderij besluit en aan op een andere manier omgaan van ervaren overlast van dieren. Veel dierenlachtoffers voorkomen door andere aanpak meer gericht op preventie en bewustwording.

Leven binnen de grenzen van onze aarde is een belangrijke opdracht. We willen toe naar een samenleving waarin we zo weinig mogelijk afval creëren, afval goed scheiden en grondstoffen goed (her)gebruiken. In 2025 continueren we de samenwerking met partners uit de stad en regio aan projecten om te komen tot een circulaire samenleving in Amersfoort. Zoals circulaire gebiedsontwikkeling, circulair inkopen en het stimuleren van circulaire bedrijvigheid. Daarnaast werken we aan de beleidsmatige en ruimtelijke verankering van circulariteit in het nieuwe Omgevingsprogramma Circulaire Stad.

Daarnaast moeten we ons wapenen tegen de gevolgen van klimaatverandering met extremere hitte, droogte en intensieve neerslag in korte tijd. We moeten elke druppel water die valt, benutten om droogte tegen te gaan. Het 'ontharden' van onze stad is een belangrijke opgave. We hebben de plekken in beeld en gaan de komende jaren verharding verwijderen en vragen onze inwoners hetzelfde te doen. Ook koesteren we iedere boom. Bomen geven de broodnodige koelte. We hebben extra geld uitgetrokken om meer bomen te kunnen planten.

Wat willen wij hoe bereiken?

Programma Bedrijvigheid

Wat willen we bereiken?

Een innovatieve en ondernemende stad met voldoende bloeikansen voor inwoners en bedrijven.

Toelichting:

Het versterken van de economie doen wij door in te zetten op duurzaam, sociaal en circulair ondernemerschap, in lijn met profilering als regio voor gezond stedelijk leven (groen, gezond en slim) en de ambitie om de as Amersfoort-Utrecht verder uit te bouwen als Earth Valley, Life Sciences en Media&Gaming. Wij willen een innovatieve stad zijn, waar ondernemers en kennisinstellingen samen met de gemeente Amersfoort werken aan innovatieve oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. De ruimtevraag van bedrijven willen wij zoveel mogelijk binnen de bestaande stad faciliteren door werklocaties te intensiveren, waar mogelijk wonen en werken te mengen en leegstand tegen te gaan. Wij kijken bij invulling van werklocaties naast duurzaamheid naar ruimtelijke kwaliteit en de bijdrage aan werkgelegenheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Wij zoeken bedrijven op om samen op te trekken in de maatschappelijke doelstellingen.
2. Wij sturen op een goede ontwikkeling van onze werklocaties, in het bijzonder onze bedrijventerreinen en de wijk economie.
3. Wij voeren een regiefunctie in de uitdaging om onderwijs en arbeidsmarkt beter op elkaar te laten aansluiten, ten behoeve van tekorten in de arbeidsmarkt voor onze stad en regio belangrijke sectoren. Dit doen wij door met de ketenpartners in te zetten op bijvoorbeeld levenslang ontwikkelen, bij- her en omscholing.
4. Wij werken met de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij aan het versterken van regionale innovatie-ecosystemen Earth Valley, Life Sciences & Health en New Digital Society. Dit doen wij met kennisinstellingen, nationale, regionale en lokale overheden en ondernemingen. We onderzoeken de mogelijkheden om binnen de Amersfoortse spoorzones innovaties op het gebied van Earth Valley en Life Sciences & Health te stimuleren door clustering van onderwijs, onderzoek en economische activiteiten (campus/innovatiedistrictontwikkeling).
5. Samen met ondernemers werken we toe naar een circulaire economie. Als gemeente dragen we in de rol van aanjager, verbinder en facilitator bij aan de juiste randvoorwaarden en een ondersteunend ondernemersklimaat voor circulair ondernemen. We focussen deze activiteiten zich op de grondstofstromen bouwmaterialen en consumptiegoederen (in dit geval e-waste, kantoorinrichting, hout en meubels).
6. Wij profileren Amersfoort als aantrekkelijke regio voor ondernemen en werken voor zakelijke bijeenkomsten en toeristisch recreatief bezoek, , o.a. door inzet van onze partner Stichting Citymarketing Regio Amersfoort.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Aantal banen per 1000 inwoners van 15 t/m 64 jaar (woonwerkbalans)

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
874	891	912	918			

Bron: Lisa, bewerking O&S

Toelichting: Amersfoort streeft naar een balans tussen wonen en werken. We meten het vanaf 2016 via de landelijk verplicht gestelde indicator "aantal banen (vanaf 1 uur per week) per 1000 inwoners van 15 t/m 64 jaar". Deze indicator laat ons zien of de economische ontwikkeling de bevolkingsontwikkeling voldoende bijhoudt. We streven naar een woon-werkbalans van minimaal 850 banen van 1 uur of meer per week per 1.000 inwoners van 15-64 . Zie ook Dashboard economie en arbeidsmarkt op www.amersfoortincijfers.nl.

Wat willen we bereiken?

Transitie naar een klimaatbestendige en circulaire stad en samenleving

Toelichting:

Werken binnen de grenzen van onze planeet is een belangrijke opdracht die wij onszelf stellen. We willen toe naar een samenleving waarin we zo weinig mogelijk afval creëren en grondstoffen goed (her)gebruiken. Deze transitie is niet alleen technologisch, maar gaat ook over verandering in ons (consumenten)gedrag. Daarnaast moeten we ons aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering. Door de klimaatverandering hebben we steeds vaker te maken met extremere hitte, droogte en intensieve neerslag in korte tijd. Meer groen en onverhard oppervlakte is van groot belang voor het koel houden van de stad en het voorkomen van wateroverlast.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We werken aan het verbeteren, beschermen en zorgvuldig gebruiken van het natuurlijk systeem. We doen dit voor specifieke opgaven zoals de stikstof- en methaanproblematiek, water- en bodemverontreiniging en andere milieuproblematiek.
2. Amersfoort wil een afvalloze stad zijn in de toekomst. De huidige schaarste aan grondstoffen maakt deze ambitie steeds belangrijker. Het is nodig om grondstoffen in de kringloop te houden en afval zo hoogwaardig mogelijk in de kringloop terug te brengen. De komende jaren ligt de focus daarom op het nog beter scheiden van restafval en het verbeteren van de kwaliteit van deelstromen/grondstofstromen. Dit werken we verder uit in een deelomgevingsprogramma Afval en grondstoffen / Op weg naar minder huishoudelijk afval in 2040 en een Uitvoeringsagenda.
3. We werken aan het klimaatbestendig maken van de stad (water, droogte en hitte). Samen met andere partijen in de werkregio Vallei en Veluwe voeren we het Regionaal Adaptatieplan uit. Ook houden we bij vervangingen, herinrichtingen, inbreidingen en gebiedsontwikkeling rekening met een inrichting die robuust is voor het toekomstige klimaat, ter voorkoming van schade en overlast. De uitgangspunten hiervoor staan beschreven in het Omgevingsprogramma Groen-Blauw 2040.
4. In 2025 continueren we de samenwerking met partners uit de stad en regio aan projecten om te komen tot een circulaire samenleving in Amersfoort. Hierbij wordt gewerkt aan circulaire gebiedsontwikkeling, circulair inkopen en het stimuleren van circulaire bedrijvigheid. Ook blijven we werken aan het sluiten van lokale kringlopen van consumptiegoederen.
5. In 2025 werken we aan de beleidsmatige en ruimtelijke verankering met het opstellen van het Omgevingsprogramma Circulaire Stad.
6. Bij gebiedsontwikkeling nemen wij kaders op voor circulair bouwen in onze omgevingsplannen waarmee circulair bouwen steeds meer de standaard wordt. Hierbij worden de normen van het Convenant Toekomstbestendige Woningbouw Provincie Utrecht als uitgangspunt genomen.
7. Op het vlak van Circulair Inkopen worden de acties uitgevoerd zoals afgesproken in het plan van aanpak Maatschappelijk Verantwoord Inkopen en Opdrachtgeverschap dat medio 2024 is vastgesteld.

Voor deze doelstelling is een tweede indicator opgesteld naast de reguliere indicator Aantal kilogram restafval per inwoner per jaar. Deze luidt als volgt:

De verhouding verhard en onverhard oppervlak in de openbare ruimte geeft inzicht in de mate van klimaatrobustheid van de openbare ruimte. Hoe hoger het aandeel onverhard oppervlak, hoe makkelijker het is om regenwater op locatie te infiltreren. We hebben in totaal 16.857.005 m2 openbare ruimte en 9.586.081 m2 daarvan is nu onverhard. Dit is grotendeels openbaar groen, maar bestaat bijvoorbeeld ook uit halfverharding (grind- en waterdoorlatend substraat), moeras en water. Het is op dit moment de beste indicator om het vermogen van de stad te meten om als 'spons' te functioneren. Wel realiseren we ons dat de uitkomst sterk beïnvloed kan worden door de bouwopgave van de stad en dat deze opgave conflicterend is met de doelstelling om de stad te vergroenen en ontstenen. Voor meer informatie, zie de het dashboard duurzaamheid op www.amersfoortincijfers.nl.

De gerealiseerde cijfers bedroegen (%onverhard oppervlak):

2019	2020	2021	2022
56%	56,7%	56,9%	57,6%

Cijfers over (on)verhard oppervlak over 2023 zijn nog niet beschikbaar op amersfoort in cijfers.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Aantal kilogram restafval per inwoner per jaar

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
190	174	160	162	155	155	150

Bron:

Toelichting: Huishoudelijk afval is het afval dat door of in opdracht van de gemeente bij huishoudens is ingezameld. Het cijfer geeft de hoeveelheid hiervan weer in kilogram per inwoner. Doordat een deel van het ingezamelde PMD afval en het GFT afval vervuiler is dan voorgaande jaren, heeft dit als gevolg dat het vervuilde PMD en het vervuilde GFT als restafval verbrand moet worden.

% onverhard oppervlak

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
56,7	56,9	57,6	57,3		57,3	

Bron: Gemeente Amersfoort

Toelichting: De verhouding verhard en onverhard oppervlak in de openbare ruimte geeft inzicht in de mate van klimaatrobustheid van de openbare ruimte. Hoe hoger het aandeel onverhard oppervlak, hoe makkelijker het is om regenwater op locatie te infiltreren. Het is op dit moment de beste indicator om het vermogen van de stad te meten om als 'spons' te functioneren. Wel realiseren we ons dat de uitkomst sterk beïnvloed kan worden door de bouwopgave van de stad en dat deze opgave conflicterend is met de doelstelling om de stad te vergroenen en ontstenen. De Natuur Herstel Wet stelt dat er geen nettoverlies mag zijn aan groene stedelijke ruimten tegen 2030. Het streven is dus om ook in Amersfoort het percentage onverhard oppervlak niet verder te laten dalen. Voor meer informatie, zie de het dashboard duurzaamheid op www.amersfoortincijfers.nl.

Wat willen we bereiken?

Een stad waarin kunst, cultuur en evenementen recht doen aan de omvang van de stad en toegankelijk zijn en aansprekend voor iedereen.

Toelichting:

Amersfoort is een levendige, creatieve en kunstzinnige stad. We willen dat iedereen in Amersfoort kan genieten van en meedoen aan een uiteenlopend en inspirerend cultureel aanbod dat in de hele stad beschikbaar is. Cultureel en religieus erfgoed waarderen we als inspiratiebron en als plek voor zingeving. Deze vormen een verbinding tussen het heden en verleden.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Uitvoering geven aan de Uitvoeringsagenda Kunst & Cultuur met de focus op een schielsprong voor de podiumkunsten en het museale aanbod.
 - Programmalijn 1: Weerbare instellingen, groot en klein
 - Programmalijn 2: Schielsprong voor de podiumkunsten
 - Programmalijn 3: Versterken museaal aanbod
 - Programmalijn 4: Beeldende kunst
 - Programmalijn 5: Ruimte voor makers
 - Programmalijn 6: Kunst en Cultuur voor iedereen
 - Programmalijn 7: Lokale media en bibliotheek
2. Wettelijke taak: verwerven, bewaren, beheren en tijdig beschikbaar stellen van de overheidsarchieven ongeacht vorm (dus zowel op papier als digitaal) in de archiefbewaarplaats en het e-depot.
3. Faciliteren van de lokale en regionale historie door kennis te stimuleren over de historie van de stad en de regio.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Positie op ranglijst aanbod podiumkunsten

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
25	27	26	23	24	23	22

Bron:

Toelichting: De gemeente streeft naar een cultuuraanbod dat aansluit bij de omvang van de stad. We meten dit met de positie van Amersfoort op de index podiumkunsten. Onder podiumkunsten vallen toneel (waaronder ook ballet, dans, cabaret, musical), klassieke muziek (waaronder ook opera) en popmuziek (waaronder ook jazz, lichte muziek en wereldmuziek). Atlas Research stelt jaarlijks een ranglijst op van het aanbod van deze podiumkunsten in de 50 grootste gemeente van Nederland. De indicator betreft een relatieve positie ten opzichte van andere gemeenten en geeft geen informatie over de grootte van dit verschil.

We hebben de ambitie om in 2032 als 16e stad van Nederland ook de 16e positie op de index podiumkunsten in te nemen.

Wat willen we bereiken?

Een leefbare stad waarin je veilig kunt samenleven, opgroeien en online zijn

Toelichting:

Amersfoort is een stad waar iedereen zich thuis en veilig moet kunnen voelen. Voor die veiligheid zijn we samen met inwoners, bedrijven en alle partners die preventief of repressief aan veiligheid werken verantwoordelijk. We zetten de komende jaren extra in op de aanpak van ondermijnende criminaliteit, veilig opgroeien en digitale veiligheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Uitvoering geven aan het Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026 (onderdelen Veilig samenleven, veilig opgroeien en Veilig online)
2. Uitvoering geven aan het plan van aanpak ondermijning, met de speerpunten jonge aanwas, lokale integrale aanpak en het vergroten van de weerbaarheid van organisatie bestuur en stad.
3. Uitvoering geven aan het VTH Uitvoeringsprogramma ten aanzien van leefbaarheid en sociale veiligheid.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Totaal van misdrijven per 1.000 inwoners

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
46,6	40,1	44,7	47,3	47,1	46,8	

Bron: Politie, BVH

Toelichting: Het betreft hier de door de politie geregistreerde misdrijven (aangiften plus eigen registraties). Het aantal misdrijven laat een daling zien in de afgelopen jaren. In 2020 en 2021 is het aantal misdrijven afgenomen, mede door corona, waarna het weer iets gestegen is. De misdaadcijfers van de politie hebben betrekking op het betreffende jaar. De aantallen zijn afgezet tegen de bevolking per 1 januari. Het streefcijfer is het gemiddelde aantal misdrijven in Amersfoort sinds 2018 met uitzondering van 2020 en 2021. Hiervoor is gekozen omdat corona een vertekend beeld geeft van het aantal misdrijven.

Wat willen we bereiken?

Een stad met een gezonde, schone & veilige leefomgeving voor mensen en dieren

Toelichting:

Een gezonde en veilige leefomgeving in Amersfoort is een verantwoordelijkheid van iedereen. In Amersfoort is veel verkeer en bedrijvigheid. Dit zorgt voor een levendige stad, maar daarnaast ook voor geluidhinder, luchtverontreiniging en risicovolle situaties. Dit heeft negatieve effecten op de gezondheid van mens en dier, die we zo veel mogelijk willen voorkomen. De Gemeente Amersfoort wil een prettige, gezonde en inclusieve omgeving bieden aan al haar inwoners. Zowel mens als dier moeten daarom worden beschermd tegen schadelijk geluid, luchtvervuiling, risicovolle situaties en andere gezondheidsrisico's.

We zorgen er bij de inrichting van onze openbare ruimte voor dat mensen zich welkom voelen en dat deze geschikt is om te gebruiken. We zorgen voor koele verblijfsplekken om een veilige leefomgeving te kunnen bieden. Daarnaast wonen er meer dieren dan mensen in de stad. Daarom houden we rekening met deze dieren en zorgen we dat Amersfoort ook voor hen een prettige plek is. We stellen de kwaliteit, veiligheid, gezondheid en leefbaarheid van de openbare ruimte voorop.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. In 2025 geven we uitvoering aan het deelomgevingsprogramma Dierenwelzijn. Daaronder vallen verschillende projecten die in de uitvoeringsagenda bij het DOP zijn beschreven, zoals het opstellen van een toetsingskader voor evenementen met dieren en het opstellen van een bijtprotocol. Ook blijven we doorgaan met het identificeren en oplossen van knelpunten voor dieren in de stad.
2. Er wordt een deelomgevingsprogramma Lucht, geluid en omgevingsveiligheid ontwikkeld. Als eerste basis daarvoor wordt in 2024 de herijking van het luchtkwaliteitsbeleid en de actualisatie van het actieplan geluid gerealiseerd. Ook wordt de veranderende regelgeving en inzichten door de invoering van de Omgevingswet en de ambities in de Omgevingsvisie op een integrale en op gezondheid gerichte manier doorgevoerd.
3. We werken aan het natuurinclusief maken van de stad. In 2025 geven we uitvoering aan het deelomgevingsprogramma biodiversiteit en de bijbehorende uitvoeringsagenda, die in 2024 worden afgerond. De vrijwilligers van het Centrum voor Natuur- en Milieueducatie werken in het beheer van het landgoed mee aan de biodiversiteit van de stad.
4. Uitvoering geven aan het Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026, speerpunt Veilig in de fysieke Ruimte.
5. We zorgen voor het beheer en onderhoud van boven- en ondergrondse infra en (voorzieningen in) de openbare ruimte. Daarbij gaan we uit van het niveau 'Amersfoortse basis'. Bij het uitvoeren van (groot) onderhoud en herinrichtingen in de openbare ruimte geven we invulling aan ambities en opgaven uit het coalitieakkoord om de openbare ruimte te verbeteren, toekomstbestendig en duurzaam te maken.
6. Uitvoering geven aan het VTH Uitvoeringsprogramma ten aanzien van de fysieke leefomgeving. Hierbij wordt ingezet op de geprioriteerde thema's zoals groen en ecologie (o.a. inzet van een groene boa), brandveiligheid en constructieve veiligheid.
7. We zorgen voor een koele verblijfsplek in de openbare ruimte op maximaal 300m lopen vanaf elke woning.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Rapportcijfer buurt

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	7,4		7,4		7,4	

Bron:

Toelichting: Het rapportcijfer voor de buurt geeft een indicatie van het ervaren leefklimaat (sociaal en fysieke leefomgeving). De monitor Leefbaarheid en veiligheid vindt elke twee jaar in de oneven jaren plaats. Het cijfer voor 2025 komt in het voorjaar van 2026 beschikbaar.

Wat willen we bereiken?

Een groene stad

Toelichting:

Ons streven is een klimaatbestendige en natuurinclusieve stad in 2040, waarin genoeg groen en natuur in de stad is om de stad leefbaar, gezond en economisch sterk te houden. We benutten de kracht van groen als we op elke plek, elk schaalniveau voldoende kwalitatieve en verbonden ruimte maken voor mensen, planten en dieren. En door te zorgen dat die ruimte robuust genoeg is om bijvoorbeeld meer recreatie, klimaatveranderingen of woningbouw op te kunnen vangen. Om toe te werken naar een natuurinclusieve gemeente die leeft en zich ontwikkelt mét het groenblauwe raamwerk, is het belangrijk dat groen steeds een belangrijk vertrekpunt is bij het ontwikkelen, inrichten en beheren van de fysieke ruimte. We willen dit gaan meten door te kijken naar de hoeveelheid groen in de nabijheid van woningen. Deze indicator wordt momenteel nog ontwikkeld.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We voeren het omgevingsprogramma Groen-Blauw 2040 uit met de middelen uit het Coalitieakkoord. Daarmee zetten we, samen met de stad, in op behouden, verbeteren en verbinden van ons groen, water en stadsnatuur.
2. We zetten de subsidieregeling voor groene daken voor particulieren en bedrijven en de weggeefactie bomen door in 2025.
3. We planten extra bomen in de openbare ruimte, voeren weggeefacties uit voor bomen in particuliere tuinen, geven herplantadvies bij kapvergunningen aan particulieren en communiceren over de regelgeving en waarde van behoud van bomen.
4. We voeren Steenbreek Openbare Ruimte en tegelwippen uit, waarin we zinloze verharding in straten en op pleinen omvormen naar ecologisch waardevol groen. We stimuleren en ondersteunen het vergroenen en daarmee klimaatbestendig maken van schoolpleinen en speelplekken.
5. We bieden handelingsperspectief en voorlichting aan bewoners en bedrijven om bij te dragen aan een klimaatbestendige en biodiverse inrichting van hun gebouwen, tuinen of eigen omgeving. Dat doen we onder meer door natuur- en duurzaamheidseducatie bij het Centrum voor Natuur- en Milieueducatie, regenwatercoaches en het steenbreek netwerk. Dit is voorwaardelijk voor het kunnen steunen van de maatregelen waarmee gemeente en andere partijen de transitie vorm geven en om zelf in actie te komen.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Aandeel wijken met minimaal 75m2 groen per woning

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
			57,58	64		

Bron:

Toelichting: In het omgevingsprogramma Groen-Blauw 2040 hebben een norm van 75 m2 groen in de openbare ruimte per woning op wijkniveau opgenomen. Hierbij rekenen we alleen groen oppervlakte in de openbare ruimte mee en geen wateroppervlakten of halfverharding.

Uiteindelijk streven we natuurlijk naar dat alle wijken voldoen, echter is de aanpak wijk voor wijk, en daarmee streven we in 2025 naar een percentage van 64%.

m2 groen in openbare ruimte per woning

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026

Bron:

Toelichting:

Wat mag het kosten?

Tabel: PF.3.1 Financieel overzicht

PROGRAMMA	REKENING 2023	BEGROTING 2024	BEGROTING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
LASTEN EXCLUSIEF STORTINGEN IN RESERVES						
3.1 Economie	-5.675	-6.610	-6.893	-6.575	-6.611	-6.609
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	-26.454	-27.688	-28.484	-27.608	-27.596	-27.458
3.3 Handhaving	602	506	604	562	522	467
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	-16.836	-18.316	-19.021	-19.115	-18.613	-18.794
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-72.071	-82.639	-83.998	-82.776	-79.956	-81.264
TOTAAL LASTEN	-120.434	-134.747	-137.793	-135.513	-132.254	-133.659
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES						
3.1 Economie	629	602	623	623	623	623
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	617	540	546	547	549	549
3.3 Handhaving	4	0	0	0	0	0
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	331	100	106	109	109	109
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	53.445	52.227	52.844	52.306	52.646	52.035
TOTAAL BATEN	55.027	53.469	54.119	53.586	53.927	53.316
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
3.1 Economie	-5.046	-6.008	-6.270	-5.952	-5.987	-5.986
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	-25.837	-27.148	-27.939	-27.061	-27.047	-26.909
3.3 Handhaving	606	506	604	562	522	467
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	-16.505	-18.216	-18.915	-19.006	-18.505	-18.686
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-18.625	-30.413	-31.154	-30.470	-27.310	-29.229
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-65.407	-81.278	-83.673	-81.927	-78.326	-80.343
MUTATIES RESERVES						
3.1 Economie						
Storting in reserve	-50	-50	-50	-50	-50	-50
Onttrekking aan reserve	50	0	0	0	0	0
Saldo mutatie reserves 3.1 Economie	0	-50	-50	-50	-50	-50
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen						
Storting in reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	10	10	10	10	10	10
Saldo mutatie reserves 3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	10	10	10	10	10	10
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn						

Stortingen in reserve	-365	-7.205	-4.500	-2.500	0	0
Onttrekking aan reserve	657	4.712	3.610	3.610	610	610
Saldo mutatie reserves 3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	292	-2.493	-890	1.110	610	610
SALDO MUTATIES RESERVES	302	-2.533	-930	1.070	570	570

TOTAAL RESULTAAT PROGRAMMA						
3.1 Economie	-5.046	-6.058	-6.320	-6.002	-6.037	-6.036
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	-25.827	-27.138	-27.929	-27.051	-27.037	-26.899
3.3 Handhaving	606	506	604	562	522	467
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	-16.505	-18.216	-18.915	-19.006	-18.505	-18.686
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-18.333	-32.906	-32.044	-29.360	-26.700	-28.619
RESULTAAT PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-65.105	-83.811	-84.603	-80.857	-77.756	-79.773

Toelichting op afwijkingen

Tabel: PF.1.2. Afwijkingen tussen begroting 2024 en begroting 2025

PROGRAMMA	LASTEN	BATEN
3.1 Economie	-283	21
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	-796	6
3.3 Handhaving	98	0
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	-705	6
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-1.359	618
TOTAAL	-3.045	651

Een 'min' betekent een financieel nadeel voor de gemeente en een 'plus' een financieel voordeel. Een 'I' staat voor Incidenteel (eenmalig) en de 'S' voor Structureel (doorlopend). De financiële analyses zijn op hoofdlijnen en geven de belangrijkste financiële afwijkingen aan. Dat betekent dat de financiële verklaring niet in alle gevallen uitputtend zal zijn. Bedragen onder de € 0,3 miljoen laten wij doorgaans buiten beschouwing in de financiële analyses en de begrotingsrechtmatigheid.

Tabel: PA.3.1 Toelichting op de belangrijkste begrotingsmutaties

TOELICHTING OP DE BELANGRIJKSTE MUTATIES VAN BEGROTING 2025 T.O.V. BEGROTING 2024	LASTEN	BATEN	I/S
3.1 Economie			
<u>Overhevelen budget toekomstfonds</u>			
Het budget van € 257.000 voor Duurzaamheid en Innovatie (Toekomstfonds) wordt overgeheveld van programma 1.1 Energietransitie naar programma 3.1 Economie.	-257		S
<u>Amendementen 'Bakkers bakken door' en 'Led-verlichting winkelgebieden'</u>			

<p>In 2022 is voor het jaar 2023 het Amendement "Amersfoortse Bakkers blijven bakken" aangenomen. Als tegemoetkoming voor de energiekosten voor het MKB is incidenteel € 500.000 ter beschikking gesteld. Voor 2024 was er € 180.000 beschikbaar. Per 2025 vervalt deze post.</p> <p>Op 27 juni 2023 is besloten het overgebleven geld uit het amendement "Led-verlichting winkelgebieden" te besteden voor de aanschaf van energiezuinige LED-sfeerverlichting voor de winkelgebieden. In overleg met de ondernemersverenigingen wordt dit geld in 2024 besteed. Per 2025 vervalt deze post van € 110.000.</p>	290		I
---	-----	--	---

3.2 Kunst, Cultuur en evenementen			
<u>Kostprijs dekkende huur</u>			
<p>Enkele vastgoedobjecten gaan over van commerciële naar kostprijsdekkende huur. Dit is op totaal gemeenteniveau budgetneutraal, maar leidt wel tot een verschuivingen tussen programma's. Deze verschuiving is structureel en bedraagt € 940.000 en wordt toegelicht in de analyse bij Programma 1.2 .</p> <p>Voor het deelprogramma Kunst, Cultuur en Evenementen heeft dit tot gevolg dat van enkele cultuurpanden de huur stijgt. De kosten binnen het deelprogramma Kunst, Cultuur en Evenementen nemen evenredig toe, doordat de betreffende instellingen vanuit dit budget gecompenseerd zullen worden.</p> <p>Bijlage: Kadernota 2025-2028</p>	-374		S
<u>Overhevelen personeelsbudget archeologie</u>			
Het personeelsbudget voor archeologie is overgeheveld van programma 3.2 Kunst, cultuur en evenementen naar programma 1.2 Grondexploitatie en ruimtelijke ordening.	563		S
<u>Indexeringen</u>			
Dit betreft de indexering van (personele) lasten, formatie-aanpassingen en de doorbelasting van personele lasten naar de programma's.	-931		S

3.3 Handhaving			
<u>Amendement 098A BOA-capaciteit verhogen</u>			
Op 12 november 2024 heeft de Raad het amendement 2024-098A aangenomen waarin besloten is het SUS-team voor de komende vier jaar (2025-2028) incidenteel met twee personen te continueren.	130		I

3.4 Sociale en fysieke veiligheid			
<u>Indexering, kostenverdeling, formatie-aanpassingen</u>			
Dit betreft de indexering voor de bijdrage aan de Veiligheidsregio Utrecht ad € 426.744 en voor het restant de indexering van met name personele lasten.	-640		S
<u>Aanpassen afspraken met de Veiligheidsregio Utrecht</u>			
De bijdrage van de Veiligheidsregio Utrecht vormt een groot aandeel van het totale budget van Veiligheid. In de Kadernota 2025-2028 heeft de Raad besloten dat er nieuwe afspraken moeten worden gemaakt over de geleverde diensten en de daarbij horende bijdrage. Dit maakt onderdeel uit van het vastgesteld pakket van € 24.000.000.	502		S
<u>Amendement 098A BOA-capaciteit verhogen</u>			
Op 12 november 2024 heeft de Raad het amendement 2024-098A aangenomen waarin is besloten de BOA-capaciteit voor de komende vier jaar (2025-2028) incidenteel met 5 FTE uit te breiden.	360		I

3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn			
<u>Kadernota 2025-2028: Houtstook en geluidemissie</u>			
In de Kadernota 2025-2028 is voor 2025 tot en met 2028 een bedrag opgenomen voor het verminderen van overlast bij houtstook van € 100.000 per jaar. Tevens is een eenmalig budget voor het vaststellen van basisgeluidemissie (bge) van € 200.000 opgenomen. Basisgeluidemissie betreft het referentieniveau van het geluid door lokale (spoor)wegen. Het vaststellen hiervan is een nieuwe wettelijke taak.	-300		I
Bijlage: Kadernota 2025-2028			
<u>Kadernota 2025-2028: Boomveiligheidscontroles</u>			
In de Kadernota 2025-2028 is een structureel bedrag van € 300.000 opgenomen ten behoeve van boomveiligheidscontroles.	-300		S
<u>Kadernota 2025-2028: Prijsindexatie contracten OR</u>			
In de Kadernota 2025-2028 is een structureel bedrag van € 400.000 opgenomen ten behoeve van prijsindexatie van contracten die betrekking hebben op de openbare ruimte.	-400		S
<u>Jaarrekening 2022 en 2023: Japanse duizendknoop</u>			
Bij de Jaarrekening 2022 en 2023 zijn er vanuit resultaatsbestemmingsvoorstellen incidenteel middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoeringsovereenkomst bestrijding Japanse duizendknoop in 2024. In 2025 zijn deze middelen ad € 905.000 niet meer beschikbaar.	905		I

Bijlage:			
Jaarrekening 2022			
Jaarrekening 2023			
<u>Jaarrekening 2023: Onderhoud wegen</u>			
Bij de Jaarrekening 2023 is er vanuit een resultaatbestemmingsvoorstel incidenteel € 345.000 beschikbaar gesteld in 2024 voor het onderhoud aan wegen. In 2025 zijn deze middelen niet meer beschikbaar.	345		I
<u>Milieu: Bodemsanering</u>			
Voor het jaar 2024 is eenmalige bijdrage van € 843.000 miljoen begroot ten behoeve van bodemsanering inzake de grondexploitatie Kavels over de Laak. Het betreft de uitvoering van het ontwerp 't Hammetje en daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de herinrichting van de voormalige stortplaatsen. In 2025 zijn deze middelen niet meer beschikbaar.	843		I
<u>Bomen en Vergroening</u>			
In 2024 is de aanbesteding voor het planten van bomen vanuit het coalitieakkoord afgerond, waardoor de uitgaven per jaar bekend zijn. Voor 2025 is de verwachting dat er € 750.000 meer uitgegeven gaat worden dan in 2024. Zie ook de reserve Bomen en vergroening.	-750		I
<u>Indexering en areaalmutaties afval</u>			
Door indexering en een stijging van het aantal woningen (areaalmutaties) stijgen de lasten van de budgetten die binnen programma 3.5 zijn toe te rekenen aan de afvalstoffenheffing.	-790		S
<u>Omgekeerd inzamelen gestapelde bouw</u>			
De invoering van het omgekeerd inzamelen in de gestapelde bouw is met 1 jaar vertraagd. Als gevolg hiervan zijn de lasten in 2025 € 925.000 lager, te weten € 622.000 aan kosten die samenhangen met de inzamelbakken en de inzameling van de daarbij behorende afvalstromen en € 303.000 voor de afschrijving van de projectkosten.	925		I/S

<u>Rioolheffing</u>			
De rioolheffing stijgt door indexering, door uitbreiding van het areaal (het aantal aangesloten objecten) en doordat de spaarcomponent voor toekomstige vervangingsinvesteringen conform het Gemeentelijk Rioleringsplan Amersfoort 2021 is gestegen met € 230.000 in 2025. Een deel van de stijging wordt gecompenseerd door een bezuiniging van € 250.000 op rioolcalamiteiten vanuit de ombuigingen. Per saldo een stijging van € 423.000.		423	S
<u>Kapitaallasten</u>			
De omslagrente is met 0,75% gedaald. Voor 2025 is deze vastgesteld op 0,25% tegen 1% in 2024. Daarnaast is er een aantal investeringen uitgesteld naar latere jaren, waardoor de afschrijvingslasten in 2025 lager zijn. Dit betreft met name investeringen in de openbare ruimte. Door de lagere rente is ook het bedrag aan kapitaallasten, dat aan de voorziening middelen derden wordt onttrokken voor de rioolinvestering 2018-2020, lager.	790	-140	S
<u>Areaalmutaties</u>			
Ten opzichte van 2024 is het aantal woningen toegenomen. Dat leidt tot een aanpassing van de budgetten voor de areaalontwikkeling.	-359		S
<u>Indexering, kostenverdeling, formatie-aanpassingen</u>			
Dit betreft de indexering van (personele) lasten, formatie-aanpassingen en de doorbelasting van personele lasten naar de programma's.	-1.659	225	S

9. Mutatie reserves			
<u>Reserve evenementen</u>			
We storten € 50.000 in de reserve Evenementen.	-50		I
<u>Reserve Armandomuseum</u>			
Incidentele onttrekking uit de Reserve Armandomuseum ter dekking van beheer en behoud van de kerncollectie.		10	I
<u>Reserve uitvoering bodemsanering</u>			
Dit betreft de onttrekking uit reserve Uitvoering Bodembescherming en Stedelijke Vernieuwing voor de kosten van de bodemsanering Vetgasfabriek.		500	I
<u>Reserve onderhoud openbare ruimte</u>			
Betreft een onttrekking uit de reserve onderhoud openbare ruimte voor het onderhoud van het park Elisabeth Groen.		110	I

<u>Reserve bomen en vergroening</u>			
Betreft de storting van de in het Coalitieakkoord beschikbaar gestelde middelen ad € 2.500.000 voor vergroening/planten bomen en vervangen stobben in de reserve bomen en vergroening. In 2025 wordt hiervan € 3.000.000 onttrokken voor de daadwerkelijke uitvoering.	-2.500	3.000	I
<u>Reserve bomen en vergroening</u>			
Betreft een incidentele storting in de reserve bomen en vergroening van de in de Kadernota 2025-2028 opgenomen € 2.000.000 voor herplant van bomen die zijn gekapt naar aanleiding van de boomveiligheidscontroles.	-2.000		I

Welke beleidskaders zijn er?

BELEIDSKADER	DATUM
3.1 Economie	
Concept Omgevingsvisie	2023
Winkeltijdenverordening	2023
Detailhandelsnota	2021
Regionaal Economische Agenda	2020
Afwegingskader transformatie kantoren	2019
RIB Vervolg Economische Agenda	2019
Economische trends Amersfoort 2015 -2018	2018
RIB Verkenning Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Regio Utrecht	2018
Visie Stadshart	2017
Ruimte voor Ondernemen, actualisatie vestigingsbeleid Visie Werklocaties	2013
Horecanota Amersfoort - Ruimte voor ondernemers	2013
Amersfoort, stad om in te werken, Visie Werklocaties	2011
Amersfoort Circulair: evaluatie en bouwstenen	
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	
Uitvoeringsagenda Kunst en Cultuur 2023-2026	20-12-2022
Evenementenbeleid 2023	wordt op korte termijn vastgesteld (streven 12-09-2023)
Coalitieakkoord 2022-2026	2022
Uitvoeringsagenda	2023
3.3 Handhaving	
uitvoerings- en handhavingsstrategie 2024-2027	2019
Uitvoeringsprogramma VTH 2024 en Jaarverslag 2023	2023
Algemene Plaatselijke Verordening Amersfoort	2022
Verordening Fysieke Leefomgeving Amersfoort	2020
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	
Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026	
Wie praat die gaat 3	
Plan van aanpak ondermijning en weerbaarheid 2023-2026	
Bibob beleid	
bestuursagenda / regionaal crisisplan VRU	
Beleidskader niet gesprongen explosieven 2017	
Regionale veiligheidsstrategie	
Speelhalautomatenbeleid	
coffeeshopbeleid	

[Sekswerkersbeleid](#)

3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn

[integraal beheerplan openbare ruimte 2022-2031](#)

[Gemeentelijk rioleringsplan 2021](#)

[Watervisie Amersfoort 2021](#)

[Meerjarenuivoeringsprogramma openbare ruimte 2024-2027](#)

[Groenvisie Amersfoort](#)

[Bomenleidraad](#)

[Zelfbeheer, ja graag](#)

[Visie Bodem en Ondergrond](#)

[Programma klimaatbestendige en groene stad](#)

[Geluidsnota Amersfoort Wet geluidhinder](#)

[Geluidplan ter beperking van omgevingslawaai, Actieplan geluid 2018-2023](#)

[Samen werken aan Schone lucht - Aanpak luchtkwaliteit](#)

[Tijdelijk wonen - Handreiking afwijkingmogelijkheden Geluidsnota Amersfoort Wet geluidhinder](#)

[Geluidbeleid voor evenementen](#)

[Deelomgevingsprogramma Dierenwelzijn](#)

[Beleidsregel zorgplicht bij houtstook Amersfoort](#)

[Nota Bodembeheer gemeente Amersfoort 2021-2031](#)

[Uitwerkingsplan inzamelen grondstoffen in de gestapelde bouw](#) 2021

[Concept programma en productbegroting AVU 2023](#) 2022

[Aanwijzingsbesluit DAEB inzamelen grondstoffen PMD GFT en OPK op basisscholen](#) 2022

[RIB uitvoeringsprogramma zwerfafval 2023-2024](#) 2023

Welke risico's lopen we?

Onderstaand de belangrijkste financiële risico's met een minimale benodigde weerstandscapaciteit van € 300.000,-.

Tabel: PRI.3.1 Financiële risico's programma Bedrijvigheid

Risico	Beheersmaatregel	Benodigde weerstands-capaciteit
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn		
Prioritering in het onderhoudsprogramma, als gevolg van budgettaire overwegingen, of agv beperkte personele capaciteit, afstemming met nutsbedrijven (sanering brosse gasleidingen) of andere stedelijke ontwikkelingen (energietransitie, woningbouw) leidt tot uitstel of vertraging van noodzakelijk groot onderhoud, waardoor kosten ontstaan om veiligheid te borgen.	Inzicht in veranderingen in kwaliteit en waar dit optreedt, goede afstemming met alle relevante partijen.	809
Herstelkosten als gevolg van extreme weersomstandigheden (droogteschade, storm- en vorstschade, en wateroverlast).	Met onze regelmatige veiligheidscontroles en beheersmaatregelen beperken we het risico van stormschade zoveel mogelijk. Bij herinrichting van de openbare ruimte houden we rekening met de actuele inzichten op dit gebied om de risico's van overtollig water en droogte op lange termijn zo efficiënt mogelijk te beheersen. Droogteschade wordt beperkt door maatregelen om water vast te houden en rekening te houden met de beplantingskeuze.	516

Voor meer informatie over de (financiële) risico's binnen de gemeente Amersfoort, verwijzen wij u naar de [paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing](#).

Welke grote projecten voeren we uit?

Onderstaand is de voortgang van de projecten opgenomen binnen dit programma. De informatie van deze projecten kent een peildatum per 1 mei 2024. De realisatie van de projecten is inclusief aangegane verplichtingen.

Eerst vindt u een legenda met diverse kleurcodes die worden gehanteerd bij het bepalen van het risico niveau.

Voor de voortgang maken wij gebruik van de volgende pictogrammen:

	Conform projectplan
	Geringe afwijking projectplan
	Afwijking projectplan

Ook voor de risico's maken wij gebruik van pictogrammen. Voor de risico's zijn dit de volgende pictogrammen:

	Beheersmaatregel opgenomen
	Laag risico
	Gemiddeld risico
	Hoog risico

Verduurzaming openbare verlichting

Scope

Op dit moment zijn van de 35.000 lichtpunten 7.000 stuks al voorzien van energiezuinige LED-verlichting. Van de overige ca. 28.000 lichtpunten (20.000 PL-L en 8.000 mix andere lichtbronnen) vallen er:

- ca. 6.000 vanwege maatwerk buiten de scope van dit project. Deze worden tussen 2024 en 2032 door de onderhoudsaannemer in opdracht van de beheerder uitgevoerd.
- ca. 5.600 armaturen met een leeftijd van max 15 jaar buiten de scope van dit project. Dit wordt tussen 2024 en 2026 door een andere projectleider in opdracht van de beheerder uitgevoerd.

De scope van dit project betreft daarmee om van 16.666 lichtmasten de overbodige lichtmasten te verwijderen en van de te handhaven lichtmasten de armaturen te vervangen door LED, dimbaar en met een diervriendelijke kleur. Dit is verdeeld in 2 deelprojecten:

DEELPROJECT A: betreft 2.166 lichtpunten op het Stationsplein, hoofdwegen en wegen die leiden naar de Stadsring en het vervangen van verlichte ANWB-aanwijsborden door reflecterende borden zonder verlichting. Dit moet eind 2024 gereed zijn.

DEELPROJECT B: betreft 14.500 armaturen opgedeeld in clusters/wijken. Meenemen in integrale herinrichtingsprojecten, gebiedsontwikkelingen of -transformaties. In overige straten vervangen per wijk, met Vathorst als eerste. Dit deelproject moet eind 2027 gereed zijn, behoudens bij Herinrichtingsprojecten.

Uitvoeringsprogramma	Projectsite
Leefomgeving projecten	Er is (nog) geen projectsite.

Voortgang					
Tijd	Geld	Kwaliteit	Scope	Organisatie	Projectfase
					2. Definitie (wat)
Toelichting voortgang					

In 2024-Q2 is een dedicated projectleider openbare verlichting gestart met uitgebreide kennis en ervaring op gebied van openbare verlichting en verLED-ing.

Financiën			
	Kosten project	Bijdrage derden en/of subsidie	Saldo
Totaal budget	16.500	0	16.500
Realisatie	500	0	500

Eventuele toelichting op subsidies

Risico's			
Actueel risico	Beheersmaatregel	Risicocategorie	
		Vorige rapp.	Huidige rapp.
Onvoldoende capaciteit in de markt van leveranciers en aannemers, doordat heel Europa komende jaren hun kwik-houdende lampen gaan vervangen door LED. Hierdoor weinig inschrijvers en hoge inschrijvingen bij aanbestedingen. Gevolg: projectkosten overschrijden budget.	Leveringen en werkpakketten aanbesteden die voor de markt voldoende interessant zijn om op in te schrijven, zodat er voldoende inschrijvers en daarmee voldoende concurrentie is.		
Vervanging van een deel van de armaturen vertraagt, omdat de vervanging hiervan wordt opgenomen in herinrichtingsprojecten (volgens huidige planning uitvoering uiterlijk 2027) en dergelijke projecten niet zelden vertraging oplopen door lange ontwerptrajecten waarin veel beleid moet worden vertaald naar maatregelen.	Regelmatige afstemming over de plannings met projectleiders van herinrichtingsprojecten en de ambtelijk opdrachtgever en bij aanzienlijke vertragingen daarvan, besluiten de armatuurvervanging uit die scope te halen en los ervan alvast uit te voeren.		

Klachten van bewoners en weggebruikers over de andere lichtbeleving door LED. De kleurwarmte is iets anders, dat is vaak even wennen. Waar lichtmasten worden verwijderd of worden gedimd, zal dit ook tot klachten kunnen leiden.

In de voorbereiding worden verkeerskundigen en specialisten openbare verlichting betrokken om iedere afweging zo goed mogelijk te maken. Heldere communicatie over nut en noodzaak, over de afwegingen en de voordelen.

Toelichting en majeure ontwikkelingen na peildatum

Hooglanderveen dorp

Scope

In Hooglanderveen-dorp ligt een 20-tal straten die kwetsbaar zijn bij hevige regenbuien. Ook staat het grondwater in deze straten de laatste jaren erg hoog. De straten in het project zijn in het Gemeentelijk Rioleringsplan 2021 aangegeven als aan te passen naar een gescheiden stelsel. Er moet daarom een hemelwaterriool worden toegevoegd aan deze straten, waarmee regenwater afstroomt naar open water. Omdat de bovengrondse inrichting verouderd is, wordt de bovengrondse situatie heringericht.

Uitvoeringsprogramma	Projectsite
Leefomgeving projecten	Volgt later

Voortgang

Tijd	Geld	Kwaliteit	Scope	Organisatie	Projectfase
					3. Ontwerp (hoe)

Toelichting voortgang

In 2024-Q2 is het Projectmanagementplan voor Herinrichting Hooglanderveen dorp vastgesteld. In 2024-Q3 wordt de ontwerpfase gestart.

Financiën

	Kosten project	Bijdrage derden en/of subsidie	Saldo
Totaal budget	10.300	0	10.300
Realisatie	77	0	77

Eventuele toelichting op subsidies

Risico's

Actueel risico	Beheersmaatregel	Risicocategorie	
		Vorige rapp.	Huidige rapp.
Een van de als voornaamst benoemde ambities blijkt niet haalbaar, doordat maatregelen hiervoor strijdig zijn met andere ambities, ze financieel niet haalbaar zijn of doordat het fysiek onmogelijk is.	Ambities prioriteren (in projectopdracht en project start-up), in ontwerpproces zorgvuldige afwegingen maken en waar nodig het besluit escaleren.		
Weerstand bij omgeving tegen de beoogde herinrichting.	Vroeg betrekken van bewoners bij het ontwerp d.m.v. een klankbordgroep en de belangenvereniging.		
Vertraging door werkzaamheden NUTS-partijen (Stedin vervangt laagspanning en plaatst middenspanningsruimten, Vitens vervangt asbest-cementleidingen).	Voeren coordinatie-overleggen met externe partijen. Significante planningsbuffer tussen werkzaamheden derden en project opnemen.		

Toelichting en majeure ontwikkelingen na peildatum

Niet van toepassing

MJO Asfalt

Scope

De hieronder genoemde 18 wegen hebben onderhoud nodig zo blijkt uit de weginspectie. Op de wegen bestaan de werkzaamheden uit deklaagvervanging inclusief belijning, waar nodig detectielussen en andere voorzieningen voor VRI. De kwaliteit van de wegen dient weer zodanig te zijn dat het verkeer er op een comfortabele en veilige manier gebruik van kan maken. Hierdoor worden ook aansprakelijkheidsrisico's / schadeclaims van weggebruikers tot een minimum beperkt. De hieronder genoemde wegen dienen weer te voldoen aan kwaliteitsniveau B.

Beoogd effect

Met het project, asfalt onderhoud 2023- 2025 wil de gemeente Amersfoort:

- We proberen vervangingsinvesteringen uit te stellen door levensduur verlengend onderhoud uit te voeren.
- Ontsluitingswegen aan te leggen met asfaltverharding die weer ca 15 jaar mee kan,
- Start uitvoering half 1 mei 2023

Omdat deze opgave afwijkt van een herinrichtingsopgave zijn niet alle 12 duurzaam GWW onderwerpen relevant.

De volgende onderwerpen zijn wel relevant:

- Energie;
- Materiaal;
- Welzijn;
- Bereikbaarheid;
- Investerings.

Uitvoeringsprogramma		Projectsite			
Leefomgeving projecten		N.v.t.			
Voortgang					
Tijd	Geld	Kwaliteit	Scope	Organisatie	Projectfase
					5. Realisatie (uitvoeren)
Toelichting voortgang					

Geen bijzonderheden.

Financiën			
	Kosten project	Bijdrage derden en/of subsidie	Saldo
Totaal budget	6.100	0	6.100
Realisatie	1.348	0	1.348

Eventuele toelichting op subsidies

Risico's			
Actueel risico	Beheersmaatregel	Risicocategorie	
		Vorige rapp.	Huidige rapp.

Het budget staat onder druk van de inflatie en de stijgende bouwkosten.

Minder deelbestekken uitvoeren of meer budget aanvragen.

Toelichting en majeure ontwikkelingen na peildatum

Eind april jl. is er een collegebericht aan de Raad verstuurd waarin aandacht is gegeven aan de overlast die de asfaltwerkzaamheden met zich mee brengen.

Liendert aanpak openbare ruimte

Scope

Het project betreft de herinrichting van een groot deel van de openbare ruimte van Liendert. De technische staat van de verharding is op veel plaatsen slecht en vervanging is nodig. Met herinrichting streven wij naar een groenere, klimaat-adaptieve en veilige openbare ruimte die past bij de huidige tijd.

Uitvoeringsprogramma

Projectsite

Leefomgeving projecten

Voortgang

Tijd	Geld	Kwaliteit	Scope	Organisatie	Projectfase
					1. Initiatief (idee)

Toelichting voortgang

Vorbereidende werkzaamheden zijn gestart. De visie op de herinrichting is in concept gereed.

Er is gestart met de aanbestedingsprocedure voor een landschappelijk bureau om de visie uit te werken tot een schetsontwerp voor de hoofdstructuur van Liendert.

Financiën

Kosten project

Bijdrage derden en/of subsidie

Saldo

Totaal budget

0

0

0

Realisatie

0

0

0

Eventuele toelichting op subsidies

Toelichting en majeure ontwikkelingen na peildatum

De kaders van de herinrichting liggen op hoofdlijnen vast in het omgevingsprogramma Wij-Liendert.

Als uitwerking van het omgevingsprogramma is een visie op de herinrichting van Liendert opgesteld, deze heeft op dit moment nog de status concept.

Na vaststelling van het omgevingsprogramma zal ook de visie ter besluitvorming worden aangeboden aan het college.

Wie hebben wij nodig?

Om de doelen van de gemeente Amersfoort te bereiken, werken we samen met externe partners, zoals marktpartijen, andere overheden, subsidiepartners, woningbouwcorporaties, non-profit organisaties, netwerkorganisaties etc. We zoeken per doel en taak de meest passende samenwerking. Opgave gerichte samenwerking, daar waar die het meest doelmatig en effectief is. Dat kan betekenen dat we op verschillende vraagstukken in diverse verbanden samenwerken. Naast het feit dat samenwerking met anderen noodzakelijk is vanuit een inhoudelijk oogpunt, is het punt van schaalgrootte in de samenwerking met het rijk steeds belangrijker. Om de opgaven in de stad te realiseren is financiële dekking van buiten erg belangrijk geworden.

Daarnaast heeft de gemeente in diverse verbonden partijen een bestuurlijk en financieel belang. Verbinding met deze partijen is een manier op een publieke taak uit te voeren.

Een overzicht van de verbonden partijen voor dit programma is hieronder opgenomen.

Overzicht verbonden partijen

In onderstaand overzicht zijn de Verbonden Partijen opgenomen, welke een bijdrage leveren aan dit programma.

Voor meer informatie over de Verbonden Partijen, verwijzen wij u naar de [Paragraaf Verbonden Partijen](#).

Verbonden Partijen

- Regionale samenwerkingsmaatschappij BV (ROM)
- Participatiefonds ROM Regio Utrecht BV
- Afval Verwijdering Utrecht (AVU)
- Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
- Regionale uitvoeringsdienst Utrecht
- Theater-en congrescentrum Flint NV
- NV ROVA Holding
- Amfors Holding B.V.
- Coöperatieve Vereniging U.A. Het Eemhuis (C.V.)

Wie krijgen subsidies?

De gemeente Amersfoort verstrekt subsidies met als wettelijk kader de Algemene subsidieverordening Amersfoort 2019 (ASV) en de nadere subsidieregelingen. We verstrekken begrotingssubsidies, projectsubsidies en incidentele subsidies. De begrotingssubsidies zijn weergegeven in onderstaand overzicht.

Tabel: PS.03: Maximale begrotingssubsidie

NAAM INSTELLING	SOORT SUBSIDIE	ACTIVITEIT/DOEL	BEGROTING 2025
Programma 3.1 Economie			
Stichting Toeristische Informatieverstrekking Amersfoort	begrotingssubsidie	toeristische informatieverstrekking	344,0
Stichting Ondernemersfonds Amersfoortse Binnenstad	begrotingssubsidie	versterking economische vitaliteit van de binnenstad van Amersfoort	516,0
Stichting BI-Zone Euterpeplein	begrotingssubsidie	versterking economische vitaliteit van Euterpeplein Amersfoort	31,6
Stichting BI-Zone Neptunesplein	begrotingssubsidie	versterking economische vitaliteit van het Neptunusplein Amersfoort	25,1
Subtotaal Programma 3.1			916,7
Programma 3.2 Kunst, Cultuur en evenementen			
Regionale Omroepvereniging De Golfbreker	begrotingssubsidie	omroep	9,6
Stichting Laswerk	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	25,9
Stichting Media Platform Amersfoort Leusen	begrotingssubsidie	lokale omroep	247,0
Holland Opera	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	219,0
Scholen in de Kunst uitvoering subsidieregeling amateurkunst	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	277,8
Stichting Evenementen & Congressen	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	321,4
Stichting Poppodium Fluor	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	972,9
Theater De Lieve Vrouw	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	1.360,7
Amersfoort in C	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	4.002,3
Flint theater evenementen en congressen	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	4.310,9
Scholen in de Kunst	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	4.768,0
De Bibliotheek Eemland	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	5.017,0
Kosmik	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	200,0
Muziektheater De Veerensmederij	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	200,0
Stichting Rietveldpaviljoen	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	150,0
Per Expressie	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	20,0
Amersfoorts Jeugd Orkest	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	20,0

Subtotaal Programma 3.2			22.122,5
Programma 3.4 Sociale en fysieke veiligheid			
Stichting Kwintes	begrotingssubsidie	opvang en begeleiden van cliënten	59,9
Subtotaal Programma 3.4			59,9
TOTAAL			23.099,1

Aan bovenstaande cijfers kunnen door instellingen geen rechten worden ontleend.

Welke reserves hebben we?

Tabel: PRE.03 Staat van reserves

Omschrijving	Saldo begin 2025	Storting 2025	Onttrekking 2025	Saldo begin 2026	Saldo begin 2027	Saldo begin 2028	Saldo begin 2029
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen							
<u>Bestemmingsreserves</u>							
Reserve Arandomuseum	98	0	-10	88	78	68	58
Reserve Evenementen	190	50	0	240	290	340	390
Totaal 3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	288	50	-10	328	368	408	448
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn							
<u>Bestemmingsreserves</u>							
Groot Onderhoud CBA	445	0	0	445	445	445	445
Onderhoud Openbare Ruimte	1.572	0	-110	1.462	1.352	1.242	1.132
Reserve Bomen en Vergroening	2.487	4.500	-3.000	3.987	3.487	3.487	3.487
Reserve Riolerings	534	0	0	534	534	534	534
Uitvoering Bodembescherming en sv	5.069	0	-500	4.569	4.069	3.569	3.069
Totaal 3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	10.108	4.500	-3.610	10.998	9.888	9.278	8.668
TOTAAL	10.396	4.550	-3.620	11.326	10.256	9.686	9.116

Toelichting

Bestemmingsreserves

Reserve Arandomuseum

Het doel van deze reserve is het ook in de toekomst toegankelijk houden van de kerncollectie van de gemeente Amersfoort voor het publiek.

Reserve Evenementen

Doel is eenmalige landelijke culturele- en/of sportevenementen naar de gemeente Amersfoort te halen.

Reserve Bomen en Vergroening

Voor vergroening/bomen, vervanging stobben is in het Coalitieakkoord 2022-2026 € 2,5 miljoen per jaar beschikbaar gesteld voor de jaren 2023 t/m 2026. Het plantseizoen van bomen - welke loopt van oktober tot mei - loopt niet synchroon met de kalenderjaren. Om bij de uitvoering niet gehinderd te worden door jaargrenzen is besloten deze reserve in te stellen. Daarnaast wordt deze reserve ook gebruikt voor incidentele gelden voor de herplant van bomen na kap als gevolg van boomveiligheidscontroles.

Reserve Riolerings

Overschotten op het product riolerings veroorzaakt door efficiencyvoordelen en areaaluitbreidingen zullen worden toegevoegd aan deze bestemmingsreserve om de middelen beschikbaar te houden voor riolerings.

Groot Onderhoud CBA

Deze reserve is in het verleden gevormd vanwege het ontbreken van een actueel onderhoudsplan bij het CBA dat vereist is voor een voorziening. Omdat dit plan er nu is zal bij de jaarrekening 2024 voorgesteld om de resterende middelen in deze reserve over te hevelen naar de voorziening Onderhoud Gemeentelijke Eigendommen en de reserve dan op te heffen. Deze voorziening zal worden ingezet ter dekking van groot onderhoudskosten bij het CBA.

Onderhoud Openbare Ruimte

Deze reserve is gevormd aangezien een aantal onderhoudsvoorzieningen op grond van uitspraken van de commissie BBV niet meer mogelijk zijn. Het is daarvoor wel toegestaan om de bedragen uit die voorzieningen over te hevelen naar nieuwe reserves 'voorziening onderhoud'. Deze reserve is gevormd om het incidentele budget voor extra onderhoud in de Parken Randenbroek en Elisabeth Groen, geluidsarm asfalt Kersenbaan en bomencompensatie Kersenbaan beschikbaar te houden.

Uitvoering Bodembescherming en sv

Doel van deze reserve is het gereserveerd houden van de middelen die wij de komende jaren ontvangen voor de uitvoering van de Wet Bodembescherming en voor stedelijke vernieuwing.

Welke voorzieningen hebben we?

Tabel: PV.03 Staat van voorzieningen

Omschrijving	Saldo begin 2025	Storting 2025	Onttrekking 2025	Saldo begin 2026	Saldo begin 2027	Saldo begin 2028	Saldo begin 2029
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn							
<u>A. Onderhoudsegalisatie</u>							
Integraal beheerplan OR 2019-2028	7.930	4.682	-6.301	6.311	8.112	11.146	14.181
Voorz. onderh. riolering art.44 lid 1c	9.708	0	-5.269	4.439	1.868	1.347	1.347
<u>B. Middelen derden</u>							
Afkoopsommen onderhoud graven	3.293	300	-300	3.293	3.293	3.293	3.293
Voorziening middelen derden riolering art.44 lid 2	10.137	0	-557	9.580	8.980	8.383	7.788
<u>D. Voorziening voor bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven</u>							
Voorz. toekom. vvi riol. art 44 lid 1d	7.992	6.440	-4.405	10.027	9.902	9.602	9.301
Totaal 3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	39.061	11.422	-16.833	33.651	32.155	33.772	35.911
TOTAAL	39.061	11.422	-16.833	33.651	32.155	33.772	35.911

Toelichting

A. Onderhoudsegalisatie

Integraal beheerplan OR 2019-2028

Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig over de jaren verdelen van de kosten van groot onderhoud van voorzieningen in de openbare ruimte.

Voorz. onderh. riolering art.44 lid 1c

Deze zal worden ingezet voor projecten uit het Gemeentelijk Riool Plan (GRP) die hun oorsprong nog vinden in het GRP 2012-2021. Hiertoe wordt een bedrag uit de bestaande voorziening middelen derden naar deze voorziening overgeheveld.

B. Middelen derden

Afkoopsommen onderhoud graven

Het gelijkmatig over de jaren verdelen van de kosten van onderhoud aan graven door CBA.

Voorziening middelen derden riolering art.44 lid 2

Het doel van deze voorziening is het egaliseren van de kosten voor riolering. Tevens wordt deze voorziening gebruikt ter dekking van de kapitaalslasten van de rioolinvesteringen uit de jaren 2018-2020.

Het onderdeel riolering is opgenomen bij de categorie voorzieningen middelen derden, om daarmee de opbrengsten rioolheffing beschikbaar te houden voor het gemeentelijke rioleringsplan.

D. Voorziening voor bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven

Voorz. toekom. vvi riol. art 44 lid 1d

Het doel van deze voorziening is om fluctuaties in de lasten door rioolinvesteringen op te vangen en stijging van kapitaallasten te vermijden.

Welke investeringen doen wij?

Hieronder presenteren we een overzicht van de voorgenomen investeringen voor de komende jaren.

Tabel: PI.3.1 Geplande investeringen

INVESTERING	JAAR	INVESTERING (BRUTO)*	Bijdragen van derden	KAPITAALLASTEN			
				2025	2026	2027	2028
3.1 Economie							
Geen investeringen							
Totaal 3.1 Economie		0		0	0	0	0
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen							
Geen investeringen							
Totaal 3.2 Kunst, Cultuur en evenementen		0		0	0	0	0
3.3 Handhaving							
Geen investeringen							
Totaal 3.3 Handhaving		0		0	0	0	0
3.4 Sociale en fysieke veiligheid							
Geen investeringen							
Totaal 3.4 Sociale en fysieke veiligheid		0		0	0	0	0
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn							
<u>A. Gepland (oorspronkelijk)</u>							
<u>Investerings met een maatschappelijk nut</u>							
Verharding valleipoort	2025	225	0	0	7	7	7
Vervangingsinvesteringen or 2025	2025	11.520	0	0	387	385	383
Vervangingsinvestering or 2026	2026	10.868	0	0	0	365	363
Vervangingsinvestering or 2027	2027	12.420	0	0	0	0	417
<u>Investerings met een economisch nut</u>							
Investering riolering 2025	2025	7.312	0	0	0	0	0
Investering riolering 2026	2026	6.825	0	0	0	0	0
Investering riolering 2027	2027	6.500	0	0	0	0	0
<u>B. Gepland (aangepast planning)</u>							
<u>Investerings met een maatschappelijk nut</u>							
Bruggen stadskern	2025	1.066	0	0	27	27	26
Vervangingsinvesteringen or 2024	2025	11.692	0	0	393	391	389
Vervanging masten 2020	2025	229	0	0	6	6	6
Vervanging armaturen 2019	2025	676	0	0	32	31	31
Besch zielhorst en randenbroek 2019	2027	632	0	0	0	0	19
Verharding schothorst zuid en noord 2020	2027	2.873	0	0	0	0	86
Besch zielhorst en randenbroek 2020	2028	642	0	0	0	0	0
Verharding schothorst zuid en noord 2019	2028	787	0	0	0	0	0
<u>Investerings met een economisch nut</u>							

Investering riolering 2024	2025	6.687	0	0	0	0	0
<u>C. Nieuw</u>							
<u>Investeringen met een maatschappelijk nut</u>							
Vervangingsinvestering OR 2028	2028	10.000	0	0	0	0	0
<u>Investeringen met een economisch nut</u>							
CBA Renovatie Rijksmonument	2025	6.609	0	0	0	0	0
Investering riolering 2028	2028	6.500	0	0	0	0	0
Totaal 3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn		104.062	0	0	850	1.211	1.728
Totaal Investeringen 3. Programma Bedrijvigheid		104.062	0	0	850	1.211	1.728

* De bruto Investering betreft het vastgestelde kredietbedrag conform het Raadsbesluit.

4. Programma Bestuur

Inleiding

Amersfoort staat voor een open, transparant en toegankelijk bestuur dat de stem van inwoners waardeert en hen actief betreft bij de uitdagingen van de stad. De stad staat voor grote opgaven en transities. We werken nauw samen met bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties, om duurzame en gezonde oplossingen te vinden voor de toekomst van Amersfoort, terwijl we ook de directe zorgen van onze inwoners serieus nemen.

We begrijpen dat grote veranderingen weerstand kunnen oproepen. Daarom blijven wij in gesprek om een leefbaar Amersfoort te waarborgen, ook voor de komende generaties. We streven naar een gebiedsgerichte aanpak om de betrokkenheid van onze inwoners te vergroten, samen te werken aan opgaven die elkaar raken en gebiedsgericht maatwerk (ruimtelijk en sociaal) te leveren. We bieden verschillende mogelijkheden voor participatie, waaronder stadsgesprekken en online platforms. We gaan aan de slag met nieuwe vormen van democratie zoals een gelote burgerberaad.

Technologische vooruitgang en datagebruik bieden kansen om vraagstukken slimmer aan te pakken, maar we zullen ook de privacy beschermen en inspelen op de digitale vaardigheden van inwoners. We zoeken kortom naar een evenwichtige en toepassing van technologie. Samenwerking is daarnaast steeds belangrijker geworden op het grotere schaalniveau van de regio, de provincie en het rijk. Informatie van de gemeente is op één plek openbaar beschikbaar. We delen informatie proactief en op verzoek met iedereen die daar om vraagt. We gebruiken in onze communicatie heldere en begrijpelijke taal, inclusief op B1-niveau, om toegankelijkheid te waarborgen.

We versterken onze relaties met andere overheden en werken samen onder de noemer Metropool Regio Utrecht (MRU) om onze positie te versterken en de belangen van onze inwoners te dienen. Amersfoort heeft een rol in substantiële woningbouwontwikkeling en verstedelijkingsopgaven. Door regionale samenwerking kunnen wij hiervoor onze prioritaire status beter benutten. In deze begroting is hiervoor extra structureel geld opgenomen. De public affairs- en lobby-agenda wordt jaarlijks geactualiseerd om de belangen van Amersfoort beter te behartigen.

De gemeente wil een aantrekkelijke werkgever zijn met ontwikkelmogelijkheden en aandacht voor duurzame inzetbaarheid van medewerkers. We zetten in op een duurzame bedrijfsvoering en digitalisering om de opgaven in de stad te ondersteunen.

Lokale overheden spelen een cruciale rol voor inwoners, maar we begrijpen dat vertrouwen in de overheid soms onder druk staat. Contact met de gemeente moet laagdrempelig en eenvoudig zijn. We willen mensen zo veel mogelijk in één keer goed helpen, met aandacht voor de menselijke maat. We werken digitaal waar dat kan en persoonlijk waar dat nodig is. Samen bouwen we aan een beter Amersfoort, waarin iedereen een stem heeft en gehoord wordt.

Wat willen wij hoe bereiken?

Programma Bestuur

Wat willen we bereiken?

We zijn een dienstverlenende overheid.

Toelichting:

We zetten de inwoner centraal waarbij naast de regels en standaardprocessen ook kundig maatwerk mag worden verwacht. Dat vraagt om een open en flexibele manier van werken met oog voor de menselijke maat, gebaseerd op wederzijds vertrouwen. In onze dienstverlening zijn we betrouwbaar: inwoners en bedrijven weten wat ze aan ons hebben. We doen continu aan onderzoek en leren van klantreizen. Zowel positieve als negatieve feedback helpt ons om de dienstverlening verder te verbeteren.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We zijn bereikbaar: contact met ons is laagdrempelig en eenvoudig.
2. We helpen mensen zoveel mogelijk in één keer goed.
3. We doen dat met oog voor de menselijke maat: in gelijke situaties geven we gelijke antwoorden of diensten, in ongelijke situaties maken we het verschil.
4. We werken digitaal waar het kan en persoonlijk waar dat moet.
5. We gaan zorgvuldig en mensgericht om met klachten en bezwaren van inwoners en bedrijven.

Hoe kunnen we dit doel meten?

% telefonische bereikbaarheid 14033 Klant Contact Centrum (KCC)

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
78	80	66	82	85	85	85

Bron: KCC/KCS

Toelichting: In 2022 was het KCC door verschillende omstandigheden tijdelijk minder bereikbaar dan eerdere jaren. In 2023 is het bereikbaarheidscijfer weer terug op het niveau van voor 2022.

Wat willen we bereiken?

We zijn een transparante overheid

Toelichting:

Als gemeente zijn we transparant en open voor iedereen. Dat betekent in de eerste plaats dat we helder zijn over wat we doen en waarom. Daarover communiceren we in heldere en begrijpelijke taal. We communiceren inclusief en zoveel mogelijk op B1 taalniveau.

We zijn aanspreekbaar op ons gedrag, de keuzes die we maken en de beslissingen die we nemen.

Als transparante overheid werken we ook aan het beter opslaan en openbaar maken van overheidsinformatie. Voor nu en in de toekomst. Dit is belangrijk voor een gezonde democratie. Onze gemeente functioneert zo beter en burgers, journalisten en volksvertegenwoordigers kunnen onze gemeente op deze manier goed controleren. Wij maken daarom zoveel mogelijk informatie openbaar: op eigen initiatief en op verzoek.

Tegelijkertijd gaat de wens en ambitie om transparant te zijn niet altijd goed samen met toegankelijkheid en heel specifiek de toegankelijkheidseisen voor overheidswebsites. Vanuit transparantie willen we de informatie die we hebben beschikbaar maken, vanuit toegankelijkheidswetgeving kan en mag dat niet in de vorm van documenten op onze website. Dat komt omdat zowel het moeten openen als de vaak beperkte voorleesbaarheid van documenten maken dat niet iedereen informatie in deze vorm tot zich kan nemen. Dit maakt dat we ons bijvoorbeeld beperken tot een uitgeschreven samenvatting in plaats van een document te delen.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Wij houden onze kennis actueel
2. Wij delen actief informatie
3. Wij delen informatie op verzoek
4. Wij zorgen ervoor dat de burger openbaar gemaakte informatie op één plek kan vinden
5. Wij zorgen voor open, eerlijke, duidelijke en inclusieve communicatie

Hoe kunnen we dit doel meten?

Het proces afhandeling Woo verzoeken is via een lean traject digitaal geoptimaliseerd. Daarnaast is in 2024 een dashboard ontwikkeld waardoor meer inzicht wordt gecreëerd in de aantallen binnengekomen en afgehandelde Woo verzoeken. De doorontwikkeling van dit dashboard staat voor 2025 op de planning na de ingebruikname van het nieuwe zaakssysteem, omdat het huidige systeem daar geen mogelijkheden toe biedt. Daarna kan hopelijk gemonitord worden welke Woo verzoeken binnen de wettelijke afhandeltermijn zijn afgehandeld. We verwachten vanaf 2025 een indicator op te kunnen nemen.

Wat willen we bereiken?

We zijn een verbindende overheid

Toelichting:

Als gemeente werken we actief samen met de stad om Amersfoort een prettige stad voor iedereen te laten zijn. We zijn zowel bestuurlijk als ambtelijk structureel in gesprek met en zichtbaar aanwezig in de wijken. De wijkwethouder en de burgemeester spelen hierin een centrale rol. Daarnaast hebben we in elk gebied netwerken met bewoners, ondernemers en samenwerkingspartners, zoals de kernteams en de gelote burgerraad. Via die netwerken halen we proactief signalen en behoeften op. We nodigen uit tot initiatieven en denken graag mee over de mogelijkheden om deze te realiseren.

Bij het maken van plannen en voorbereiden van besluiten vragen we inbreng van omwonenden en andere belanghebbenden. Dit doen we om betere plannen te maken en zorgvuldige besluiten te kunnen nemen, waarin belangen kunnen worden afgewogen. Per project of vraagstuk kan de mate van invloed van belanghebbenden anders zijn. We zijn bij de start en uitnodiging helder over wat we van mensen vragen en wat zij van ons kunnen verwachten.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Wij werken als gemeente gebiedsgericht aan een leefbare stad en sluiten aan bij de behoeften van onze inwoners en opgaven in de wijken. Signalen op het gebied van sociaal, fysiek en veilig pakken we vroegtijdig op. Voor buurten waar de leefbaarheid onder druk staat, investeren we waar nodig extra en werken we met een integrale aanpak op maat.
2. Wij bouwen aan de relatie en zijn in gesprek met inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties en werken met hen samen in de wijk. De jeugd heeft daarbij extra aandacht wat tot uiting komt in de samenwerking met de kindervijkraden, de kinderburgemeester en een jongerenraad.
3. We zijn helder over de rol van de bewoner, ondernemer of organisatie wanneer we die we vragen om inbreng bij het maken van plannen en de voorbereiding van besluiten.
4. Voor vergunningverlening en toezicht op de fysieke leefomgeving leggen we de plannen vast in een jaarlijks uitvoeringsprogramma en we voeren deze uit.
5. Wij ondersteunen bewoners in het zelf vormgeven van initiatieven voor een prettige leefomgeving, bijvoorbeeld met een buurtbudget. Het buurtbudget blijft ongewijzigd bestaan.

Hoe kunnen we dit doel meten?

% Amersfoorters dat vindt dat de gemeente weinig aandacht heeft voor problemen in de eigen buurt

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	26		26		22	

Bron:

Toelichting: Percentage Amersfoorters dat aangeeft dat de gemeente Amersfoort weinig aandacht heeft voor problemen in de eigen buurt. Het doel is om dit percentage te laten dalen. Dit cijfer komt uit de tweejaarlijkse [Monitor Leefbaarheid en Veiligheid](#). Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef.

Wat willen we bereiken?

We zijn een samenwerkende overheid

Toelichting:

De komende jaren bouwen wij de goede relaties met omliggende gemeenten (de regio Amersfoort), de stad en provincie Utrecht, het rijk en de Metropool regio Utrecht (MRU) verder uit. We delen tenslotte dezelfde opgaven, zijn sterk met elkaar verbonden en hebben elkaar nodig om investeringen aan te trekken. Dat kan betekenen dat we op verschillende vraagstukken in diverse verbanden samenwerken: naast de al genoemde samenwerkingsverbanden als de Metropool Regio Utrecht (MRU) ook de VNG en de G40. Naast het feit dat samenwerking met anderen noodzakelijk is vanuit een inhoudelijk oogpunt is het punt van schaalgrootte in de samenwerking met het rijk steeds belangrijker; om de opgaven in de stad te realiseren is (inter)regionale samenwerking en financiering van buiten onmisbaar geworden.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We zijn bestuurlijk en ambtelijk actief in samenwerkingsverbanden zoals VNG, G40, Regio Amersfoort, U-net, Metropoolregio Utrecht, Platform_31;
2. We participeren selectief in Europese projecten, waar die Amersfoortse doelen dienen;
3. We actualiseren jaarlijks onze public affairs- en lobby-agenda.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Voor dit doel is er geen indicator.

Wat willen we bereiken?

We zijn een effectieve overheid

Toelichting:

Onze bedrijfsvoering is erop gericht om de opgaven in de stad optimaal te ondersteunen. Het uitgangspunt is een duurzame bedrijfsvoering met aandacht voor een goede inzet van mensen en (digitale) middelen en de klimaatimpact van onze organisatie. We zorgen er daarom voor dat wij een aantrekkelijk werkgever zijn voor alle medewerkers met ruime ontwikkelmogelijkheden, effectieve vormen van samenwerking, aandacht voor duurzame inzetbaarheid, en een goede werkplek. We zetten digitalisering in om bij te dragen aan de uitvoering van opgaven in de stad.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Wij zorgen voor aantrekkelijk werkgeverschap
2. Wij zorgen voor een toekomstbestendig en duurzaam huis voor de stad
3. Wij zorgen voor een bewuste, verantwoorde en transparante inzet van digitalisering

Hoe kunnen we dit doel meten?

Voor dit doel is er geen indicator.

Wat mag het kosten?

Tabel: PF.4.1 Financieel overzicht

PROGRAMMA	REKENING 2023	BEGROTING 2024	BEGROTING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
LASTEN EXCLUSIEF STORTINGEN IN RESERVES						
4.1 Dienstverlening	-16.615	-15.664	-17.483	-17.238	-15.427	-15.451
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	-9.574	-10.204	-10.591	-10.333	-9.253	-9.253
4.3 Bedrijfsvoering	-68.636	-76.837	-78.429	-80.745	-77.169	-76.288
TOTAAL LASTEN	-94.825	-102.706	-106.503	-108.315	-101.849	-100.992
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES						
4.1 Dienstverlening	7.787	9.202	9.391	9.284	9.486	9.504
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	1.054	482	946	944	945	945
4.3 Bedrijfsvoering	18.074	17.651	18.332	17.980	17.979	17.980
TOTAAL BATEN	26.914	27.335	28.668	28.208	28.410	28.429
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
4.1 Dienstverlening	-8.828	-6.462	-8.092	-7.954	-5.941	-5.947
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	-8.520	-9.723	-9.646	-9.389	-8.308	-8.308
4.3 Bedrijfsvoering	-50.563	-59.187	-60.098	-62.764	-59.190	-58.308
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-67.911	-75.371	-77.835	-80.107	-73.439	-72.563
MUTATIES RESERVES						
4.3 Bedrijfsvoering						
Storting in reserve	-4.127	-3.035	-3.338	-254	-254	-254
Onttrekking aan reserve	2.054	1.941	3.448	4.602	1.560	560
Saldo mutatie reserves 4.3 Bedrijfsvoering	-2.073	-1.094	109	4.348	1.306	306
SALDO MUTATIES RESERVES	-2.073	-1.094	109	4.348	1.306	306
TOTAAL RESULTAAT PROGRAMMA						
4.1 Dienstverlening	-8.828	-6.462	-8.092	-7.954	-5.941	-5.947
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	-8.520	-9.723	-9.646	-9.389	-8.308	-8.308
4.3 Bedrijfsvoering	-52.636	-60.281	-59.988	-58.417	-57.884	-58.003
RESULTAAT PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-69.984	-76.465	-77.726	-75.760	-72.134	-72.257

Toelichting op afwijkingen

Tabel: PF.1.2. Afwijkingen tussen begroting 2024 en begroting 2025

PROGRAMMA	LASTEN	BATEN
4.1 Dienstverlening	-1.819	188
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	-387	464
4.3 Bedrijfsvoering	-1.592	681
TOTAAL	-3.797	1.333

Een 'min' betekent een financieel nadeel voor de gemeente en een 'plus' een financieel voordeel. Een 'I' staat voor Incidenteel (eenmalig) en de 'S' voor Structureel (doorlopend). De financiële analyses zijn op hoofdlijnen en geven de belangrijkste financiële afwijkingen aan. Dat betekent dat de financiële verklaring niet in alle gevallen uitputtend zal zijn. Bedragen onder de € 0,3 miljoen laten wij doorgaans buiten beschouwing in de financiële analyses en de begrotingsrechtmatigheid.

Tabel: PA.4.1 Toelichting op de belangrijkste begrotingsmutaties

TOELICHTING OP DE BELANGRIJKSTE MUTATIES VAN BEGROTING 2025 T.O.V. BEGROTING 2024	LASTEN	BATEN	I/S
4.1 Dienstverlening			
<u>Kadernota 2025-2028: Omgevingsprogramma Liendert</u>			
In de Kadernota 2025-2028 is voor de jaren 2025 en 2026 € 1.500.000 per jaar opgenomen om alle ambities uit het omgevingsprogramma Liendert waar te kunnen maken.	-1.500		I
Bijlage: Kadernota 2025-2028			
4.2 Bestuur en regionale samenwerking			
<u>Robuust Rechtssysteem</u>			
Bij de Jaarrekening 2023 is er vanuit een resultaatbestemmingsvoorstel in 2024 incidenteel een aanvullend bedrag van € 293.000 beschikbaar gesteld voor het robuust rechtssysteem. In 2025 zijn deze extra middelen niet meer beschikbaar.	293		I
Bijlage:			
Jaarrekening 2023			

<u>Bureau Regio Amersfoort</u>			
Het belang van regionale samenwerking voor verschillende gebieden, zoals de energietransitie, woningbouw en mobiliteit, is toegenomen. Amersfoort heeft een prioritaire status gekregen voor grootschalige woningbouwontwikkeling en de verstedelijkingsopgave. Hiervoor werkt de regio Amersfoort samen met andere Utrechtse gemeenten onder de vlag van de Metropoolregio Amersfoort. Dit vraagt extra inzet van Bureau Regio Amersfoort. De bijdrage van de regio is daarom structureel verhoogd met een bedrag van € 465.895.	-466	466	S
<u>Indexering, kostenverdeling, formatie-aanpassingen</u>			
Dit betreft de indexering van (personele) lasten, formatie-aanpassingen en de doorbelasting van personele lasten naar de programma's.	-284		S

4.3 Bedrijfsvoering			
<u>Licentiekosten</u>			
<p>Bij de Kadernota 2025-2028 is budget aangevraagd voor de actualisatie van het licentiebudget met € 895.000.</p> <p>Tegelijkertijd is er als Ombuiging een besparing van € 600.000 aangenomen.</p> <p>Bij de Kadernota 2024-2027 is er incidenteel een budget van € 625.000 beschikbaar gesteld, omdat er in 2024 meerdere applicaties zijn waarvan de oude applicatie een jaar doorloopt naast de nieuwe applicatie. Deze drie besluiten geven samen een daling van daling van € 330.000 van het licentiebudget.</p> <p>Bijlage: Kadernota 2025-2028</p> <p>Kadernota 2024-2027</p>	330		S

<u>Kadernota 2025-2028: projectbudget ICT-projecten</u>			
In plaats van het zelf aanschaffen van applicaties, worden steeds gekozen voor een SAAS (Software as a Service) oplossing. Bij deze oplossing worden softwaretoepassingen via internet aangeleverd, dus als een service waarbij we zelf geen eigenaar van de applicatie worden. De implementatiekosten van deze applicaties mogen vanuit het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) niet worden afgeschreven/geactiveerd. Deze kosten moeten vanuit de exploitatie worden betaald. Bij de Kadernota 2025-2028 is een structureel projectbudget beschikbaar gesteld dat samen met de vrijval van de kapitaallasten (van de te vervangen applicaties) de dekking vormt voor de investerings-en implementatielasten. Voor 2025 en 2026 bedraagt dit budget € 600.000. Vanaf 2027 wordt dit structureel € 1.200.000.	-600		S
Bijlage: Kadernota 2025-2028			
<u>Jaarrekening 2023: Organisatie ontwikkeling</u>			
Bij de Jaarrekening 2023 is er vanuit een resultaatbestemmingsvoorstel incidenteel € 1.800.000 beschikbaar gesteld in 2024 voor organisatie ontwikkeling. In 2025 zijn deze middelen niet meer beschikbaar.	1.827		I
Bijlage: Jaarrekening 2023			
<u>Overhead</u>			
Dit betreft overhead van incidentele formatie die is toegekend voor onder andere de bestrijding van ondermijning, de uitbreiding van de formatie sport en de stadsecoloog.	-422		I
<u>Indexering, kostenverdeling, formatie-aanpassingen</u>			
Dit betreft de indexering van (personele) lasten, formatie-aanpassingen en de doorbelasting van personele lasten naar de programma's.	-1.898	681	S
<u>Kapitaallasten</u>			
De lagere kapitaallasten worden met name veroorzaakt door het vrijvallen van een aantal ICT-vervangingsinvesteringen in verband met de overgang naar SaaS-applicaties.	506		I

<u>Exploitatiebudget nieuwbouw stadhuis</u>			
Vanaf 2025 is een deel van het exploitatiebudget voor het nieuwe stadhuis beschikbaar. In verband met de vertraging van de aanvang van de bouw zullen deze middelen worden ingezet voor de extra kosten van programmamanagement en de langer doorlopende huur van vastgoed. Tevens zullen hier de voorbereidende kosten van ICT die nodig zijn voor de verhuizing uit betaald worden.	-1.703		I
<u>Reserve voorziening onderhoud Stadhuisplein</u>			
In 2024 is een bedrag van € 1.000.000 uit de reserve voorziening onderhoud Stadhuisplein onttrokken, de inschatting is dat voor 2025 een onttrekking van € 500.000 voldoende is.	500		I

9. Mutatie reserves			
<u>Reserve voorziening onderhoud Stadhuisplein</u>			
Met betrekking tot groot onderhoud vindt jaarlijks een storting in de Reserve voorziening onderhoud Stadhuisplein plaats.	-254		I
<u>Reserve voorziening onderhoud Stadhuisplein</u>			
De voor 2025 geraamde onderhoudslasten Stadhuiscomplex worden gedekt vanuit de Reserve Voorziening onderhoud Stadhuisplein		500	I
<u>Reserve vervangingsinvesteringen</u>			
Mutaties in de reserve vervangingsinvesteringen conform eerder vastgestelde begrotingen, jaarrekeningen en kadernota's.	-1.084	86	I
Onttrekking afschrijvingslasten diverse ICT-investeringen en een aantal overige investeringen aan de reserve vervangingsinvesteringen.		862	S
<u>Egalisatiereserve implementatie lasten SAAS</u>			
In de Kadernota 2025 - 2028 zijn extra middelen opgenomen om de lasten te dekken die de toenemende inzet van SaaS (Software as a Service) oplossingen met zich meebrengen. Doordat deze kosten niet meer kunnen worden geactiveerd/afgeschreven maar volledig en rechtstreeks in de exploitatie vallen fluctueren deze kosten nu meer dan voorheen. Om deze fluctuaties op te kunnen vangen is de Reserve "Egalisatiereserve implementatiekosten SaaS" gevormd. Deze reserve wordt bij oprichting gevuld met een bedrag van € 2.000.000 vanuit de Bedrijfsvoeringsreserve en wordt gemaximeerd tot een bedrag van € 4.000.000.	-2.000		I

<u>Bedrijfsvoeringsreserve</u>			
Betreft de storting in de Egalisatiereserve implementatielasten SaaS.		2.000	I

Welke beleidskaders zijn er?

BELEIDSKADER	DATUM
4.1 Dienstverlening	
RIB over visie op dienstverlening en actieplan	
RIB Resultaten aanpak leefbaarheid Amersfoort 2023	
Plannen van aanpak gebiedsgericht werken	
Participatiegids	
Participatiebeleid 2009	
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	
Regionale samenwerking	
Plan van aanpak "De banden aanhalen"	
Startdocument "De banden aanhalen"	
4.3 Bedrijfsvoering	
Organisatieagenda "Doorbouwen en Vernieuwen 2022-2026"	

Welke risico's lopen we?

Onderstaand de belangrijkste financiële risico's met een minimale benodigde weerstandscapaciteit van € 300.000,-.

Tabel: PRI.4.1 Financiële risico's programma Bestuur

Risico	Beheersmaatregel	Benodigde weerstandscapaciteit
4.1 Dienstverlening		
Inkomsten uit leges (omgevingsvergunning) blijven onzeker omdat zij mee-fluctueren met de economische ontwikkelingen. Ondanks nieuwe wetgeving (WKB/Omgevingswet) blijft bouwtoezicht nodig. Het risico bestaat dat de legesinkomsten de kosten niet voldoende dekken. Dit wordt aan de ene kant veroorzaakt door minder legesinkomsten (voor sommige categorieën vervalt de technische toets) en aan andere kant door meer handhaving.	Er is een Formatienormeringssysteem. We werken met een flexibele schil van 3 á FTE. Betaling van leges volgen we op de voet.	742

Voor meer informatie over de (financiële) risico's binnen de gemeente Amersfoort, verwijzen wij u naar de [paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing](#).

Welke grote projecten voeren we uit?

Onderstaand is de voortgang van de projecten opgenomen binnen dit programma. De informatie van deze projecten kent een peildatum per 1 mei 2024. De realisatie van de projecten is inclusief aangegane verplichtingen.

Eerst vindt u een legenda met diverse kleurcodes die worden gehanteerd bij het bepalen van het risico niveau.

Voor de voortgang maken wij gebruik van de volgende pictogrammen:

	Conform projectplan
	Geringe afwijking projectplan
	Afwijking projectplan

Ook voor de risico's maken wij gebruik van pictogrammen. Voor de risico's zijn dit de volgende pictogrammen:

	Beheersmaatregel opgenomen
	Laag risico
	Gemiddeld risico
	Hoog risico

Toekomst stadhuis nieuwbouw

Scope

Op 12 november 2019 besloot de Raad tot energie-neutrale nieuwbouw van het stadhuis op de Trapeziumlocatie. Het project wordt uitgevoerd binnen het Programma Toekomst Stadhuis (TSH). Oplevering nieuwbouw is gepland medio 2026. Deze rapportage beperkt zich tot de nieuwbouw en de grondverwerving, die inmiddels is afgerond.

Uitvoeringsprogramma

Projectsite

Langs Eem en Spoor

[Toekomst stadhuis Nieuwbouw](#)

Voortgang

Tijd	Geld	Kwaliteit	Scope	Organisatie	Projectfase
					5. Realisatie (uitvoeren)

Toelichting voortgang

Het project verloopt binnen de kaders. Als gevolg van schademeldingen bij de start van het heiproces heeft de aannemer voor een alternatief paalsysteem gekozen. De gevolgen voor planning en kosten van het alternatieve funderingssysteem zijn onderwerp van gesprek met de aannemer. In de volgende rapportages zal over de gevolgen gerapporteerd worden. We verwachten dat dit geen concessies aan de kwaliteit zal vragen.

Financiën

	Kosten project	Bijdrage derden en/of subsidie	Saldo
Totaal budget	118.353	0	118.353
Realisatie	99.914	0	99.914

Eventuele toelichting op subsidies

Risico's

Actueel risico	Beheersmaatregel	Risicocategorie	
		Vorige rapp.	Huidige rapp.
Hogere prijsstijgingen	Kans en impact gedaald: geldt alleen voor nog in te kopen onderdelen		
Hogere aanbesteding	Kans en impact gedaald: geldt alleen voor meerwerk en nog in te kopen onderdelen (meubilair, openbaar gebied)		
Vertraging door bijv. aanbesteding, onvoorziene omstandigheden, juridische procedures, e.d.	Kans en impact gedaald: geldt alleen nog tijdens de uitvoering		
Zwaardere/ veranderende wet-regelgeving bijv. ten aanzien van explosierisico's langs het spoor.	Deels vervallen met afgifte omgevingsvergunning, risico op extra investeringen door netcongestie toegenomen.		
Contract Stedin: teruglevering opbrengst zonnepanelen niet mogelijk of tegenvallende opbrengst van de zonnepanelen.	Risico's verder toegenomen.		

Toelichting en majeure ontwikkelingen na peildatum

nvt

Wie hebben wij nodig?

Om de doelen van de gemeente Amersfoort te bereiken, werken we samen met externe partners, zoals woningbouwcorporaties, marktpartijen, andere overheden, subsidiepartners, etc. We zoeken per doel en taak de meest passende samenwerking. Opgave gerichte samenwerking, daar waar die het meest doelmatig en effectief is. Dat kan betekenen dat we op verschillende vraagstukken in diverse verbanden samenwerken.

Naast het feit dat samenwerking met anderen noodzakelijk is vanuit een inhoudelijk oogpunt, is het punt van schaalgrootte in de samenwerking met het rijk steeds belangrijker. Om de opgaven in de stad te realiseren is financiële dekking van buiten erg belangrijk geworden.

Daarnaast heeft de gemeente in diverse verbonden partijen een bestuurlijk en financieel belang. Verbinding met deze partijen is een manier op een publieke taak uit te voeren.

Een overzicht van de verbonden partijen voor dit programma is hieronder opgenomen.

Overzicht verbonden partijen

In onderstaand overzicht zijn de Verbonden Partijen opgenomen, welke een bijdrage leveren aan dit programma.

Voor meer informatie over de Verbonden Partijen, verwijzen wij u naar de [Paragraaf Verbonden Partijen](#).

Verbonden Partijen

- Regionale uitvoeringsdienst Utrecht

Wie krijgen subsidies?

De gemeente Amersfoort verstrekt subsidies met als wettelijk kader de Algemene subsidieverordening Amersfoort 2019 (ASV) en de nadere subsidieregelingen. We verstrekken begrotingssubsidies, projectsubsidies en incidentele subsidies. De begrotingssubsidies zijn weergegeven in onderstaand overzicht.

Tabel: BS.01: Maximale begrotingssubsidie

NAAM INSTELLING	SOORT SUBSIDIE	ACTIVITEIT/DOEL	BEGROTING 2025
Programma 4.1 Dienstverlening			
Stichting Sinterklaas Hooglanderveen	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	0,8
Oranjevereniging Hooglanderveen	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	1,5
Stichting Sint Nicolaas in Vathorst	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	16,3
Sint Nicolaas comité Amersfoort	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	16,3
Comité 14 augustus 1945 Amersfoort	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	3,0
Comité 30 juni/ 1 juli Amersfoort	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	3,0
Kamp Amersfoort	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	5,0
Stichting Oranjecomité Hoogland	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	2,5
Stichting Sovjet Ereveld	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	1,5
Vrienden van Appelweg	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	0,5
Subtotaal Programma 4.1			50,4
TOTAAL			50,4

Aan bovenstaande cijfers kunnen door instellingen geen rechten worden ontleend.

Welke reserves hebben we?

Tabel: PRE.04 Staat van reserves

Omschrijving	Saldo begin 2025	Storting 2025	Onttrekking 2025	Saldo begin 2026	Saldo begin 2027	Saldo begin 2028	Saldo begin 2029
4.1 Dienstverlening							
<u>Bestemmingsreserves</u>							
Reserve Verkiezingen	26	0	0	26	26	26	26
Totaal 4.1 Dienstverlening	26	0	0	26	26	26	26
4.3 Bedrijfsvoering							
<u>Bestemmingsreserves</u>							
Bedrijfsvoeringsreserve	7.175	0	-2.000	5.175	5.175	5.175	5.175
Reserve dekking kapitaallasten Stadhuisplein	2.500	0	0	2.500	2.500	2.500	2.500
Reserve Onderhoud Stadhuis	9.255	254	-500	9.009	5.263	4.517	4.771
Reserve SaaS	0	2.000	0	2.000	2.000	2.000	2.000
Reserve Vervangingsinvesteringen	1.864	1.084	-948	2.000	1.399	839	280
Totaal 4.3 Bedrijfsvoering	20.793	3.338	-3.448	20.684	16.336	15.031	14.725
TOTAAL	20.819	3.338	-3.448	20.710	16.362	15.056	14.751

Toelichting

Bestemmingsreserves

Reserve Verkiezingen

Het doel van de reserve is het egaliseren van de gemeentelijke uitgaven voor verkiezingen.

Bedrijfsvoeringsreserve

Het doel van deze reserve is het opvangen van extra bedrijfsvoeringslasten van de gemeentelijke organisatie, zoals voor ziektevervanging, eigen risicodragerschap werkloosheid en ziekte, tijdelijke vacaturevervulling, opvang van piekbelastingen etc.

Egalisatiereserve impl.lasten SaaS

De gemeente maakt steeds vaker gebruik van SaaS-oplossingen (Software as a Service). Volgens de notitie materiële vaste activa van de Commissie BBV mogen de implementatiekosten hiervan niet worden geactiveerd of afgeschreven, maar moeten ze direct en volledig ten laste van de exploitatie worden gebracht. Dit betekent dat, naarmate er vaker voor SaaS-oplossingen wordt gekozen, de implementatiekosten jaarlijks meer zullen fluctueren dan in het verleden, toen softwareapplicaties eigendom van de gemeente waren en deze kosten wel geactiveerd mochten worden. Deze reserve is gevormd om grote tekorten of overschotten in de exploitatie te voorkomen.

Reserve dekking kapitaallasten Stadhuisplein

Zorgen voor dekking van een deel van de kapitaallasten voor de Inrichting van het stadhuis.

Reserve Vervangingsinvesteringen

Het doel van deze reserve is het creëren van een gesloten systeem van kapitaallasten voor een aantal specifiek aangewezen vervangingsinvesteringen.

Reserve Onderhoud Stadhuis

Deze reserve is gevormd aangezien een aantal onderhoudsvoorzieningen op grond van uitspraken van de commissie BBV niet meer mogelijk zijn. Het is daarvoor wel toegestaan om de bedragen uit die voorzieningen over te hevelen naar nieuwe reserves 'voorziening onderhoud'.

Welke voorzieningen hebben we?

Tabel: PV.04 Staat van voorzieningen

Omschrijving	Saldo begin 2025	Storting 2025	Onttrekking 2025	Saldo begin 2026	Saldo begin 2027	Saldo begin 2028	Saldo begin 2029
4.2 Bestuur en regionale samenwerking							
<u>C. Verplichtingen, verliezen en risico's</u>							
Pensioenen wethouders	7.958	100	0	8.058	8.158	8.258	8.358
Voorziening verlofsparen	565	0	0	565	565	565	565
Wachtgelden wethouders	606	0	-16	590	574	558	542
Totaal 4.2 Bestuur en regionale samenwerking	9.128	100	-16	9.212	9.296	9.380	9.464
TOTAAL	9.128	100	-16	9.212	9.296	9.380	9.464

Toelichting

C. Verplichtingen, verliezen en risico's

Pensioenen wethouders

Dit betreft een voorziening voor pensioenverplichtingen voor wethouders.

Voorziening verlofsparen

Conform BBV moeten gemeenten een voorziening vormen voor dit verlofsparen.

Wachtgelden wethouders

Betreft een voorziening voor wachtgeldverplichtingen.

Welke investeringen doen wij?

Hieronder presenteren we een overzicht van de voorgenomen investeringen voor de komende jaren.

Tabel: PI.4.1 Geplande investeringen

INVESTERING	JAAR	INVESTERING (BRUTO)*	Bijdragen van derden	KAPITAALLASTEN			
				2025	2026	2027	2028
4.1 Dienstverlening							
Geen investeringen							
Totaal 4.1 Dienstverlening		0		0	0	0	0
4.2 Bestuur en regionale samenwerking							
Geen investeringen							
Totaal 4.2 Bestuur en regionale samenwerking		0		0	0	0	0
4.3 Bedrijfsvoering							
<u>A. Gepland (oorspronkelijk)</u>							
<u>Investeringen met een economisch nut</u>							
Stadhuis nieuwbouw gebouw ***	2022-2025	98.665	0	213	493	2.467	2.457
Stadhuis nieuwbouw inventaris ***	2024-2025	7.888	0	10	39	818	814
inventaris algemene ruimten 2025	2025	178	0	0	1	19	19
Investeringen ICT - Infrastructuur	2025	2.059	0	0	10	457	455
Investeringen ICT - Werkplekken	2025	629	0	0	3	160	159
Investeringen ICT - Werkplekken	2026	2.155	0	0	0	341	505
Investeringen ICT - Infrastructuur	2027	122	0	0	0	0	31
<u>C. Nieuw</u>							
<u>Investeringen met een economisch nut</u>							
Investeringen ICT - Werkplekken	2028	629	0	0	0	0	0
Totaal 4.3 Bedrijfsvoering		112.325	0	223	547	4.261	4.440
Totaal Investeringen 4. Programma Bestuur		112.325	0	223	547	4.261	4.440

* De bruto Investering betreft het vastgestelde kredietbedrag conform het Raadsbesluit.

*** Enkele investeringen kennen een looptijd van meerdere jaren, dit vertaalt zich in oplopende kapitaallasten.

5. Programma Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

We staan voor een gezonde financiële positie van Amersfoort voor nu en in de toekomst. Daartoe voeren we een solide financieel beleid dat zich kenmerkt door een begroting die in evenwicht is, met een buffer voor onvoorziene situaties. In het programma algemene dekkingsmiddelen staan de belangrijkste vrij te besteden inkomsten van de gemeente Amersfoort opgenomen. Deze zijn grofweg in te delen in: de algemene uitkering uit het gemeentefonds; belastingopbrengsten; rente- en dividendinkomsten en overige inkomsten.

Wat willen wij hoe bereiken?

Programma Algemene dekkingsmiddelen

Wat willen we bereiken?

We voeren een solide financieel beleid waarbij de meerjarenbegroting reëel, materieel en structureel in evenwicht is.

Toelichting:

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We zorgen ervoor dat jaarlijks de (structurele) lasten niet hoger zijn dan de (structurele) baten waarbij het structurele overschot tussen de 0,5 en 1% van het begrotingstotaal ligt;
2. Onze financiële risico's dekken we minimaal af met het weerstandsvermogen. De hierbij behorende weerstandsratio bevindt zich tussen 1,2 en 1,5;
3. Tegenvallers in de exploitatie vangen we op aan de lastenkant van het programma waar de tegenvallers ontstaan.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Voor dit doel is er geen indicator.

Wat willen we bereiken?

We streven naar een lastenniveau wat aansluit bij de (benodigde) voorzieningen in de stad.

Toelichting:

Wat gaan we daarvoor doen?

1. De belastingen worden jaarlijks in principe niet meer dan trendmatig verhoogd;
2. We streven naar 100% kostendekkendheid ten aanzien van onze tarieven en leges.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Voor dit doel is er geen indicator.

Wat mag het kosten?

Tabel: PF.5.1 Financieel overzicht

PROGRAMMA	REKENING 2023	BEGROTING 2024	BEGROTING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
LASTEN EXCLUSIEF STORTINGEN IN RESERVES						
5.1 Financiën en belastingen	-9.730	-6.286	-8.778	-5.877	-10.446	-12.046
TOTAAL LASTEN	-9.730	-6.286	-8.778	-5.877	-10.446	-12.046
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES						
5.1 Financiën en belastingen	435.373	466.710	483.584	456.496	453.318	456.936
TOTAAL BATEN	435.373	466.710	483.584	456.496	453.318	456.936
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
5.1 Financiën en belastingen	425.642	460.424	474.806	450.619	442.872	444.890
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	425.642	460.424	474.806	450.619	442.872	444.890
MUTATIES RESERVES						
5.1 Financiën en belastingen						
Stortingen in reserve	1.731	971	-8.861	-500	0	0
Onttrekking aan reserve	26.221	22.873	27.558	12.457	14.757	18.425
Saldo mutatie reserves 5.1 Financiën en belastingen	27.952	23.844	18.696	11.957	14.757	18.425
SALDO MUTATIES RESERVES	27.952	23.844	18.696	11.957	14.757	18.425
TOTAAL RESULTAAT PROGRAMMA						
5.1 Financiën en belastingen	453.594	484.267	493.502	462.576	457.629	463.314
RESULTAAT PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	453.594	484.267	493.502	462.576	457.629	463.314

Toelichting op afwijkingen

Tabel: PF.1.2. Afwijkingen tussen begroting 2024 en begroting 2025

PROGRAMMA	LASTEN	BATEN
5.1 Financiën en belastingen	-2.492	16.875
TOTAAL	-2.492	16.875

Een 'min' betekent een financieel nadeel voor de gemeente en een 'plus' een financieel voordeel. Een 'I' staat voor Incidenteel (eenmalig) en de 'S' voor Structureel (doorlopend). De financiële analyses zijn op hoofdlijnen en geven de belangrijkste financiële afwijkingen aan. Dat betekent dat de financiële verklaring niet in alle gevallen uitputtend zal zijn. Bedragen onder de € 0,3 miljoen laten wij doorgaans buiten beschouwing in de financiële analyses en de begrotingsrechtmatigheid.

Tabel: PA.5.1 Toelichting op de belangrijkste begrotingsmutaties

TOELICHTING OP DE BELANGRIJKSTE MUTATIES VAN BEGROTING 2025 T.O.V. BEGROTING 2024		LASTEN	BATEN	I/S
5.1 Financiën en belastingen				
<u>Ontwikkeling Algemene Uitkering</u>				
<i>Accresontwikkeling Septembercirculaire 2023</i>				
Voorjaar 2022 heeft het Kabinet besloten om de accessen te bevriezen tot en met 2025. Wel is er nog een beperkte groei aan de hand van bijgestelde loonen en prijsverwachtingen. Dit leidt tot een positief financieel effect van € 2.900.000.			2.861	S
Raadsvoorstel septembercirculaire 2023				
<i>Accresontwikkeling Meicirculaire 2024</i>				
In de Voorjaarsnota van het Rijk van 2024 heeft het Rijk laten weten de opschalingskorting te schrappen. Dit is ook meegenomen en verwerkt in de Meicirculaire 2024. Dit zorgt voor een structurele meevaller van € 5.600.000 in de jaren 2026 en verder. Hiertegenover staat dat het Rijk, in 2025, een eenmalige uitname uit het gemeentefonds doet voor hetzelfde bedrag.			9.328	S
Daarnaast heeft het Rijk de koppeling van het Gemeentefonds aan de groei van het BBP vervroegd van 2027 naar 2024. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen een prijs-deel en een volume-deel. Voor 2025 heeft dit een financieel effect van - € 10.300.000 voor de prijsontwikkeling, en € 2.500.000 positief voor de volume-ontwikkeling.				
Onze provinciale toezichthouder heeft aangegeven dat we onze ruimte onder het plafond van het BTW-Compensatiefonds (BCF) weer structureel mogen ramen. Conform de meicirculaire 2024 gaat het om een bedrag van € 5.100.000.				
Ten slotte zit in de Meerjarenbegroting 2025-2028 de jaarlijkse correctie opgenomen, om het gemeentefonds terug te rekenen naar prijspeil 2025. Voor 2025 gaat dit om een bedrag van € 12.000.000.				
Meer informatie is terug te vinden in het raadsvoorstel van de Meicirculaire 2024:				
Raadsvoorstel meicirculaire 2024				

<i>Landelijke Ontwikkelingen</i>			
In de meicirculaire 2024 zijn een aantal maatstaven landelijk bijgesteld; onder andere de ontwikkeling van de WOZ-waarden is hier een voorbeeld van. Voor 2025 gaat het om een positieve bijstelling van € 1.300.000. Raadsvoorstel septembercirculaire 2023 Raadsvoorstel meicirculaire 2024		1.297	S
<i>Amersfoortse Groei</i>			
Op basis van de ontwikkeling van onze eigen aantallen, zien we in 2025 dat dit leidt tot een nadeel in de uitkering vanuit het Gemeentefonds. Dit wordt met name veroorzaakt door de wijziging in de aantallen van de maatstaf 'huishoudens met een laag inkomen (drempel)'. Aangezien het hier gaat om een relatief nieuwe verdeelmaatstaf, passen we in Amersfoort daar een ingroeimodel voor toe.		-7.486	S
<i>Taakmutaties</i>			
Deze begroting 2025 vergelijken we met de laatst gewijzigde begroting 2024. Het Rijk heeft de afgelopen jaren meerdere circulaire uitgebracht, waarbij extra gelden beschikbaar werden gesteld aan de gemeente voor verscheidene taakmutaties. Deze zijn terug te vinden in de betreffende programma's, en betreffen per saldo een bedrag van € 5.600.000.		5.604	S
<u>Rente vaste geldleningen portefeuille</u>			
Lagere rentelasten (voordeel) op de vaste geldleningen portefeuille o.a. door aflossingen van bestaande leningen (jaarlijks circa € 24.000.000).	1.294		S
<u>Hogere rentebaten</u>			
De gemeente is verplicht om overtollige geldmiddelen uit te zetten bij 's Rijks schatkist (Schatkistbankieren). De overtollige geldmiddelen worden veroorzaakt door het aantrekken van een vaste geldlening van € 100.000.000 in 2022 (met name voor de bouw van het nieuwe stadhuis) alsmede vanwege vertragingen van investeringen. De Schatkist heeft een rentevergoeding op deze uitgezette geldmiddelen met als resultaat rentebaten.		1.537	I

<u>Omslagrente investeringen/Kapitaallasten</u>			
Hogere rentebaten op overtollige middelen in 's Rijk schatkist (Schatkistbankieren). Dit vanwege een lagere financieringsbehoefte veroorzaakt door de latere start van de bouw van het nieuw stadhuis en het doorschuiven van investeringen naar volgende begrotingsjaren. Dit leidt op taakveld Treasury tot een nadeel en in de programma's tot een voordeel voor een bedrag van € 4.553.000.	-4.553		S
<u>Rente Grondexploitatie</u>			
In december 2023 heeft de commissie BBV de Notitie Rente geactualiseerd. De belangrijkste wijziging betreft een aanpassing in de toerekening van de rentelasten aan de grondexploitaties. Met ingang van 2025 wordt voor grondexploitaties geen aparte rente calculatie meer opgesteld. Het BBV heeft de rentetoerekening opgenomen in de reguliere omslagrente.		-958	I
<u>Onroerende Zaakbelasting (OZB)</u>			
De extra baten uit de OZB bedragen voor het jaar 2025 € 3.400.000. Dit bedrag is opgebouwd uit de volgende componenten: De indexatie geeft een extra opbrengst van € 2.000.000. Door de realisatie van woningen en niet-woningen in 2025 wordt een hogere OZB-opbrengst verwacht van € 734.000. In de Kadernota 2025-2028 is besloten de OZB voor de eigenaren van woningen te verhogen als gevolg van de verlaging van de rioolheffing en afvalstoffenheffing. Dit gaat om een bedrag van € 303.000. In de Kadernota 2025-2028 is besloten de OZB voor de eigenaren en gebruikers van niet-woningen met 1% te verhogen. Dit gaat om een bedrag van € 268.000.		3.340	S
<u>Toeristenbelasting</u>			
De extra opbrengsten uit de toeristenbelasting voor het jaar 2025 bedragen € 522.000. Dit bedrag bestaat uit de volgende componenten: Op basis van de Kadernota 2025-2028 wordt het tarief geleidelijk verhoogd naar € 6,14 per nacht in 2027. Voor het jaar 2025 wordt het tarief per nacht € 4,60 en geeft dit een extra opbrengst van € 500.000. De indexatie voor 2025 geeft een extra opbrengst van € 22.000.		522	S

<u>Ombuigingen (ingroei vanaf) 2025</u>			
In 2025 zijn verdeeld over de verschillende begrotingsprogramma's ombuigingen opgenomen. Onderdeel van de ombuigingen was het besluit dat (per saldo) € 685.000 aan maatregelen verschuift van 2025 naar 2026. Dit is verwerkt financieel technisch verwerkt binnen dit programma.	-685		S
<u>Stelpost kapitaallasten</u>			
In 2024 was er sprake van een stelpost die is ontstaan door de vrijval en/of doorschuiven van investeringen. In 2025 is deze stelpost niet gevormd en zijn deze middelen (ter hoogte van € 1.600.000) ten gunste van het begrotingssaldo gekomen. Om die reden is in dit programma een voordeel ontstaan in 2025 van ruim € 1.200.000 t.o.v. 2024.	1.249		S
9. Mutatie reserves			
<u>Saldireserve - Eerdere Jaren</u>			
Mutaties in de saldireserve conform eerder vastgestelde begrotingen, jaarrekeningen en kadernota's.	-8.361	11.267	I
<u>Saldireserve - saldo reserve Binnenstedelijke ontwikkelingen</u>			
In 2025 onttrekken we € 40.000 t.b.v. het saldo van de reserve Binnenstedelijke Ontwikkelingen.		40	I
<u>Saldireserve - Amendement 098A - BOA -Capaciteit ophogen</u>			
In 2025 onttrekken we € 686.792 voor het uitbreiden van de BOA capaciteit en het continueren van het SUS-team.		687	I
<u>Saldireserve - Begrotingssaldo</u>			
Onttrekking begrotingssaldo 2025 aan de saldireserve.		15.527	I

Welke beleidskaders zijn er?

BELEIDSKADER	DATUM
5.1 Financiën en belastingen	
Verordening voor het financieel beleid en beheer 2023	

Welke risico's lopen we?

De geïnventariseerde risico's voor 5. Programma Algemene dekkingsmiddelen hebben een benodigde weerstandscapaciteit van minder dan € 300.000,- en worden derhalve niet weergegeven.

Voor meer informatie over de (financiële) risico's binnen de gemeente Amersfoort, verwijzen wij u naar de [paragraaf Weerstandvermogen en Risicobeheersing](#).

Welke grote projecten voeren we uit?

Onderstaand is de voortgang van de projecten opgenomen binnen dit programma. De informatie van deze projecten kent een peildatum per 1 mei 2024. De realisatie van de projecten is inclusief aangegane verplichtingen.

Eerst vindt u een legenda met diverse kleurcodes die worden gehanteerd bij het bepalen van het risico niveau.

Voor de voortgang maken wij gebruik van de volgende pictogrammen:

	Conform projectplan
	Geringe afwijking projectplan
	Afwijking projectplan

Ook voor de risico's maken wij gebruik van pictogrammen. Voor de risico's zijn dit de volgende pictogrammen:

	Beheersmaatregel opgenomen
	Laag risico
	Gemiddeld risico
	Hoog risico

Dit programma heeft geen grote projecten

Wie hebben wij nodig?

Om de doelen van de gemeente Amersfoort te bereiken, werken we samen met externe partners, zoals marktpartijen, andere overheden, subsidiepartners, woningbouwcorporaties, non-profit organisaties, netwerkorganisaties etc. We zoeken per doel en taak de meest passende samenwerking. Opgave gerichte samenwerking, daar waar die het meest doelmatig en effectief is. Dat kan betekenen dat we op verschillende vraagstukken in diverse verbanden samenwerken. Naast het feit dat samenwerking met anderen noodzakelijk is vanuit een inhoudelijk oogpunt, is het punt van schaalgrootte in de samenwerking met het rijk steeds belangrijker. Om de opgaven in de stad te realiseren is financiële dekking van buiten erg belangrijk geworden.

Daarnaast heeft de gemeente in diverse verbonden partijen een bestuurlijk en financieel belang. Verbinding met deze partijen is een manier op een publieke taak uit te voeren.

Een overzicht van de verbonden partijen voor dit programma is hieronder opgenomen.

Overzicht verbonden partijen

In onderstaand overzicht zijn de Verbonden Partijen opgenomen, welke een bijdrage leveren aan dit programma.

Voor meer informatie over de Verbonden Partijen, verwijzen wij u naar de [Paragraaf Verbonden Partijen](#).

Verbonden Partijen

- Vitens NV
- Alliander N.V.
- BNG Bank

Wie krijgen subsidies?

De gemeente Amersfoort verstrekt subsidies met als wettelijk kader de Algemene subsidieverordening Amersfoort 2019 (ASV) en de nadere subsidieregelingen. We verstrekken begrotingssubsidies, projectsubsidies en incidentele subsidies. De begrotingssubsidies zijn weergegeven in onderstaand overzicht.

Tabel: PS.05 Maximale begrotingssubsidie

NAAM INSTELLING	SOORT SUBSIDIE	ACTIVITEIT/DOEL	BEGROTING 2025
-----------------	----------------	-----------------	-------------------

Voor dit programma zijn geen subsidies begroot.

Aan bovenstaande cijfers kunnen door instellingen geen rechten worden ontleend.

Welke reserves hebben we?

Tabel: PRE.05 Staat van reserves

Omschrijving	Saldo begin 2025	Storting 2025	Onttrekking 2025	Saldo begin 2026	Saldo begin 2027	Saldo begin 2028	Saldo begin 2029
5.1 Financiën							
<u>Algemene Reserve</u>							
Saldireserve	94.941	8.361	-27.521	75.782	63.437	48.680	30.255
<u>Bestemmingsreserves</u>							
Reserve Corona	37	0	-37	0	0	0	0
Reserve Knooppunt Hoevelaken	9.169	500	0	9.669	10.169	10.169	10.169
<u>Gerealiseerd resultaat</u>							
Rekeningsaldo	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 5.1 Financiën	104.147	8.861	-27.558	85.451	73.606	58.849	40.424
TOTAAL	104.147	8.861	-27.558	85.451	73.606	58.849	40.424

Toelichting

Gerealiseerd resultaat

Rekeningsaldo

Op deze reserve wordt jaarlijks het rekeningresultaat geboekt. Na vaststelling van de bestemming van het rekeningresultaat door de Raad wordt dit saldo verdeeld conform raadsbesluit.

Bestemmingsreserves

Reserve Corona

Deze reserve is bedoeld om in te spelen op de gevolgen van corona op de onderstaande thema's. Het is bedoeld voor maatregelen die niet uit de reguliere programmamiddelen gedekt kunnen worden. Thema 1: leefbaarheid en levendigheid van de (binnen)stad, thema 2: sociale verbondenheid en veerkracht, thema 3: veerkrachtige arbeidsmarkt, thema 4: kwetsbare groepen en het voorkomen van tweedeling. De vorming van de reserve is onderdeel van het raadsvoorstel begroting 2022-2025.

Reserve Knooppunt Hoevelaken

De reserve is in het leven geroepen voor de dekking van de Amersfoortse wensen in de Planstudie Hoevelaken. Op 23 april 2013 heeft de raad de dekking van de Planstudie Hoevelaken (BOK2) voor een bedrag van € 10 miljoen vastgesteld.

Algemene Reserve

Saldireserve

Het doel is het fungeren als buffer voor mogelijke tekorten bij de begrotingsuitvoering en als overloop voor overschotten van de begroting en enig jaar om incidentele lasten in een ander jaar te kunnen dekken. Daarnaast wordt de saldireserve gebruikt als buffer voor de financiële risico's die we lopen.

Welke voorzieningen hebben we?

Binnen programma 5, Algemene dekkingsmiddelen, zijn geen voorzieningen aanwezig.

Welke investeringen doen wij?

Hieronder presenteren we een overzicht van de voorgenomen investeringen voor de komende jaren.

Tabel: PI.5.1 Geplande investeringen

	JAAR	INVESTERING (BRUTO)*	Bijdragen van derden	KAPITAALLASTEN			
				2025	2026	2027	2028
INVESTERING							
5.1 Financiën							
Geen investeringen							
Totaal 5.1 Financiën		0		0	0	0	0
Totaal Investerings 5, Programma Algemene dekkingsmiddelen		0		0	0	0	0

* De bruto Investering betreft het vastgestelde kredietbedrag conform het Raadsbesluit.

Paragrafen

Weerstandvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De gemeente wil inzicht hebben en houden in de risico's, waardoor we adequate maatregelen kunnen treffen. We streven ernaar dat het optreden van risico's zo weinig mogelijk effect heeft op de uitvoering van het bestaande beleid en de te bereiken doelen. Dit doet Amersfoort door maatregelen te treffen ter voorkoming of beperking van risico's, het bewustzijn van medewerkers en management te stimuleren dat risico's onderdeel zijn van het reguliere werk en risico's bewust onderdeel uit te laten maken van bestuurlijke besluitvorming.

Deze paragraaf bestaat uit de weergave van de belangrijkste financiële risico's van de gemeente. Deze op geld gewaardeerde risico's (benodigde weerstandscapaciteit) worden vervolgens in relatie gebracht met de beschikbare weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen (is beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door benodigde weerstandscapaciteit, ofwel de weerstandsratio) geeft inzicht in hoeverre de gemeente in staat is ('voldoende vet op de botten heeft') om de financiële gevolgen van deze risico's op te vangen.

Beleidskader / algemene uitgangspunten

Ter voorbereiding op de jaarrekening is een actualisatie van de risico-inventarisatie uitgevoerd. Risico's met financiële effecten worden meegenomen bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit.

Bewustwording van risico's is een belangrijke stap in het beheersen van risico's. Regelmatig moeten we stilstaan bij onze doelstellingen van beleid, programma of project. Ook moeten we nadenken over welke risico's het bereiken van deze doelstellingen in de weg staan. Pas als we onze risico's kennen, kunnen we ook gepaste maatregelen treffen. Hierdoor zijn we als organisatie beter in staat onze doelstellingen te realiseren.

De kengetallen voor netto schuldquote, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit en de beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie leest u terug in het onderdeel [Uitgangspunten financiële positie](#).

Risicoprofiel

Op basis van de in 2024 uitgevoerde risico-inventarisatie hebben wij voor de begroting 2025 ons risicoprofiel bepaald.

De risico's bestaan enerzijds uit risico's die, op het moment dat deze zich voordoen, de gemeente geld gaan kosten (financieel risicoprofiel). Bijvoorbeeld bij het realiseren van een grondexploitatie betekent dit dat de doelstelling - realiseren van bepaalde gebiedsontwikkeling - wel gerealiseerd kan worden maar tegen hogere kosten.

Anderzijds onderscheiden we risico's die uiteindelijk mogelijk ook geld kosten, maar waar het accent veel meer ligt op het realiseren van beleidsinhoudelijke doelen, kwaliteit van dienstverlening en continuïteit van de bedrijfsvoering en dergelijke (organisatie risicoprofiel). Dit organisatie risicoprofiel is via risicosessies binnen de organisatie geïnventariseerd. Voor de komende jaren willen we de organisatorisico's verder doorontwikkelen met andere dan financiële risico's gericht op de realisatie van de beleidsinhoudelijke doelen, vanuit de breedte van de begrotingsprogramma's.

Hieronder zijn de belangrijkste risico's nader uitgewerkt. Per risico zijn ook de belangrijkste beheersmaatregelen genoemd: wat te doen om de risico's te voorkomen dan wel te beperken?

Waar van toepassing is het financieel effect opgenomen: voor de risico's met een direct kwantificeerbaar effect is het bedrag voor de benodigde weerstandscapaciteit bepaald (bedragen x € mln.).

Tabel: PW.01 Top 25 belangrijkste risico's

(x mln.)

RISICO	BEHEERSMAATREGEL	FINANCIEEL EFFECT*
1. Programma Omgeving		
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening		
Gebiedsexploitatie Kop van Isselt - ROVA	Binnen de door de raad vastgestelde kaders sturen wij zoveel mogelijk op het behalen van de planning en het beperken van de kosten, respectievelijk het verhogen van de opbrengsten.	5,9
Gebiedsexploitatie Hoefkwartier	Binnen de door de raad vastgestelde kaders sturen wij zoveel mogelijk op het behalen van de planning en het beperken van de kosten, respectievelijk het verhogen van de opbrengsten.	4,1
Grondexploitatie Vathorst Bedrijventerrein	Binnen de door de raad vastgestelde kaders sturen wij zoveel mogelijk op het behalen van de planning en het beperken van de kosten, respectievelijk het verhogen van de opbrengsten.	1,4
Project Verduurzaming gemeentelijke vastgoed: Fluctuerende bouwprijzen: prijsafspraken in contracten zijn beperkt houdbaar. Als de afgesproken vergoeding niet past kan een aannemer niet uitvoeren.	Eenzijds wordt het krediet geïndexeerd. Anderzijds worden 15 gebouwen tegelijkertijd voorbereid en sturen we zodanig dat de totaalsom voor deze gebouwen past.	1,4
Risico strategisch vastgoed: dat bij verkoop de opbrengst lager is dan de boekwaarde van het desbetreffende strategische vastgoed.	Periodieke toetsing of de boekwaarde niet hoger is dan de marktwaarde. Als dat wel zo is, dan moet er afgeboekt worden.	0,8
Project Verduurzaming gemeentelijke vastgoed: Netcongestie: het elektriciteitsnet is op veel plekken overbelast. Hierdoor is het mogelijk dat er moet worden geschoven in de planning en / of uitvoering in 2 fasen: quickwins nu uitvoeren en maatregelen waarvoor netverzwaring nodig is doorschuiven naar 2029.	Themateam netcongestie met selectie van engineers van aannemers om te ontdebelen en kennis te delen heeft plaatsgevonden. Naar schatting ontstaat in 15% van de gebouwen rework op het moment dat netcongestie is opgelost.	0,8
Grondexploitatie Bestaand Stedelijk Gebied	Binnen de door de raad vastgestelde kaders sturen wij zoveel mogelijk op het behalen van de planning en het beperken van de kosten, respectievelijk het verhogen van de opbrengsten.	0,6

Grondexploitatie Wieken / Bloedaal	Binnen de door de raad vastgestelde kaders sturen wij zoveel mogelijk op het behalen van de planning en het beperken van de kosten, respectievelijk het verhogen van de opbrengsten.	0,5
Kavels over de laak	Binnen de door de raad vastgestelde kaders sturen wij zoveel mogelijk op het behalen van de planning en het beperken van de kosten, respectievelijk het verhogen van de opbrengsten.	0,5
<u>2. Programma Sociaal</u>		
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen		
Hogere zorglasten dan begroot door het onvoldoende kunnen behalen van de maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd.	Het voortdurend monitoren en waar nodig inhoudelijk en financieel bijstellen van beleid en maatregelen teneinde de gewenste resultaten alsnog te behalen.	1,7
Stijgende lasten ondersteuning en zorg door (bovenmatige) autonome groei binnen de Wmo en Jeugdwet die niet tijdig wordt signaleerd.	Het bouwen van dashboards en monitoring samen met accountmanagement en datawarehouse om de trends en ontwikkelingen in de zorguitgaven te volgen. Verder is de verwachting dat in de loop van 2024 er meer taakgericht gewerkt gaat worden met een afbouw in het aantal aanbieders.	0,6
De wet Omzetbelasting is in juli 2022 aangepast bij het onderdeel 'ter beschikking stellen van personeel'. De aangepaste regelgeving houdt een risico in dat (een deel) van (nieuw) ingekochte diensten in het sociaal domein (op termijn, namelijk bij ingang nieuwe contracten) BTW plichtig zouden kunnen worden waardoor de kosten van de ingekochte diensten aanzienlijk hoger uit zouden kunnen vallen.	Bij ingang van het nieuwe contract bij MetMaya (per 1 januari 2024 de nieuwe jeugdaanbieder), wordt zorgvuldig afgewogen op welke wijze de dienstverlening zodanig vormgegeven kan worden dat dit risico, daar waar mogelijk, beperkt kan worden.	0,6
Wmo aanbieders die een beroep doen op de gemeente voor financiële ondersteuning bij het voordoen van (ondernemers) risico's.	Vanuit de gemeente periodiek contact onderhouden met aanbieders om tijdig knelpunten te signaleren waardoor het mogelijk is eventueel bij te sturen.	0,5
Stijgende lasten ondersteuning en zorg door aanzuigende werking nabijheid verwijzers.	Het bouwen van dashboards en monitoring samen met accountmanagement en datawarehouse om de trends en ontwikkelingen in de zorguitgaven te volgen. Verder is de verwachting dat in de loop van 2024 er meer taakgericht gewerkt gaat worden met een afbouw in het aantal aanbieders.	0,4

Door de wettelijke eisen en de daardoor toename van regelgeving op de gebieden van privacy, HRM en ICT komen de financiële resultaten en de uitvoeringskracht van de gemeenschappelijke regelingen steeds verder onder druk te staan. Het is de verwachting dat er meer investeringen in ICT en personeel nodig zullen zijn in de nabije toekomst om te voldoen aan deze eisen en om de bedrijfsvoering kwalitatief op niveau te houden.	Scherpe monitoring vanuit de gemeente en regelmatig overleg met de bedrijfsvoering organisaties om een efficiënte bedrijfsvoering te bewerkstelligen.	0,3
--	---	-----

Het niet kunnen voorzien in voldoende opvangplekken voor dak en thuislozen als de huidige aanbestedingsprocedure maatschappelijke opvang zonder resultaat wordt afgesloten in 2024. We zien dat de opgave voor huisvesting van kwetsbare groepen onverminderd groot is in Amersfoort. Het aantal dak- en thuislozen in Amersfoort neemt toe. Dit zorgt voor extra druk op de maatschappelijke opvang en daarnaast ook onrust op locatie en straat. Indien de aanbesteding niet leidt tot extra opvangplekken zijn de maatschappelijke kosten groot (meer daklozen op straat, toename complexe problematiek, meer inzet tijdelijke opvanglocaties en daardoor hogere opvangkosten).	Voor dit risico is geen beheersmaatregel in te regelen, behalve het zorgvuldig voeren van een aanbestedingstraject waarbij we de ambities en inhoudelijke transformatiedoelstellingen uit de regiovisie Samen in de Wijk waarborgen.	0,3
--	--	-----

2.2 Werk en inkomen

Door een blijvende hoge instroom van statushouders (verhoogde taakstelling) kan er een druk ontstaan op de re-integratiemiddelen omdat de kosten voor begeleiding van deze doelgroep op het gebied van participatie en werk toenemen.	- . Wij monitoren de ontwikkelingen en sturen, indien mogelijk, bij en leggen tijdig de keuzes hieromtrent voor aan het bestuur. - . Het is nog onduidelijk of en hoe we door het rijk gecompenseerd worden voor deze ontwikkelingen (verhoogde taakstelling). We volgen de landelijke ontwikkelingen op dit punt en zullen dit in verschillende overleggen (bijvoorbeeld VNG [Commissie Participatie, Schuldhulpverlening en Participatie], G40, Divosa) aan de orde brengen.	0,4
---	---	-----

3. Programma Bedrijvigheid

3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn

Prioritering in het onderhoudsprogramma, als gevolg van budgettaire overwegingen, of agv beperkte personele capaciteit, afstemming met nutsbedrijven (sanering brosse gasleidingen) of andere stedelijke ontwikkelingen (energietransitie, woningbouw) leidt tot uitstel of vertraging van noodzakelijk groot onderhoud, waardoor kosten ontstaan om veiligheid te borgen.	Inzicht in veranderingen in kwaliteit en waar dit optreedt, goede afstemming met alle relevante partijen.	0,8
--	---	-----

Herstelkosten als gevolg van extreme weersomstandigheden (droogteschade, storm- en vorstschade, en wateroverlast).	Met onze regelmatige veiligheidscontroles en beheermaatregelen beperken we het risico van stormschade zoveel mogelijk. Bij herinrichting van de openbare ruimte houden we rekening met de actuele inzichten op dit gebied om de risico's van overtollig water en droogte op lange termijn zo efficiënt mogelijk te beheersen. Droogteschade wordt beperkt door maatregelen om water vast te houden en rekening te houden met de beplantingskeuze.	0,5
--	---	-----

4. Programma Bestuur

4.1 Dienstverlening

Inkomsten uit leges (omgevingsvergunning) blijven onzeker omdat zij mee-fluctueren met de economische ontwikkelingen. Ondanks nieuwe wetgeving (WKB/Omgevingswet) blijft bouwtoezicht nodig. Het risico bestaat dat de legesinkomsten de kosten niet voldoende dekken. Dit wordt aan de ene kant veroorzaakt door minder legesinkomsten (voor sommige categorieën vervalt de technische toets) en aan andere kant door meer handhaving.	Er is een Formatienormeringsstelsel. We werken met een flexibele schil van 3 á 4 FTE. Betaling van leges volgen we op de voet.	0,7
---	--	-----

Organisatiebreed

Het risico dat de gemeente onvoldoende goede mensen kan binden en werven vanwege de krappe arbeidsmarkt.	<p>Binden Bewust creëren van een werkomgeving en werkcultuur waar medewerkers willen blijven werken: waar vertrouwen, korte sturings- en communicatielijnen en eigen verantwoordelijkheid belangrijke pijlers zijn.</p> <p>Werven Blijven inzetten op krachtig wervingsbeleid met onder andere: - Effectieve gemeentebrede arbeidsmarktcommunicatie. - Inzet recruiters en specialistische bureaus.</p>	n.v.t.
Risico dat onvoldoende wordt geanticipeerd op impactvolle externe ontwikkelingen, waaronder pandemieën en crises, en hierdoor minder gemeentelijke doelen worden gerealiseerd.	<p>- Blijven werken aan bewustwording op externe omgeving om op tijd in te kunnen spelen op snel veranderende omstandigheden.</p> <p>- Investeren in het vergroten van de wendbaarheid en veerkrachtigheid van de organisatie.</p>	n.v.t.

<p>- Risico op discontinuïteit bedrijfsvoering door verstoring automatisering door cyberdreigingen.</p> <p>- Risico achterblijven op digitale transformatie door te weinig kwalitatief en kwantitatieve Informatie Voorziening-resources. Hierdoor is de dienstverlening niet op niveau.</p>	<p>- Blijven investeren in cultuur van bewustwording automatiserings-risico's.</p> <p>- Inzetten en blijven investeren op adequaat instrumentarium voor cybersecurity, calamiteiten-en herstelplannen.</p> <p>- Scherpe sturing op ambities- en projecten versus capaciteit (portfoliomanagement).</p> <p>- Bevorderen aantrekkelijkheid als werkgever voor IT-professionals.</p>	<p>n.v.t.</p>
<p>Door ontbreken van scherpe doelstellingen bestaat het risico dat niet kan worden vastgesteld of maatschappelijk effect bereikt is/wordt.</p>	<p>- Transparantie in de mogelijkheden die de gemeente heeft om maatschappelijke effecten- en doelen te bereiken.</p> <p>- Bewust koppelen van beleidsbepaling (doelen) aan de haalbaarheid van de uitvoering ervan.</p>	<p>n.v.t.</p>
<p>De bereidheid om risico's te nemen (accepteren) is niet volwassen en te impliciet. Dit leidt tot besluiteloosheid en suboptimale resultaten.</p>	<p>- Blijven bevorderen van een open cultuur waarbij vanuit vertrouwen en professionaliteit 'alles op tafel komt'.</p> <p>- Overwegingen en keuzes over (geaccepteerde) risico's zijn transparant.</p>	<p>n.v.t.</p>

Benodigde weerstandscapaciteit

Ons financiële risicoprofiel bepaalt onze benodigde weerstandscapaciteit. Dit is het bedrag dat nodig is om de financiële gevolgen van de risico's op te vangen. Aangezien niet alle financiële risico's tegelijkertijd en in maximale opvang optreden, maken we gebruik van een simulatiemethode om de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen te bepalen.

Deze benodigde weerstandscapaciteit bedraagt, bij een zekerheidspercentage van 90%, € 32,9 miljoen. Dit betekent dat we met 90% zekerheid kunnen zeggen dat het totale risicobedrag tussen de € 0 en € 32,9 miljoen uitkomt. Dit bedrag hebben we nodig als tijdelijke overbrugging om onze risico's financieel op te vangen. Wel dienen we, als de risico's zich voordoen, incidentele of structurele maatregelen te treffen om de gevolgen van de risico's op te vangen.

Onderstaande tabel laat zien hoe de benodigde weerstandscapaciteit vanuit de verschillende programma's is opgebouwd.

Tabel: PW.02 Benodigde weerstandscapaciteit (x mln.)

PROGRAMMA	BEGROTING 2025 (STAND 30-06- 2024)	JAARREKENING 2023 (STAND 31- 12-2023)	STIJGING/ DALING T.O.V. JAARREKENING 2023
<u>1. Programma Omgeving</u>	18,5	22,9	
1.1 Energietransitie	0,0	0	=
1.2 Grondexploitaties en Ruimtelijke Ordening	17,4	21,7	↓
1.3 Wonen	0,0	0,1	↓
1.4 Mobiliteit	1,1	1,1	=
<u>2. Programma Sociaal</u>	6,0	5,8	
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	4,5	4,6	↓
2.2 Werk en Inkomen	0,9	0,7	↑
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	0,6	0,5	↑
<u>3. Programma Bedrijvigheid</u>	4,4	4,0	
3.1 Economie	0,1	0,0	↑
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	0,1	0,1	=
3.3 Handhaving	0,0	0,0	=
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	0,2	0,2	=
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	4,0	3,7	↑
<u>4. Programma Bestuur</u>	2,9	3,4	
4.1 Dienstverlening	1,4	1,3	↑
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	0,2	0,2	=
4.3 Bedrijfsvoering	1,4	1,9	↓
<u>5. Programma Algemene dekkingsmiddelen</u>	0,7	0,6	
5.1 Financiën	0,7	0,6	↑
TOTAAL	32,4	36,7	

Tabel: PW.03 Risico's met grootste mutatie weerstandscapaciteit

OMSCHRIJVING	PROGRAMMA	BEGROTING JAARREKENING		MUTATIE
		2025	2023	
Gebiedsexploitatie Hoefkwartier	1. Omgeving 1.2 Grondexploitaties en Ruimtelijke Ordening	4.081	7.201	-3.120
Grondexploitatie Bestaand Stedelijk Gebied	1. Omgeving 1.2 Grondexploitaties en Ruimtelijke Ordening	548	2.050	-1.502
Project Verduurzaming gemeentelijke vastgoed: Fluctuerende bouwrijzen: prijsafspraken in contracten zijn beperkt houdbaar. Als de afgesproken vergoeding niet past kan een aannemer niet uitvoeren.*	1. Omgeving 1.2 Grondexploitaties en Ruimtelijke Ordening	1.347	137	1.210
Grondexploitatie Vathorst Bedrijventerrein	1. Omgeving 1.2 Grondexploitaties en Ruimtelijke Ordening	1.443	2.199	-756
Kavels over de laak	1. Omgeving 1.2 Grondexploitaties en Ruimtelijke Ordening	461	1.192	-731
Project Verduurzaming gemeentelijke vastgoed: Netcongestie: het elektriciteitsnet is op veel plekken overbelast. Hierdoor is het mogelijk dat er moet worden geschoven in de planning en / of uitvoering in 2 fasen: quickwins nu uitvoeren en maatregelen waarvoor netverzwaring nodig is doorschuiven naar 2029.*	1. Omgeving 1.2 Grondexploitaties en Ruimtelijke Ordening	782	78	704

* Het risico had in de Jaarrekening 2023 voor een hoger bedrag moeten worden opgenomen, echter door een menselijke fout was dit te laag opgenomen.

Ten opzichte van de vorige inventarisatie (jaarrekening 2023) is de benodigde weerstandscapaciteit afgenomen met € 3,8 miljoen. Dit houdt voornamelijk verband met bovenstaande grote mutaties. Voor een groot gedeelte wordt de daling veroorzaakt door de afname van de benodigde weerstandscapaciteit voor de (bestaande) grondexploitaties.

Verloop benodigde weerstandscapaciteit (Meerjarenperspectief)

De benodigde weerstandscapaciteit zal in de komende jaren naar verwachting afnemen van € 32,9 miljoen in 2025 naar € 22,7 miljoen in 2028.

In de opbouw van de benodigde weerstandscapaciteit wordt onderscheid gemaakt tussen enerzijds de grondexploitaties en anderzijds de overige (programma) risico's.

Tabel: PW.0.4 Verloop benodigde weerstandscapaciteit

(x € mln.)

	JAARREKENING 2023	BEGROTING 2025	BEGROTING 2026	BEGROTING 2027	BEGROTING 2028
Totaal programma-risico's (excl. grondexploitaties)	24,7	19,7	20,4	21,2	18,8
Totaal risico's grondexploitaties	15,9	12,7	9,8	5,9	3,5
TOTAAL BENODIGDE WEERSTANDCAPACITEIT	40,6	32,4	30,2	27,1	22,3

De daling in het meerjarenperspectief wordt grotendeels veroorzaakt door de afname in de benodigde weerstandscapaciteit voor de grondexploitaties. De basis voor het meerjarenperspectief van de grondexploitaties is in mei 2024 vastgestelde meerjarenprogramma grondexploitaties (MPG) 2023. Het MPG laat voor de bestaande grondexploitaties op termijn een daling zien van het benodigde weerstandsvermogen (van € 12,7 miljoen in 2025 naar € 3,5 miljoen in 2028). Voor het merendeel van de grondexploitaties geldt dat in de loop der jaren het risicoprofiel daalt en daarmee de benodigde weerstandscapaciteit.

In de zomerrapportage is gemeld dat er vertragingen worden verwacht bij grondexploitaties, als gevolg van o.a. netcongestie, economische ontwikkelingen. Dit heeft ook consequenties voor de risico's in de grondexploitaties. Omdat de planning waarschijnlijk niet wordt gehaald, zullen de risico's ook vertraagd afnemen. Bij de komende herzieningen, in het kader van de jaarrekening 2024, zal dit concreet in beeld gebracht worden.

In dit geactualiseerde meerjarenprogramma worden nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen niet meegenomen. Dit omdat de ontwikkelstrategie nog niet vastligt en ook andere ruimtelijke en financiële kaders niet zijn vastgesteld (besluit raad). Toch kunnen deze ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld Kop van Isselt, Bovenduist en de herontwikkeling van het huidige Stadhuis(gebied) een substantieel risicoprofiel met zich meebrengen. Dit is mede afhankelijk van de gekozen ontwikkelstrategie. Een voorlopige inschatting is dat genoemde ontwikkelingen een impact op het gemeentelijk risicoprofiel kunnen hebben van tussen de € 10 miljoen en €20 miljoen.

Voor de overige (programma) risico's fluctueert de benodigde weerstandscapaciteit in begrotingsjaren 2026-2028. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door het risico dat het huidig kabinet minder middelen ter beschikking stelt voor het uitvoeren van het klimaatakkoord en door 2 risico's binnen Programma Sociaal welke betrekking hebben op de aanpassing van de wet Omzetbelasting waardoor ingekochte diensten BTW-plichting kunnen worden en door WMO aanbieders die potentieel een beroep doen op de gemeente voor financiële ondersteuning bij het voordoen van risico's.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de saldireserve. Deze reserve kunnen we inzetten om de financiële gevolgen van de risico's op te vangen. Wel is het zo dat de saldireserve ook beschikbaar is voor cofinancieringsregelingen die niet uit de reguliere begroting gedekt kunnen worden. We verwachten dat de komende jaren een bedrag van ongeveer € 10 miljoen hiervoor nodig zou kunnen zijn. Dit betekent dus dat, wanneer er sprake is van een cofinancieringsregeling, er geld uit de saldireserve gehaald zou kunnen worden en dat de beschikbare weerstandscapaciteit dan lager is dan nu verondersteld. We houden daar in de onderstaande cijfers nu geen rekening mee.

Tabel: PW.05 Beschikbare weerstandscapaciteit

(x mln.)

	JAARREKENING 2023	BEGROTING 2025
Stand saldireserve	87,8	75,8
TOTAAL BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT	87,8	75,8

De beschikbare weerstandscapaciteit is lager dan bij de jaarrekening. Dat komt met name door onttrekkingen aan de saldireserve ten behoeve van de begroting 2024 en 2025.

Weerstandsvermogen

Als indicator gebruiken we de weerstandsratio. De weerstandsratio is de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit. Met andere woorden: het bedrag dat we aan reserves beschikbaar hebben om de financiële gevolgen van de risico's op te vangen, gedeeld door het bedrag dat we op basis van ons risicoprofiel nodig hebben. Deze ratio moet eigenlijk conform de door uw Raad vastgestelde ijkpunten tussen de 1,2 en 1,5 liggen. De weerstandsratio komt in 2025 op 2,3 uit en daalt de jaren erna richting 1,4. Omdat er de komende jaren nog zwaar financieel weer aan zit te komen, is ons college geen voorstander om de weerstandsratio nu al af te romen naar 1,5. Onderstaande tabel geeft de vergelijking weer van de weerstandsratio eind 2023 met de begrotingen 2025 tot en met 2028.

Tabel: PW.06 Verloop van het weerstandsvermogen

(x mln.)

	JAARREKENING 2023	BEGROTING 2025	BEGROTING 2026	BEGROTING 2027	BEGROTING 2028
Beschikbare weerstandscapaciteit	87,8	75,8	63,4	48,7	30,3
Benodigde weerstandscapaciteit	36,7	32,4	30,1	27,2	22,3
WEERSTANDSVERMOGEN (RATIO)	2,4	2,3	2,1	1,8	1,4

Het beeld van de weerstandsratio is de komende jaren nog positief, maar laat wel een dalende tendens zien. Dat komt omdat we elk jaar meer geld uitgeven dan we ontvangen. We teren dus in op onze saldireserve. We voldoen nog wel alle jaren aan de normen die uw Raad heeft vastgesteld. Wanneer we echter de saldireserve in 2025 al zouden afromen tot een ratio van 1,5, komt de ratio de jaren erna onder de door uw Raad vastgestelde norm uit.

Verbonden partijen

Inleiding

Het is van belang dat uw raad inzicht heeft in deze verbonden partijen om een verantwoord oordeel te kunnen vormen over de financiële positie en de baten en lasten van de gemeente. Dit inzicht stelt uw raad in staat om de controlerende en kaderstellende rol effectief uit te voeren, in lijn met het budgetrecht.

De verbonden partijen spelen een belangrijke rol in het realiseren van onze gemeentelijke doelstellingen en het uitvoeren van diverse taken. Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten definiëren we een verbonden partij als een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Deze partijen consolideren we niet in de gemeentelijke begroting en jaarstukken, maar vereisen wel specifieke aandacht vanwege hun impact op de gemeentelijke financiën en uitvoering van beleid.

In deze paragraaf presenteren we een overzicht van de verbonden partijen van onze gemeente, de wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij, het openbaar belang dat ermee gediend wordt en de financiële gegevens van de verbonden partij, zoals het eigen vermogen, vreemd vermogen en het resultaat. Daarnaast vermelden we, voor de gemeente relevante, ontwikkelingen en risico's die verbonden zijn aan deze samenwerkingsverbanden.

In de programmateksten staat een lijst van de verbonden partijen voor het betreffende programma.

Beleidskader verbonden partijen

Wij spreken van een verbonden partij daar waar het gaat om een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

Van een financieel belang is sprake als:

- een aan de verbonden partij beschikbaar gesteld bedrag niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat;
- de gemeente voor bedragen aansprakelijk kan worden gesteld indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Partijen waaraan alleen een financieel risico kleeft, als bijvoorbeeld een door de gemeente gesubsidieerde instelling, vallen niet onder de definitie van een verbonden partij. Dat geldt ook voor leningen en garantstellingen.

Van een bestuurlijk belang is sprake als de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Dit betekent concreet dat er sprake is van een bestuurlijk belang als een portefeuillehouder, raadslid of ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt of namens de gemeente stemt.

Visie en beleid

De visie en het beleid met betrekking tot verbonden partijen en overige externe partners is opgenomen in de [Nota Externe Partijen](#).

De Nota Externe Partijen heeft een bredere scope dan alleen de verbonden partijen volgens de definitie van het BBV. Deze gaat ook over partijen waarbij niet formeel bestuurlijk sprake is van een verbonden partij, maar waarmee wel substantiële financiële relaties zijn aangegaan in de vorm

van bijvoorbeeld subsidies of inkoopcontracten. De keuze voor de bredere scope komt voort uit het feit dat elementen in de aansturing van verbonden partijen terugkomen in de aansturing van andere externe partijen, zoals gesubsidieerde instellingen. De nota gaat over de sturing door en informatievoorziening aan de Gemeenteraad.

Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt voort uit het publiek belang. Verbindingen met derde partijen zijn een manier om een publieke taak uit te voeren.

Het uitgangspunt blijft gelijk ongeacht of het college ervoor kiest om taken binnen de ambtelijke organisatie of bij verbonden partijen te beleggen: de gemeentelijke doelstellingen moeten met minimale risico's zo efficiënt en effectief mogelijk worden gerealiseerd.

De gemeente Amersfoort past de regiewerkwijze toe. Uitgangspunt hierbij is: resultaatgerichte samenwerking in vertrouwen.

Daarbij hanteren we in principe de volgende uitgangspunten:

- De gemeente Amersfoort gaat uit van het benutten van de eigen kracht, energie en creativiteit van burgers, bedrijven en instellingen: extern tenzij... ;
- Wij ontwikkelen beleid op hoofdlijnen. De uitvoering van beleid (hoe-vraag) wordt zo veel mogelijk belegd bij externe samenwerkingspartners;
- Wij houden alleen een financieel of bestuurlijk belang in externe partijen als dit noodzakelijk dan wel een wettelijke verplichting is voor de realisering van onze (beleids)doelen.

Onze inzet

De rol van aandeelhouder van en deelnemer in verbonden partijen vullen we actief in. Dit middels onder meer periodiek overleg met verbonden partijen over de ontwikkeling van de verbonden partij. Dit op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau. De frequentie stemmen we af op het belang van de gemeente bij de verbonden partij en eventuele actuele ontwikkelingen. Onze inzet is een stabiele bedrijfseconomische ontwikkeling van de verbonden partijen op een dusdanige wijze dat de gemeentelijke doelstellingen en belangen zo goed mogelijk worden geborgd. Bevordering van de good governance van de verbonden partijen en toetsing van de marktconformiteit zijn onderdeel van onze inzet. Met good governance bedoelen we dat het bestuur en het toezicht gezamenlijk borgen dat de organisatiedoelstellingen van een verbonden partij in voldoende mate bijdragen aan de publieke doelen en risico's beheerst worden.

Sturing en control verbonden partijen

Met de sturing op verbonden partijen willen we bereiken dat de verbonden partij de overeengekomen opdracht realiseert binnen de daarover afgesproken beleidsinhoudelijke en financiële kaders. Verbonden partijen voeren vaak taken uit met een maatschappelijk en politiek belang. Het deelnemen in verbonden partijen levert gemeenten naast voordelen echter ook financiële en bestuurlijke risico's op. Om de voordelen optimaal te benutten en risico's te beheersen is het belangrijk om als gemeente voldoende aandacht te hebben voor sturing op de verbonden partijen. In 2024 bezien we het huidige auditinstrument voor externe partijen. Enkele uitgangspunten hierbij zijn de verankering van good governance en risicogericht toezicht met bijvoorbeeld een risicokompas.

Overzicht van de verbonden partijen

Het overzicht van verbonden partijen is onderverdeeld in:

- Gemeenschappelijke regelingen;
- Vennootschappen en coöperaties.

Per verbonden partij geven we de volgende gegevens weer:

- Naam en vestigingsplaats;
- Programma;
- Rechtsvorm;
- Openbaar belang: het openbaar belang dat gediend wordt door de verbonden partij. In welke mate draagt de verbonden partij bij aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen;
- Gemeentelijk belang: het verwachte gemeentelijk belang in de organisatie per 1/1/'25 en per 31/12/'25;
- Omvang eigen vermogen 2025: de verwachte omvang van het eigen vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van 2025;
- Omvang vreemd vermogen 2025: de verwachte omvang van het vreemd vermogen inclusief voorzieningen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van 2025;
- Resultaat 2025: de begrote omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in 2025.
- Voor de Gemeenschappelijke regelingen: Bijdrage gemeente 2025: de verwachte bijdrage van de gemeente Amersfoort aan de verbonden partij in 2025.
- Bijzonderheden/actualiteiten;
- Risico's: majeure risico's van de verbonden partij die mogelijk gevolgen hebben voor de gemeente Amersfoort.

Conform BBV wordt het begrote resultaat en de begrote vermogenspositie voor het jaar 2025 gevraagd. Deze gegevens zijn (nog) niet voor alle verbonden partijen beschikbaar. Voor zover niet beschikbaar nemen we eerder begrote resultaten en vermogensposities op. Indien een verbonden partij geen begroting ter beschikking stelt, nemen we de meest recente jaarrekeningcijfers op. Enkele partijen stellen een begroting op waarin wel de resultatenrekening is opgenomen, maar geen balans. In dat geval nemen we het begrote resultaat op in het overzicht en gaan we voor de vermogensposities uit van de laatst beschikbare jaarrekening. Bij alle partijen is de bron van de gegevens vermeld.

Overzicht verbonden partijen
Gemeenschappelijke regelingen

GGD Regio Utrecht

Vestigingsplaats	Zeist	Website	www.ggdru.nl	
Programma	2. Sociaal			
Rechtsvorm	GR (Gemeenschappelijke Regeling)			
Openbaar belang (doelstelling)	Beschermen en bevorderen van de volksgezondheid.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	13,70%			
Omvang eigen vermogen	<i>01-01-2025</i>	€ 2.609	<i>31-12-2025</i>	€ 2.669
Omvang vreemd vermogen	<i>01-01-2025</i>	€ 25.354	<i>31-12-2025</i>	€ 21.085
Bron	Begroting 2025			
			<i>Begroot resultaat 2025</i>	€ 0
Bijdrage gemeente Amersfoort	€ 8.829			
Ontwikkelingen en risico's				
Bijzonderheden/ actualiteiten	Er zijn geen bijzonderheden/actualiteiten te melden.			
Risico's	Er zijn momenteel vanuit de GGDrU gezien voor de gemeente geen bijzondere financiële risico's in beeld.			

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)				
Vestigingsplaats	Utrecht	Website	www.vru.nl	
Programma	3. Bedrijvigheid			
Rechtsvorm	GR (Gemeenschappelijke Regeling)			
Openbaar belang (doelstelling)	Belang van fysieke veiligheid door het voorbereiden op en bestrijden van incidenten, rampen en zware ongevallen. Onder meer door het uitvoeren van brandweezorg en geneeskundige hulpverlening (GHOR).			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	11,42%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2025	€ 22.976	31-12-2025	€ 22.746
Omvang vreemd vermogen	01-01-2025	€ 73.919	31-12-2025	€ 69.557
Bron	Begroting 2025			
			Begroot resultaat 2025	€ 0
Bijdrage gemeente Amersfoort	€ 12.008			
Ontwikkelingen en risico's				
Bijzonderheden/ actualiteiten	in 2025 zullen naar verwachting kosten worden gemaakt voor herhuisvesting van de brandweer. Besluitvorming hierover zal afzonderlijk plaatsvinden.			
Risico's	Er zijn geen bijzondere financiële risico's in beeld.			

Regionaal Werkvoorzieningschap Amersfoort en Omgeving (RWA)

Vestigingsplaats	Amersfoort	Website	www.amfors.nl	
Programma	2. Sociaal			
Rechtsvorm	GR (Gemeenschappelijke Regeling)			
Openbaar belang (doelstelling)	Uitvoering van de Participatiewet, onderdeel SW zittend bestand. Het RWA is niet los te zien van de Amfors.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	70,47%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2023	€ 1.197	31-12-2023	€ 1.040
Omvang vreemd vermogen	01-01-2023	€ 10.715	31-12-2023	€ 10.591
Bron	Begroting 2025 & Jaarrekening 2023			
		Begroot resultaat 2025	€ 0	
Bijdrage gemeente Amersfoort	€ 721			
Ontwikkelingen en risico's				
Bijzonderheden/ actualiteiten	<p>Amfors en het RWA zijn juridisch twee organisaties, beide hebben een eigen begrotingen en jaarrekening, maar functioneren feitelijk als een. De organisaties zijn ook verschillende juridische entiteiten, Amfors is een BV en het RWA is een "gemeenschappelijke regeling". Dit is o.a de reden dat de begrotingen van beide partijen op verschillende tijdstippen gepresenteerd worden.</p> <p>Het RWA (Regionaal Sociaal werkvoorzieningschap Amersfoort) is het onderdeel waar alle SW medewerkers werkzaam zijn. Hier worden de loonkosten van de Sw-medewerkers geboekt, en komt de rijkssubsidie binnen. Deze rijkssubsidie is niet toereikend om de loonkosten te dekken waardoor de RWA eigenlijk altijd en negatief resultaat heeft. Dit negatieve resultaat wordt vervolgens ten laste gebracht van Amfors Holding BV, indien er dan nog steeds een negatief resultaat resteert dan wordt dit aangevuld middels een gemeentelijke bijdrage. Het resultaat van de RWA is daarmee altijd € 0. Het begrote operationele resultaat van RWA in 2025, zonder overheveling vanuit Amfors en gemeentelijke bijdrage is - € 1.991</p> <p>Amfors Holding BV is het bedrijf wat de Wsw uitvoert, zij zetten de Sw-medewerkers in bij diverse projecten (bijvoorbeeld groenvoorziening voor gemeentes) via de BV's die onder de Amfors holding BV vallen.</p>			
Risico's	Het aantal SW medewerkers daalt jaarlijks doordat er geen nieuwe mensen meer kunnen instromen in de WsW en de huidige medewerkers zijn jaar op jaar minder inzetbaar zijn. Indien er geen uitbreiding op andere onderdelen plaatsvindt binnen Amfors/RWA houdt het op enig moment op te bestaan.			

Regionale uitvoeringsdienst Utrecht				
Vestigingsplaats	Utrecht	Website	www.rudutrecht.nl	
Programma	3. Bedrijvigheid			
Rechtsvorm	GR (Gemeenschappelijke Regeling)			
Openbaar belang (doelstelling)	De RUD Utrecht voert vergunningverlenings-, handhavings- en adviestaken uit. De vergunningverleners en toezichthouders werken aan een schoon milieu, natuurbehoud en een veilige leefomgeving.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	7,14%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2025	€ 1.520	31-12-2025	€ 1.522
Omvang vreemd vermogen	01-01-2025	€ 7.278	31-12-2025	€ 7.213
Bron	Begroting 2025			
			Begroot resultaat 2025	€ 2
Bijdrage gemeente Amersfoort	€ 2.350			
Ontwikkelingen en risico's				
Bijzonderheden/actualiteiten	Er zijn geen bijzonderheden/actualiteiten te melden.			
Risico's	De gezamenlijke algemeen besturen van de ODRU en de RUD Utrecht hebben besloten om te starten met het traject om een robuuste omgevingsdienst voor de hele provincie Utrecht op te richten. De uitkomsten van dit traject zijn nog ongewis, omdat over deze fusie wordt onderhandeld. De beoogde ingangsdatum van de nieuwe Omgevingsdienst Utrecht is 1 januari 2026.			

Afval Verwijdering Utrecht (AVU)				
Vestigingsplaats	Nieuwegein	Website	www.avu.nl	
Programma	3. Bedrijvigheid			
Rechtsvorm	GR (Gemeenschappelijke Regeling)			
Openbaar belang (doelstelling)	Het verzorgen van de overslag het transport en het verwerken van huishoudelijk afval.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	10,98%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2025	€ 100	31-12-2025	€ 100
Omvang vreemd vermogen	01-01-2025	€ 14.000	31-12-2025	€ 14.000
Bron	Begroting 2025			
			Begroot resultaat 2025	€ 0
Bijdrage gemeente Amersfoort	€ 6.178			
Ontwikkelingen en risico's				
Bijzonderheden/actualiteiten	Er zijn geen bijzonderheden/actualiteiten te melden.			
Risico's	Lachgascilinders leveren op dit moment grote problemen op bij de verbranding van het restafval. De hoge temperatuur in een verbrandingsoven in combinatie met de zeer hoge interne cilinderdruk en het feit dat deze vaak nog halfgevolld zijn, levert enorme explosies. Het gevolg is dat verbrandingsinstallaties langere tijd niet bruikbaar zijn en het gevaar bestaat dat gemeenten het restafval niet meer kunnen afvoeren en het op straat blijft staan.			

Vennootschappen en coöperaties

NV SRO				
Vestigingsplaats	Amersfoort	Website	www.sro.nl	
Programma	1. Omgeving 2. Sociaal 5. Algemene dekingsmiddelen			
Rechtsvorm	NV (Naamloze Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	Bijdragen aan optimaal gebruik van maatschappelijke accommodaties om te kunnen bewegen, leren, samenwerken of recreëren.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	50,00%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2023	€ 12.835	31-12-2023	€ 14.489
Omvang vreemd vermogen	01-01-2023	€ 24.244	31-12-2023	€ 30.268
Bron	Begroting 2024 & Jaarrekening 2023			
			Begroot resultaat 2024	€ 17

Ontwikkelingen en risico's

Bijzonderheden/ actualiteiten	Ondanks de hogere energiekosten en in eerdere jaren corona heeft de SRO de afgelopen jaren een positief resultaat kunnen laten zien, voornamelijk door een aantal steunmaatregelen vanuit de overheid. Deze maatregelen, mn de coronasteun, stonden de reguliere dividenduitkeringen over die jaren in de weg. Afsproken is dat het dividend over 2023 verdubbeld zal worden.
Risico's	SRO heeft voornamelijk last van kostenstijgingen (mn voor het vastgoeddeel) en de nog steeds relatief hoge energiekosten. Desalniettemin verwacht men wel positieve resultaten de komende jaren.

Theater-en congrescentrum Flint NV

Vestigingsplaats	Amersfoort	Website	www.flint.nl	
Programma	3. Bedrijvigheid 5. Algemene dekkingsmiddelen			
Rechtsvorm	NV (Naamloze Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	Het bieden van een culturele voorziening.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	100,00%			
Omvang eigen vermogen	31-08-2022	€ 813	31-12-2023	€ 1.181
Omvang vreemd vermogen	31-08-2022	€ 2.306	31-12-2023	€ 3.088
Bron	Begroting 2025 & Jaarrekening 2022/2023			
		Begroot resultaat 2025		-€ 145

Ontwikkelingen en risico's

Bijzonderheden/actualiteiten	In 2023 is Flint overgegaan van gebroken boekjaar naar kalenderjaar. De begroting voor 2024 is nagenoeg sluitend, met een minimaal tekort dat Flint zelf kan dekken.
Risico's	Het eigen vermogen van Flint is op peil waarmee Flint weerbaar is voor financiële tegenvallers.

NV ROVA Holding				
Vestigingsplaats	Zwolle	Website	www.rova.nl	
Programma	3. Bedrijvigheid 5. Algemene dekkingsmiddelen			
Rechtsvorm	NV (Naamloze Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	Het duurzaam verwerken van afval en het onderhouden van de openbare ruimte.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	13,97%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2024	€ 40.866	31-12-2024	€ 41.597
Omvang vreemd vermogen	01-01-2024	€ 63.473	31-12-2024	€ 62.742
Bron	Begroting 2024			
			Begroot resultaat 2024	€ 3.655

Ontwikkelingen en risico's	
Bijzonderheden/actualiteiten	Op het gebied van circulariteit, biodiversiteit en klimaat wachten grote uitdagingen, waaronder de toenemende producentenverantwoordelijkheid. Voor verpakkingen is de uitdaging urgent vanwege het aflopen van de Ketenovereenkomst per 1 januari 2025. De VNG streeft ernaar om op tijd nieuwe afspraken te kunnen maken rondom bijvoorbeeld tarieven voor PMD. Opbrengsten voor PMD landen in de gemeentelijke jaarrekening en zijn daarmee niet zozeer een financiële onzekerheid voor ROVA maar voor gemeenten.
Risico's	Kostenstijgingen op personeel en materieel vragen om een actieve sturing op kosten. ROVA houdt rekening met een geleidelijke daling van het nettoresultaat in de komende jaren.

Vitens NV				
Vestigingsplaats	Zwolle	Website	www.vitens.nl	
Programma	5. Algemene dekkingsmiddelen			
Rechtsvorm	NV (Naamloze Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	Het maken, verkopen en leveren van drinkwater.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	2,28%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2024	€ 685.000	31-12-2024	€ 706.000
Omvang vreemd vermogen	01-01-2024	€ 1.537.000	31-12-2024	€ 1.674.000
Bron	Begroting 2024			
			Begroot resultaat 2024	€ 28

Ontwikkelingen en risico's

Bijzonderheden/actualiteiten	<p>Vanwege wet- en regelgeving, de zogenaamde WACC, kan Vitens maar een beperkt bedrijfsresultaat behalen (bij hogere resultaten dient een tariefsverlaging aan klanten gegeven te worden). Omdat het eigen vermogen nog niet het minimumniveau heeft dat Vitens in haar continuïteitsbeleid heeft bepaald, keert zij al enkele jaren geen dividend uit en de verwachting is dat dit voorlopig zo zal blijven.</p> <p>Vitens heeft een omvangrijk investeringsprogramma opgesteld om uitdagingen als klimaatverandering en een stijgende watervraag het hoofd te bieden. Voor deze groei is kapitaal nodig. Vitens voert een actieve lobby voor een wetswijziging (aanpassing in de WACC-regulering) zodat Vitens met een financieel gezonde bedrijfsvoering het investeringsportfolio kan realiseren. Mocht deze systematiek ongewijzigd blijven, dan kan het scenario in beeld komen dat Vitens een beroep doet op de aandeelhouders om het eigen vermogen te versterken.</p>
Risico's	Vitens heeft te maken met toenemende onzekerheden als gevolg van economische ontwikkelingen, de effecten van klimaatverandering en de wens van aandeelhouders om de tarieven meer variabel te maken.

Alliander N.V.				
Vestigingsplaats	Amsterdam	Website	www.alliander.com	
Programma	5. Algemene dekkingsmiddelen			
Rechtsvorm	NV (Naamloze Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	Via energienetwerken zorgt Alliander voor de distributie van gas en elektriciteit in een groot deel van Nederland. Het is de maatschappelijke taak van Alliander om te zorgen dat iedereen onder gelijke condities toegang heeft tot betrouwbare, betaalbare en duurzame energie.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	0,01%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2023	€ 4.570.000	31-12-2023	€ 4.749.000
Omvang vreemd vermogen	01-01-2023	€ 6.106.000	31-12-2023	€ 6.877.000
Bron	Jaarrekening 2023			

Ontwikkelingen en risico's

Bijzonderheden/ actualiteiten	De energietransitie vergt veel investeringen en deze transitie in Nederland staat niet op zichzelf, maar vindt plaats in een context van mondiale trends en ontwikkelingen. Toenemende kosten in brede zin door economische ontwikkelingen en stijgende energieprijzen in het bijzonder zetten de betaalbaarheid onder druk. Daarnaast is er sprake van kwetsbare afhankelijkheden in internationale bevoorradingsketens en komt de toegang tot het elektriciteitsnet verder onder druk als gevolg van zeer sterke elektrificatie. De juiste mix aan energiedragers met de juiste infrastructuur is van groot belang om betaalbaarheid, maakbaarheid en betrouwbaarheid te kunnen waarborgen.
Risico's	Er zijn geen bijzondere financiële risico's in beeld.

BNG Bank				
Vestigingsplaats	Den Haag	Website	www.bngbank.nl	
Programma	5. Algemene dekkingsmiddelen			
Rechtsvorm	NV (Naamloze Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	De Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	0,49%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2023	€ 4.615.000	31-12-2023	€ 4.721.000
Omvang vreemd vermogen	01-01-2023	€ 107.459.000	31-12-2023	€ 110.819.000
Bron	Jaarrekening 2023			

Ontwikkelingen en risico's	
Bijzonderheden/ actualiteiten	Er zijn op dit moment geen bijzonderheden te melden.
Risico's	Er is momenteel geen sprake van (majeure) risico's voor ons als gemeente.

Parkeren Amersfoort BV				
Vestigingsplaats	Amersfoort	Website		
Programma	1. Omgeving 5. Algemene dekkingsmiddelen			
Rechtsvorm	BV (Besloten Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	Het bieden van parkeergelegenheden.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	100,00%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2022	€ 7.597	31-12-2022	€ 8.088
Omvang vreemd vermogen	01-01-2022	€ 629	31-12-2022	€ 356
Bron	Begroting 2024 & Jaarrekening 2022			
		Begroot resultaat 2024	€ 604	
Ontwikkelingen en risico's				
Bijzonderheden/actualiteiten	Er loopt momenteel een onderzoek naar het mogelijk opheffen van de BV .			
Risico's	De BV is financieel gezond te noemen en kan eventuele tegenvallers goed opvangen.			

ParkeerService Coöperatie UA				
Vestigingsplaats	Amersfoort	Website	https://www.parkeerservice.nl/	
Programma	1. Omgeving 5. Algemene dekkingsmiddelen			
Rechtsvorm	Coöperatie			
Openbaar belang (doelstelling)	Het adviseren en leveren van diensten ter zake van garage- en straatparkeerbeheer.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	7,14%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2023	€ 2.025	31-12-2023	€ 2.147
Omvang vreemd vermogen	01-01-2023	€ 5.505	31-12-2023	€ 6.088
Bron	Begroting 2025 & Jaarrekening 2023			
		Begroot resultaat 2025	€ 0	
Ontwikkelingen en risico's				
Bijzonderheden/actualiteiten	Er zijn geen bijzonderheden/actualiteiten te melden.			
Risico's	De afgelopen jaren zijn er nog geen nieuwe leden tot de coöperatie toegetreden ondanks dat dit wel de doelstelling is. Omdat bestaande leden meer producten afnemen en toenemende aantallen gereguleerde parkeerplekken hebben is er vanaf 2024 sprake van een sluitende begroting zonder stelpost voor nieuwe leden.			

Amfors Holding B.V.				
Vestigingsplaats	Amersfoort	Website	www.amfors.nl	
Programma	2. Sociaal 3. Bedrijvigheid			
Rechtsvorm	BV (Besloten Venootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	Arbeidsinschakeling van werkzoekenden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	52,20%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2023	€ 2.500	31-12-2023	€ 2.500
Omvang vreemd vermogen	01-01-2023	€ 5.087	31-12-2023	€ 4.344
Bron	Begroting 2023 en Jaarrekening 2023			
		Begroot resultaat 2023	€ 0	

Ontwikkelingen en risico's

Bijzonderheden/ actualiteiten	<p>Amfors en het RWA zijn juridisch twee organisaties, beide hebben een eigen begrotingen en jaarrekening, maar functioneren feitelijk als een.</p> <p>De organisaties zijn ook verschillende juridische entiteiten, Amfors is een BV en het RWA is een "gemeenschappelijke regeling". Dit is o.a de reden dat de begrotingen van beide partijen op verschillende tijdstippen gepresenteerd worden.</p> <p>Het RWA (Regionaal Sociaal werkvoorzieningschap Amersfoort) is de eenheid waarbinnen alle cliënten werkzaam zijn. Hier worden enerzijds de loonkosten van de Sw-medewerkers geboekt, en anderzijds komt hier de rijkssubsidie binnen. Deze rijkssubsidie is niet toereikend om de loonkosten te dekken waardoor de RWA eigenlijk altijd een negatief resultaat heeft. Dit negatieve resultaat wordt vervolgens ten laste gebracht van Amfors Holding BV.</p> <p>Amfors Holding BV is het bedrijf wat de Wsw uitvoert, zij zetten de Sw-medewerkers in bij diverse projecten (bijvoorbeeld groenvoorziening voor gemeentes) via de BV's die onder de Amfors holding BV vallen, doordat Amfors geen vergoeding betaald voor de SW medewerkers heeft Amfors doorgaans een positief resultaat, dit resultaat gaat altijd naar de RWA. Het resultaat Amfors is daarom in principe altijd € 0,-.</p> <p>Het begrote operationele resultaat van Amfors wat ter dekking dient voor het negatieve resultaat van de RWA is in 2025 € 985</p>
Risico's	<p>Risico's Amfors zijn zeer beperkt, het aantal SW medewerkers daalt jaarlijks omdat er geen nieuwe mensen meer bijkomen, voor Amfors is het zaak om haar medewerkers aan te passen op het aantal SW medewerkers. Dat wordt echter wel lastiger naarmate het aantal SW medewerkers afneemt, het begrote resultaat van Amfors daalt daardoor ook in de komende jaren.</p>

Grondexploitatiebedrijf Amersfoort B.V.

Vestigingsplaats	Amersfoort	Website		
Programma	1. Omgeving			
Rechtsvorm	BV (Besloten Venootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	Het voor eigen en/of gezamenlijke rekening en risico exploiteren van gronden in de gemeente Amersfoort.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	100,00%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2021	€ 226	31-12-2021	€ 1.485
Omvang vreemd vermogen	01-01-2021	€ 92	31-12-2021	€ 425
Bron	Jaarrekening 2021			

Ontwikkelingen en risico's

Bijzonderheden/actualiteiten	Er zijn geen bijzonderheden/actualiteiten te melden.			
Risico's	Op basis van de meeste recente grondexploitatie is het risico van de participatie van het Grondexploitatiebedrijf Amersfoort B.V in OBV CV als gevolg van goede marktontwikkelingen klein.			

Ontwikkelingsbedrijf Vathorst (OBV) Beheer BV				
Vestigingsplaats	Amersfoort	Website	www.vathorst.nl	
Programma	1. Omgeving			
Rechtsvorm	BV (Besloten Venootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	OBV Beheer B.V. is de beherend vennoot van OBV C.V. Beide ondernemingen zijn opgericht om stadsdeel Vathorst te realiseren.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	50,00%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2023	€ 614	31-12-2023	€ 672
Omvang vreemd vermogen	01-01-2023	€ 4	31-12-2023	€ 0
Bron	Jaarrekening 2023			

Ontwikkelingen en risico's

Bijzonderheden/ actualiteiten	Er lijkt een positieve kentering in de verkoop van nieuwbouwwoningen en de verkooptijd is weer sneller dan een jaar geleden. Wel blijft door de stijgende bouwkosten de financiële haalbaarheid van de woningbouwontwikkeling een aandachtspunt. Tot nu toe lijken de effecten hiervan binnen de grondexploitatie beperkt (o.a. door vaste contractafspraken, en doordat binnen de grondexploitatie uit voorzichtigheidsprincipe lagere kavelnormprijzen staan opgenomen dan het huidige marktniveau). De marktontwikkelingen worden desondanks nauwgezet gevolgd, om mogelijke risico's voor de Grex vroegtijdig te signaleren en zo nodig bij te sturen.			
Risico's	In de actuele grondexploitatie OBV zijn de financiële risico's geactualiseerd. De resterende risico's betreffen vooral die ten aanzien van de grondwaarden voor woningen. Daarnaast is een (extra) risico opgenomen in verband met het inflatierisico.			

Coöperatieve Vereniging U.A. Het Eemhuis (C.V.)				
Vestigingsplaats	Amersfoort	Website		
Programma	3. Bedrijvigheid			
Rechtsvorm	Coöperatie			
Openbaar belang (doelstelling)	Afstemmen van het facilitair beheer van het Eemhuis.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	25,00%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2022	€ 8	31-12-2022	-€ 53
Omvang vreemd vermogen	01-01-2022	€ 370	31-12-2022	€ 283
Bron	Begroting 2024 & Jaarrekening 2022			
		Begroot resultaat	2024	-€ 283

Ontwikkelingen en risico's	
Bijzonderheden/actualiteiten	Er zijn geen bijzonderheden/actualiteiten te melden.
Risico's	Eemhuis heeft in 2022 en 2023 te maken gehad met hoge energielasten en hiervoor een extra bijdrage vanuit programma Cultuur ontvangen. Voor 2024 en verder is de verwachting dat energielasten hoog blijven vanwege een meerjarig contract. Het is nog niet duidelijk in hoeverre Eemhuis deze lasten kan dekken.

Participatiefonds ROM Regio Utrecht BV				
Vestigingsplaats	UTRECHT	Website	www.romregioutrecht.nl	
Programma	3. Bedrijvigheid			
Rechtsvorm	BV (Besloten Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	De ROM Regio Utrecht heeft tot doel de economische structuur van de Regio Utrecht te versterken.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	5,83%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2023	€ 50.627	31-12-2023	€ 49.162
Omvang vreemd vermogen	01-01-2023	€ 9.499	31-12-2023	€ 9.861
Bron	Begroting 2024 & Jaarrekening 2023			
		Begroot resultaat	€ 0	
		2024		

Ontwikkelingen en risico's	
Bijzonderheden/ actualiteiten	ROM heeft voor 2025 en verder financiële uitdagingen om de exploitatie te kunnen dekken. Met Raad van Commissarissen, aandeelhouders en participanten is ROM in gesprek hoe de gestegen kosten te dekken, wat de taken van ROM in de kern zijn en wat de bijbehorende grootte van de organisatie zou moeten zijn.
Risico's	Naarmate ROM meer leningen vanuit het Participatiefonds verstrekt neemt het financiële risico langzaam toe. De komende jaren zal het fonds in de boeken langzaam in waarde dalen, totdat er succesvolle investeringen verkocht worden en het fonds revolverend wordt.

Regionale samenwerkingsmaatschappij BV (ROM)				
Vestigingsplaats	UTRECHT	Website	www.romregioutrecht.nl	
Programma	3. Bedrijvigheid			
Rechtsvorm	BV (Besloten Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	De ROM levert een relevante bijdrage aan de economische structuurversterking door het ondersteunen van het innovatief MKB dat door haar groei en ontwikkeling bijdraagt aan de maatschappelijke opgaven zoals verwoord binnen de thema's van de Regionaal Economische Agenda (REA). De kerntaken van de ROM liggen op het gebied van innoveren, investeren en internationaliseren ter versterking en ondersteuning van het regionale economische ecosysteem. De Regionale Samenwerkingsmaatschappij Regio Utrecht BV is opgericht om in fondsen te kunnen deelnemen anders dan het ROM Participatiefonds.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	11,00%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2023	-€ 263	31-12-2023	€ 43
Omvang vreemd vermogen	01-01-2023	€ 2.895	31-12-2023	€ 3.998
Bron	Begroting 2024 & Jaarrekening 2023			
			Begroot resultaat 2024	€ 34
Ontwikkelingen en risico's				
Bijzonderheden/actualiteiten	Er zijn geen bijzonderheden.			
Risico's	Er is geen sprake van actuele risico's.			

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf vindt u beschreven welke beleidskaders er zijn voor onze kapitaalgoederen. Ook benoemen wij de financiële consequenties van dit beleid. We doen dit voor de volgende kapitaalgoederen:

- Wegen en infrastructuur
- Riolering
- Kunstwerken
- Water
- Groen
- Gebouwen

De eerste 5 onderdelen hebben betrekking op de openbare ruimte. Wij zetten ons in voor een stad met een gezonde, schone en veilige leefomgeving voor mensen en dieren. Daarbij geven we de transitie vorm naar een groene, klimaatbestendige en circulaire stad en samenleving. Daarnaast zetten wij onze gebouwen in voor het bereiken van bestuurlijke doelen, zoals het huisvesten van culturele instellingen, scholen, sportverenigingen en wijkcentra.

Beleidskader - Openbare Ruimte

Inleiding

We werken voortdurend aan het in stand houden van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte, zoals wegen, bruggen, riolering, groen en verlichting. Het daarvoor gewenste niveau 'de Amersfoortse basis' is in 2021 vastgelegd in het [Integraal beheerplan openbare ruimte 2022-2031](#) (vastgesteld juni 2021). Het uitvoeren van het beheer en onderhoud is gebaseerd op vier beleidsdoelen:

- We voldoen aan onze zorgplicht voor een veilige en functionele openbare ruimte, zowel boven als ondergronds.
- Onze inwoners zijn tevreden over (het beheer van) de openbare ruimte in de stad.
- Bij het uitvoeren van beheer en onderhoud geven we invulling aan ambities en opgaven, om de openbare ruimte te verbeteren, toekomstbestendig te maken, aan te passen op veranderingen in het klimaat en te laten passen bij de maatschappelijke behoeften. We doen dit op een duurzame wijze. We nemen de realisatie van overige ambities en opgaven in de openbare ruimte mee, mits hiervoor cofinanciering beschikbaar gesteld is.
- Wij stimuleren en faciliteren zelfbeheer en initiatieven van inwoners in de openbare ruimte.

Uitgangspunt voor de programmering is dat de openbare ruimte veilig en functioneel blijft en er geen kapitaalvernietiging plaatsvindt. Dit is samen te vatten als de 'technische noodzaak'. Vanuit deze opgave zoeken we continu naar kansen om ook invulling te geven aan andere ambities en opgaven. We overleggen met omwonenden en belanghebbenden bij projecten en zoeken naar mogelijkheden om hun wensen in de uitvoering op te nemen. Dit vraagt vaak om afstemming en clustering van werkzaamheden en projecten op wijkniveau. We werken daarom gebiedsgericht per wijk of buurt.

Financiën

De instandhouding (groot onderhoud en vervangen) van de openbare ruimte wordt gedekt vanuit diverse voorzieningen en vervangingsinvesteringen. De tabel geeft een overzicht voor de beschikbare middelen voor 2025 tot en met 2028. Voor deze periode gaat in het totaal om bijna € 158 mln, zie tabel PO.01. Hiervan betreft ruim € 46 mln. dekking van de lasten van riolering en watertaken (11,7 mln + 34,6 mln.). De overige € 111 mln. is ten behoeve van groot onderhoud en vervanging van de openbare ruimte (26,4 mln. + 84,9 mln.). Het 'Meerjarenuitvoeringsprogramma openbare ruimte 2025-2028' (verder 'MJP-OR') geeft een gedetailleerd overzicht welke projecten voor deze middelen zijn gepland.

Tabel: PO.01 Beschikbare middelen instandhouding openbare ruimte en riolering

	T/M 2024	2025	2026	2027	2028	TOTAAL
Voorziening OR	€ 7.715	€ 4.682	€ 4.682	€ 4.682	€ 4.682	€ 26.443
Voorziening onderhoud riolering (tijdelijk)	€ 11.661					€ 11.661
Vervangingsinvesteringen OR	€ 21.236	€ 25.438	€ 10.868	€ 15.925	€ 11.429	€ 84.896
Vervangingsinvesteringen riolering	€ 8.159	€ 6.440	€ 6.670	€ 6.670	€ 6.670	€ 34.609
TOTAAL	€ 48.771	€ 36.560	€ 22.220	€ 27.277	€ 22.781	€ 157.609

We dekken het in stand houden van de openbare ruimte en riolering vanuit de volgende middelen:

- Exploitatie (dagelijks en groot onderhoud, zoals integrale wijkonderhoudsbestekken).
- Voorziening groot onderhoud openbare ruimte (groot onderhoud wegen/openbare ruimte, baggeren en vervanging groen en bomen). Er wordt jaarlijks € 4,7 mln. in de voorziening gestort. Verwachting is dat er begin 2025 nog € 7,7 mln. resteert in de voorziening.
- Voorziening groot onderhoud riolering (ex artikel 44 lid 1c BBV): Dit is een voorziening ten behoeve van nog niet uitgevoerde projecten uit het GRP 2012-2021. Hier is oorspronkelijk 26,9 miljoen gestort vanuit de voorziening middelen derden (ex artikel 44 lid 2 BBV). Deze voorziening wordt opgeheven wanneer de projecten zijn afgerond. Er resteert nog € 11,6 mln.
- Vervangingsinvesteringen openbare ruimte (ten behoeve van vervanging van o.a. integrale herinrichtingen, wegen, openbare verlichting, bruggen, kademuren, grote speelplekken en kunstgrasvelden).
De onderdelen van de openbare ruimte die worden vernieuwd worden geactiveerd conform de BBV. De benodigde bedragen voor vervangingsinvesteringen zijn berekend in het integraal beheerplan Openbare ruimte 2022-20231. De bedragen wordt jaarlijks in de kadernota aangevraagd. Een deel van nog niet uitgegeven investeringsbedragen zijn verdeeld over de periode 2025-2028. Daarmee is in totaal ongeveer € 85 mln. beschikbaar, voor de uitvoering van de in het MJP-OR vastgelegde projecten.
- Voorziening toekomstige vervangingsinvesteringen riolering (ex artikel 44 lid 1d BBV) dit betreft de projecten in het kader van gemeentelijke watertaken, zoals het aanleggen of vervangen van riolering, zoals opgenomen in het GRP 2022-2031. Deze voorziening vangt fluctuaties in de lasten door investeringen op en voorkomt de stijging van kapitaallasten. Er wordt in de komende vier jaren in totaal € 26,5 mln. gestort.

Daarnaast hebben we nog de Voorziening middelen derden (ex artikel 44 lid 2 BBV). Dit is een egalisatievoorziening voor het productsaldo riolering. Het meerdere in de voorziening wordt aangewend ter dekking van de kapitaalslasten van investeringen uit de periode 2018-2020.

Uitvoeringsprogramma openbare ruimte 2025-2028

Voor het groot onderhoud en vervangingen stellen we jaarlijks een voortschrijdend meerjarenuitvoerings-programma openbare ruimte (MJP-OR) op. Dit programma bevat de concrete activiteiten en projecten die we in voorbereiding en uitvoering nemen en de kosten daarvan (voor engineering, uitvoering en bijkomende kosten). Het MJP-OR beslaat steeds een periode van vier jaar, gelijklopend met de periode van de meerjarenbegroting. In het MJP-OR worden ook de projecten voor de gemeentelijke riolering opgenomen. De besluitvorming en dekking daarvan loopt via het Gemeentelijke Rioleringsplan Amersfoort 2021-2031 (GRP), vastgesteld in juni 2021. Deze bevatte een werkprogramma tot en met 2025. In 2024 wordt de aanvullende werkplanning 2026-2031 vastgesteld.

Het MJP-OR 2025-2028 geeft een compleet overzicht en een uitgebreidere toelichting op gerealiseerde projecten en de planning voor de komende jaren. Voor de periode 2025-2028 zijn dit ongeveer 120 projecten; zowel integrale projecten met een gecombineerde aanpak van riolering, wegen, groen, kunstwerken en verlichting, als ook sectorale projecten voor één van deze onderdelen.

De integrale herinrichtingsprojecten liggen momenteel vooral in oudere woonwijken als De Berg Noord en Zuid en het dorp Hooglanderveen. Voorbeelden zijn de herinrichting van Indische Buurt, Hooglanderveen-dorp, Aletta Jacobslaan en omliggende straten. De aandacht verschuift langzamerhand naar wijken zoals Randenbroek, Schuilenburg en Liendert. In Liendert werken we vanuit een visie op wijkniveau aansluitend op het wijkperspectief en omgevingsprogramma Liendert.

Sectorale projecten in het MJP-OR 2025-2028 zijn o,a, het programma om asfaltdeklagen te vervangen op hoofdwegen, een grootschalig vervangingsprogramma om openbare verlichting te vernieuwen en energiezuiniger te maken, het relinen van rioleringen en vervangen van langzaamverkeersbruggen in Kattenbroek.

Aandachtspunten bij uitvoeringsprogramma 2025-2028

Beheer en onderhoud van de openbare ruimte zijn langlopende processen die langzamerhand veranderen en zich aanpassen aan nieuwe vragen en opgaven. Daarmee is de situatie rondom beheer en onderhoud vergelijkbaar met de afgelopen jaren, maar zijn er wel trends zichtbaar. In deze paragraaf wordt een aantal van deze trends en actuele ontwikkelingen toegelicht.

- We hebben een achterstand in de uitvoering van projecten. De uitgaven ten aanzien van vervanging en herinrichting blijven achter bij de beschikbare middelen. Op verschillende manier leveren we extra inspanning om de realisatie te versnellen en deze achterstand in te lopen. 'Openbare ruimte' wordt binnen de gemeente als grote opgave gezien en krijgt daarmee een sterkere prioriteit. We vergroten de capaciteit door meer projectleiders en we werken aan een verbeterde projectsturing.

Het gevolg van achterlopen op de planning is de benodigde extra inzet en middelen van het dagelijks onderhoud om de openbare ruimte veilig te houden. Omdat projecten vanuit een technische noodzaak op de planning zijn opgenomen leidt uitstel en vertraging tot hogere kosten in het dagelijks onderhoud. Inschatting is dat vanuit verhardingen en het wijkonderhoud ongeveer € 200.000 per jaar nodig is om de veiligheid te waarborgen, wat geprobeerd wordt op te vangen binnen programma 3 bedrijvigheid. Waar de veiligheid en functionaliteit niet direct in het geding zijn wordt de beeldkwaliteit en 'toonbaarheid' van de onze openbare ruimte aangetast. Denk bijvoorbeeld aan verouderde beplantingsvakken.

- Beheeropgaven zijn meer en meer verweven met alle andere relevante maatschappelijke opgaven in de stad. Dit toont zich in de doelen die we nastreven bij herinrichtingen en werkzaamheden in de openbare ruimte. Naast het realiseren van een goede technische kwaliteit en veiligheid dragen we bij aan het realiseren van beleid op bijvoorbeeld het gebied van vergroening, toegankelijkheid, circulariteit, klimaatadaptatie, biodiversiteit, gezondheid, mobiliteit, bewegen en ontmoeten. Het geactualiseerde Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR) geeft handvatten om deze beleidsthema's te vertalen naar projectmaatregelen. Daarmee worden ambities, keuzes en resultaten beter inzichtelijk en navolgbaar. Dit is ook noodzakelijk omdat er letterlijk de ruimte ontbreekt om aan alle ambities invulling te geven en ruimtevragers toenemen. Denk dan ook aan inbreiding door woningbouw, maar ook deelvervoerhubs, buurtbatterijen, laadpalen, pakketkluisen, etc.
- De complexiteit van de programmering neemt toe door alle andere ontwikkelingen in de openbare ruimte. Met name de energietransitie en de bijbehorende aanleg, aanpassing en verzwaring van ondergrondse netten voor warmte en elektriciteit vraagt afstemming. We overleggen intensief met netbeheerders en werken aan een gezamenlijke programmering onder de naam 'SPRONG'. Dit biedt ons een grotere voorspelbaarheid en daardoor minder afbreukrisico in de projecten. Belangrijk doel van afstemming en samenwerking is ook om hinder en overlast voor bewoners en gebruikers van de stad zo veel mogelijk te beperken. Zeker waar meerdere projecten tegelijk lopen neemt lawaai van machines en een lastige bereikbaarheid snel toe.
- We werken gebiedsgericht en proberen steeds meer vanuit een visie op de wijk of buurt projecten aan te pakken en te combineren. Daarmee voorkomen we verrassingen (en dientengevolge het stilleggen van een project), maar kunnen we ook beter invulling geven aan opgaven.
- De afgelopen jaren zijn prijzen van materialen, energie en brandstoffen aanzienlijke gestegen. Daarbij leidt ook schaarste in capaciteit tot een verhoging van de prijzen. In veel contracten van lopende projecten mogen prijsindexaties worden doorgevoerd. Kortom de kosten van de uitvoering van projecten stijgt. Op dit moment leiden de kostenstijgingen nog niet tot uitstel van projecten.

Amersfoortse basis

Het Integraal beheerplan openbare ruimte 2022-2031 vat de beoogde kwaliteit van het beheer en onderhoud samen als 'Amersfoortse basis'. De kern hiervan is dat we continu zorgen voor een veilige en functionele openbare ruimte en daarmee voldoen aan onze zorgplicht. Gemeente Amersfoort zorgt dat de beeldkwaliteit van de openbare ruimte voldoet aan CROW-B-kwaliteit conform de CROW Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte. Om aan het beeldkwaliteitsniveau 'B' te voldoen, is de norm dat maximaal 20% van de openbare ruimte een lage ('C') of zeer lage kwaliteit ('D') mag hebben. Deze kwaliteit wordt over het algemeen door de hele stad gehaald. Wel staat deze in enkele buurten onder druk door het later vervangen van wegen en groen dan gewenst, zoals toegelicht onder 'aandachtspunten bij het uitvoeringsprogramma 2025-2028'. We zien als gevolg daarvan overschrijdingen van de begroting om deze kwaliteit te behouden, met name om het veilig gebruik van de openbare ruimte te waarborgen. In de Binnenstad is de norm voor de bovengrondse openbare ruimte beeldkwaliteitsniveau 'A', maar in de praktijk ligt de gerealiseerde kwaliteit hier iets onder. De hoge gebruiksdruk en de bijbehorende extra slijtage zijn hiervan oorzaken. Eén van de redenen van veel en zich herhalende schades aan verhardingen is de opdruk van boomwortels. Dit komt in de hele stad voor, maar is vooral heel duidelijk in de noordelijke wijken als Zielhorst, Kattenbroek en Nieuwland. Er is een analyse uitgevoerd naar het voorkomen en mogelijke oplossingen. In het MJP-OR 25-28 is een reservering gedaan voor deze projecten, zodat we komende jaren de meest ernstige plekken kunnen aanpakken. Daarbij zoeken we een structurele aanpak van de schade in verhardingen waarbij bomen behouden worden en van betere groeiplaatsen worden voorzien.

Onderhoud

Tabel: PO.02 Onderhoudstabel

Onderdeel openbare ruimte	TECHNISCHE STAAT	INSPECTIE- MONITORINGSMETHODE
Groen	B	Beeldkwaliteit CROW kwaliteitscatalogus
Bomen	B	Kwaliteitseisen Beheerlijnen Bomen/ BVC-inspectie
Spelen	B	Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen
Oevers en beschoeiingen	B-C	Inspectie op veiligheid
Wegen	B	Inspectie CROW schadebeelden/beeldkwaliteit
Civiele kunstwerken	B	Inspectie op veiligheid/ functionaliteit
Openbare verlichting	B	Inspectie op functionaliteit/ NSVV-normen/ beeldkwaliteit
Riolering	B	Functioneel niveau/ RIONED-normen

Beleidskader - Gebouwen ten behoeve van maatschappelijke en ruimtelijke beleidsdoelstellingen

De gemeentelijke vastgoedportefeuille bestaat in hoofdlijn uit twee delen: het maatschappelijk vastgoed en het strategische vastgoed. In totaal zijn het circa 400 vastgoedobjecten, bestaande uit gebouwen en gronden. Het maatschappelijk vastgoed huisvest organisaties die van belang zijn voor een prettige woonomgeving, sociale cohesie en maatschappelijk welzijn. Het zijn musea, wijkcentra, monumenten, sportgebouwen en -velden, atelierruimtes, terreinen voor volks- en speeltuinen en scoutingverenigingen en enkele tijdelijke onderwijsgebouwen. Ook hebben we acht multifunctionele accommodaties (MFA's), waarin meerdere functies met elkaar in één gebouw gehuisvest zijn. Dit betreffen relatief grote en moderne gebouwen in onze portefeuille. Ter illustratie: deze acht gebouwen beslaan meer dan een kwart van het aantal vierkante meters in onze portefeuille. Voorbeelden zijn het Eemhuis, het Icoon en de Zonneparel.

Onderdeel van ons vastgoed zijn ook ongeveer 25 monumentale objecten, onder andere de Koppelpoort, de Onze Lieve Vrouwe-toren en het Belgenmonument. Het zijn met name objecten die een cultuurhistorische en/of maatschappelijke functie binnen de gemeente hebben. De exploitatie van deze groep panden kan door hun kenmerkende karakter niet kostendekkend gebeuren. Deze objecten zijn niet of slechts gedeeltelijk te verhuren en hebben hoge onderhoudskosten, omdat het onderhoud zeer specialistisch van aard is. Ten behoeve van deze onderhoudskosten is een structureel budget beschikbaar.

In 2030 wordt een grootscheepse restauratie van de Onze Lieve Vrouwe-toren verwacht. Dergelijke grote investeringen worden niet binnen de onderhoudskosten begroot. In 2020 is het krediet van € 1 miljoen dat beschikbaar was voor onderhoud aan de torenspits doorgezet naar 2028. Het is nog niet exact bekend wat het benodigde budget zal zijn, maar het ligt naar verwachting boven de € 10 miljoen. Het doorschuiven van het budget is een eerste stap in het reserveren voor dit grote onderhoudsproject. Daarnaast is de restauratie opgenomen in de planning van de Vervangingsinvestering Maatschappelijk Vastgoed. Wij zullen op termijn terugkomen op de te verwachten restauratie van de toren, welke een zeer forse investering met zich mee zal brengen.

Om een beter beeld te krijgen van de toekomstige te verwachten vervangingsinvesteringen in de vastgoedportefeuille is gewerkt aan een meerjareninvesteringsplanning.

Een groot deel van het maatschappelijk vastgoed komt in aanmerking voor verduurzaming. Hiervoor is een Routekaart en een uitvoeringsplan opgesteld die op [10 november 2020](#) met de Raad is

gedeeld. In 2021 en 2022 zijn de eerste gebouwen verduurzaamd met het verkregen budget in de begroting van 2021-2024. De komende jaren wordt dit doorgezet. In 2023 heeft een innovatieve aanbesteding plaatsgevonden waarmee 5 aannemende partijen geselecteerd zijn om de kernportefeuille in de komende jaren te verduurzamen. In 2024 en volgende jaren zal daarin een flinke stap gezet worden. Hierover is meer opgenomen in hoofdstuk 1.2, Ruimtelijke ontwikkeling.

De strategische portefeuille bestaat uit vastgoed (gronden en gebouwen), dat verworven is ten behoeve van de uitbreiding en kwalitatieve verbetering van de stad, zoals voor (her-)ontwikkeling van woningbouw en voor bedrijfsmatige en infrastructurele projecten. Ook het te verkopen vastgoed maakt onderdeel uit van de strategische portefeuille.

Het beheer en de exploitatie van ons vastgoed hebben wij voor een groot deel uitbesteed aan SRO Amersfoort BV. Hiertoe hebben wij met SRO een Raamovereenkomst onroerende zaken gesloten, waarin ook zaken als staat van onderhoud en exploitatierisico zijn opgenomen. De vigerende overeenkomst is verlengd tot en met 2024. Ook de dienstverleningsovereenkomst van Sport loopt tot 2025. Inmiddels herijken we gezamenlijk deze overeenkomsten en wordt de verlenging van de samenwerking per 1 januari 2025 voorbereid.

In de Raamovereenkomst onroerende zaken zijn de afspraken met SRO vastgelegd. Ook hebben wij met KPI's vastgelegd welke informatie over ons vastgoed SRO rapporteert op de thema's veiligheid, duurzaamheid en klanttevredenheid. SRO zet onder deze overeenkomst stappen om de noodzakelijke informatie te kunnen delen en de klanttevredenheid van hun huurders te vergroten. De komende jaren werken wij met SRO aan de verbetering van de prestaties van ons vastgoed. Voor de sportgebouwen en ook de meeste van de welzijns- en culturele gebouwen bouwt SRO de voorziening op en voert zij vanuit deze voorziening het meerjarig, planmatig onderhoud uit. Voor de MFA's en Flint geldt dat de gemeente de onderhoudsvoorziening opbouwt. De basis voor deze voorziening zijn meerjarige onderhoudsplannen die elke drie jaar geactualiseerd worden.

Beleidskader - Gebouwen voor gemeentelijke organisatie

In het najaar van 2019 heeft de raad besloten tot de realisatie van de nieuwe huisvesting voor de gemeentelijke organisatie. In het nieuwe kantoorconcept staat ontmoeten en samenwerken centraal. Door de toepassing van dit concept kunnen we onze huisvesting efficiënter maken en van 5 verschillende locaties naar 1 locatie gaan.

In afwachting van de oplevering van het nieuwe stadhuis in 2026 wordt in de huidige gebouwen alleen het instandhoudingsonderhoud uitgevoerd. Om te kunnen voldoen aan wettelijke eisen m.b.t.

brandveiligheid en ARBO zijn daarnaast ook extra werkzaamheden noodzakelijk. Het rendement van deze voorzieningen is uiteraard slechts tijdelijk en gedeeltelijke desinvestering is onontkoombaar. De reserve wordt gevoed met de jaarlijkse storting voor onderhoud gebouwen stadhuisplein. De onttrekking vindt op basis van de geraamde uitgaven plaats. Dat betreft, naast het meerjarenonderhoud voor Stadhuisplein 5 en 7, het instandhoudingsonderhoud voor de te verlaten huidige gebouwen Stadhuisplein 1 en 3 en Molenstraat 2. Voor de overige locaties Stadhuisplein 5 en 7 worden onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd volgens de opgestelde duurzame meerjarenonderhoudsplannen voor deze gebouwen.

Na het gereedkomen van de nieuwe huisvesting wordt een nieuw duurzaam meerjarenonderhoudsplan opgesteld, waarna de reserve wordt omgebouwd naar een reguliere onderhoudsvoorziening.

Onderwijshuisvesting

Gemeente en schoolbesturen hebben samen een zorgplicht t.a.v. de onderwijshuisvesting. Schoolbesturen zijn juridisch eigenaar van de schoolgebouwen, de gemeente heeft een economisch

claimrecht. Wij zijn verantwoordelijk voor nieuwbouw, uitbreiding en vervangende nieuwbouw, schoolbesturen voor het totale onderhoud en aanpassingen aan schoolgebouwen. Omdat Amersfoort verouderde schoolgebouwen heeft, hebben schoolbesturen en gemeente in 2014 een Integraal huisvestingsplan gemaakt om alle onderwijshuisvesting te vervangen en te verduurzamen.

In 2019 heeft uw Raad de gemeentelijke zorgplicht gedoordecentraliseerd aan de coöperaties Samenfoort PO en Samenfoort VO, waarin alle schoolbesturen vertegenwoordigd zijn. De multifunctionele accommodaties die scholen huisvesten zijn geen onderdeel van de afspraken met de coöperaties. De coöperaties maken investeringsplannen voor de onderwijshuisvesting. Uw raad heeft eind 2022 de investeringsplannen voor primair en voortgezet onderwijs voor de periode 2023-2026 ontvangen en de voortgangsrapportage voor de periode 2019-2022.

Er wordt in het primair onderwijs wijkgericht gewerkt aan nieuwbouw. De scholen in de wijk Schothorst worden als eerst vernieuwd. De nieuwe schoolgebouwen van kindcentrum de Kei en kindcentrum Talentum zijn geopend. IKC het Park wordt begin 2025 opgeleverd. Nieuwbouw van basisscholen in het Soesterkwartier worden in 2024 verder voorbereid. Het voortgezet onderwijs vernieuwt tot en met 2026 vijf gebouwen. In 2023 zijn het nieuwe Element en het nieuwe Trivium opgeleverd. Het Guido de Bres wordt in oktober 2024 geopend. De Amersfoortse Berg is in de zomer van 2023 verhuisd naar het oude Element. Het nieuwe schoolgebouw is in aanbouw. Het Axia college is ook in aanbouw. De verwachte oplevering is in de zomer van 2025.

Elke vier jaar wordt de raamovereenkomst doordecentralisatie onderwijshuisvesting herijkt. In samenspraak met de Coöperaties Samenfoort PO en VO dragen we zorg voor een aangepaste versie. Multifunctioneel gebruik van frisse en energieneutrale schoolgebouwen kan nu eenvoudiger en sneller gerealiseerd worden. Hiermee rusten we schoolgebouwen beter toe op de toekomst.

Afschrijvingsduur per categorie

Tabel: PO.03 Afschrijvingsduur per categorie

CATEGORIE	AFSCHRIJVINGSDUUR
Materiële vaste activa	
Automatisering:	
Netwerkbekabeling glas	10 jaar
Thin-clients	6 jaar
Server software en licenties	3 - 5 jaar
Computer(accessoires)	2 - 5 jaar
Data center voorzieningen	3 - 6 jaar
Applicatiesoftware	7 - 10 jaar
Inventaris:	
Meubilair	10 jaar
Overige voorzieningen	5 - 15 jaar
Vervoermiddelen:	
Dienstauto's	5 jaar
Gebouwen:	
Diverse gebouwen (o.a. stadhuis, zwembad, sporthallen etc.)	20 - 50 jaar
Renovatie gebouwen	5 - 30 jaar
Diverse noodlokalen	15 jaar
Terreinen:	
Sportterreinen	40 jaar
Speelterreinen	30 jaar
Kunstgrasvelden	10 jaar
Infrastructuur:	
Reconstructies en groot onderhoud wegen	25 - 40 jaar
Integrale projecten in de openbare ruimte	35 jaar
Kademuren/ bruggen	50 jaar
Beschoeiingen	40 jaar
Houten bruggen	25 jaar
Verkeersregelinstallaties	15 jaar
Openbare verlichting masten	48 jaar
Openbare verlichting armaturen	24 jaar
Openbare verlichting kabels	60 jaar
Openbare verlichting schakelkasten	30 jaar
Rioleringsinvesteringen	40 jaar

Financiering

Inleiding

We streven naar een optimale financiering van de gemeentelijke inkomsten en uitgaven (op korte en lange termijn) in kasstromen. Dit noemen we de treasuryfunctie. Om deze treasuryfunctie goed uit te voeren, kijken we naar de meerjarige liquiditeitsontwikkeling van de gemeente en de renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt in Nederland.

Beleidskader / algemene uitgangspunten

De treasuryfunctie voeren wij uit binnen de kaders van het [BBV](#) (Besluit Begroting en Verantwoording), de [Wet FIDO](#) (Wet Financiering Decentrale Overheden), de [Wet HOF](#) (Wet Houdbare Overheidsfinanciën) en binnen de vastgestelde gemeentelijke kaders: het Treasurystatuut (2016) en de Verordening voor het Financieel Beleid en Beheer (2023).

Onze behoefte aan liquide middelen (financieringsbehoefte) bepalen we grotendeels op basis van totaalfinanciering. Een belangrijk onderdeel daarvan is de financiering van investeringen welke op korte en lange termijn plaatsvinden. Deze investeringen financieren we conform de wettelijke kaders. We beperken ons tot de publieke taak en hanteren daarbij de volgende doelstellingen:

- er is voldoende financiering op de korte en lange termijn; zodoende kunnen we te allen tijde aan onze betaalverplichtingen voldoen;
- de risico's die aan de financiële transacties verbonden zijn, beheersen we; het betreft het renterisico, het koersrisico en het debiteuren-/crediteurenrisico op geldleningen.
- de rentelasten van de leningen beperken we zoveel mogelijk;
- de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities beperken we zoveel mogelijk.

Effectindicatoren financiering

Financiering / dekking

We maken onderscheid tussen financiering en dekking. In deze paragraaf hebben we het over de financiering. Bij financiering gaat het om de vraag hoe we aan onze financiële en liquide middelen (de betaalmiddelen) komen (bijv. door verkoop van gronden of door aangaan van geldleningen). Bij dekking gaat het om de vraag hoe we de baten kunnen aanwenden om de begroting sluitend te maken en te houden (bijv. opbrengst uitkering gemeentefonds en belastingopbrengsten ter dekking van afschrijvingslasten).

De uitvoering van het financieringsbeleid vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de [Wet FIDO](#) en de [Wet HOF](#). Om vooral de financieringsrisico's te beperken staan in de [Wet FIDO](#) twee instrumenten: de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. In de [Wet HOF](#) zijn de bepalingen opgenomen die betrekking hebben op het uitzetten van overtollige financieringsmiddelen bij de Schatkist (Rijk), het zogenaamde schatkistbankieren. Deze vormen tezamen met het Treasurystatuut en de Verordening voor het Financieel Beleid en Beheer, de kaders voor ons treasury beleid.

Naleving Wet financiering decentrale overheden ([Wet FIDO](#))

De Wet FIDO bepaalt dat het aangaan van leningen, het uitzetten van middelen of het verlenen van garanties alleen mag voor de publieke taak. Enige uitzondering hierop is het uitzetten van overtollige middelen. Deze uitzettingen dienen dan een prudent karakter te hebben en niet gericht te zijn op het genereren van inkomsten door het lopen van overmatig risico. Zo is het bijvoorbeeld verboden om aandelen of crypto currencies te kopen/te verkopen, dan wel te bankieren. Daarnaast bepaalt de Wet FIDO dat de gemiddelde netto vlottende schuld per kwartaal niet de kasgeldlimiet overschrijdt (bepaald in de Uitvoeringsregeling Financiering Decentrale Overheden) en dat het renterisico op de vaste schuld van de gemeente de renterisiconorm (bepaald in dezelfde uitvoeringsregeling), niet overschrijdt. Wij hebben de bepalingen in de Wet FIDO nageleefd en hiermee rechtmatig gehandeld, zowel financieel als niet financieel.

Methodiek rente-toerekening

Ter vergroting van de transparantie van het begroting- en verantwoordingsproces wordt in deze paragraaf inzicht gegeven in de berekening van de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop de rente aan onder andere de investeringen en grondexploitaties wordt toegerekend en de totstandkoming van de financieringsbehoefte.

Tabel: PFI.01 Effectindicatoren financiering

	BEGROTING 2024	BEGROTING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
Rente risiconorm *1	136.650	146.518	144.460	135.951	135.506
Kasgeldlimiet *1	58.076	62.270	61.395	57.779	57.590
Schatkistbankieren drempel *2 (<)	10.367	10.465	10.445	10.360	10.355

*1) bron: Wet FIDO; 2) bron: Wet HOF

Renterisiconorm

De wettelijke renterisiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Hiermee is een maximum gesteld aan het renterisico op de langlopende leningenportefeuille. Van renteherziening is sprake als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar zal worden aangepast.

Herfinanciering is het aangaan van een nieuwe lening om de oude af te lossen. De renterisiconorm beperkt dus de aflossingen op de bestaande leningenportefeuille. Op een begrotingstotaal in 2025 van € 732,5 miljoen bedraagt de rente risiconorm voor onze gemeente € 146,5 miljoen (20%). In 2025 vindt voor ruim € 23,7 miljoen aan aflossingen van bestaande leningen plaats. Er is derhalve nog ruimte voor herfinanciering op reeds bestaande aangetrokken langlopende leningen voor € 122,8 miljoen.

Tabel: PFI.02 Verwacht renterisico

	BEGROTING 2024	BEGROTING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
1. Omvang begroting	683.252	732.589	722.298	679.757	677.528
2. Renterisiconorm 20% (van 1)	136.650	146.518	144.460	135.951	135.506
3. Aflossingen en renteherzieningen (netto)	23.692	23.692	16.358	15.608	14.608
4. Ruimte onder de risiconorm	112.958	122.826	128.102	120.343	120.898
5. In % begroting	3,47%	3,23%	2,26%	2,30%	2,16%

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is in de [Wet FIDO](#) opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. De kasgeldlimiet bepaalt dat gemeenten hun financieringsbehoefte voor slechts een beperkt bedrag met kort geld (looptijd < 1 jaar) mogen financieren. Hierdoor worden de renterisico's op korte termijn beperkt. De norm is in de wet gesteld op 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten (exclusief de stortingen in de reserves). Voor Amersfoort bedraagt de limiet in 2025 € 62,2 miljoen. Over het algemeen benutten we de kasgeldlimiet optimaal, vanuit de gedachte dat rente van kortlopend geld (bijv. daggeld en kasgeld) momenteel vrijwel altijd lager is dan van langlopende leningen.

Tabel: PFI.03 Berekende kasgeldlimiet

	BEGROTING 2024	BEGROTING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
1. Omvang begroting	683.252	732.589	722.298	679.757	677.528
2. Kasgeldlimiet 8,5 % van 1	58.076	62.270	61.395	57.779	57.590

Koersrisico

Het koersrisico hangt sterk samen met het renterisico en heeft betrekking op (tussentijdse) koersdalingen van verhandelbare schuldtitels. Wij zijn niet in het bezit van deze schuldtitels en dus is het koersrisico niet aanwezig.

Debiteuren-/crediteurenrisico op Geldleningen

Onder debiteurenrisico wordt verstaan het risico dat uitgezette geldleningen niet worden terugontvangen van marktpartijen. Wij beleggen onze overtollige geldmiddelen alleen bij de Schatkist. Daarom speelt dit risico hier niet.

Onder crediteurenrisico verstaan we het risico dat voor opgenomen geldleningen bij niet tijdige aflossing een boete verschuldigd is. Wij betalen altijd onze rente en aflossing, dit risico is dus minimaal.

Schatkistbankieren

De Wet [HOF](#) verplicht de lagere overheden alle geldelijke overschotten bij het Ministerie van Financiën te beleggen, om zo het overheidstekort binnen de grenzen van de Europese doelstellingen te brengen en te houden. De wet biedt, onder bepaalde voorwaarden, (lagere) overheden de mogelijkheid elkaar leningen te verstrekken. Dit kan voor beide partijen leiden tot gunstige rentecondities. Deze mogelijkheid wegen we af bij het aantrekken van langlopende geldleningen. Uit oogpunt van doelmatigheid is in de Wet [HOF](#) een drempelbedrag opgenomen. Hiermee mag een

bepaald bedrag buiten de Schatkist worden gehouden.
De drempel van het Schatkistbankieren (*SKB*) is als volgt:

- a. Een begrotingstotaal tot € 500 miljoen: de drempel is verhoogd naar 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1 miljoen.
- b. Een begrotingstotaal > 500 miljoen: de drempel bedraagt € 10 miljoen plus 0,2% van het deel van het begrotingstotaal > € 500 miljoen.

Voor Amersfoort geldt voor Begroting 2025 een drempelbedrag voor schatkistbankieren van € 10,4 miljoen.

De gemeente Amersfoort heeft automatische saldogregulatie met de Schatkist ingeregeld met een drempelbedrag van € 300.000.

Dit omdat de uitgezette geldmiddelen bij de Schatkist meer rentebaten genereren dan op de rekening-courant, zodoende is het niet voordelig om het hogere drempelbedrag van € 10,4 miljoen te gebruiken.

In 2025 verwachten we een van overtollige middelen bedrag van € 133 miljoen bij de Schatkist.

Tabel: PFI.04 Berekende drempel schatkistbankieren

	BEGROTING 2024	BEGROTING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
1. Omvang begroting	683.252	732.589	722.298	679.757	677.528
2. drempel € 10 miljoen + 0,2% van restant van het deel > € 500 miljoen	10.367	10.465	10.445	10.360	10.355

Rentevisie

Generiek

De ECB (Europese Centrale Bank) zet rente in als instrument om de inflatie op een acceptabel niveau te houden om economische groei te bewerkstelligen. Dit beleid is van invloed op de korte en lange termijn rentetarieven voor de gemeente Amersfoort.

Specifiek

De ECB heeft sinds 2022 stelselmatig de rente verhoogd om inflatie te beperken tot eindelijk 4% (voorjaar 2024). Ondanks van het streven van de ECB naar een inflatie van 2% (juni 2024; 2,6%) heeft de ECB in juni 2024 de rente verlaagd naar 3,75%. De economische vooruitzichten voor de eurozone lijkt te verslechteren en is daarmee voor de ECB een extra reden om de rente verder te verlagen.

We houden er de aankomende jaren rekening mee dat de rente voor de geldmarkt hoger ligt dan de kapitaalmarkt. De markt prijst de rente op kort geld momenteel hoger dan op lang geld; dit door de verwachting van een rentedaling op (middel)lange termijn vanwege het onder controle krijgen van de inflatie (daling).

In de financieringsbehoefte houden we hier rekening mee. Het is echter onzeker of deze verwachting uit gaat komen.

Voor onze financieringsbehoefte voor de jaren 2025-2028 gaan wij uit van de rentepercentages zoals opgenomen in tabel PFI.05.

Tabel: PFI.05 Toegepaste percentages financieringsbehoefte

	BEGROTING 2024	BEGROTING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
Geldmarkt rente	4,00%	3,65%	3,25%	3,00%	2,75%
Kapitaalmarkt rente	3,00%	3,15%	2,75%	2,75%	2,75%

Financieringsbehoefte

Om de financieringsbehoefte zo goed mogelijk te kunnen bepalen (wat verplicht is op grond van het **BBV**) is, op basis van ervaringsgegevens, uitgegaan van het gegeven dat niet alle geplande nieuwe investeringen worden gerealiseerd conform initiële planning en dat niet alle geplande mutaties in de reserves daadwerkelijk plaatsvinden.

Afwijkingen op de uitgaven van de geplande investeringen en op de reserves en voorzieningen zullen, evenals de ontwikkeling van de rente, effect hebben op de berekende financieringsbehoefte.

Tabel: PFI.06 Berekende financieringsbehoefte 2025-2028

Financieringsbehoefte	2025	2026	2027	2028
Geraamde stand Financieringsbehoefte per 1/1			-25.000	-46.000
Geraamde stand Financieringsoverschot per 1/1	133.000	32.000		
1. Investeringsuitgaven (mutaties)	-160.929	-99.822	-50.905	-20.299
Lopende financieringsmiddelen				
2. Mutaties Interne Financieringsmiddelen (eigen vermogen en voorzieningen)	9.935	22.579	30.567	30.782
3. Mutaties Externe Financieringsmiddelen (vaste geldleningen en belegde middelen)	-22.601	-15.213	-14.186	-13.215
4. Mutaties netto werkkapitaal	73.468	35.551	13.379	-7.545
Financieringsbehoefte (1-/-4)	-100.127	-56.905	-21.145	-10.277
Geraamde stand Financieringsbehoefte;overschot 31/12	32.873	-24.905	-46.145	-56.277

Toelichting rente- lasten/baten

Onderstaande tabel geeft een weergave van de geraamde rentelasten en baten over de financieringsbehoefte 2025-2028.

Geraamde rente over financieringsbehoefte	2025	2026	2027	2028
Totaal rentelasten	-	-	1.065	1.265
Totaal rentebaten	2.888	105	-	-
Saldo rente- lasten/baten	2.888	105	1.065	1.265

Toerekening rente en renteresultaat

In deze paragraaf dient inzicht te worden gegeven in de berekening van de rentelasten, de wijze waarop de rente wordt toegerekend aan de taakvelden en het renteresultaat. In onderstaand overzicht wordt dit zichtbaar gemaakt.

In december 2023 heeft de commissie BBV de Notitie Rente geactualiseerd. De belangrijkste wijziging betreft een aanpassing in de toerekening van de rentelasten aan de grondexploitaties. Met

ingang van 2025 wordt voor grondexploitatie geen aparte rente calculatie meer opgesteld. Het BBV heeft de rentetoerekening opgenomen in de reguliere omslagrente.

Het rente - omslagpercentage is voor de (meerjaren)raming 2025 bepaald op 0,25% en van 2026 tot en met 2028 bepaald op 0,5 %.

Tabel: PFI.08 Renteschema

RENTESCHEMA	BEGROTING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
Externe rentelasten korte en lange financiering	4.988	4.380	4.927	4.654
Externe rentebaten	-3.370	-562	-426	-396
<i>Door te rekenen rente</i>	<i>1.618</i>	<i>3.818</i>	<i>4.500</i>	<i>4.258</i>
De rente die aan de facilitaire grondexploitatie (kostenverhaal) moet worden doorberekend	0	0	0	0
Rente van projectfinanciering die aan het taakveld moet worden toegerekend	0	0	0	0
<i>Saldo door te rekenen rente</i>	<i>1.618</i>	<i>3.818</i>	<i>4.500</i>	<i>4.258</i>
Rente eigen vermogen	0	0	0	0
Rente voorzieningen	0	0	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	1.618	3.818	4.500	4.258
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	1.677	3.839	4.060	4.258
Verwacht Renteresultaat op het taakveld Treasury	58	21	-440	-1
RENTEPERCENTAGE AAN TAAKVELDEN TOEGEREKENDE RENTE	0,25%	0,50%	0,50%	0,50%

Verloop opgenomen geldleningen

Tabel: PFI.09 Verloop opgenomen geldleningen

	31-12-2023 REALISATIE	31-12-2024 VERWACHTE OMVANG	31-12-2025 VERWACHTE OMVANG
Totaal	264.746	241.055	217.363

Verloop uitgezette geldleningen

Tabel: PFI.10 Verloop uitgezette geldleningen

	31-12-2023 REALISATIE	31-12-2024 VERWACHTE OMVANG	31-12-2025 VERWACHTE OMVANG
Totaal	13.370	14.416	15.462

Tabel: PFI.1.11 Verloop uitgezette geldleningen (ambtenarenhypotheken)

	31-12-2023 REALISATIE	31-12-2024 VERWACHTE OMVANG	31-12-2025 VERWACHTE OMVANG
Totaal	23.751	23.204	22.919

EMU-saldo

De Europese afspraken (Economische en Monetaire Unie) die in de wet HOF zijn vastgelegd, gaan over de reductie van het begrotingstekort en de staatsschuld. Het Rijk en de mede-overheden leveren een gelijkwaardige inspanning hiervoor. De norm voor decentrale overheden is bepaald op een macro

EMU-norm van 0,5 % van het BBP (Bruto Binnenlands Product) voor de periode van 2024 tot en met 2026. Om de afzonderlijke provincies en gemeenten tijdig een beeld te geven wat dit voor hen betekent, publiceert het Ministerie BZK in lijn met de Wet Hof individuele EMU-referentiewaarden. De individuele referentiewaarde voor de Gemeente Amersfoort is op basis van het begrotingstotaal 2025 bepaald op € 36,9 miljoen (bron: Ministerie BZK Gemeentefonds circulaires). Een individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft.

Tabel: PFI.12 Berekening EMU-saldo

(x € mln.)

	2024 REALISATIE T/M SEPT, AANGEVULD MET RAMING RESTERENDE PERIODE	BEGROTING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
+01 Exploitatiesaldo vóór storting c.q. onttrekking reserves	-22,9	-20,0	-17,7	-16,9	-19,6
-02 Mutatie (im)materiële vaste activa	58,3	137,0	72,7	20,1	-12,2
+03 Mutatie voorzieningen	-3,0	-5,9	-2,1	2,1	1,7
-04 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-4,8	-12,1	7,2	11,0	-1,8
+05 Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTAAL	-79,2	-150,8	-99,8	-45,9	-3,9

Lokale heffingen

Inleiding

Belastingheffing is geregeld in de Grondwet en is alleen toegestaan op basis van een wet die door de regering en de Staten Generaal is vastgesteld. Ten aanzien van de gemeentelijke belastingheffing is het de Gemeentewet waarin is bepaald welke belastingen geheven mogen worden. De raad besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een gemeentelijke belasting middels het vaststellen van een belastingverordening.

In het kader van de heffing van gemeentelijk belastingen heeft gemeente Amersfoort de volgende doelstellingen:

- lasten die reëel zijn bij het voorzieningenniveau van een stad als Amersfoort;
- het kostendekkend opleggen van rioolheffing, afvalstoffenheffing en rechten (retributies).

Beleidskader / algemene uitgangspunten

De (woon)lasten zijn reëel en passen bij het voorzieningenniveau van Amersfoort. Voor de heffingen (afvalstoffenheffing en rioolheffing) en rechten (gemeentelijke dienstverlening tegen betaling, zoals leges) geldt het streven naar 100% kostendekkendheid. De tariefaanpassingen zijn daarmee een resultante van de kostenontwikkelingen.

Ondanks de inflatie van de afgelopen jaren stelt ons College voor om, conform de Kadernota, de trendmatige verhoging van de belastingopbrengsten te beperken tot 3,5%. De trendmatige verhoging van de belastingopbrengsten staat los van de verhogingen van de toeristenbelasting, OZB niet-woningen en OZB-woningen als gevolg van de ombuigingen. De toeristenbelasting wordt in 3 jaar tijd geleidelijk verhoogd naar € 6,14 per overnachting. De OZB-opbrengst voor niet-woningen wordt verhoogd met € 268.000. Verder geldt dat een verlaging van de afvalstoffenheffing en rioolheffing onderdeel van de ombuigingsvoorstellen is. Het besluitvormingsproces omtrent de eventuele invoering van het Diftar systeem in combinatie met kostendekkende tarieven voor het milieubrengstation en grof vuil is nog niet afgerond. Dat volgt op een later moment. In deze begroting is, in navolging van de Kadernota, de invoering van Diftar financieel technisch verwerkt, inclusief de daarmee samenhangende verhoging van de OZB. Een inhoudelijk besluit over de invoering van diftar of het verlagen wijkonderhoud volgt op een later moment. Uitgaande van het gelijk houden van de gemiddelde woonlasten voor een gemiddeld huishouden, is in de ombuigingsvoorstellen rekening gehouden met een verhoging van de OZB voor de eigenaren van woningen met eenzelfde bedrag. De in de begroting opgenomen OZB-baten en lagere afvalstoffen- en rioolheffing zijn eveneens afhankelijk van het besluitvormingsproces omtrent de eventuele invoering van diftar.

Overzicht belastingen en heffingen

De belangrijkste belastingen, heffingen en rechten (retributies) die door onze gemeente worden geheven, zijn:

- onroerendezaakbelastingen (OZB);
- afvalstoffenheffing;
- rioolheffingen;

- precariobelasting;
- hondenbelasting;
- toeristenbelasting;
- parkeerbelasting;
- rechten.

Tot de rechten die geheven worden behoren de leges en daarnaast de marktgeden, de haven- en liggelden en de begraafplaatsrechten.

Tenslotte wordt er in de binnenstad, Euterpeplein en Neptunusplein ook reclamebelasting geheven. De opbrengst van de reclamebelasting komt ten goede aan de ondernemersfondsen in het betreffende gebied ten behoeve van de kwaliteitsversterking van het gebied. De gemeente genereert met de reclamebelasting dus geen eigen inkomsten.

Landelijke ontwikkelingen

Proceskosten WOZ

De Eerste Kamer heeft op 19 december 2023 ingestemd met het wetsvoorstel dat de proceskosten en immateriële schadevergoeding voor WOZ en Bpm matigt. De wet is na plaatsing in het Staatsblad op 1 januari 2024 in werking getreden onder art. 30 a Wet WOZ. Dit betekent het volgende: De vergoeding in de bezwaarfase van rechtsbijstand wordt vermenigvuldigd met 0,25 als de WOZ-beschikking wordt vernietigd of gewijzigd. De vergoeding van rechtsbijstand in de fase van beroep, hoger beroep of cassatie wordt vermenigvuldigd met 0,25 als de WOZ-beschikking wordt vernietigd of gewijzigd en vermenigvuldigd met 0,10 in de overige gevallen. De vergoeding voor immateriële schade wordt beperkt tot € 50 per half jaar (was € 500) waarmee de redelijke termijn voor afhandeling van een bezwaar is overschreden. Vergoedingen mogen uitsluitend worden uitbetaald op een bankrekening die staat op naam van de belanghebbende zelf. De matiging van de kosten van rechtsbijstand geldt alleen voor bezwaar en beroep tegen een besluit (beschikking op uitspraak) dat op of na 1 januari 2024 is bekendgemaakt. De matiging van de immateriële schadevergoeding is van toepassing op procedures waarvan de redelijke termijn op of na 1 januari 2024 aanvangt. De redelijke termijn vangt aan op het moment dat een bezwaarschrift wordt ingediend. De matiging van proceskosten geldt voor bezwaar of beroep tegen een besluit dat op of na 1 januari 2024 is bekendgemaakt. Het tijdstip van bekendmaking is het tijdstip van toezending van het besluit. Deze wijzigingen zijn bedoeld om de procedures efficiënter en eerlijker te maken, en om ervoor te zorgen dat belanghebbenden zich meer bewust zijn van de kosten en inspanningen die met deze procedures gepaard gaan.

Verhoging kosten rechtsbijstand in bezwaar voor belastingzaken

De Hoge Raad heeft dit jaar een uitspraak gedaan die ingrijpende gevolgen heeft voor de proceskostenvergoeding. In het Besluit proceskosten bestuursrecht (Bpb) wordt onderscheid gemaakt tussen de vergoeding bij belastingzaken (€ 310,-) en bij overige zaken (€ 624,-). De Hoge Raad argumenteert dat bij het tot stand komen van het Bpb de besluitgever wel heeft gemotiveerd hoe deze tot het lagere vergoedingsbedrag voor belastingzaken is gekomen, maar dat niet heeft gedaan ten aanzien van het hogere vergoedingsbedrag voor de overige zaken. Op grond daarvan kan de rechter niet inhoudelijk toetsen of er bij het verschil in kostenvergoeding sprake is van schending

van het discriminatieverbod uit de Grondwet. Ter voorkoming van benadeling van belanghebbende dient daarom bij belastingzaken het lagere tarief door de rechter buiten beschouwing te worden gelaten. Voor lopende bezwaarprocedures: in de uitspraak op bezwaar wordt bij toekenning van de kosten voor rechtsbijstand uitgegaan van het hogere bedrag per punt. De heffingsambtenaar doet een mededeling hiervan aan belanghebbende (en de gemachtigde). De VNG geeft aan dat het Ministerie van Financiën bezig is met een onderzoek tot reparatie. Indien geen tijdige reparatie plaats vindt, zullen de proceskosten weer toenemen en blijft het voor 'no cure no pay' bureaus aantrekkelijk om te procederen.

Lokale lastendruk

De woonlasten omvatten het totaal van de gemiddelde aanslag onroerendezaakbelasting eigenaar woningen (OZB), de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor één en meerpersoonshuishoudens.

De ontwikkelingen in de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing worden in het volgende overzicht weergegeven. Voor de berekening van de rioolheffing en OZB 2025 is uitgegaan van een gemiddelde WOZ-waarde van € 419.000 (prijsspeil 1 januari 2023). In de begroting 2024 gingen we nog uit van een gemiddelde WOZ-waarde van € 426.000 (prijsspeil 1 januari 2022). De nacalculatie van de WOZ-waarden geeft een gemiddelde aan van € 431.000 (afgerond) voor prijspeil 1 januari 2022 en de voorcalculatie € 419.000 (afgerond) voor prijspeil 1 januari 2023. Het OZB-eigenarendeel van € 428 had € 434 moeten zijn. De ombuigingen in de Kadernota 2025-2028 geven aan dat de OZB met 1% stijgt, naast de 3,5% algemene tariefstijging.

Rekening houdend met de loon- en prijsontwikkeling neemt de lokale lastendruk voor de inwoners toe. Voor eenpersoonshuishoudens stijgt de gemiddelde lastendruk met € 26. Voor meerpersoonshuishoudens stijgt de gemiddelde lastendruk met € 29.

Tabel: PL.01 Lastenontwikkeling inwoners

(x € 1,--)

Eenpersoonshuishoudens	Begroting 2024	Begroting 2025	groei %	groei €
OZB-gebruikersdeel	0	0	0,00%	0
Rioolheffing-gebruikersdeel	67	68	1,49%	1
Afvalstoffenheffing	290	286	-1,38%	-4
Lasten gebruikers	357	354	-0,84%	-3
OZB-eigenarendeel	428	455	6,31%	27
Rioolheffing-eigenarendeel	83	85	2,41%	2
Lasten eigenaren	511	540	5,68%	29
Lasten eigenaren / bewoners	868	894	3,00%	26
Meerpersoonshuishoudens	Begroting 2024	Begroting 2025	groei %	groei €
OZB-gebruikersdeel	0	0	0,00%	0
Rioolheffing-gebruikersdeel	67	68	1,49%	1
Afvalstoffenheffing	402	401	-0,25%	-1
Lasten gebruikers	469	469	0,00%	0
OZB-eigenarendeel	428	455	6,31%	27
Rioolheffing-eigenarendeel	83	85	2,41%	2
Lasten eigenaren	511	540	5,68%	29
Lasten eigenaren / bewoners	980	1009	2,96%	29

* De groeipercentages en totalen zijn berekend over niet afgeronde bedragen

Vergelijking woonlasten

Voor de vergelijking van de woonlasten vergelijken we onszelf met andere gemeenten met dezelfde omvang als Amersfoort. Hierbij maken we gebruik van de gegevens van Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO). We maken hierbij onderscheid tussen één en meerpersoonshuishoudens en tussen eigenaren van woningen en huurders. Voor eigenaren van woningen is de lastendruk hoger dan het gemiddelde van de vergelijkbare gemeenten. Voor huurders die een eenpersoonshuishouden voeren is de lastendruk lager dan het gemiddelde van de vergelijkbare gemeenten.

Tabel: PL.01A Atlas Lokale Lasten Coelo 2024

Eigenaar - bewoner	Eenpersoons-huishouden	Meerpersoons-huishouden
Utrecht	1034	1146
Zaanstad	1010	1010
Amersfoort	996	1109
Arnhem	954	1038
Haarlem	906	1088
Apeldoorn	965	979
Zwolle	782	854
's-Hertogenbosch	774	831

Huurders	Eenpersoons-huishouden	Meerpersoons-huishouden
Zaanstad	664	664
Amersfoort	338	450
Utrecht	313	425
's-Hertogenbosch	319	376
Arnhem	312	396
Haarlem	296	478
Apeldoorn	398	412
Zwolle	229	300

Overzicht raming belastingopbrengsten

Tabel PL.02 geeft een overzicht van de geraamde belastingopbrengsten per belastingsoort over de periode 2023-2028. De verschillende belastingsoorten worden hieronder verder uiteengezet.

Tabel: PL.02 Overzicht geraamde belastingopbrengsten

	REKENING 2023	BEGROTING 2024	BEGROTING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
Hondenbelasting	783	791	819	819	819	819
OZB	54.022	57.192	60.518	62.737	63.305	63.507
Precariobelasting	223	175	181	181	181	181
Toeristenbelasting	660	630	1.152	1.352	1.502	1.502
Afvalstoffenheffing	23.706	25.636	25.694	24.712	24.831	24.116
Rioolheffing	15.548	16.529	16.940	17.349	17.514	17.774
TOTAAL	94.942	100.953	105.304	107.150	108.152	107.899

Onroerende-zaakbelasting (OZB)

Algemeen

Van binnen de gemeente gelegen onroerende zaken wordt onder de naam 'onroerende-zaakbelastingen' (OZB) twee directe belastingen geheven:

1. een belasting van degene die een onroerende zaak die niet in hoofdzaak als woning dient, bij het begin van het kalenderjaar al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt (gebruikersbelasting);
2. een belasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar het genot heeft van een onroerende zaak krachtens eigendom, bezit of beperkt recht (eigenarenbelasting).

De gebruikersbelasting wordt uitsluitend geheven over niet-woningen en de eigenarenbelasting over zowel woningen als niet-woningen.

Tariefontwikkeling

Uitgangspunt is dat de (woon)lasten reëel zijn en passen bij het voorzieningenniveau van Amersfoort. Daarom wordt de waardeontwikkelingen van woningen en niet-woningen via de tarieven gecompenseerd.

De nieuw vast te stellen WOZ-waarden voor de heffing OZB 2025 worden gebaseerd op het prijspeil van 1 januari 2024. Bij de berekening van de (voorlopige) nieuwe OZB tarieven 2025 is uitgegaan van de WOZ-waarden 2024 (prijspeil 1 januari 2023), het tarief 2024, de trendmatige verhoging en de ombuigingsvoorstellen.

De waardemutaties verdisconteren we in de berekening van de tarieven om de totale belastingopbrengst op een gelijk niveau te houden. De totale opbrengst zal dan nog stijgen met de 3,5% reguliere peilaanpassing, de bouwkundige uitbreidingen, nieuwbouw, verbeteringen (naar verwachting 1,3% extra) en de overige areaaluitbreidingen. Nadat in medio oktober minstens 70% van de objecten getaxeerd is en er meer zicht op de daadwerkelijke waardemutatie komt, is de waardemutatie nauwkeuriger te bepalen. Daarna kunnen de definitieve tarieven worden berekend.

In 2027 zal een teruggave van € 300.000 plaatsvinden vanwege de eerdere tijdelijke verhoging van de OZB voor knooppunt Hoevelaken.

Herwaardering

Zodra medio december 2024 90% van de woningen en de niet-woningen getaxeerd is, kan bij de Waarderingskamer een verzoek worden ingediend om in 2025 te mogen beschikken en eind januari 2025 de OZB aanslagen op te leggen.

Bij de vaststelling van de verordeningen OZB en rioolheffing gaan wij nader in op de uitkomsten van de herwaardering en zullen dan eveneens de nieuwe gemiddelde WOZ-waarde opnemen.

Samenwerking met inwoners en bedrijven

Wij streven naar een zo goed mogelijke herwaardering, vertrouwen op deze waardering en streven naar een zo beperkt mogelijk aantal bezwaarschriften. Daarom zet de gemeente maximaal in op informeel contact tussen inwoner en taxateur. Dit informele contact geeft de inwoner de mogelijkheid om met de taxateur te overleggen over de totstandkoming van de WOZ-waarde. Ook wanneer de aanslag/WOZ-beschikking al is opgelegd en de inwoner of het bedrijf hierover vragen heeft, of als hij het niet eens is met de waarde. Dat past in een informelere benadering van geschilsituaties. Immers, een juridisch juiste duiding van een geschil, betekent niet automatisch dat een probleem is opgelost. Er zijn ook andere mogelijkheden om te zorgen voor effectieve geschilbeslechting. Het grote voordeel voor inwoners en bedrijven is dat zij niet per definitie bezwaar hoeven maken om tot een oplossing te komen. Zo lossen we samen een probleem op en voorkomt het directe contact dat inwoners en bedrijven de stap naar een No-cure-no-pay bureau (NCNP) maken. Het aantal bezwaren door NCNP's is fors gestegen, wat voor de gemeente geleid heeft tot hogere kosten in de afgelopen jaren.

Is de aanslag eenmaal verstuurd, dan start het invorderingsproces. Dit invorderingsproces heeft als doel de belastingschulden zo volledig mogelijk te innen. Het is daarbij beleid van de gemeente Amersfoort om zo snel mogelijk in contact te komen met degenen die om diverse redenen de belastingschuld niet kunnen betalen en met hen afspraken te maken en zo nodig door te verwijzen naar maatschappelijke instanties zoals de schuldhulpverlening. Daarvoor wordt, op het moment dat er niet is betaald na de aanmaning, een extern bureau ingezet om belastingschuldigen telefonisch te benaderen. Op die manier worden onnodige dwanginvorderingskosten voor de inwoner zoveel mogelijk vermeden. Ook wordt er op de website van de gemeente, en door de medewerkers van het Klantcontactcentrum (KCC), verwezen naar mogelijkheden voor betalingsregelingen en het opnemen van contact. Er wordt soepel omgegaan met betalingsregelingen en zoveel mogelijk meegedacht met inwoners en bedrijven.

Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Voorwerpen op gemeentegrond die belast worden zijn bijvoorbeeld kabels en leidingen (behoudens van nutsbedrijven), terrassen, bouwmaterialen, zonneschermen, luifels, lichtreclames en vlaggen.

De tarieven precariobelasting worden voor 2025 trendmatig verhoogd met 3,5%.

Afvalstoffenheffing

Algemeen

De gemeente is verplicht om huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen. Ter bestrijding van de daaraan verbonden kosten kan door de gemeente een afvalstoffenheffing worden ingesteld.

De afvalstoffenheffing mag ten hoogste kostendekkend zijn. Het beleid van volledige kostendekking zetten wij ook in 2025 voort. De toegepaste heffingssystematiek met twee tarieven, een (lager) tarief voor eenpersoonshuishoudens en een (hoger) tarief voor meerpersoonshuishoudens, wordt ook in 2025 gehanteerd.

Kostenontwikkelingen

De lasten voor het ophalen en verwerken van afvalstoffen stijgen door inflatie en uitbreiding van het aantal woningen. Een deel van deze kosten kan in 2025 worden gecompenseerd door lagere kosten voor het project omgekeerd inzamelen gestapelde bouw, doordat de invoering hiervan met 1 jaar is vertraagd. Zie voor een uitgebreidere toelichting ook het kopje 'Wat mag het kosten' bij programma 3 Bedrijvigheid. In tabel PL.03 is de uitsplitsing van de kostenbasis opgenomen.

Tabel: PL.03 Kostenbasis afvalstoffenheffing

Afvalverwerking	Begroting 2024	Begroting 2025
AVU	6.773	6.887
ROVA	11.826	11.569
Zwerfafval	1.333	1.394
Compensabele BTW	3.977	3.953
Oninbaar	44	125
Kwijtschelding	1.322	1.436
Overige kosten	1.936	1.997
Opbrengst oud papier en PMD	-1.575	-1.642
Totaal afvalverwerking	25.636	25.719
Overige kosten gespecificeerd:		
Diensten van derden	585	617
Kapitaallasten	272	257
Lasten voor inning (incl. loonindexering)	251	261
Directe en indirecte lasten	376	389
Overhead	452	473
Totaal overige kosten	1.936	1.997

Tarieven

De afvalstoffenheffing gaat in 2025 omlaag. Het tarief van een eenpersoonshuishouden daalt van € 289,92 in 2024 naar € 285,60 in 2025. Het tarief van een meerpersoonshuishouden daalt van € 402,36 in 2024 naar € 400,80 in 2025.

Rioolheffing

Algemeen

Onder de naam rioolheffing kan op grond van de Gemeentewet een belasting worden geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan de inzameling en transport van huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater, de inzameling en verwerking van hemelwater en grondwaterbeheer. De rioolheffing is evenals de afvalstoffenheffing geen belasting, waardoor de

heffing ten hoogste kostendekkend mag zijn. Ook bij de rioolheffing wordt het beleid van volledige kostendekkendheid gehandhaafd.

Voor de rioolheffing geldt dat de aanslag is gebaseerd op de WOZ-waarde van de onroerende zaak. De hoogte van de tarieven is daarom afhankelijk van de uitkomst van de herwaardering. Evenals bij de OZB is de ontwikkeling van de WOZ-waardes niet relevant voor de hoogte van de gemiddelde aanslag. De eerder genoemde waardeontwikkelingen worden in de tarieven verdisconteerd.

Kostenontwikkelingen

De kosten van kwijtscheldingen, oninbaarverklaringen en het grondwaterbeheer zitten in deze heffing verwerkt, als ook een deel van de kosten voor straatreiniging/zwerfafval. In tabel PL.04 is de uitsplitsing van de kostenbasis opgenomen.

Tabel: PL.04 Kostenbasis rioolheffing

Riolering	Begroting 2024	Begroting 2025
Dotaties aan voorzieningen	6.210	6.440
Kwijtschelding	171	176
Oninbaar	29	25
Straatreiniging	833	871
Beheer wegen- en watergangen	961	994
Compensabele BTW	2.385	2.441
Overige kosten	5.939	6.004
Totaal riolering	16.528	16.951
Overige kosten gespecificeerd:		
Diensten derden	2.861	2.734
Rova	1.540	1.671
Lasten voor inning (incl. loonindexering)	251	261
Dienstverlening wijkbeheer	504	522
Directe en indirecte lasten	350	362
Overhead	433	454
Totaal overige kosten	5.939	6.004

Herwaardering

Zodra medio december 2024 90% van de woningen en de niet-woningen getaxeerd is, kan bij de Waarderingskamer een verzoek worden ingediend om in 2025 te mogen beschikken en eind januari 2025 de OZB aanslagen op te leggen.

Tarieven

Op dit moment is de waardemutatie van de onroerende zaken nog niet bekend. Nadat medio oktober minstens 70% van de objecten getaxeerd is en er meer zicht op de daadwerkelijke waardemutatie komt, kan de waardemutatie nauwkeuriger worden bepaald. Daarna kunnen de definitieve tarieven worden berekend.

Overige belastingen en rechten

Hondenbelasting

Hondenbelasting wordt geheven ter zake van het houden van een hond. De belasting wordt geheven over het aantal honden dat iemand houdt.

De tarieven voor de hondenbelasting worden trendmatig verhoogd met 3,5%.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting wordt geheven ter zake van het houden van verblijf binnen de gemeente door personen die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen zijn ingeschreven. De toeristenbelasting wordt geheven over het aantal overnachtingen in het belastingjaar.

Het tarief voor de toeristenbelasting wordt voor 2025 verhoogd van € 2,57 naar € 4,60 per overnachting.

Als gevolg van de ombuigingen wordt de toeristenbelasting daarnaast in 3 jaar tijd geleidelijk verhoogd naar € 6,14 per overnachting.

Parkeerbelasting

In het kader van de parkeerregulering worden onder naam parkeerbelasting een belasting geheven ter zake van het parkeren van een voertuig en een belasting ter zake van het verlenen van een vergunning voor het parkeren van een voertuig. Heffing en invordering van de parkeerbelastingen zijn in handen van de Coöperatie ParkeerService U.A.

Vooralsnog wordt rekening gehouden met de trendmatige verhoging van de tarieven voor de parkeerbelasting met gemiddeld 3,5%.

Rechten (Retributies)

Rechten kunnen worden geheven ter zake van het gebruik van voor de openbare dienst bestemde gemeentebezittingen, werken of inrichtingen die bij de gemeente in beheer of in onderhoud zijn, het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten en gemakkelijkheden als de gemeente daaraan op enige manier medewerking verleend.

Leges zijn rechten die geheven worden wegens het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. De diensten waarvoor door gemeente Amersfoort leges geheven wordt zijn opgenomen in de bij de legesverordening behorende tarieventabel. Het betreft een scala van diensten die variëren van het verstrekken van paspoorten en rijbewijzen, het verlenen van omgevingsvergunningen tot en met het verlenen van evenementenvergunningen.

Voor de heffingen van leges geldt het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid. De tarieven moeten zodanig worden vastgesteld dat de geraamde baten niet uitgaan boven de geraamde lasten terzake.

Kwijtschelding van belastingen

De gemeente kan op grond van de wet gehele of gedeeltelijke kwijtschelding verlenen als een belastingschuldige niet in staat is om anders dan met buitengewoon bezwaar een belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen.

Of kwijtschelding wordt verleend hangt af van de betalingscapaciteit en het vermogen van de belastingschuldigen. Bij de berekening daarvan mag de gemeente afwijken van de ministeriële kwijtscheldingsregeling en bij het bepalen van de kosten van bestaan ruimere regels stellen dan 90% van de bijstandsnorm. Gemeente Amersfoort voert een actief en maximaal kwijtscheldingsbeleid en gaat voor de kosten van bestaan uit van 100% van de bijstandsnorm, waardoor maximale kwijtschelding wordt verleend.

Ook ondernemers die een zelfstandig bedrijf of beroep uitoefenen kunnen voor ten aanzien van hun privébelastingen voor kwijtschelding in aanmerking komen.

Kwijtschelding is mogelijk voor de OZB, de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de hondenbelasting (max. 1 hond). Iedereen die het afgelopen jaar kwijtschelding kreeg, hoeft geen nieuw verzoek om kwijtschelding in te dienen. De gemeente handelt daar proactief door met verleende toestemming van belastingschuldigen gegevens te laten toetsen bij het Inlichtingenbureau, een onderdeel van het Bureau ketenregistratie werk en inkomen (BKWI). De goedgekeurde aanvragen krijgen automatische kwijtschelding. Degenen die afgewezen zijn door het Inlichtingenbureau krijgen een verzoek om aanvullende gegevens aan te leveren. Voor deze groep wordt maatwerk toegepast. In 2024 zijn ca. 3.666 aanvragen (gedeeltelijk) toegekend.

Grondbeleid

Inleiding

Wij realiseren en faciliteren projecten en gebiedsontwikkelingen die passen binnen het gemeentelijk beleid. In dat verband verwerven wij indien gewenst vanuit strategisch oogpunt vastgoed, we beheren het (tijdelijk) en verkopen het, binnen financiële en juridische kaders.

Beleidskader / algemene uitgangspunten

Wij willen de stad Amersfoort verder ontwikkelen en verduurzamen in samenwerking en/of samenspraak met de inwoners, ondernemers en andere partijen in de stad. Grondbeleid en grondexploitaties worden ingezet om de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van ruimtelijke ordening, wonen, economische zaken, verkeer, cultuur, recreatie te realiseren. We zetten dit situationeel in met de nadruk op maatwerk en flexibiliteit. Dit betekent dat we elke keer de afweging maken en kijken wat er per specifieke situatie nodig is. Dit is vastgelegd in de nota grondbeleid. Actief grondbeleid wordt ingezet wanneer de markt de gewenste ontwikkeling niet oppakt of als er specifieke belangen spelen die via faciliterend grondbeleid of andere wet- en regelgeving niet geborgd kunnen worden.

Gebiedsontwikkelingen zijn zeer uiteenlopend van aard en veranderen in de loop van de tijd. Per ontwikkeling passen we maatwerk toe. Wij benoemen bij de start van een ontwikkeling onze gewenste rol en het instrumentarium dat we willen inzetten. Als gemeentelijke doelstellingen niet gerealiseerd (kunnen) worden door anderen of als we een ontwikkeling op gang willen brengen, zetten we actief grondbeleid in. Een actieve rol wordt altijd vooraf gegaan door een risico- en financiële analyse.

Momenteel werken we met vier soorten projecten:

1. Grondexploitaties. Een grondexploitatie project is een lopende grondontwikkeling, waarbij de ruimtelijke grenzen zijn bepaald en de gemeenteraad de ontwikkeling heeft goedgekeurd. Elke project omvat een bijgewerkte beoordeling van de kosten en opbrengsten van de grondontwikkeling.
2. Facilitaire projecten. Deze initiatieven zijn geen onderdeel van een vastgestelde gemeentelijke grondexploitaties, aangezien de gemeente geen eigendom heeft in de te ontwikkelen gebieden. De gemeente maakt echter afspraken met de initiatiefnemers over de betaling van de gemeentelijke plan- en apparaatskosten en overige kosten van grondexploitatie, als daar sprake van is.
3. Publiek-private samenwerking. Dit omvat gecombineerde ontwikkelingen, die worden gekenmerkt door een combinatie van actieve en ondersteunende grondstrategieën.
4. Gebiedsexploitaties/Gemengd. Het resultaat en de boekwaarde van deze gebiedsexploitaties wordt naar rato van de opbrengsten toegerekend aan de gemeentelijke grondexploitatie en de faciliterende projecten. Hierbij gaat het ook om beheerexploitatie van het gebied.

Wij zetten tijdelijk gebruik van vastgoed in om initiatieven met een (maatschappelijke) meerwaarde te faciliteren. Tijdelijk gebruik kan daarmee een bijdrage leveren aan de leefbaarheid, economische ontwikkeling, als vliegwiel fungeren of een startruimte voor initiatieven bieden. Als we gemeentelijk vastgoed verkopen, onderzoeken wij eerst of (sociale) woningbouw mogelijk is.

Wij zijn ons bewust van de vele onzekerheden die gebiedsontwikkeling in deze tijd met zich meebrengt en sturen daarom strak op de financiën. Dit doen we met behulp van scenarioanalyses,

risicomanagement en stapsgewijze besluitvorming zodat tijdig ingegrepen en bijgestuurd kan worden.

Ontwikkelingen op het gebied van regelgeving

In oktober 2023 heeft de Commissie BBV de "[notitie Rente 2023](#)" gepubliceerd.

Vanaf 2016 was in verband met de invoering van de Vennootschapsbelasting (Vpb) voor grondexploitaties de rentetoerekening gebaseerd op het gemiddelde rentepercentage over het vreemde vermogen. In de praktijk hanteert de Belastingdienst een andere toerekening van rente aan de grondexploitaties. Hiermee is de noodzaak voor een afwijkend rentepercentage voor grondexploitaties vervallen en daarom wordt de reguliere rente-omslag ook gebruikt voor de rentetoerekening aan de grondexploitaties. In het publiekrechtelijke kostenverhaal bij faciliterende grondexploitaties moet overeenkomstig de Omgevingswet voor de rentetoerekening wel een ander rentepercentage worden gehanteerd. Bij kostenverhaal op basis van een overeenkomst kunnen uiteraard ook afspraken worden gemaakt over het verrekenen van rente. De hoogte van het rentepercentage is dan onderdeel van de afspraken in de overeenkomst en kan afwijken van de omslagrente.

De bepalingen en richtlijnen van deze notitie treden in werking met ingang van het begrotingsjaar 2025.

Bron Commissie BBV, notitie Rente 2023

Verder heeft de Commissie BBV in december 2023 de notitie "[Grondbeleid in de begroting en jaarstukken \(2023\)](#)" gepubliceerd. Deze notitie is een actualisatie van de Notitie grondbeleid uit 2019. Vanwege de invoering van de Omgevingswet was een actualisatie noodzakelijk. Alle wijzigingen in de notitie die te maken hebben met de Omgevingswet zijn gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet in werking getreden. Alle overige wijzigingen treden in werking met ingang van begrotingsjaar 2025. Samenvatting van de belangrijkste wijzigingen:

- Begrippen en definities zijn geactualiseerd;
- bij het faciliterend grondbeleid: kostenverhaal wordt nu in rekening gebracht via een aparte kostenverhaalsbeschikking, meer keuzemogelijkheden om kosten te verhalen, de kostensoortenlijst is uitgebreid;
- overige aanpassingen: warme gronden kan nu ook betrekking hebben op bedrijfsterreinen (in plaats van uitsluitend woningbouw), voorbereidingskosten mogen na 5 jaar ook worden voorzien in plaats van te worden afgeboekt, binnen een gemengde exploitatie met bouwgrondexploitatie- en faciliterende projecten mag het resultaat gesaldeerd worden indien de deelgebieden onlosmakelijk in de ontwikkeling met elkaar verbonden zijn.

Ontwikkelingen woningmarkt

De behoefte aan woningen in Amersfoort is net als in de rest van Nederland nog steeds groot. De gemeente en de corporaties hebben de ambitie om binnen het woningbouwprogramma de komende jaren extra (sociale) huurwoningen voor de doelgroepen beschikbaar te krijgen. Bij nieuwe ontwikkelingen bestaat de verplichting minimaal 35% sociale woningbouw toe te voegen aan het programma. Ook wordt ingezet op meer woningen in de categorie middenhuur (20%) als uitgewerkt in het vastgestelde Deltaplan Wonen. Periodiek wordt gerapporteerd over de voortgang van de woonopgave, zie hiervoor [RIB 105- Voortgangsrapportage woningbouwopgave 2023-2](#).

De huizenprijzen daalden nog, a.g.v. de stijgende rente en de hoge inflatie, in het eerste kwartaal van 2023. Daarna volgde een stabilisatie en inmiddels zijn de huizenprijzen weer aan het stijgen.

Deze ontwikkelingen zijn input voor de vast te stellen parameters voor de grondexploitaties. Dit vind naar verwachting begin november plaats.

Ontwikkelingen commercieel vastgoed

Momenteel is er een aanzienlijk tekort aan beschikbare bedrijfsruimte. Dit tekort zit vooral in het kleinere segment met metrages van minder dan 2.000 vierkante meter, maar het tekort wordt in de hele bedrijfsruimtemarkt gevoeld. Naast het kwantitatieve tekort is er ook een kwalitatief tekort op het gebied van locatie, de hoogte van gebouwen en voorzieningen. Zorgen over de toekomst van de bedrijfsruimtemarkt zijn ontstaan vanwege de beperkte beschikbaarheid van nieuwbougrond en de toenemende congestie op het elektriciteitsnet (Dynamis, 2023).

Door de grote vraag en het krappe aanbod laat de bedrijfsruimtemarkt in Nederland een positief beeld zien. Ook in Amersfoort is de behoefte groot en het aanbod beperkt. Dit vertaalt zich naar stijgende huren en koopprijzen. Daarom wordt uitgegaan van stabiel stijgende grondprijzen voor bedrijfsruimte.

Van de resterende kavels in bedrijvenpark Vathorst zijn er op dit moment een beperkt aantal vrij beschikbaar. Voor het merendeel van de nog niet-bebouwde percelen geldt dat hier reeds verkoopgesprekken over plaatsvinden of dat de betreffende kavels vrijgehouden worden voor de realisatie van de Danzigtunnel.

Op bedrijventerrein de Wieken zijn op dit moment geen bedrijfskavels vrij beschikbaar.

Vastgestelde Grondexploitaties

Bij de vaststelling van een bestemmingsplan worden de financiële kaders van een ontwikkeling vastgelegd in een grondexploitatie. Ten behoeve van het opstellen van de jaarrekening zijn de lopende grondexploitaties per 1-11-2023 geactualiseerd. De exploitaties zijn getoetst aan de huidige marktsituatie: zowel het prijsniveau als de plannings zijn, waar nodig, bijgesteld.

Een toelichting van deze getallen is opgenomen in het [Meerjaren Programma Grondexploitaties 2023](#) (MPG 2023), die is vastgesteld op 28 mei 2024.

Tabel: PG.01 Grondexploitaties

(x € mln.)

	Boekwaarde	Te verwachten (na 31-12-2023)			NCW Saldi (jaarrek. 2023) prijspeil 1-1- 2024
	(gerealiseerde baten -/- lasten per 31- 12-2023)	Baten	Lasten	Eindwaarde	
Negatieve grond-exploitaties					
Bestaand Stedelijk Gebied	-18.313	5.264	8.124	-20.728	-18.959
Wieken/Bloeidaal	-20.534	18.056	5.238	-6.808	-6.251
Vathorst bedrijven	-12.594	21.850	19.300	-10.981	-8.831
Engweg	-206	0	17	-215	-211
Zwembad Liendert (west)	-1.274	4.349	5.108	-1.977	-1.827
Leusderweg 249	-477	381	519	-587	-555
Kop van Isselt (Rova)	1.640	27.309	39.171	-10.176	-8.348
Kavels over de Laak	-2.806	4.616	8.341	-6.106	-5.870
Negatieve grondexploitaties	-54.564	81.825	85.818	-57.578	-50.852
Positieve grond-exploitaties					
Lichtenberg	-7.502	10.798	903	2.465	2.189
Amersfoort Vernieuwt	303	5	244	67	66
De Schans	-659	1.549	439	456	411
Sportfondsenbad	18	1	21	35	34
Positieve grondexploitaties	-7.840	12.353	1.607	3.023	2.700
Hoefkwartier					
Hoefkwartier	-7.161	38.491	50.210	-14.682	-14.041
Hoefkwartier - Hardwareweg	0	6.174	6.963	-789	-622
Totaal gebiedsexploitatie Hoefkwartier	-7.161	44.665	57.173	-15.471	-14.663
Totaal grond- en gebiedsexploitaties	-69.565	138.843	144.598	-70.026	-62.815

Risico's en weerstandsvermogen

Gebiedsontwikkelingen gaan gepaard met risico's. De lange looptijd, complexiteit, diverse betrokken partijen met verschillende belangen en invloeden van buitenaf beïnvloeden de uitkomsten van de grond- en opstalexploitaties. Afgelopen jaren hebben gebiedsontwikkelingen te maken gekregen met grote risico's die niet altijd beheersbaar bleken.

Aan de start van een ontwikkeling en ook gedurende de ontwikkeling is het van groot belang om zoveel mogelijk risico's in beeld te brengen en te houden. Enerzijds om maatregelen te kunnen nemen om het risico te beheersen en anderzijds om te bepalen hoe groot de impact van risico's kan zijn als deze zich inderdaad voordoen.

Dit wordt meegewogen in de besluitvorming over het project en in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen van de gemeente. Risicomanagement (inventariseren, beheren en evalueren van risico's) is een vast onderdeel van het projectmatig werken.

Volgens BBV regels mag in een grondexploitatie maar beperkt onvoorzien over kosten worden opgenomen en alleen voor zover dat aan een kostensoort te koppelen is. Risico's blijven echter wel aanwezig en soms zijn dat risico's die niet aan een kostensoort te koppelen zijn. De overige risico's worden meegenomen bij het bepalen van het gemeentebrede benodigde weerstandsvermogen. De methodiek hiervan is vastgesteld door het college (zie [Risico's grondexploitaties: zo werkt het in Amersfoort](#)).

Voor het risicomanagement maken wij gebruik van de Risman methodiek. Voor alle grote projecten zijn de risico's nader geïdentificeerd en voorzien van beheersmaatregelen. Hierdoor kan beter gestuurd worden op de projecten. Voor het bepalen van de hoogte van de risico's is gebruik gemaakt van een Monte Carlo-analyse. Het totaalbedrag aan risico's wordt betrokken bij de analyse van het totaal benodigde weerstandsvermogen.

Mede voor het bepalen van de risico's worden de grondexploitaties jaarlijks herzien. Bij deze herziening worden nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen niet meegenomen. Toch kunnen deze ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld Bovenduist of de herontwikkeling van de huidige stadhuislocatie of de verdere ontwikkeling van Kop van Isselt een substantieel risico-profiel met zich meebrengen, afhankelijk van de gekozen ontwikkelstrategie. Omdat deze strategie nog niet vastligt en ook andere ruimtelijke en financiële kaders niet zijn vastgesteld, zijn deze toekomstige risico's buiten beschouwing gelaten. De bandbreedte van de risico's van deze projecten wordt voorlopig ingeschat op € 10 - 20 miljoen.

De stijgende prijzen, de beperkte capaciteit op de arbeidsmarkt en de economische onzekerheid zijn meegenomen in het huidige [MPG](#) en bij het bepalen van de parameters die gehanteerd zijn in de grondexploitaties. In aanloop naar de komende herzieningen worden deze verwachtingen opnieuw getoetst aan de realiteit van de grondexploitaties.

Tabel: PG.02 Risico's en weerstandsvermogen

Grondexploitatie	Totaal risico-weerstandsvermogen
Bestaand Stedelijk Gebied	548
Wijken / Bloeidaal	529
Vathorst Bedrijventerrein	1.443
Kop van Isselt - ROVA	5.900
Overige grondexploitaties	246
Totaal grondexploitaties	8.666

Gebiedexploitatie	Totaal risico-weerstandsvermogen
Hoefkwartier	4.081
Totaal gebiedsexploitaties	4.081

Totaal grond- en gebiedsexploitaties	12.747
---	---------------

Relaties binnen de begroting

[Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing](#): In deze paragraaf wordt het totale overzicht van risico's voor de gemeente inclusief de risico's van de grondexploitatie weergegeven.

Bedrijfsvoering

Inleiding

Wij weten wat er leeft in Amersfoort. Voor het bestuur leveren we diensten en ondersteunen wij de inwoners en partners om kansen te grijpen en problemen op te lossen. Dat is onze missie uit ons organisatieplan Werken voor Bestuur en Stad.

Beleidskader / algemene uitgangspunten

In deze paragraaf bedrijfsvoering nemen wij u mee op een aantal specifieke thema's uit onze bedrijfsvoering, te weten: strategische personeelsplanning, inclusiviteit, integriteit, verzuim, interne dienstverlening en informatievoorziening

Strategische Personeelsplanning

Het blijft een voortdurende uitdaging om talentvolle medewerkers aan te trekken en te behouden en het hoofd te bieden aan een hoge werkdruk. Aandacht voor vitaliteit en welzijn van medewerkers is belangrijker dan ooit. Aan de hand van een geactualiseerde organisatieagenda geven we met een aantal leidende principes richting aan onze manier van werken. Daarmee willen we onder meer een beweging maken van een accent op beleid, regels en overleggen naar meer creativiteit, ondernemen en doen wat goed is voor de stad. Werk- en regeldruk blijven onder de aandacht en worden continue besproken in de afdelingen.

Inclusieve organisatie

Aanvullend op de beleidsnotitie "Inclusieve organisatie 2022 - 2026" is er naar aanleiding van het onderzoek naar 'institutioneel racisme in de ambtelijke organisatie' van het Kennisplatform Inclusief Samenleven (KIS) een veranderaanpak in twee sporen ontwikkeld, waarmee we een stevige basis leggen voor een diverse, gelijkwaardige en inclusieve organisatie.

De route naar een (meer) inclusieve organisatie onderscheiden we in twee sporen (zie schema). Belangrijk uitgangspunt voor onze aanpak is dat we een lerende organisatie zijn. Dat betekent dat we ruimte bieden aan medewerkers om van elkaar te leren en in verbinding met elkaar te blijven. Voor het creëren van deze ruimte is inclusief leiderschap een voorwaarde.

Het werving en selectieproces zal in de tweede helft van 2024 stapsgewijs worden verbeterd naar een objectievere manier van werven en selecteren. We werken toe naar een inclusievere organisatie en hebben hiertoe als gemeente ook de "Verklaring Gelijke kansen" ondertekend.

Bezetting

De krapte op de Nederlandse arbeidsmarkt blijft voorlopig bestaan door vergrijzing van de beroepsbevolking en de mismatch tussen de vraag van werkgevers en werkzoekenden. Ook in Amersfoort hebben we hier in toenemende mate mee te maken. De gemeente Amersfoort is een aantrekkelijke werkgever en het lukt het vorig jaar opgezette recruitmentteam goed om de vacatures in te vullen. Er stromen meer nieuwe collega's in dan dat er (om diverse redenen) de organisatie verlaten. Voor een aantal vakgebieden hebben we echter te maken met een zeer krappe arbeidsmarkt waardoor sommige vacatures langer open staan dan wenselijk.

We zetten in op de positionering van gemeente Amersfoort als aantrekkelijke inclusieve werkgever. Daartoe is eind 2023 een werkgeverspropositie opgesteld van die de leidraad vormt voor alle arbeidsmarktcommunicatie. Dit najaar starten we met de bouw van een nieuwe website 'Werken voor Amersfoort' die onze positionering als werkgever op de arbeidsmarkt versterkt. Daarnaast zetten we in op en zijn we begonnen met een actieve benadering van de arbeidsmarkt om kandidaten te vinden voor onze moeilijk invulbare vacatures.

Integriteit - we zijn een betrouwbare gemeentelijke organisatie

Om een betrouwbare en integere organisatie te kunnen zijn, vragen we van onze medewerkers alertheid in het dagelijkse handelen. Alle medewerkers ontvangen vóór aanvang van een dienstverband ons integriteitsbeleid "Zo zijn onze manieren". Hierin zijn duidelijke richtlijnen en afspraken vastgelegd. Bij aanvang van het dienstverband tekent elke medewerker een integriteitsverklaring. Tijdens de introductiedag voor nieuwe medewerkers wordt er aandacht aan integer werken gegeven. Themabijeenkomsten over integriteit en ongewenste gedragsvormen vinden in verschillende afdelingen plaats om bewustwording te blijven stimuleren. We trainen onze medewerkers ook om te komen tot morele oordeelsvorming in de dagelijkse praktijk. Als zich dilemma's voordoen, dan houden we een moreel beraad om met een groep mensen te komen tot het juiste handelen in de gegeven situatie. Ook het thema ondermijning en weerbaarheid krijgt de laatste jaren vanuit dit perspectief aandacht.

Vertrouwenspersonen

Er zijn vier gecertificeerde interne vertrouwenspersonen in de organisatie met diverse achtergronden. Daarnaast is er een externe vertrouwenspersoon aan onze organisatie verbonden. De intranetpagina's over integriteit, ongewenste gedragsvormen en meldprocedures worden regelmatig geactualiseerd en onder de aandacht van de medewerkers gebracht door de coördinator vertrouwenspersonen.

Arbeidsomstandigheden

Vitaliteit van de medewerkers blijft een belangrijk item. Eind 2023 lag het verzuimcijfer op 7,09% en medio 2024 (augustus) ligt dit op 7,8%. Hierbij zien we dat kort- en middellange verzuim elk 0,7% is, lang verzuim 4,2% en extra lang verzuim 2,2%. Het extra lange verzuim is inclusief het derde ziektejaar. We verwachten een verdere verhoging van het verzuim in de herfst wanneer de virussen weer de kop opsteken. Wij streven er naar om het percentage weer omlaag te brengen. In de organisatie besteden we breed aandacht aan vitaliteit door de inzet van preventieve bewustwordingsactiviteiten op zowel individueel als teamniveau. In september starten we tijdens de Nationale Vitaliteitsweek ook met een stimulerend digitaal Vitaliteitsprogramma dat continue doorloopt. In het werkbelevingsonderzoek dat in september 2024 plaatsvindt, meten we onderdelen die van invloed zijn op de ervaren sociale en psychologische veiligheid en van invloed zijn op de eigen veerkracht en het omgaan met werkdruk.

Interne dienstverlening

In "Werken voor bestuur en stad" is afgesproken dat we gaan werken volgens één intern dienstverleningsconcept. Verder wordt gewerkt aan de verdere professionalisering van de interne

dienstverleners. Dit dienstverleningsconcept is inmiddels gereed en wordt de komende tijd verder uitgewerkt in concrete uitvoeringsplannen per onderdeel zodat de dienstverlening klaar is voor het Huis van de Stad. Inmiddels is er een 0-meting gehouden onder medewerkers om de tevredenheid te meten. We gaan de dienstverlening blijven monitoren en daar waar nodig verbeteren en efficiënter maken.

Naast de voorbereidingen op de toekomst vraagt de instandhouding van de huisvesting van de ambtelijke en bestuurlijke organisatie doorlopend aandacht. In het licht van de planvorming voor het toekomstig Stadhuis is het onderhoud beperkt tot het hoogst noodzakelijke. Een acceptabel en ARBO-verantwoord werkklimaat is de basis, waarbij er de komende jaren nog wel diverse aanpassingen en maatregelen nodig zijn.

Informatievoorziening

Digitalisering is onlosmakelijk verbonden met onze dienstverlening en met de opgaven waaraan we werken voor de stad. Het neemt een steeds prominentere rol in. Daarom heeft ons college op 4 juli 2023 de “Visie op digitalisering gemeente Amersfoort” vastgesteld ([link naar visie en besluit](#)). Wij kiezen ervoor om de komende jaren digitalisering in te zetten aan de hand van drie thema’s:

- Bewuste, verantwoorde en transparante inzet
- Digitalisering inzetten om opgaven verder te brengen
- De menselijke maat in dienstverlening centraal zetten

Voor de applicaties die de gemeente gebruikt geldt dat dit steeds vaker zogenaamde SaaS-oplossingen (Software as a Service) zijn in plaats van dat de gemeente de applicaties in eigendom heeft. Voor de dienstverlening heeft dit in principe geen gevolgen maar financieel zijn deze er wel. De implementatiekosten van SaaS applicaties mogen namelijk, in tegenstelling tot applicaties in eigendom, volgens het BBV niet worden geactiveerd/afgeschreven. Deze moeten direct en volledig in de exploitatie opgenomen worden in het jaar van de implementatie. Hierdoor is het verloop van deze kosten grilliger dan voorheen het geval was en om te voorkomen dat dit resulteert in grote jaarlijkse tekorten/overschotten in de begroting is met ingang van 2025 de “Reserve SaaS” gevormd zodat deze ongewenste schommelingen kunnen worden voorkomen. Per 2025 is hier € 2 miljoen in gestort.

Toelichting rechtmatigheidsverantwoording

Naleving Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO)

De Wet FIDO bepaalt dat het aangaan van leningen, het uitzetten van middelen of het verlenen van garanties alleen mag voor de publieke taak. Enige uitzondering hierop is het uitzetten van overtollige middelen. Deze uitzettingen dienen dan een prudent karakter te hebben en niet gericht te zijn op het genereren van inkomsten door het lopen van overmatig risico. Daarnaast bepaalt de Wet FIDO dat de gemiddelde netto vlottende schuld per kwartaal niet de kasgeldlimiet overschrijdt (bepaald in de Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden) en dat het renterisico op de vaste schuld van de gemeente de renterisiconorm (bepaald in de uitvoeringsregeling), niet overschrijdt. Wij streven naar het naleven van de bepalingen in de wet FIDO na en handelen hiermee (niet-)financieel rechtmatig.

Individueel geconstateerde afwijkingen ten aanzien van rechtmatigheid

In de jaarstukken worden de eventuele financiële onrechtmatigheden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast worden de financiële onrechtmatigheden gelijk aan of groter dan de rapportagegrens toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Geconstateerde fraude(s) vanuit de eigen organisatie door eigen medewerkers

Het voorkomen van fraude en onrechtmatig handelen is binnen de organisatie een belangrijk aandachtspunt. In de werkprocessen van de organisatie zijn tal van maatregelen genomen om het risico op fraude en onrechtmatig handelen zoveel mogelijk te reduceren. Te denken valt hierbij aan functiescheiding, toepassen van 'meer ogen - principe' en ICT- maatregelen op het gebied van identificatie en authenticatie. Daarnaast is in de organisatie ook aandacht voor de meer culturele en gedragskant van fraude en onrechtmatigheden. Voorbeelden hiervan zijn aan trainingen op het gebied van morele dilemma's en beleid om een veilig werkklimaat te waarborgen. Het omgaan met agressie van derden is een belangrijke terugkerende training. Er wordt gewerkt met het Gemeentelijk Incidenten Register (GIR) waarin agressie-incidenten en eventuele sancties op dit ongewenste gedrag, vastgelegd worden.

Wet open overheid

Inleiding

Op 1 mei 2022 is de Wet Open overheid (Woo) in werking getreden. In artikel 3.5 (de Openbaarheidsparagraaf) van de Woo is voorgeschreven dat gemeenten in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

In de memorie van toelichting bij de Woo staat onder andere dat met dit artikel beoogd wordt een impuls te geven aan de actieve openbaarheid door voor te schrijven dat bestuursorganen in hun begroting en verantwoordingsverslag aan moeten geven hoe zij rekening houden met de bepalingen uit de Woo.

De openbaarheidsparagraaf Woo dient in de begroting en jaarrekening te worden opgenomen via een afzonderlijke paragraaf. Met deze paragraaf voldoen we aan de wettelijke voorschriften.

Beleidskader / algemene uitgangspunten

1. We creëren bewustwording bij bestuur en organisatie over openbaarheid en transparantie;

In onze strategische bedrijfsvoeringagenda 2023 -2026 is het thema “open en transparante overheid” één van de pijlers waarop gestuurd wordt in de organisatie. De ambitie is om per 2025 de Woo op te nemen in het inwerkprogramma, om daarmee het bewustzijn rondom het transparant werken te creëren en te versterken. Concreet wordt de training “Schrijven in eenvoudig Nederlands” aangeboden aan alle werknemers van gemeente Amersfoort. Overige activiteiten in het kader van bewustwording worden gestart zodra actieve openbaarmaking van informatiecategorieën plaatsvindt. Op 06 juni 2024 heeft de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aangekondigd de eerste vijf informatiecategorieën van de WOO verplicht openbaar te maken per 1 november 2024. Voor gemeenten gaat het om informatie over de organisatie, de werkwijze (waaronder de taken en bevoegdheden) en de bereikbaarheid van het bestuursorgaan en haar organisatieonderdelen.

2. We richten actief een kwaliteitscyclus in;

In samenwerking met de gemeentearchivaris is een plan opgesteld om de kwaliteitscyclus informatiebeheer in de organisatie te implementeren. Op dit moment wordt een nulmeting bij negentien afdelingen gedaan, op basis van het vastgestelde Kwaliteitshandboek informatiebeheer. Het doel is om in 2024 het actuele niveau van informatiebeheer op de afdelingen vast te stellen en aandachts- en verbeterpunten te identificeren. Dit vormt de start van een doorlopende cyclus waarin iedere afdeling jaarlijks beoordeeld wordt op de kwaliteit van het informatiebeheer.

3. We hebben afspraken over informatieopslag en actieve openbaarmaking;

Er is in beeld gebracht met welke partijen de gemeente Amersfoort convenanten of andersoortige relaties heeft die leiden tot actief te publiceren en te archiveren informatie in het kader van de Woo. In het najaar van 2024 en 2025 is één van de vervolgstappen hierop het maken en vastleggen van afspraken met verbonden partijen rondom het actief openbaar maken van Woo gerelateerde informatie en opslag en archivering van informatie.

4. We analyseren ons proces rondom informatieverzoeken en Woo-verzoeken;

In 2024 zijn verbeteringen doorgevoerd om behandeltijden te verkorten, zowel op het gebied van het werkproces als dat van techniek. Een noemenswaardige ontwikkeling in dit kader is de introductie van een online platform waarop (beantwoorde) Woo-verzoeken actief openbaar worden gemaakt. [Woo-verzoeken Amersfoort - iBabs Publiekspitaal \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](https://www.bestuurlijkeinformatie.nl).

5. We besteden aan en starten met implementeren een digitaal archief;

De implementatie van de e-depotvoorziening is in volle gang. Het is de verwachting dat in het vierde kwartaal van 2024 de eerste digitale archieven in de voorziening kunnen worden gepubliceerd. De voorbereiding op het beschikbaar stellen van de daarop volgende archieven is in volle gang.

6. We sluiten zo spoedig als mogelijk aan op een landelijke platform wanneer dat beschikbaar komt én voldoende bruikbaar blijkt. We maken op eigen kracht actief openbaar, en volgen landelijke ontwikkelingen.

Sinds 2024 gebruikt gemeente Amersfoort een applicatie om zelfstandig Woo-informatie actief openbaar te maken. Deze applicatie wordt met name gebruikt voor de Woo-categorieën waarvoor nog geen *native* applicatie voor publicatie beschikbaar is. Met het uitblijven van een concrete landelijke voorziening voor het actief openbaar maken blijven wij deze koers volgen. We monitoren de ontwikkelingen op landelijk niveau nauwlettend, en sluiten aan wanneer er zich concrete ontwikkelingen voordoen.

7. We stellen ambities en volgen deze op

In 2022 heeft de gemeenteraad de ambities rondom de implementatie van de Woo vastgesteld in een groeimodel ([Raadsvoorstel \(notubiz.nl\)](https://www.notubiz.nl)) en is in 2022 gestart met een zestal actiepunten. Eind 2024 wordt deze daarom geëvalueerd en wordt een nieuwe ambitie voor de aankomende jaren bepaald.

Duurzaamheid

Inleiding

De gemeenteraad heeft bij het vaststellen van de nieuwe indeling van de begroting ([4 april 2023](#)) besloten om ook een paragraaf Duurzaamheid op te nemen. Deze paragraaf heeft het karakter van een dwarsdoorsnede en brengt samenhang in het programma-overstijgend thema Duurzaamheid. Het opnemen van deze paragraaf past bij landelijke en mondiale ontwikkelingen.

We hebben in de wereld te maken met complexe maatschappelijke vraagstukken, zoals de opwarming van de aarde, uitputting van grondstofvoorraden en sociale ongelijkheid. Als overheid hebben wij de verantwoordelijkheid om onze negatieve impact te minimaliseren en een bijdrage te leveren aan het oplossen van deze maatschappelijke vraagstukken. Deze verantwoordelijkheid is bevestigd in nationale en internationale rechtszaken, waaronder KlimaSeniorinnen, Urgenda en Shell, waarbij de zorgplicht van overheden en bedrijven is vastgesteld. Beide worden verplicht zich meer in te gaan zetten om de uitstoot van CO₂ te verminderen.

Beleidskader / algemene uitgangspunten

De gemeente Amersfoort heeft deze duurzame verantwoordelijkheid omschreven in het Coalitieakkoord 2022-2026 in drie inhoudelijke uitgangspunten:

- Goed leven binnen de grenzen van de aarde
- Een thuis voor iedereen
- Welzijn en sociale rechtvaardigheid

Deze drie inhoudelijke uitgangspunten sluiten aan bij de benadering van [Brede Welvaart en de Sustainable Development Goals](#). Het Rijk monitort jaarlijks hoe Nederland ervoor staat op tal van aspecten. De monitor van het Rijk zien hoe het met brede welvaart en de kwaliteit van leven in het hier en nu is gesteld, en hoe deze welvaart is verdeeld over bevolkingsgroepen. Ook kijkt de monitor naar de effecten op volgende generaties en mensen in andere landen.

Daarnaast gaat vanuit het EU-Actieplan voor Duurzame Financiering en de Europese Green Deal verschillende regelgevingen en richtlijnen voor duurzaam rapporteren gelden, zoals de richtlijnen Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) en de Corporate Sustainability Due Diligence (CSDDD). De CSRD verplicht bepaalde bedrijven te rapporteren over de milieu- en sociale impact van de bedrijfsactiviteiten. Deze wetgeving gaat vanaf 1 januari 2024 gelden voor grote bedrijven: [Corporate sustainability reporting](#). Maar ook kleine mkb bedrijven krijgen er mee te maken [Duurzaamheidsrapportage CSRD](#).

De European Sustainability Reporting Standards (ESRS) zijn duurzaamheidsrapportage standaarden waar organisaties aan moeten voldoen als gevolg van de CSRD-wetgeving. In deze standaarden komen de rapportagevereisten aanbod met betrekking tot de risico's, strategie, beleid en impact van de organisatie op een van de specifieke thema's afgeleid van Environmental, Social en Governance aspecten (ESG).

Als gemeente zijn we niet verplicht om te voldoen aan de CSRD-wetgeving en hoeven we dus ook niet de ESRS-standaarden te volgen. Toch willen we op duurzaamheid rapporteren omdat we ambitieuze doelen opgesteld hebben en door verslaggeving de voortgang kunnen meten. Daarnaast hebben we een voorbeeldfunctie richting het bedrijfsleven en de maatschappij.

De paragraaf Duurzaamheid is een groeimodel, waarbij we klein en realistisch beginnen. Ieder jaar houden we de paragraaf tegen het licht van de meest recente ontwikkelingen. In deze

duurzaamheidsparagraaf worden de belangrijkste doelstellingen op het gebied van duurzaamheid uit het coalitieakkoord gekoppeld aan indicatoren. De duurzaamheidsparagraaf bestaat uit twee hoofdstukken:

1. Samen met de stad aan de slag
2. Eigen huis op orde

Leeswijzer

In het eerste deel worden de ambities en indicatoren voor de stad Amersfoort benoemd per thema. Er zijn vier thema's: klimaatverandering, vergroening en biodiversiteit, circulariteit en vervuiling. In het tweede deel wordt dieper ingegaan op de ambities en indicatoren van de CO₂ uitstoot van de eigen organisatie. Voordat we deze beschrijven gaan we in op de visie van Amersfoort op het leven binnen de grenzen van de aarde.

Visie

Wij kijken twee generaties vooruit, wat betekent dat ?

Wij zien een toekomstbeeld waarbij we in Amersfoort goed leven binnen de grenzen van de aarde. Hier hoort iedereen erbij, helpen we elkaar en vinden we altijd een manier om in ieders behoefte te voorzien. Een fijne en betrokken gemeenschap om in te zijn, te wonen en te werken. We voelen ons hier thuis.

In de toekomst willen we graag een thuis zijn waarin we samenleven binnen de grenzen van de aarde ([Planetary boundaries - Stockholm Resilience Centre](#)). Dit doen we voor onszelf én onze kinderen. Onze stad is veranderd in een groene en koele oase met een grote diversiteit aan inheemse planten en dieren en schoon water. Hier kunnen we genieten van momenten van rust, ontspanning en ontmoeting.

We wonen, leven en werken in balans met de natuur en verbinden de natuur aan onze bebouwing. Er zijn op tijd, voldoende en betaalbare woningen beschikbaar voor iedereen. Die woningen zijn comfortabel, gezond, leveren genoeg energie en zijn gebouwd met materialen en ontwerpen die het welzijn van mens, dier en natuur verbeteren. Onze spullen en materialen die we gebruiken zijn natuurlijk, lokaal of hernieuwbaar. Ruilen, delen, repareren en hergebruiken is bij ons de normaalste zaak van de wereld.

In Amersfoort is energie altijd en voor iedereen beschikbaar. We gaan bewust met deze energie om en we wekken het lokaal en schoon op. We verplaatsen onszelf en onze materialen op een stille en schone manier. Zo zorgen we voor een kleinere voetafdruk en ondersteunen lokaal ondernemerschap.

Hoofdstuk 1: Samen met de stad aan de slag

Het coalitieakkoord van de gemeente Amersfoort benoemt in het uitgangspunt “goed leven binnen de grenzen van de aarde” vooral doelen en maatregelen met betrekking tot klimaatverandering, vergroening en biodiversiteit, circulariteit en vervuiling. Hoe wij varen op ieder van deze onderwerpen meten we aan de hand een aantal indicatoren. Ook noemen we een aantal indicatoren die we in de toekomst willen gaan meten.

Op 19 december 2023 heeft de gemeente de Omgevingsvisie Amersfoort vastgesteld. Hierin zijn meerdere ontwikkelopgaven opgenomen, onder andere voor een CO₂ neutrale en een circulaire stad en voor een Groen Blauwe stad.

1.1. Klimaatverandering: CO₂-uitstoot verminderen

Het onderwerp klimaatverandering is voornamelijk gerelateerd aan de planetaire grens 'klimaatverandering'. Klimaatverandering ontstaat door de grootschalige uitstoot van broeikasgassen, zoals koolstofdioxide (CO₂), die wij als samenleving op planetaire schaal veroorzaken. Door deze broeikasgassen wordt er meer warmte in de atmosfeer vastgehouden en dat verstoort verschillende natuurlijke processen met negatieve gevolgen voor de planeet en onze samenleving. Klimaatverandering heeft betrekking op 6 [Sustainable Development Goals](#). Tot slot is klimaatverandering een van de thema's bij Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen.

Ambitie

De gemeente Amersfoort realiseert zich dat de opgave om te groeien en de opgave om binnen de grenzen van de aarde te blijven enorm uitdagend is. Daarom hebben we onszelf in het coalitieakkoord het doel gesteld om een minimale CO₂-reductie van 55% in 2030 ten opzichte van 1990 te behalen. In 2050 willen we een CO₂-neutrale stad zijn. Daarmee committeert de gemeente zich aan de 1,5 graden grens uit het Parijs Akkoord om binnen de grenzen van de aarde te blijven leven.

Om de coalitiedoelstelling te realiseren zetten we enerzijds in op het terugbrengen van de CO₂ emissies die veroorzaakt worden door het energiegebruik in de stad. Dit zijn de zogenoemde scope 1 (directe uitstoot door lokale ontbranding van fossiele brandstoffen) en scope 2 emissies (indirecte uitstoot door het gebruik van elektriciteit). Anderzijds zetten we in op het beperken CO₂ emissies die wij indirect veroorzaken in productieketens. Dit zijn de zogenoemde scope 3 emissies. Bij dit onderdeel leggen wij de focus op de scope 3 emissies die veroorzaakt worden in de bouwketen in onze stad, in de bouw worden het ook wel materiaalgerelateerde CO₂ emissies genoemd.

1.1.1. Indicator: lokale CO₂ uitstoot per jaar

De lokale jaarlijkse CO₂ uitstoot die wordt veroorzaakt door energiegebruik moet worden afgebouwd. Dit kan bijvoorbeeld door minder energie te gebruiken, door de benodigde energie duurzaam op te wekken en door duurzame mobiliteit.

Momenteel meetbaar

Via de klimaatmonitor van het Rijk wordt berekend hoeveel CO₂ uitstoot wordt veroorzaakt door het energiegebruik in Amersfoort. Deze berekeningen lopen in de regel 2 jaar achter op de huidige stand van zaken. Op de website [Amersfoortincijfers](#) rapporteren wij over de lokale CO₂ uitstoot in relatie tot het beoogde afbouwpad richting 2030 en 2050. Op de website wordt de omvang van de CO₂ uitstoot ook uiteengezet naar verschillende doelgroepen zoals woningen, mobiliteit en bedrijfsactiviteiten.

Middellange termijn

Op de middellange termijn moet de coalitiedoelstelling van 55% minder CO₂ uitstoot ten opzichte van 1990 gerealiseerd worden. Dat betekent dat in er in 2030 maximaal 260.718 ton aan CO₂ emissies veroorzaakt mag worden.

Lange termijn

Op de lange termijn mag er geen CO₂ uitstoot meer worden veroorzaakt door het energiegebruik in Amersfoort. Het energiegebruik is daarmee klimaatneutraal. In het coalitieakkoord zijn diverse doelstellingen gekoppeld aan de ambitie om CO₂-neutraal te zijn in 2050. Zoals schonere en duurzamere vormen van mobiliteit en het besparen van stroom. In de toekomst willen we voor meer maatregelen uit het coalitieakkoord indicatoren opnemen om voortgang en impact te kunnen meten. Zo zou voor het aardgasvrij maken van Amersfoort gedacht kunnen worden aan het meten van het aantal aardgasvrije aansluitingen of aansluitingen op het warmtenet.

De CO2 uitstoot per jaar

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
439	451	412		374	354	335

Bron: Klimaatmonitor Rijkswaterstaat

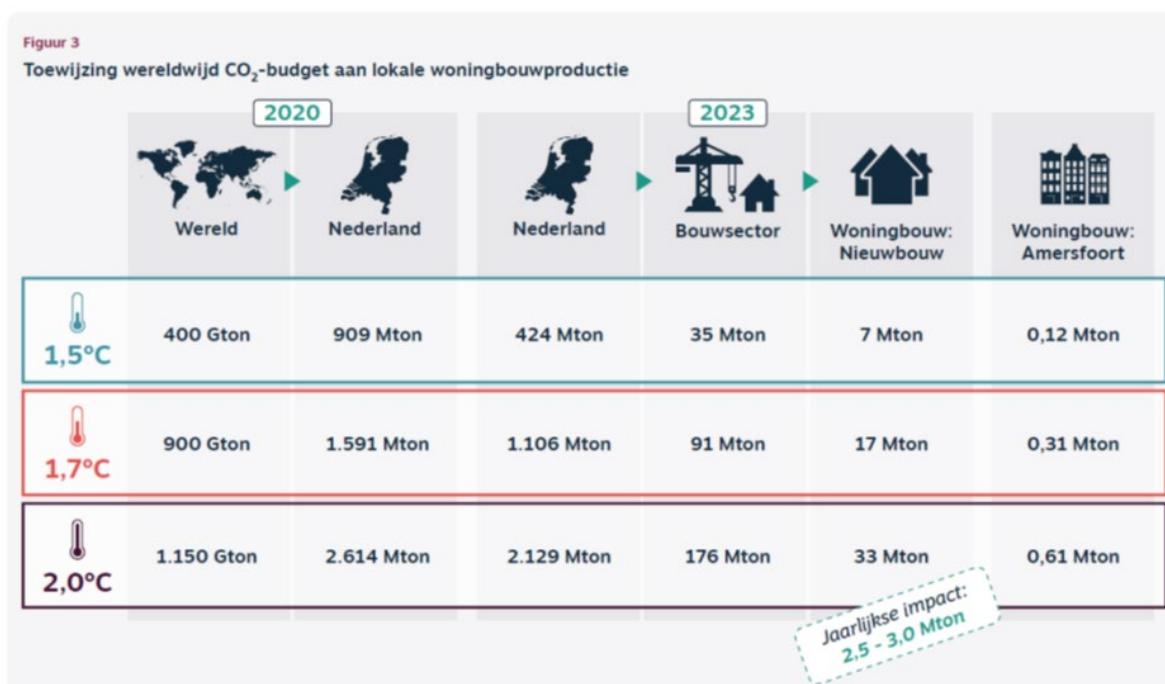
Toelichting: Dit is de totale CO₂-uitstoot van wonen, werken en verkeer per jaar (kton CO₂). Het cijfer loopt altijd 2 jaar achter. Dit heeft te maken met berekeningen die het CBS voor het subonderdeel 'verkeer' moet doen. Het streven is dat de gemeente Amersfoort in 2050 CO₂-neutraal is ('0'). Voor 2030 streven we naar een reductie van 55% CO₂-uitstoot ten opzichte van 1990. Dit cijfer is niet bekend, maar uit CBS-onderzoek blijkt dat de uitstoot vergelijkbaar is met de CO₂-uitstoot in 2017. Dit komt neer op een uitstoot van 258 kton in 2030, de streefcijfers voor andere jaren tot 2030 zijn hierop gebaseerd. Vooralnog is deze methode ons vertrekpunt. Bij de berekening van de streefcijfers gaan we uit van een lineaire daling, ook al komt dit niet overeen met de praktijk. Daarnaast gebruiken we sinds dit jaar de uitstoot exclusief auto(snel)wegen waardoor de waarden en streefcijfers verschillen van de vorige begroting. Het streefcijfer voor 2023 is 393 kton CO₂.

1.1.2. Indicator: CO₂-budget

IPCC berekent op planetaire schaal hoe groot het resterende koolstofbudget is. Dit koolstofbudget (ook wel CO₂-budget of MPG-2 genoemd) geeft aan hoeveel CO₂ we nog kunnen uitstoten voordat we aan een bepaalde temperatuurstijging zitten (bijvoorbeeld 1,5 graden uit het Parijs Akkoord). De gemeente Amersfoort gebruikt het CO₂-budget als indicator voor klimaatverandering.

Budget

Het afgelopen jaar hebben wij voor Amersfoort laten berekenen welk CO₂ budget beschikbaar is tot en met 2030. De resultaten van dat onderzoek zijn te zien in de onderstaande figuur. Op basis van de huidige woningbouwambities en de wettelijke standaarden voor woningbouw lijkt het anderhalve graad scenario niet haalbaar. Het komende jaar zal er onderzoek gedaan worden naar de mogelijkheden en veranderstrategieën om de woningbouwambitie en het CO₂ budget beter met elkaar in balans te brengen.

Momenteel meetbaar

Het CO₂-budget van de gemeente Amersfoort is theoretisch berekenend. We hebben namelijk het CO₂-budget vanaf 2020 voor heel Nederland uitgerekend, toen IPCC het budget voor het eerst berekend heeft. Dit totale CO₂-budget hebben we gerelateerd aan de groei van Amersfoort en aan de grootgebruikers van CO₂-uitstoot: nieuwbouw, renovatie, openbare ruimte, industrie.

Middellange termijn

Op de middellange termijn gaan we de CO₂-uitstoot van hoge impact sectoren (nieuwbouw, renovatie, openbare ruimte en industrie) daadwerkelijk berekenen. De daadwerkelijk CO₂-uitstoot gaan we vervolgens vergelijken met het theoretische CO₂-budget. Op deze manier krijgen we inzicht

in hoe we ervoor staan met onze ambitie en op welke vlakken er extra maatregelen nodig zijn om binnen de 1,5 graden te blijven.

Lange termijn

In de toekomst willen we alle uitstoot binnen de gemeentegrenzen in kaart brengen en dat vergelijken met het theoretische CO₂-budget. Op deze manier wordt het thema klimaatverandering geheel in beeld gebracht.

1.2. Vergroening en biodiversiteit

Dit onderwerp is voornamelijk gerelateerd aan de planetaire grenzen: biodiversiteit, landgebruik en waterschaarste. Daarnaast is dit onderwerp gerelateerd aan 6 [Sustainable Development Goals](#). Ook valt dit onderwerp onder het MVOI-thema milieu.

Ambitie

De ambitie van de gemeente Amersfoort is het versterken van onze biodiversiteit en het creëren van een natuurinclusieve stad.¹

1.2.1. Indicator: Kwaliteitsindicator

Planten en dieren stellen eisen aan de kwaliteit van hun leefgebied. Door de populatieverandering van soorten te meten, wordt informatie vergaard over de kwaliteit van een leefgebied en kan - waar nodig - de kwaliteit worden versterkt. Dit willen we in kaart brengen voor de wettelijke beschermde en kenmerkende plant- en diersoorten van de gemeente Amersfoort.

Middellange termijn:

Meetnet Urbane Soorten (MUS) monitort broedvogels in de bebouwde omgeving. Deze gegevens kan de gemeente Amersfoort gebruiken om de lokale verspreiding en populatieverandering van de huismus en gierzwaluw vast te stellen en te vergelijken met de landelijke populatietrends.

Meetnet vleurMUS meet de populatietrend van vleermuissoorten en De Vlinderstichting die van vlinders. Er moet onderzoek gedaan worden of deze gegevens ook voor de gemeente Amersfoort beschikbaar zijn.

Lange termijn:

¹ Coalitieakkoord 2022-2026.

In de toekomst willen we biodiversiteit en natuur meten aan de hand van de VN-methodiek 'Ecosystem Accounting' oftewel Natuurlijke Kapitaalrekeningen. Ecosystem Accounting is een gestructureerde en overzichtelijke aanpak om de relatie tussen de natuur, de economie en de menselijke activiteiten in kaart te brengen. Deze systematiek brengt naast de omvang en conditie ook de monetaire waarde van het ecosysteem in kaart.

Deze data kan worden gebruikt om de milieukwaliteit, biodiversiteit en koolstofbalans te verbeteren. Daarnaast stimuleert het de circulaire economie door efficiënter gebruik te maken van ecosysteemdiensten zoals het gebruik van biomassa in woningen. Verder kan de data ondersteunen bij het opstellen en monitoren van beleid dat gevolgen heeft voor natuurlijk kapitaal zoals landbouw en mobiliteit. Tot slot kan met Natuurlijke Kapitaalrekeningen de samenhang tussen verschillende beleidsterreinen worden geanalyseerd (zoals waterbeheer, energie, infrastructuur en wonen).

1.3. Circulariteit: materiaalgebruik van de stad

Dit onderwerp is voornamelijk gerelateerd aan de planetaire grens: nieuwe entiteiten. Daarnaast raakt dit onderwerp [7 Sustainable Development Goals](#). Ook is circulariteit een van de MVOI-thema's.

Ambitie

De gemeente Amersfoort wil een economie waarin ondernemers een duurzame en sociale band met hun omgeving, de stad en hun werknemers aangaan. Specifiek hebben we het doel gesteld om in 2030 50% minder primair materiaal te gebruiken en in 2050 een 100% circulaire economie te hebben.

1.3.1. Indicator: Massa / Milieukostenindicator / MilieuPrestatie Gebouwen

Momenteel is de gebouwde omgeving een van de grootste uitdagingen van de gemeente Amersfoort, vanwege het grote woningtekort. Dit wordt uitgebreid in het coalitieakkoord beschreven onder uitgangspunt 2: "een thuis voor iedereen". Het streven is om deze woningen zo circulair mogelijk te bouwen, zodat de gebouwen die in Amersfoort worden gebouwd zo klein mogelijke milieuoetprint hebben.

Momenteel meetbaar

Voor de openbare ruimte gebruiken we de Milieu Kosten Indicator (MKI) die eveneens de milieu-impact van materialen en de bouw inzichtelijk maakt. Doordat we de materialenstromen in kaart hebben gebracht, kunnen we de MKI-score van infrastructuur berekenen.

Middellange termijn

De voetprint van gebouwen kan op termijn met de indicator MPG (MilieuPrestatie Gebouwen) worden gemeten. De MPG-score drukt de milieu-impact uit van de bouw (materialen + aanleg) van kantoren en nieuwbouwwoningen.

Lange termijn

In de toekomst kunnen we uitbreiden naar de overige materiaalstromen buiten de bouw. Dit kunnen we berekenen met levenscyclusanalyse (LCA). Met de LCA worden alle relevante milieueffecten - waaronder CO₂ - inzichtelijk gemaakt.

1.4. Vervuiling: Luchtkwaliteit

Dit onderwerp is voornamelijk gerelateerd aan de planetaire grens: vervuiling. Daarnaast raakt dit onderwerp 7 [Sustainable Development Goals](#) doelen. Ook valt vervuiling onder het MVOI-thema milieu.

Ambitie

De gemeente Amersfoort streeft naar een gezonde omgeving die uitnodigt om te bewegen en elkaar te ontmoeten. Als specifieke doelstelling hebben we in het coalitieakkoord gesteld dat we uiterlijk in 2030 willen voldoen aan de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO)-richtlijnen.

1.4.1. Indicatoren: fijnstof (PM2.5 en 10) en stikstof (NO2)

Luchtvervuiling wordt gemeten met de indicator concentratie fijnstof (PM2.5 en PM10) en de concentratie stikstofdioxide in de lucht (NO2). Fijnstof is een verzamelnaam voor deeltjes kleiner dan 10 (PM10) of 2,5 (PM2,5) micrometer, die schadelijk zijn voor de gezondheid. Ze ontstaan voornamelijk uit verbranding van brandstoffen, zoals roet. Stikstofdioxide ontstaat ook tijdens verbranding van brandstoffen en is schadelijk voor de gezondheid.

Momenteel

Op veel plaatsen voldoet Amersfoort al aan de advieswaarden voor stikstofdioxide en fijnstof van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) uit 2005. In 2021 heeft de WHO nieuwe advieswaarden uitgebracht. Hieraan voldoen we, net als het grootste deel van Nederland, nog niet. Ook in 2030 zullen we hier nog niet aan voldoen. Volgens een onderzoek van het RIVM uit 2022 is het niet realistisch om in Nederland in 2030 te willen voldoen aan de nieuwe WHO advieswaarden. Wij houden de concentraties fijnstof en stikstof bij via de duurzaamheidsmonitor.

Middellange termijn

Voor de indicatoren volgen we de monitoringscyclus volgens het landelijke Schone Lucht Akkoord (SLA) via het Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit ([Home | CIMLK](#)).

Jaarlijks rapporteren alle SLA-deelnemers, waaronder Amersfoort, ook over de voortgang van de uitvoering van luchtmaatregelen. Deze informatie is te zien in het Dashboard SLA ([Monitoring SLA - Schone lucht akkoord](#)).

Lange termijn

Met de nieuwe Europese richtlijn komen er nieuwe grenswaarden voor 2030 en moeten uiterlijk in 2050 de advieswaarden van de WHO behaald zijn.

Hoofdstuk 2. Eigen huis op orde

Het tweede onderdeel van de duurzaamheidsparagraaf gaat over de doelstellingen en indicatoren van de eigen organisatie. De eigen organisatie heeft voornamelijk invloed over de onderwerpen klimaatverandering en circulariteit. Daarom worden deze onderwerpen hieronder uitgewerkt. We onderscheiden vier deelindicatoren : totale CO2 uitstoot openbare ruimte, totale CO2 uitstoot maatschappelijk vastgoed, CO2 prestatieladder en totale CO2 uitstoot bedrijfsvoering.

2.1. CO₂-uitstoot van de gemeente

De gemeente heeft de ambitie om in 2030 de uitstoot van de gemeentelijke organisatie met 60% te verminderen ten opzichte van 2011. Sinds 2011 zijn we aan de slag gegaan met de duurzaamheidsdoelstellingen.

Momenteel meetbaar

2.1.1. Indicator 1: Totale CO₂-uitstoot openbare ruimte (renovatie en onderhoud plus aanleg)

Momenteel brengen we de vastgelegde CO₂-uitstoot van bestaande GWW-assets in kaart. In de toekomst willen we de nieuwe CO₂-uitstoot voor renovatie, onderhoud en aanleg inzichtelijk maken door middel van een MKI-berekening.

Vastgelegde CO₂-uitstoot van bestaande GWW-assets (kg)

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
		10.334.755	10.334.755			

Bron:

Toelichting: Voor de openbare ruimte gebruiken we de Milieu Kosten Indicator (MKI) die eveneens de CO₂-uitstoot inzichtelijk maakt. Doordat we de materialenstromen in kaart hebben gebracht, kunnen we de uitstoot van infrastructuur berekenen naar gemiddelde per jaar. Komende jaren kunnen we aan de hand van uitgevoerde projecten vooruitgang ten opzichte van dit referentiegetal gaan meten. Voor 2022 en 2023 zijn nog onvoldoende gegevens beschikbaar van de uitgevoerde projecten. Wij verwachten voor 2024 over voldoende cijfers te beschikken.

2.1.2. Indicator 2: Totale CO₂-uitstoot maatschappelijk vastgoed (renovatie en onderhoud plus aanleg)

Momenteel brengen we deze indicator nog niet in kaart. Dit willen we op de middellange termijn inzichtelijk maken voor de nieuwe CO₂-uitstoot voor renovatie en onderhoud en aanleg door middel van een MPG-berekening.

2.1.3. Indicator 3: Certificering CO₂-prestatieladder

Als organisatie is de gemeente gecertificeerd voor trede 3 op de CO₂-prestatieladder. Jaarlijks vindt een audit plaats voor het behoud van de certificering. Op termijn kan de gemeente ook gecertificeerd worden op een hogere trede. Doelstelling: 40% CO₂-reductie in 2026 t.o.v. 2018.

Trede certificering CO₂-prestatieladder

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	3	3	3	3	4	4

Bron:

Toelichting: [CO₂-managementsysteem](#) dat bestaat uit 5 niveaus. Tot en met niveau 3 gaat een organisatie aan de slag met de uitstoot van de eigen organisatie (en alle projecten). Vanaf niveau 4 en 5 wordt er ook werk gemaakt van de CO₂-uitstoot in de keten en sector.

2.1.4. Indicator 4: Totale CO₂-uitstoot bedrijfsvoering

Momenteel rapporteren we over scope 1 en 2 van de CO₂ prestatieladder. We monitoren over het gas- en elektriciteitsverbruik van de volgende onderdelen.

- Verbonden partijen: Theater- en congrescentrum Flinkt NV, Parkeren Amersfoort BV, OBV Ontwikkelingsbedrijf Vathorst
- Vastgoed
- Wagenpark en materieel
- Openbare verlichting
- Gemalen en pompen

In de toekomst willen we ook scope 3 inzichtelijk maken.

Totale CO₂-uitstoot bedrijfsvoering (ton)

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
1.456	1.855	1.342	1.241	1.100	900	500

Bron:

Toelichting: De uitstoot van de bedrijfsvoering van de gemeente die ziet op energie-brandstof verbruik (scope 1), elektriciteitsverbruik (scope 2) en zakelijke reizen.

2.2. CO₂-neutraal en circulair inkopen en aanbesteden

De gemeente heeft als doelstelling om in 2026 een 100% CO₂ neutrale en circulaire inkoop en aanbesteding van gemeenschappelijke goederen en diensten te hebben.

2.2.1. Indicator 1: CO₂-reductie

Deze indicator wordt momenteel nog niet gemeten. Op de middellange termijn willen we de massa en het type materiaalgebruik inzichtelijk maken door middel van een MKI-berekening (openbare ruimte) en MPG-berekening (maatschappelijk vastgoed). Vervolgens gaan we per inkoopsegment de milieu-impact berekenen op basis van een levenscyclusanalyse (LCA) om de volledige CO₂-reductie van alle inkopen en aanbestedingen te meten. Dit is een gevestigde methode, maar wordt in de praktijk nog weinig gebruikt. De gemeente Amersfoort wil hiermee beginnen. Dit kan geïmplementeerd worden door in aanbestedingen LCA's op te vragen.

Daarnaast wordt voor nieuwe aanbestedingen de indicator CO₂-budget gebruikt, om te berekenen hoeveel CO₂-emissies een project mag uitstoten.

2.2.2. Indicator 2: Circulariteit

Daarnaast betekent 100% circulair dat er minder gebruik kan worden gemaakt van primaire grondstoffen en dat er meer gebruik moet worden gemaakt van secundaire grondstoffen. De indicator voor dit onderdeel is een MKI-score van onze assets. Dit hebben we nu al in beeld voor de openbare ruimte. We gaan dit op de middellange termijn koppelen aan de monitor MVOI. Daarnaast breiden we dit uit naar andere inkoopsegmenten. Deze data is tevens af te lezen uit LCA-rapporten.

Overzicht groeimodel indicatoren paragraaf Duurzaamheid

Tabel PD.01 Indicatoren

HOOFDINDICATOR	DEELINDICATOR	MOMENTEEL	MIDDELLANGE TERMIJN	LANGE TERMIJN
Klimaatverandering	CO2-uitstoot	CO2	CO2	CO2
	CO2-budget		Uitstoot van hoge impact sectoren minus CO2-budget	Totale uitstoot binnen de gemeentegrenzen minus CO2-budget
Vergroening en biodiversiteit	Klimaatindicator		VleerMUS en Vlinderstichting	Ecosystem accounting
Circulariteit	Materiaalgebruik van de stad	MKI Massa materiaal GWW-assets	MKI/MPG en Massa materiaal voor alle nieuwbouwwoningen en kantoren van alle GWW-assets	Totale MKI/MPG en massa materiaal gebruik binnen de gemeentegrenzen
Vervuiling	Luchtkwaliteit	Fijnstof	Fijnstof en stikstof	Fijnstof
		Stikstof		Stikstof
CO2-uitstoot van de gemeente	Totale CO2-uitstoot openbare ruimte	Vastegelegd CO2-uitstoot van bestaande GWW-assets	Nieuwe CO2-uitstoot van alle onderhoud, renovatie en aanleg	Resterend CO2-budget openbare ruimte
	Totale CO2-uitstoot maatschappelijk vastgoed		CO2-uitstoot van nieuw toe te voegen materialen	Resterend CO2-budget maatschappelijk vastgoed
	CO2-prestatieladder	Certificering trede 3	Certificering trede 4	Certificering trede 5
	Totale CO2-uitstoot bedrijfsvoering	Scope 1 en 2	Scope 3	Resterend CO2-budget bedrijfsvoering

Toelichting tabel

We willen de komende jaren op de bovenstaande zes thema's gaan sturen door middel van negen indicatoren. Deze thema's en indicatoren sluiten op het coalitieakkoord van de gemeente Amersfoort en de ESRS-standaarden aan. Van deze acht indicatoren kan een deel al gemeten worden. Alle indicatoren moeten echter de komende jaren doorontwikkeld worden om de thema's volledig te kunnen meten.

Ruimtelijke Investeringsstrategie Amersfoort (RISA)

Portefeuillehouder
Rutger Dijksterhuis

Inleiding

Deze paragraaf is nieuw binnen de Amersfoortse meerjarenbegroting. De Ruimtelijke Investeringsstrategie (hierna RISA) heeft betrekking op meerdere programma's; deze paragraaf geeft een samenvattend beeld van de RISA. Het beleid rondom de RISA is nog in ontwikkeling en daarmee ook deze paragraaf.

De gemeenteraad heeft met het vaststellen van de [kadernota 2025-2028](#) ruimte gecreëerd voor ruimtelijke investeringen die de ambities uit de omgevingsvisie gezond samenleven en het coalitieakkoord 2022-2026 moeten realiseren. Voor de periode 2025-2028 verwacht het college € 110 miljoen extra te investeren, voor de periode tot en met 2040 is er naar schatting een bedrag van € 728 miljoen nodig om de ambities uit de omgevingsvisie te kunnen realiseren. De RISA helpt om de keuze te maken op welk moment welke ruimtelijke investering het beste kan worden gerealiseerd. Via de kadernota en de meerjarenbegroting worden deze keuzes aan de raad voorgelegd. Via de zomerrapportage en de jaarrekening zal verantwoording worden afgelegd over de beschikbaar gestelde middelen.

Beleidskader algemene uitgangspunten

Om de ambitie 'gezond samenleven' van de Amersfoortse omgevingsvisie daadwerkelijk te kunnen realiseren, zijn forse investeringen nodig in de groei van de stad. Niet alleen binnen gebiedsontwikkelingen maar ook daarbuiten. Op terreinen als mobiliteit, energie en circulariteit is een transitie nodig. Daarnaast moeten Amersfoorters kunnen recreëren en werken in de stad en moet het voorzieningenaanbod op peil blijven. De groei van de stad vraagt daarnaast om rekening te houden met dier en natuur, waarin ecologische en klimaatveranderingsvraagstukken niet worden vergeten. Deze opgaves gelden niet alleen voor de groei van de stad. Ook in de bestaande stad moeten meerdere transities plaatsvinden op het gebied van mobiliteit, energie en circulariteit. Daarnaast is klimaatveranderingsproblematiek zoals hittestress ook aanwezig in de bestaande stad. De RISA helpt de investeringsopgave die voortkomt uit al deze vraagstukken te faciliteren:

1. De RISA biedt overzicht in wat (concrete projecten/opgaven), wanneer (fasering en volgorde) en hoe (investeringsopgave) de gemeente Amersfoort de ambities uit de Omgevingsvisie 'gezond samenleven' kan realiseren.
2. De RISA is een hulpmiddel voor het college met een ondersteunend afwegingskader om keuzes te kunnen maken in de fasering van projecten en te prioriteren in welke projecten ruimtelijke investeringen vragen.

De RISA zit ten tijde van dit schrijven nog in de opstartfase. Een afwegingskader om keuzes te maken wordt op dit moment nog uitgewerkt. Een eerste stap in prioriteren is wel gemaakt door te focussen op zes prioritaire opgaves: Vathorst (inclusief Bovenduist), binnenstedelijke woningbouw (inclusief Hoefkwartier), Langs Eem en Spoor, energietransitie & circulariteit, mobiliteitstransitie en openbare ruimte. Verder zal er in het afwegingskader aandacht zijn voor de mate waarin een project bijdraagt aan de omgevingsvisie, het coalitieakkoord, risico's en complexiteit van de uitvoering van het project en de mogelijkheid op het ontvangen van cofinanciering. Daarnaast zal organisatiecapaciteit een randvoorwaarde zijn.

Vóór de behandeling van de Kadernota 2026-2029 zal aan de raad een vooruitblik vanuit de herijking van de RISA worden gepresenteerd. Hierin wordt een vergezicht geschetst richting 2040 op hoog abstractieniveau en wordt getracht om een concretisering aan te geven voor de eerste 4 jaar.

Op basis van de periodieke herijking kan de raad bij kadernota, begroting en jaarrekeningen besluiten;

1. Waar de beschikbaar gestelde middelen voor de RISA aan worden besteed op basis van een voorstel van het college. Besteding van de RISA-middelen zullen niet altijd worden uitgevoerd in de verwachte jaarschijf. Dit blijft afhankelijk van meerdere (deels externe) factoren die niet allemaal beïnvloedbaar zijn, zoals afhankelijkheden van derden, gebrek aan personele capaciteit (in- en extern), materiaal schaarste, vertraagde of niet gelukte aanbestedingen en bezwaar en beroep in ruimtelijke procedures. In het geval van verschuivingen in uitgave naar een andere jaarschijf vallen er middelen vrij. Het uitgangspunt is om vrijvallende middelen te storten in de reserve RISA, om bijvoorbeeld incidentele uitgaven, grondaankopen, voorbereidingskosten of personeelskosten die ten grondslag liggen aan ruimtelijke ontwikkelingen te kunnen dekken.
2. Om eventuele vrijvallende middelen in de reserve RISA te storten. De herijking laat ook zien of het principebesluit om de jaarlijkse stijging van € 1,5 miljoen structureel vrij te maken voor ruimtelijke investeringen past bij het beeld naar de toekomst.
3. Als het toekomstbeeld is veranderd, kan de raad besluiten de jaarlijkse stijging te verhogen of te verlagen.

Strategische investeringen

Het instrument RISA zit nog in de opstartfase. De groei van de stad brengt investeringsvragen met zich mee. Binnen de zes prioritaire opgaven, maar ook daarbuiten. We kijken naar een verdeling van middelen over de verschillende jaarschijven heen. Dat betekent dat er jaarlijks geen gelijke verdeling van middelen is over verschillende thema's, maar over de jaren heen genomen is er aandacht voor alle opgaven.

De aankomende jaren worden de meest prangende investeringen binnen twee opgaven verwacht: Langs Eem en Spoor en het programma mobiliteitstransitie. Bij Langs Eem en Spoor komen er projecten voort uit het vastgestelde [samenbindend raamwerk voor bovenwijkse voorzieningen en verbindingen](#). Voor het programma mobiliteitstransitie wordt gewerkt aan een omgevingsprogramma en bijbehorende uitvoeringsagenda. Op voorhand is duidelijk dat hier veel projecten uit voort komen die een investering vragen. Echter is op dit moment nog de vraag binnen beide opgaven welke projecten als eerste tot investeringen kunnen leiden.

De bedragen binnen de onderstaande tabellen zijn een schatting en bedoeld om gevoel te geven bij de omvang van de projecten. De raad zal vanuit haar budgetrecht kredieten voor projecten die vanuit de RISA financiële middelen verkrijgen kunnen autoriseren. Daarvoor zijn er twee routes:

1. Via de projecten zelf, dit zou een apart besluit ergens in een jaar betekenen. In het geval van meerdere financieringsbronnen of onduidelijkheid over de precieze startdatum is dit het meest passend.
2. Mocht de startdatum helder zijn zal de kredietaanvraag al worden meegenomen in de betreffende begroting om de vertraging van een apart besluitvormingsproces te voorkomen. In de onderhavige begroting 2025-2028 is dit nog niet het geval.

Projecten binnen Langs Eem en Spoor:

Project	Verwachte oplevering	Investering	Ongedekt*
Herinrichting Amsterdamseweg incl fietsverbinding station Kop van IJsselstation (2c & 2g uit het raamwerk)	n.t.b.	€ 13 mln	€ 2,5 mln
Interwijkse verbinding, passerelle (2e uit het raamwerk)	n.t.b.	€ 18 mln	€ 14,5 mln
Recreatieve oversteek Eem	n.t.b.	pm	pm
Totaal		€ 32 mln + pm	€ 17 mln + pm

* = voor herinrichting Amsterdamseweg en de passerelle is rekening gehouden met de te verwachten bijdrage van de provincie als cofinanciering voor BO Mirt -middelen

Herinrichting Amsterdamseweg inclusief fietsverbinding station Kop van IJsselstation

Voor de ontwikkeling van Langs Eem en Spoor is het noodzakelijk deze straat grondig aan te pakken en her in te richten. Herinrichting van de Amsterdamseweg biedt extra ruimte en mogelijkheden om een volwaardige parallelstructuur voor langzaam verkeer te faciliteren en een brede middenberm toe te passen, waar ruimte is voor groen en waar gefaseerd oversteken voor langzaam verkeer mogelijk wordt gemaakt.

Vanuit de middelen van BO-MIRT in 2022 is voor de herinrichting budget beschikbaar. Maar een essentieel deel van de herinrichting betreft de oversteekbaarheid van de Amsterdamseweg. Hiervoor staan nog meerdere varianten in het raamwerk. Afhankelijk van de keuze hierin kan er een forse dekkingsvraag ontstaan. Daarnaast nemen we hier ook de fietsroutes vanuit Kop van de IJssel naar Centraal mee, omdat dit essentieel is voor de invulling van de oversteekbaarheid van de Amsterdamseweg.

Interwijkse verbinding passerelle

Onderdeel van het samenbindend raamwerk is een langzaam verkeersbrug over het spoor. Een zelfstandige passerelle centraal op de Wagenwerkplaats levert een extra verbinding op tussen Soesterkwartier en De Berg en Binnenstad en één die makkelijker is dan de station traverse. Het is een belangrijke extra verbinding over het spoor tussen de Brouwerstunnel en de twee kilometer verder gelegen spoorwegovergang in de Soesterweg.

Vanuit BO-MIRT middelen is een bijdrage voor een beperkte en goedkopere variant verkregen. Deze variant was gericht op uitbreiding van de huidige traverse en het daarmee beter toegankelijk maken van de perrons. De huidige ambities in de verschillende varianten reiken verder. Daardoor zullen de kosten hoger uitvallen.

Recreatieve oversteek Eem

In het samenbindend raamwerk is een van de onderdelen de route Kleine Koppel - Havenweg / De Schans. Het gaat om de recreatieve verbinding van Langs Eem en Spoor met de Eem en het buitengebied. Hier moeten nog verschillende vragen worden beantwoord die essentieel zijn voor de ontwikkeling van Kop van IJssel en een aanpassing van kruispunten op de Industrieweg. De keuzes die gemaakt worden met betrekking tot waar en hoe de Eem wordt doorkruist leiden tot verschillende investeringsvragen. Na deze keuzes is uitvoering op korte termijn van belang voor de ontwikkeling van Kop van IJssel.

Projecten binnen de mobiliteitstransitie:

Project	Verwachte oplevering	Investering	Ongedekt
Stadsrand/wijkhubs	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.

Stadsrand/wijkhubs

Vanuit het nog vast te stellen omgevingsprogramma mobiliteitstransitie zien we dat een van de eerste projecten die investeringen zullen vragen de verschillende vormen van hubs zijn. De uitwerking hiervan vindt plaats in het programma, maar de verwachting is dat er eind 2024 meer bekend wordt of er al middelen nodig zijn voor de ontwikkeling van hubs in 2025. In ieder geval voor onderdelen, zoals bijvoorbeeld grondverwerving.

Overige projecten

Daarnaast zijn er een aantal kleinere projecten die op kortere termijn uitgevoerd kunnen worden die binnen de doelstellingen van de RISA passen. Onderstaande tabel geeft deze projecten en het verwachte opleveringsjaar weer.

Project	Omschrijving	Verwachte oplevering	Investering
Erfgoed deal	Met de erfgoed deal wordt de verduurzaming van twee clusters met cultureel erfgoed in de binnenstad bereikt. Bij de erfgoed deal hoort een gemeentelijke matching. De RISA is bruikbaar voor een deel van deze matching, namelijk het investeren in de infrastructuur voor de levering van energie die eigendom blijft van de gemeente. Voor overige kosten binnen dit project is de RISA geen optie; hiervoor zijn andere dekkingsbronnen binnen de begroting gevonden.	2026	€ 0,25 mln

Bijlagen

Geprognosticeerde balans

Conform de BBV-richtlijnen zijn we verplicht om in de begroting een meerjarige balans voor de komende vier begrotingsjaren op te nemen. Deze geprognosticeerde balans staat hieronder opgenomen.

Tabel: BG.01 Geprognosticeerde balans

MEERJAREN BALANS	REKENING 2023	BEGROTING PRIMITIEF 2024	BEGROTING NA WIJZIGING 2024	BEGROTING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
ACTIVA							
Vaste activa	452.300	563.900	510.129	647.062	719.704	739.420	726.919
Voorraad (o.a.grondbedrijf)	57.354	30.346	52.539	40.463	47.682	58.638	56.873
Liquide middelen	394	451	394	394	394	394	394
Vlottende activa	209.347	92.826	211.857	110.857	78.857	78.857	78.856
TOTAAL ACTIVA	719.395	687.523	774.919	798.776	846.637	877.309	863.042
PASSIVA							
Reserves (eigen vermogen)	208.951	158.287	186.090	166.132	148.464	131.541	111.949
Voorzieningen	88.495	79.606	85.544	79.617	77.470	79.520	81.263
Langlopende schulden	279.074	341.430	285.408	310.204	352.880	398.425	402.006
Vlottende passiva	142.874	108.200	217.877	242.823	267.823	267.823	267.824
TOTAAL PASSIVA	719.395	687.523	774.919	798.776	846.637	877.309	863.042

Overzicht begroting 2024 na wijziging

PROGRAMMA	VASTGESTELDE BEGROTING 2024 INCLUSIEF AANGENOMEN AMENDEMENTEN	WIJZIGINGEN	BEGROTING 2024
LASTEN EXCLUSIEF STORTINGEN IN RESERVES			
Programma 1 Omgeving			
1.1 Energietransitie	-10.098	-527	-10.624
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	-64.019	-1.282	-65.301
1.3 Wonen	-5.552	0	-5.552
1.4 Mobiliteit	-14.372	0	-14.372
Subtotaal Programma 1 Omgeving	-94.041	-1.809	-95.850
Programma 2 Sociaal			
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-195.379	-2.748	-198.127
2.2 Werk en Inkomen	-105.015	-3.675	-108.690
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-48.499	-497	-48.996
Subtotaal Programma 2 Sociaal	-348.893	-6.920	-355.813
Programma 3 Bedrijvigheid			
3.1 Economie	-6.393	-217	-6.610
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	-27.688	0	-27.688
3.3 Handhaving	731	-225	506
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	-18.141	-175	-18.316
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-82.073	-566	-82.639
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	-133.565	-1.182	-134.747
Programma 4 Bestuur			
4.1 Dienstverlening	-15.359	-305	-15.664
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	-10.097	-107	-10.204
4.3 Bedrijfsvoering	-75.010	-1.827	-76.837
Subtotaal Programma 4 Bestuur	-100.467	-2.239	-102.706
Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen			
5.1 Financiën en belastingen	-6.287	1	-6.286
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	-6.287	1	-6.286
TOTAAL LASTEN	-683.252	-12.150	-695.402

PROGRAMMA	VASTGESTELDE BEGROTING 2024 INCLUSIEF AANGENOMEN AMENDEMENTEN	WIJZIGINGEN	BEGROTING 2024
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKING AAN RESERVES			
Programma 1 Omgeving			
1.1 Energietransitie	2.583	0	2.583
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	54.049	181	54.230
1.3 Wonen	262	0	262
1.4 Mobiliteit	4.015	0	4.015
Subtotaal Programma 1 Omgeving	60.909	181	61.090
Programma 2 Sociaal			
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	2.221	0	2.221
2.2 Werk en Inkomen	53.819	0	53.819
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	7.899	0	7.899
Subtotaal Programma 2 Sociaal	63.939	0	63.939
Programma 3 Bedrijvigheid			
3.1 Economie	602	0	602
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	540	0	540
3.3 Handhaving	0	0	0
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	100	0	100
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	52.227	0	52.227
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	53.469	0	53.469
Programma 4 Bestuur			
4.1 Dienstverlening	9.202	0	9.202
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	482	0	482
4.3 Bedrijfsvoering	17.651	0	17.651
Subtotaal Programma 4 Bestuur	27.335	0	27.335
Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen			
5.1 Financiën en belastingen	461.502	5.207	466.710
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	461.502	5.207	466.710
TOTAAL BATEN	667.154	5.388	672.542

PROGRAMMA	VASTGESTELDE BEGROTING 2024 INCLUSIEF AANGENOMEN AMENDEMENTEN	WIJZIGINGEN	BEGROTING 2024
SALDO EXCLUSIEF MUTATIE RESERVES			
Programma 1 Omgeving			
1.1 Energietransitie	-7.515	-527	-8.042
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	-9.970	-1.101	-11.071
1.3 Wonen	-5.290	0	-5.290
1.4 Mobiliteit	-10.357	0	-10.357
Subtotaal Programma 1 Omgeving	-33.132	-1.628	-34.760
Programma 2 Sociaal			
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-193.159	-2.748	-195.907
2.2 Werk en Inkomen	-51.196	-3.675	-54.871
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-40.599	-497	-41.096
Subtotaal Programma 2 Sociaal	-284.954	-6.920	-291.874
Programma 3 Bedrijvigheid			
3.1 Economie	-5.791	-217	-6.008
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	-27.148	0	-27.148
3.3 Handhaving	731	-225	506
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	-18.041	-175	-18.216
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-29.847	-566	-30.413
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	-80.096	-1.182	-81.278
Programma 4 Bestuur			
4.1 Dienstverlening	-6.157	-305	-6.462
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	-9.616	-107	-9.723
4.3 Bedrijfsvoering	-57.360	-1.827	-59.187
Subtotaal Programma 4 Bestuur	-73.132	-2.239	-75.371
Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen			
5.1 Financiën en belastingen	455.216	5.208	460.424
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	455.216	5.208	460.424
TOTAAL SALDO EXCLUSIEF RESERVES	-16.098	-6.762	-22.860

PROGRAMMA	VASTGESTELDE BEGROTING 2024 INCLUSIEF AANGENOMEN AMENDEMENTEN	WIJZIGINGEN	BEGROTING 2024
STORTINGEN IN RESERVE			
Programma 1 Omgeving			
1.1 Energietransitie	0	0	0
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	0	0	0
1.4 Mobiliteit	0	0	0
Subtotaal Programma 1 Omgeving	0	0	0
Programma 2 Sociaal			
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	0	-4.744	-4.744
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-1.315	0	-1.315
Subtotaal Programma 2 Sociaal	-1.315	-4.744	-6.059
Programma 3 Bedrijvigheid			
3.1 Economie	-50	0	-50
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-2.680	-4.525	-7.205
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	-2.730	-4.525	-7.255
Programma 4 Bestuur			
4.3 Bedrijfsvoering	-2.226	-809	-3.035
Subtotaal Programma 4 Bestuur	-2.226	-809	-3.035
Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen			
5.1 Financiën en belastingen	-6.324	7.295	971
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	-6.324	7.295	971
TOTAAL STORTING IN RESERVE	-12.596	-2.783	-15.379

PROGRAMMA	VASTGESTELDE BEGROTING 2024 INCLUSIEF AANGENOMEN AMENDEMENTEN	WIJZIGINGEN	BEGROTING 2024
ONTTREKKINGEN AAN RESERVE			
Programma 1 Omgeving			
1.1 Energietransitie	1.957	0	1.957
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	274	265	539
1.3 Wonen	553	0	553
1.4 Mobiliteit	654	0	654
Subtotaal Programma 1 Omgeving	3.437	265	3.702
Programma 2 Sociaal			
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	1.492	301	1.793
2.2 Werk en Inkomen	1.650	0	1.650
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	1.226	331	1.557
Subtotaal Programma 2 Sociaal	4.368	633	5.000
Programma 3 Bedrijvigheid			
3.1 Economie	0	0	0
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	10	0	10
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	3.703	1.009	4.712
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	3.713	1.009	4.722
Programma 4 Bestuur			
4.3 Bedrijfsvoering	1.941	0	1.941
Subtotaal Programma 4 Bestuur	1.941	0	1.941
Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen			
5.1 Financiën en belastingen	15.235	7.638	22.873
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	15.235	7.638	22.873
TOTAAL ONTTREKKINGEN AAN RESERVE	28.694	9.544	38.238

PROGRAMMA	VASTGESTELDE BEGROTING 2024 INCLUSIEF AANGENOMEN AMENDEMENTEN	WIJZIGINGEN	BEGROTING 2024
SALDO MUTATIES RESERVES			
Programma 1 Omgeving			
1.1 Energietransitie	1.957	0	1.957
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	274	265	539
1.3 Wonen	553	0	553
1.4 Mobiliteit	654	0	654
Subtotaal Programma 1 Omgeving	3.437	265	3.702
Programma 2 Sociaal			
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	1.492	-4.443	-2.951
2.2 Werk en Inkomen	1.650	0	1.650
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-89	331	242
Subtotaal Programma 2 Sociaal	3.052	-4.111	-1.059
Programma 3 Bedrijvigheid			
3.1 Economie	-50	0	-50
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	10	0	10
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	1.023	-3.516	-2.493
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	983	-3.516	-2.533
Programma 4 Bestuur			
4.3 Bedrijfsvoering	-285	-809	-1.094
Subtotaal Programma 4 Bestuur	-285	-809	-1.094
Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen			
5.1 Financiën en belastingen	8.911	14.933	23.844
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	8.911	14.933	23.844
SALDO MUTATIES RESERVES	16.098	6.762	22.860

PROGRAMMA	VASTGESTELDE BEGROTING 2024 INCLUSIEF AANGENOMEN AMENDEMENTEN	WIJZIGINGEN	BEGROTING 2024
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES			
Programma 1 Omgeving			
1.1 Energietransitie	-5.558	-527	-6.085
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	-9.695	-836	-10.531
1.3 Wonen	-4.738	0	-4.738
1.4 Mobiliteit	-9.703	0	-9.703
Subtotaal Programma 1 Omgeving	-29.695	-1.363	-31.057
Programma 2 Sociaal			
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-191.667	-7.191	-198.858
2.2 Werk en Inkomen	-49.546	-3.675	-53.221
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-40.689	-166	-40.855
Subtotaal Programma 2 Sociaal	-281.902	-11.032	-292.934
Programma 3 Bedrijvigheid			
3.1 Economie	-5.841	-217	-6.058
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	-27.138	0	-27.138
3.3 Handhaving	731	-225	506
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	-18.041	-175	-18.216
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-28.824	-4.082	-32.906
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	-79.113	-4.698	-83.811
Programma 4 Bestuur			
4.1 Dienstverlening	-6.157	-305	-6.462
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	-9.616	-107	-9.723
4.3 Bedrijfsvoering	-57.645	-2.636	-60.281
Subtotaal Programma 4 Bestuur	-73.417	-3.048	-76.465
Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen			
5.1 Financiën en belastingen	464.127	20.141	484.267
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	464.127	20.141	484.267
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	0	0	0

Financiële wijzigingen in de begroting 2024 per deelprogramma

1. Programma Omgeving - 1.1 Energietransitie

Tabel: BBW.1.1 Mutaties deelprogramma

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Mutaties circulaire gemeentefonds 2024	-277	0	-277
Mutaties programma	Jaarrekeningresultaat 2023	-250	0	-250
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-527	0	-527

TOELICHTING	LASTEN	BATEN	SALDO
<u>Mutaties circulaire gemeentefonds 2024</u>			
Betreft € 276.667 ten gunste van de Regionale Energiestrategie vanuit de Septemercirculaire 2023	-277	0	-277
Raadsbesluit taakmutaties septemercirculaire			
<u>Jaarrekeningresultaat 2023</u>			
Betreft € 250.000 vanuit een overhevelingsvoorstel ten behoeve voor het Isolatieoffensief. In totaal is € 500.000 beschikbaar gesteld en € 250.000 voor 2024 en € 250.000 voor 2025.	-250	0	-250
Bestemming rekeningresultaat 2023			
<u>Mutatie Reserves</u>			
Geen reservemutaties binnen dit deelprogramma.			0

1. Programma Omgeving - 1.2 Grondexploitaties en Ruimtelijke Ordening

Tabel: BBW.1.2 Mutaties deelprogramma

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Wijzigingen voor de zomerrapportage 2024 uit jaarcyclus 2023	-3	0	-3
Mutaties programma	Jaarrekeningresultaat 2023	-646	0	-646
Mutaties programma	Meerjaren Programma Grondexploitaties 2023	-181	181	0
Mutaties programma	Meicirculaire 2024	-452	0	-452
Reserve mutaties	Jaarrekeningresultaat 2023	0	265	265
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-1.282	446	-836

TOELICHTING	LASTEN	BATEN	SALDO
<u>Wijzigingen voor de Zomerrapportage 2024 uit jaarcyclus 2023</u>			
Betreft de lasten van € 3.000 vanuit raadsvoorstel 'Toekomstige zwembad Hoogland'.	-3	0	-3
Toekomstige ontwikkeling zwembad Hoogland			
<u>Jaarrekeningresultaat 2023</u>			
Betreft een overhevelingsvoorstel van € 645.972 voor extra middelen die zijn ontvangen uit de decembercirculaire 2023. Deze middelen zijn bestemd voor de implementatie van de Omgevingswet. De € 265.000 betreft een hogere onttrekking aan de reserve dan begroting ten behoeve van binnenstedelijke ontwikkeling.	-646	0	-646

[Bestemming rekeningresultaat 2023](#)

Meerjaren Programma Grondexploitatie 2023

De baten en lasten van € 181.000 betreft diverse mutaties uit het Meerjaren Programma Grondexploitatie 2023

-181	181	0
------	-----	---

[Meerjaren Programma Grondexploitatie 2023](#)

Meicirculaire 2024

De lasten van € 452.009 betreffen middelen ten behoeve van de uitvoeringskosten van de Omgevingswet.

-452	0	-452
------	---	------

[Begrotingswijziging meicirculaire 2024](#)

Mutatie Reserves

Jaarrekeningresultaat 2023

Betreft de onttrekking aan de reserve binnenstedelijke ontwikkeling van € 265.000

0	265	265
---	-----	-----

[Bestemming rekeningresultaat 2023](#)

1. Programma Omgeving - 1.3 Wonen

Tabel: BBW.1.3 Mutaties deelprogramma

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
	Dit deelprogramma heeft geen wijzigingen			0
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		0	0	0

1. Programma Omgeving - 1.4 Mobiliteit

Tabel: BBW.1.4 Mutaties deelprogramma

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
	Dit deelprogramma heeft geen wijzigingen			0
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		0	0	0

2. Programma Sociaal - 2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen

Tabel: BBW.2.1 Mutaties deelprogramma

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Mutaties circulaire gemeentefonds 2024	-495	0	-495
Mutaties programma	Jaarrekeningresultaat 2023	-1.660	0	-1.660
Mutaties programma	Meicirculaire 2024	-593	0	-593
Reserve mutaties	Jaarrekeningresultaat 2023	-4.744	301	-4.443
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-7.492	301	-7.191

TOELICHTING	LASTEN	BATEN	SALDO
<u>Mutaties circulaire gemeentefonds 2024</u>			
De lasten van € 495.389 bestaat ongeveer uit € 23.000 voor het Rijksvaccinatieprogramma, 3.000 voor hulpmiddelen thuis laten staan, € 443.000 voor Loon- en prijsbijstelling jeugdzorg en € 27.000 ten behoeve van maatschappelijke opvang.	-495		-495
Raadsbesluit taakmutaties septembercirculaire			
<u>Jaarrekeningresultaat 2023</u>			
De lasten van € 1.659.666 bestaat uit € 237.866 voor Bovenregionale middelen Jeugd, € 510.000 voor Plan van aanpak Dak- en Thuisloosheid, Maatschappelijke opvang en Verslavingsbeleid, € 400.000 voor Regionale middelen kind- en gezinsbescherming en vrouwenopvang, € 15.000 voor Aanpak discriminatie naar herkomst en € 30.000 voor Veerkracht en weerbaarheid.	-1.660		-1.660
Bestemming rekeningresultaat 2023			
<u>Meicirculaire 2024</u>			
De lasten van € 593.029 bestaat uit diverse grote en kleine mutaties vanuit de meicirculaire 2024. De grootste mutaties betreft een compensatieregeling niet beoogde kosten jeugdzorg, de Landelijke Vreemdelingen Voorziening, het Nationaal actieplan dakloosheid en Werkdrukverlaging jeugdbescherming	-593		-593
Begrotingswijziging meicirculaire 2024			
<u>Mutatie Reserves</u>			
<u>Jaarrekeningresultaat 2023</u>			
De baten van € 301.469 betreffen de middelen vanuit de onttrekking aan de reserve Sociaal fonds en innovatie ten behoeve van de subsidie aan Stichting Sociaal Fonds. De lasten van € 4.744.000 bestaat uit € 580.000 als storting in de reserve Beschermd Wonen vanuit Skaeve Huse, € 2.000.000 als storting in de reserve vluchtelingen vanuit de Oekraïnegelden, € 138.000 als storting in de reserve Vluchtelingen vanuit de middelen inburgering, € 272.000 als storting in de reserve regionale participatiemiddelen vanuit het Regionaal Mobiliteitsteam en € 1.754.000 als storting in de reserve regionale participatiemiddelen vanuit de gelden uit het Europees Sociaal Fonds.	-4.744	301	-4.443
Bestemming rekeningresultaat 2023			

2. Programma Sociaal - 2.2 Werk en Inkomen

Tabel: BBW.2.2 Mutaties deelprogramma

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Mutaties circulaire gemeentefonds 2024	-924	0	-924
Mutaties programma	Jaarrekeningresultaat 2023	-763	0	-763
Mutaties programma	Meicirculaire 2024	-1.988	0	-1.988
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-3.675	0	-3.675

TOELICHTING	LASTEN	BATEN	SALDO
<u>Mutaties circulaire gemeentefonds 2024</u>			
De lasten van € 924.172 bestaat ongeveer uit € 275.000 voor Begeleiding jongeren naar werk, € 422.000 voor Bijzondere bijstand en vroegsignalering, € 233.000 voor participatie en diverse overige kleine mutaties.	-924		-924
Raadsbesluit taakmutaties septembercirculaire			
<u>Jaarrekeningresultaat 2023</u>			
De lasten van € 763.043 bestaat uit € 169.714 voor Sectorale ontwikkelpaden, € 68.392 voor Statushouders aan het werk, € 75.000 voor Corona middelen	-763		-763

schuldhulpverlening, € 50.000 voor Dierenartskosten en € 400.000 voor het Arbeidsmarktvragestuk.

[Bestemming rekeningresultaat 2023](#)

Meicirculaire 2024

De lasten van € 1.987.934 bestaat uit ongeveer € 344.000 voor Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden, € 1.507.000 voor Participatie loon- en prijsbijstellingen en € 137.000 voor Regionale doelgroepspecifieke aanpak.

-1.988 -1.988

[Begrotingswijziging meicirculaire 2024](#)

Mutatie Reserves

Geen reservemutaties binnen dit deelprogramma. 0

2. Programma - 2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen

Tabel: BBW.2.3 Mutaties deelprogramma

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Wijzigingen voor de zomerrapportage 2024 uit jaarcyclus 2023	3	0	3
Mutaties programma	Jaarrekeningresultaat 2023	-500	0	-500
Reserve mutaties	Jaarrekeningresultaat 2023	0	331	331
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-497	331	-166

TOELICHTING	LASTEN	BATEN	SALDO
<u>Wijzigingen voor de Zomerrapportage 2024 uit jaarcyclus 2023</u>			
De lasten van € 3.000 betreft de dekking voor de kapitaallasten betreffende het raadsvoorstel 'Toekomstige ontwikkeling zwembad Hoogland'.	-3		-3
Toekomstige ontwikkeling zwembad Hoogland			
<u>Jaarrekeningresultaat 2023</u>			
De lasten van € 500.000 bestaat volledig uit het overhelingsvoorstel ten behoeve van het Nationaal Programma Onderwijs.	-500		-500
Bestemming rekeningresultaat 2023			
<u>Mutatie Reserves</u>			
<u>Jaarrekeningresultaat 2023</u>			
Betreft de baten van € 331.042 betreffen middelen ten behoeve van het raadsbesluit 'Investeringsplanningen onderwijshuisvesting en de afwaardering van een aantal onderwijspanden die buiten gebruik werden gesteld.		331	331
Bestemming rekeningresultaat 2023			

3. Programma Bedrijvigheid - 3.1 Economie

Tabel: BBW.3.1 Mutaties deelprogramma

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Wijzigingen voor de zomerrapportage 2024 uit jaarcyclus 2023	-46	14	-32
Mutaties programma	Jaarrekeningresultaat 2023	-180	0	-180
Mutaties programma	Meicirculaire 2024	9	0	9
Mutaties reserves	Jaarrekeningresultaat 2023	0	1.009	1.009
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-217	1.023	806

TOELICHTING	LASTEN	BATEN	SALDO
<u>Wijzigingen voor de Zomerrapportage 2024 uit jaarcyclus 2023</u> Betreft lasten van € 45.552 ten behoeve van de verlenging van de matchmaker/ vastgoedregisseur binnenstad. Verlenging opdracht matchmaker/ vastgoedregisseur binnenstad	-46		-46
<u>Jaarrekeningresultaat 2023</u> Betreft lasten van € 180.000 ten behoeve van het amendement 'Bakkers blijven bakken'. Bestemming rekeningresultaat 2023	-180		-180
<u>Meicirculaire 2024</u> Betreft lasten van € 8.845 voor de inputfinanciering voor het overheidsgebruik van het handelsregister waarbij gemeenten bijdragen in de kosten. Begrotingswijziging meicirculaire 2024	9		9
<u>Mutatie Reserves</u> <u>Jaarrekeningresultaat 2023</u> Betreft de baten van € 331.042 betreffen middelen ten behoeve van het raadsbesluit 'Investeringsplanningen onderwijshuisvesting en de afwaardering van een aantal onderwijspanen die buiten gebruik werden gesteld.		1.009	1.009

3. Programma Bedrijvigheid - 3.2 Kunst, Cultuur en evenementen

Tabel: BBW.3.2 Mutaties deelprogramma

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Dit deelprogramma heeft geen wijzigingen				0
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		0	0	0

3. Programma Bedrijvigheid - 3.3 Handhaving

Tabel: BBW.3.3 Mutaties deelprogramma

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Wijzigingen voor de zomerrapportage 2024 uit jaarcyclus 2023	-225	0	-225
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-225	0	-225

TOELICHTING	LASTEN	BATEN	SALDO
<u>Wijzigingen voor de Zomerrapportage 2024 uit jaarcyclus 2023</u>			
Betreft lasten van € 225.000 voor het continueren van de fietstewards en het susteam in 2024.	-225		-225
Financiering fietsstewards en het susteam 2024			
<hr/>			
<u>Mutatie Reserves</u>			
Geen reservemutaties binnen dit deelprogramma.			0

3. Programma Bedrijvigheid - 3.4 Sociale en fysieke veiligheid

Tabel: BBW.3.4 Mutaties deelprogramma

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Meicirculaire 2024	-175		-175
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-175	0	-175

TOELICHTING	LASTEN	BATEN	SALDO
<u>Meicirculaire 2024</u>			
Betreft lasten van € 174.687 zijn beschikbaar gesteld ten behoeve van het faciliteitenbesluit opvangcentra	-175		-175
Begrotingswijziging meicirculaire 2024			
<hr/>			
<u>Mutatie Reserves</u>			
Geen reservemutaties binnen dit deelprogramma.			0

3. Programma Bedrijvigheid - 3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn

Tabel: BBW.3.5 Mutaties deelprogramma

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Jaarrekeningresultaat 2023	-566	0	-566
Reserve mutaties	Jaarrekeningresultaat 2023	-4.525	1.009	-3.516
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-566	0	-566

TOELICHTING	LASTEN	BATEN	SALDO
<u>Jaarrekeningresultaat 2023</u> De lasten van € 5.090.892 bestaat uit een storting in de reserve Bomen en vergroening van € 2.237.000, een storting in de reserve riolering van € 56.677, storting in de reserve Uitvoering Bodembescherming en stedelijke vernieuwing van € 2.231.251, een overheveling van € 221.000 voor de bestrijding van de Japanse duizendknoop en een overheveling van € 345.000 voor onderhoud wegen.	-566	0	-566
Bestemming rekeningresultaat 2023			
<u>Mutatie Reserves</u>			
<u>Jaarrekeningresultaat 2023</u> De lasten van € 4.524.892 bestaan uit € 2.237.000 als storting in de reserve Bomen en vergoening, € 56.677 als storting in de reserve Riolering en € 2.231.215 als storting in de reserve Uitvoering Bodembescherming en Stedelijke vernieuwing. De baten van € 1.009.000 bestaan uit € 96.000 als onttrekking uit de reserve groot onderhoud CBA voor de onderhoud van de bomen, € 86.000 als onttrekking uit de reserve onderhoud openbare ruimte voor het beheer en onderhoud van Park Elisabeth Groen en € 827.000 als onttrekking uit de reserve bodemsanering volgens het bestemmingsplan Over de Laak -'t Hammetje.	-4.525	1.009	-3.516
Bestemming rekeningresultaat 2023			

4. Programma Bestuur - 4.1 Dienstverlening

Tabel: BBW.4.1 Mutaties deelprogramma

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Mutaties circulaire gemeentefonds 2024	-8	0	-8
Mutaties programma	Meicirculaire 2024	-297	0	-297
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-305	0	-305

TOELICHTING	LASTEN	BATEN	SALDO
<u>Mutaties circulaire gemeentefonds 2024</u> De lasten van € 7.991 betreffen middelen voor de Europese richtlijn energieprestatie gebouwen.	-8		-8
Raadsbesluit taakmutaties septembercirculaire			
<u>Meicirculaire 2024</u> Het bedrag van € 297.063 bestaat uit € 295.000 voor de apparaatkosten van bodembescherming en € 2.067 aan kleine mutatie voor burgerzaken.	-297		-297
Begrotingswijziging meicirculaire 2024			
<u>Mutatie Reserves</u>			

Geen reservemutaties binnen dit deelprogramma.

0

4. Programma Bestuur - 4.2 Bestuur en regionale samenwerking

Tabel: BBW.4.2 Mutaties deelprogramma

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Mutaties circulaire gemeentefonds 2024	-7	0	-7
Mutaties programma	Donatie VNG International	-100	0	-100
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-107	0	-107

TOELICHTING	LASTEN	BATEN	SALDO
<u>Mutaties circulaire gemeentefonds 2024</u> De lasten van € 7.062 betreffen middelen voor Veilig Wonen. Raadsbesluit taakmutaties septembercirculaire	-7		-7
<u>Donatie VNG International</u> Betreft lasten van € 100.000 ten behoeve van de Donatie aan VNG International voor de aarbeving in Marokko. Donatie hulpverlening aardbeving Marokko	-100		-100
<u>Mutatie Reserves</u> Geen reservemutaties binnen dit deelprogramma.			0

4. Programma Bestuur - 4.3 Bedrijfsvoering

Tabel: BBW.4.3 Mutaties deelprogramma

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Jaarrekeningresultaat 2023	-1.827	0	-1.827
Reserve mutaties	Jaarrekeningresultaat 2023	-809	0	-809
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-2.636	0	-2.636

TOELICHTING	LASTEN	BATEN	SALDO
<u>Jaarrekeningresultaat 2023</u> De lasten van € 2.636.000 bestaat uit € 1.827.000 vanuit de verdeling stelpost formatie-uitbreiding. Bestemming rekeningresultaat 2023	-1.827		-1.827
<u>Mutatie Reserves</u> <u>Jaarrekeningresultaat 2023</u> De lasten van € 809.000 bestaat uit een storting in de bedrijfsvoeringsreserve om extra bedrijfsvoeringskosten op te vangen Bestemming rekeningresultaat 2023	-4.525	1.009	-3.516

5. Programma Algemene Dekkingsmiddelen - 5.1 Financiën

Tabel: BBW.5.1 Mutaties deelprogramma

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Mutaties circulaire gemeentefonds 2024	0	1.711	1.711
Mutaties programma	Taakmutaties meicirculaire 2024	0	3.496	3.496
Mutaties reserves	Tuss. wijz. voor zomerrapp. 2024	0	271	271
Mutaties reserves	Donatie VNG International		100	100
Mutaties reserves	Bestemming Rekeningresultaat 2023	7.296	7.267	14.563
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		7.296	12.845	20.141

TOELICHTING	LASTEN	BATEN	SALDO
<u>Mutaties circulaire gemeentefonds 2024</u>			
De baten van € 1.711.281 zijn de ontvangsten van de Septembercirculaire 2023.		1.711	1.711
Raadsbesluit taakmutaties septembercirculaire 2023			
<u>Taakmutaties meicirculaire 2024</u>			
De baten van € 3.495.877 zijn de ontvangsten van de Meicirculaire 2024.		3.496	3.496
Raadsbesluit taakmutaties meicirculaire 2024			
<u>Mutatie Reserves</u>			
<u>Tussentijdse wijzigingen voor zomerrapportage 2024</u>			
Betreft een bedrag van 225.000 voor de continuering van de inzet van susteams en fietsstewards en 45.552 inzake verlenging Matchmaker/vastgoedregisseur.			271
Raadsbesluit inzet susteam en fietsstewards			
Raadsbesluit Matchmaker/ vastgoedregisseur			
<u>Donatie VNG International</u>			
De 100.000 euro die gedoneerd is aan VNG International ten behoeve van de versterking van het democratisch lokaal bestuur in het door een op 8 september 2023 door een aardbeving getroffen gebied in Marokko, te dekken uit de saldi reserve.			100
Raadsbesluit Donatie hulpverlening aarbeving Marokko			
<u>Bestemming Rekeningresultaat 2023</u>			
De lasten van € 7.295.897 betreffen een toevoeging aan de Saldireserve van het (netto) rekeningresultaat. De baten van € 7.267.165 betreffen een onttrekking aan de Saldireserve t.b.v. het dekken van de overgehevelde budgetten naar 2024.	7.296	7.267	14.563
Bestemming rekeningresultaat 2023			

Incidentele baten en lasten

Tabel: BIN.01 Incidentele en structurele baten en lasten

PRESENTATIE VAN HET STRUCTURELE SALDO	BEGROTING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
Totaal Baten	712.631	704.632	662.832	657.936
Totaal Lasten	-732.589	-722.298	-679.757	-677.528
Saldo baten en lasten	-19.958	-17.667	-16.924	-19.592
Stortingen en onttrekkingen aan reserves	4.432	6.945	2.963	2.025
Resultaat	-15.526	-10.722	-13.961	-17.567
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-41.759	-12.696	-2.368	-675
STRUCTURELE SALDO	26.233	1.974	-11.593	-16.892

STRUCTURELE BATEN EN LASTEN NA VERLAGING VAN INCIDENTELE POSTEN	BEGROTING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
Baten	711.588	700.690	662.302	656.563
Lasten	-685.355	-698.716	-673.896	-673.455
STRUCTURELE SALDO	26.232	1.974	-11.593	-16.892

Tabel: BIN.01.1 Toelichting incidentele baten en lasten

INCIDENTELE BUDGETTEN	BEGROTING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
1.1 Energietransitie				
<u>Coalitieakkoord: Isolatie Offensief</u> Incidenteel budget voor 4 jaar (2023 t/m 2026) waarmee mensen met slecht geïsoleerde huizen en een minimum inkomen hun eigen woning kunnen isoleren en hun energierekening kunnen verlagen. Hierin zit ook het doorgeschoven rekeningresultaat van 2023 t.b.v. het isolatieoffensief.	-802	-543	0	0
<u>Isolatieoffensief</u> Aanvullend op de Kadernota 2024-2027 heeft de Raad besloten aan huiseigenaren met een inkomen tot 150% van het minimumloon een isolatie ontzorgingsvoucher beschikbaar te stellen.	-776	-673	0	0

Regionale Energie Strategie				
Regio Amersfoort heeft een regionale energie strategie opgesteld (RES 1.0) over de opwek van hernieuwbare elektriciteit met zon en wind en het potentieel aan duurzame regionale warmtebronnen, met concrete plannen om vraag en aanbod van elektriciteit en warmte door middel van infrastructuur bij elkaar te brengen. Voor de ondersteuning van dit proces van de RES in de regio worden meerjarig door het Rijk middelen beschikbaar gesteld. Het RES-traject kent een doorlooptijd tot 2030 en heeft een dynamisch karakter.	-277	-277	-277	-277
Subtotaal 1.1 Energietransitie	-1.855	-1.493	-277	-277
1.2 Grex en Ruimtelijke Ordening				
10% Meer Groenblauwe Dooradering				
In de Kadernota 2025 is incidenteel geld beschikbaar gesteld meer groenblauwe dooradering te realiseren in ons landelijk gebied.	-200	0	0	0
Programmakosten Langs Eem en Spoor				
Aanvullend op de Kadernota 2024-2027 heeft de Raad extra middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van het project Langs Eem en Spoor.	-259	-259	0	0
U-Ned				
Aanvullend op de Kadernota 2024-2027 heeft de Raad extra middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van de regionale samenwerking in U-Ned.	-311	-311	0	0
Inspectie Restauratie Onze Lieve Vrouwe Toren				
In de Kadernota 2024-2027 is geld beschikbaar gesteld voor de periodieke restauratie aan de Onze Lieve Vrouwe Toren. Dit bedrag heeft betrekking op de voorbereidende inspectie.	0	0	-129	0
Verduurzaming gemeentelijke vastgoed				
De gemeente heeft de wettelijke verplichting vanuit de Wet Milieubeheer om aandacht te besteden aan verduurzaming van de gebouwen in haar eigendom die meer energie verbruiken dan 50.000 kwh elektra of 25.000 m3 gas. Van het bedrag dat de gemeente investeert, wordt maximaal € 100.000 terugverdiend over een periode van 5 jaar (2021-2025).	24	0	0	0
Subtotaal 1.2 Grex en Ruimtelijke Ordening	-745	-569	-129	0
1.3 Wonen				
Coalitieakkoord: Wonen en verhuizen voor ouderen				
Incidenteel budget voor 4 jaar (2023 t/m 2026) om ouderen die willen verhuizen extra te ondersteunen.	-163	-163	0	0
Realisatie sociale woningbouw				
Budget ten behoeve voor de realisatie van sociale woningbouw. Dit wordt gedekt door middel van een onttrekking uit de reserve Woningbouw.	-500	0	0	0
Mutaties Reserves				
Onttrekking aan de reserve Woningbouw ter dekking van het realiseren van (Sociale) Woningbouw.	500	0	0	0
Additional onttrekking aan de reserve Woningbouw ter dekking van de nieuw uitgegeven tranche startersleningen.	53	0	0	0
Aframing onttrekking Reserve Woning bouw ivm startersleningen. Voor 2025 geen onttrekking nodig.	-53	0	0	0

Subtotaal 1.3 Wonen	-163	-163	0	0
1.4 Mobiliteit				
<u>Fietsenkelder Stationsplein</u> In de Kadernota 2024-2027 heeft de Raad besloten tot een extra investering in de de Fietsenkelder op het stationsplein om deze fietsenkelder te kunnen realiseren.	-1.190	0	0	0
<u>Goed op Weg - Korte Termijn Aanpak 2021-2024</u> Incidenteel budget voor 4 jaar voor het verbeteren van de regionale en stedelijke bereikbaarheid, de benutting van de bestaande infrastructuur voor auto, openbaar vervoer en fiets en het stimuleren van schone, slimme en veilige mobiliteit. Hierbij wordt samengewerkt met het Rijk, Rijkswaterschap, provincie Utrecht en de gemeente Utrecht onder de vlag Goed op Weg en Korte Termijn Aanpak.	-360	-112	0	0
<u>Vertraging Parkeerregulering</u> In het coalitieakkoord is ingezet op het uitbreiden van vergunningparkeren, wat gepaard gaat met een stijging van de parkeerinkomsten. Doordat deze uitbreiding nog niet is gestart, zullen er de komende jaren minder inkomsten worden gegenereerd.	-5.278	-3.103	-1.342	0
<u>Mutaties Reserves</u> Onttrekking uit de reserve Stedelijke Voorzieningen ter dekking van het programma Goed op Weg - Korte Termijn Aanpak.	360	0	0	0
<u>Storting Reserve Mobiliteitstransitie</u> Om de kosten van de meerjarige mobiliteitstransitie te kunnen dekken, is in de Kadernota 2025 - 2028 besloten reserve Mobiliteitstransitie in te stellen. Voorts is besloten hier € 2.000.000 in te storten.	-2.000	0	0	0
Subtotaal 1.4 Mobiliteit	-8.468	-3.215	-1.342	0
Totaal 1. Programma Omgeving	-11.232	-5.440	-1.748	-277
Subtotaal 2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen				
<u>Coalitieakkoord: Revolverend preventiefonds</u> Het Revolverend preventiefonds ziet toe op de businesscase preventie. Door middelen te alloceren aan preventie zal een minder groot beroep worden gedaan op ondersteuning en zorg, om zo het perspectief van kinderen en jongeren te versterken en de problematiek te beperken.	-181	0	0	0
<u>Coalitieakkoord: Revolverend preventiefonds</u> Incidentele bate/verlaging last in 2026 m.b.t. het revolverend preventiefonds.	0	761	0	0
<u>Coalitieakkoord: Nieuwe locatie maatschappelijke opvang</u> Incidenteel budget voor 4 jaar (2023 t/m 2026) om ouderen die willen verhuizen extra te ondersteunen.	-529	0	0	0
<u>De Pionier: Gemengd Wonen op de Smeeing Locatie</u> Om de nachtopvang te ontzien zullen er gemengd wonen concepten worden ontwikkeld op de Smeeing locatie. De kosten hiervan zullen worden gedekt middels een onttrekking aan de reserve Maatschappelijke Opvang.	-64	-64	-64	-64
<u>Preventie Radicalisering</u> In de Kadernota 2024 - 2027 is besloten incidenteel geld beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van activiteiten om radicalisering te voorkomen.	-58	-57	0	0

<p><u>Aanvullende middelen Jeugdzorg</u></p> <p>Het kabinet heeft incidenteel geld beschikbaar gesteld aan de gemeente voor de Jeugdzorg. Deze middelen zijn benodigd om een beter lokaal en regionaal beheersbaar en duurzaam financieel houdbaar stelsel voor Jeugdzorg te ontwikkelen en de tekorten van de Jeugdzorg in Amersfoort op te lossen.</p>	-4.961	0	0	0
<p><u>Loon en prijsbijstelling</u></p> <p>Deze loon en prijsbijstelling 2022 gaat over de incidentele middelen van de Jeugdzorg die toegevoegd zijn ivm uitvoering van de Hervormingsagenda. In de meicirculaire 2023 werden deze middelen geïndexeerd voor 2023 en in deze septembercirculaire worden deze geïndexeerd voor 2022. Deze bedragen voor jeugdzorg zijn voor 2022 niet geïndexeerd. Met deze prijsbijstellingen over 2022 en 2023 worden deze incidentele middelen voor de jaarschijven 2024 en 2025 naar het prijspeil 2024 gebracht.</p>	-267	0	0	0
<p><u>Extra middelen jeugdzorg</u></p> <p>De door het rijk aangekondigde middelen Jeugd worden incidenteel verwerkt in de begroting voor de jaren 2022 tot en met 2025. Daarbij zullen we in 2022 uitgaan van 100% van de verwachte baten. Voor de jaren 2023 t/m 2025 wordt een stelpost opgenomen van 75% van het te verwachte bedrag. De extra middelen worden incidenteel ingezet voor jeugdhulp (2022/ 2025), waarbij een verrekening van de vanuit de algemene middelen voorgefinancierde tekorten ter dekking van de kosten Jeugd plaatsvindt.</p>	-4.363	0	0	0
<p><u>Extra middelen jeugdzorg</u></p> <p>De door het rijk aangekondigde middelen Jeugd worden incidenteel verwerkt in de begroting voor de jaren 2022 tot en met 2025. Daarbij zullen we in 2022 uitgaan van 100% van de verwachte baten. Voor de jaren 2023 t/m 2025 wordt een stelpost opgenomen van 75% van het te verwachte bedrag. De extra middelen worden incidenteel ingezet voor jeugdhulp (2022/ 2025), waarbij een verrekening van de vanuit de algemene middelen voorgefinancierde tekorten ter dekking van de kosten Jeugd plaatsvindt.</p>	-915	0	0	0
<p><u>Extra middelen jeugdzorg</u></p> <p>De in de begroting 2022-2025 door het rijk aangekondigde middelen Jeugd zijn incidenteel verwerkt. Voor de jaren 2023 t/m 2026 zijn deze bedragen aangepast. De extra middelen worden incidenteel ingezet voor jeugdhulp, waarbij een</p>	2.497	-21	0	0
<p><u>Besparingsverlies Jeugd</u></p> <p>Het Rijk heeft een besparing op Jeugd opgelegd vanuit Rutte IV. Hier tegenover zouden ook maatregelen komen die de lasten omlaag brengen. Omdat deze echter achter blijven, wordt de besparing incidenteel teruggedraaid in 2025. Deze middelen worden gebruikt om het dienstverleningsniveau, waartoe wij verplicht zijn vanuit de Jeugdwet, te financieren.</p>	-4.253	0	0	0
<p><u>Ondersteuning Kwetsbare Doelgroepen</u></p> <p>De financiering vanuit het Rijk is onvoldoende voor de ondersteuning van kwetsbare doelgroepen, zoals aanvullende begeleiding van alleenstaande minderjarige vluchtelingen, gezinsmigranten, asielmigranten zonder inburgeringsplicht en gezinshereniging. Om dit te kunnen dekken wordt een onttrekking gedaan aan de reserve Vluchtelingen.</p>	-325	0	0	0
<p><u>LHBTI-beleid Regenboogsteden</u></p> <p>Vanuit het Rijk wordt € 20.000 beschikbaar gesteld t/m 2026, voor het bevorderen van het LHBTI-beleid. Amersfoort zal deze gelden inzetten voor het uitvoeren van de regenboogagenda, samen met de partners in de stad.</p>	-20	-20	0	0

<u>Agile Facilitator</u> Dit betreft een tijdelijke uitbreiding voor 3 jaar voor een beleidsregisseur met de rol van Agile Facilitator. Dit om de afdeling Samen Leven effectiever en efficiënter in te kunnen richten.	-74	0	0	0
<u>Bestemming rekeningresultaat 2021</u> Doorgeschoven budget t.b.v. extra uitvoeringscapaciteit in 2022 t/m 2026 om de coördinatie tussen de verschillende soorten van hulpverlening in het sociaal domein te verbeteren zodat de meest kwetsbare inwoners goed worden ondersteund.	-101	-101	-2	0
Doorgeschoven budget t.b.v. het plan Dak- en Thuisloosheid.	-63	0	0	0
<u>Bestemming Rekeningresultaat 2023</u> Doorgeschoven budget t.b.v. scouting St. Jozef.	-124	0	0	0
Doorgeschoven budget t.b.v. plan van aanpak Dak- en Thuisloosheid, Maatschappelijke opvang en Verslavingsbeleid.	-1.035	0	0	0
Doorgeschoven budget t.b.v. regionale middelen kind- en gezinsbescherming en vrouwenopvang.	-414	0	0	0
<u>Mutaties reserves</u> Onttrekking aan de reserve Maatschappelijke Opvang ter dekking van de gemengd wonen concepten op de Smeeing locatie.	64	64	64	64
Onttrekking aan de reserve Maatschappelijke opvang ter dekking van de lasten m.b.t. de nieuwe locatie maatschappelijke opvang uit het coalitieakkoord 2022-2026.	276	0	0	0
Onttrekking aan de reserve Vluchtelingen ter dekking van de ondersteuning voor kwetsbare doelgroepen.	325	0	0	0
Onttrekking aan de reserve Vluchtelingen ter dekking van extra formatie voor de opvang van Oekraïense ontheemden.	270	0	0	0
Subtotaal 2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-14.314	561	-2	0
2.2 Werk en Inkomen				
<u>Coalitieakkoord: Arbeidsmarktzaakstuk</u> Incidentele besparing in 2025 en 2026 op het BUIG budget i.v.m. het regionale arbeidsmarktzaakstuk.	400	400	0	0
<u>Coalitieakkoord: Energiearmoede</u> Incidenteel budget voor 4 jaar (2023 t/m 2026) om de kosten van de energiearmoede op te vangen.	-104	-104	0	0
<u>Coalitieakkoord: Minimaregeling dierenartskosten</u> Incidenteel budget voor 4 jaar (2023 t/m 2026) om mensen met een inkomen op bijstandsniveau tegemoet te komen in de kosten voor medische hulp voor hun dier.	-65	-65	0	0
<u>Coalitieakkoord: OV minima</u> Incidenteel budget in 2025 en 2026 om voor minima de OV kosten op te vangen.	-652	-652	0	0
<u>Jongeren- en Leerwerkloket</u> In het regionaal portefeuillehoudersoverleg Werk en Inkomen is besloten het Jongeren- en Leerwerkloket, waar jongeren met vragen over onderwijs, werk en inkomen terecht kunnen, voort te zetten met de huidige formatie. Ter dekking wordt daarvoor de reserve regionale participatiegelden ingezet.	-550	0	0	0

<u>Perspectief op Werk</u> In 2020 is het regionale actieplan 'Arbeidsmarktregio Amersfoort Werk(t) voor iedereen' met alle regionale partners uitgewerkt tot een meerjarig uitvoeringsplan. Ter dekking van het regionaal Actieplan wordt de reserve regionale participatiegelden ingezet.	-300	0	0	0
<u>Regionaal Werkbedrijf</u> Onttrekking aan de reserve Regionale Participatiegelden ter dekking van het Regionaal Werkbedrijf 2025.	-1.050	0	0	0
<u>Regionale Doelgroepspecifieke Aanpak</u> De doelstelling van deze decentralisatie-uitkering is om de doelgroep statushouders te ondersteunen door middel van de aanstelling van regionale verbinders in elke arbeidsmarktregio. Beoogde effecten zijn onder meer opschaling en nieuwe inzet van (start)banen en duale trajecten waarin (vak)taal, werk en opleiding gecombineerd worden, mogelijkheden van Praktijkleren in het mbo (gecombineerd met jobcarving) verbeteren en meer inzet van jobcoaching voor statushouders.	-137	-137	0	0
<u>Werkcentrum Regio Amersfoort</u> Sinds 1 september 2021 biedt regionaal mobiliteitsteam (RMT) Amersfoort, waarin genoemde partijen samenwerken, extra ondersteuning aan werkgevers en werkzoekenden. Ter dekking van het personeel in 2023 wordt de reserve regionale participatiegelden ingezet.	-200	0	0	0
<u>Bestemming rekeningresultaat 2022</u> Doorgeschoven budget t.b.v. de schuldhulpverlening.	-217	-217	0	0
<u>Mutaties Reserves</u> Onttrekking aan de reserve Regionale participatiegelden ter dekking van de aanpak jeugdwerkloosheid 2025.	550	0	0	0
Onttrekking aan de reserve Regionale Participatiegelden ter dekking van de inzet voor gemeentelijke doelgroepen 2025.	300	0	0	0
Onttrekking aan de reserve Regionale Participatiegelden ter dekking van het Regionaal Werkbedrijf.	1.050	0	0	0
Onttrekking aan de reserve Regionale Participatiegelden ter dekking van het Werkcentrum Regio Amersfoort.	200	0	0	0
Subtotaal 2.2.1 Werk en Inkomen	-775	-775	0	0
2.3 Onderwijs en Sport & Beweging				
<u>Afboeking Te Vervangen Schoolgebouwen</u> Dit bedrag betreft de, in de Kadernota 2024-2027 opgenomen, afboeking van het te vervangen schoolgebouw Het Zuiderkruis. Deze afboeking wordt gedekt middels een onttrekking aan de nieuwe opgerichte reserve Onderwijshuisvesting.	-64	0	0	0
<u>Afboeking Te Vervangen Schoolgebouwen</u> Dit bedrag betreft de, in de Kadernota 2024-2027 opgenomen, afboeking van het te vervangen schoolgebouw Kingma. Deze afboeking wordt gedekt middels een onttrekking aan de nieuwe opgerichte reserve Onderwijshuisvesting.	-444	0	0	0

<u>Afboeking Te Vervangen Schoolgebouwen</u> Dit bedrag betreft de, in de Kadernota 2024-2027 opgenomen, afboeking van het te vervangen schoolgebouw Van der Hoeve. Deze afboeking wordt gedekt middels een onttrekking aan de nieuwe opgerichte reserve Onderwijshuisvesting.	-308	0	0	0
<u>Bestemming rekeningresultaat 2023</u> Doorgeschoven budget t.b.v. middelen Nationaal Programma Onderwijs (NPO).	-385	0	0	0
<u>Energielasten Amerena</u> Vanwege onzekerheden m.b.t. de totale energielasten in de eerste jaren van het zwembad, wordt SRO gecompenseerd voor eventuele overschrijdingen. Omdat de verwachting is dat deze lasten hoog blijven, is in de Kadernota 2025 - 2028 incidenteel beschikbaar gesteld.	-150	0	0	0
<u>Uitbreiding Formatie Sport</u> In de Kadernota 2024 - 2027 is besloten geld beschikbaar te stellen voor extra capaciteit binnen het beleidsdomein sport, ten behoeve van de opgaven uit het Coalitieakkoord en de vervanging van sportvoorzieningen.	-115	-115	0	0
<u>Vervanging Inventaris Amerena</u> In de Kadernota 2024-2027 is geld beschikbaar gesteld voor het vervangen van de inventaris in Amerena. Het betreft de gemeenlijke inventaris voor 2024 en 2025.	-217	0	0	0
<u>Mutaties Reserves</u>				
Onttrekking uit de reserve Onderwijshuisvesting ter dekking van de afboeking van het te vervangen schoolgebouw Het Zuiderkruis.	64	0	0	0
Onttrekking uit de reserve Onderwijshuisvesting ter dekking van de afboeking van het te vervangen schoolgebouw Kingma.	444	0	0	0
Onttrekking uit de reserve Onderwijshuisvesting ter dekking van de afboeking van het te vervangen schoolgebouw Van der Hoeve.	308	0	0	0
Storting in de reserve Onderwijshuisvesting voor de afboeking van de te vervangen schoolgebouwen.	-815	0	0	0
Storting in de reserve Toekomstige vervangingsinvesteringen van de vrijvallende kapitaallasten a.g.v. desinvesteringen onderwijshuisvesting.	-139	-139	-139	-139
Subtotaal 2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-1.822	-254	-139	-139
Totaal 2. Sociaal	-16.911	-468	-142	-139
3.1 Economie				
<u>Verlenging Opdracht Matchmaker/ Vastgoedregisseur</u>				
In 2023 heeft de Raad besloten de opdracht matchmaker / vastgoedregisseur binnenstad te verlengen. Dit wordt gedekt middels een onttrekking aan de reserve Corona.	-37	0	0	0
<u>Mutatie Reserves</u>				
Jaarlijkse storting in de reserve Evenementen.	-50	-50	-50	-50
Subtotaal 3.1 Economie	-87	-50	-50	-50

3.2 Kunst, Cultuur en evenementen				
<u>Kerncollectie Armando</u> Sinds 2018 is de gemeente Amersfoort weer in beheer gekomen van de kerncollectie Armando, bestaande uit 21 schilderijen en 1 bronzen beeld. Deze wordt in bruikleen gegeven aan Amersfoort in C (AiC) zodat zij professioneel zorg kan dragen voor het beheer en behoud. De kosten hiervan worden gedekt uit de reserve Arandomuseum.	-10	-10	-10	-10
<u>Lokale omroepen</u> Bij amendement 136A is besloten om voor de jaren 2022-2025 incidenteel een bedrag van € 132.500 per jaar beschikbaar te stellen voor het versterken van de lokale omroep.	-137	0	0	0
<u>Bestemming rekeningresultaat 2022</u> Doorgeschoven budget t.b.v. de lokale omroep.	0	0	-114	0
<u>Mutaties reserves</u> Onttrekking van € 132.000 in 2022 t/m 2026 aan de Saldireserve voor het versterken van de lokale omroep (invulling amendement 136A).	0	-137	0	0
Onttrekking uit reserve Arandomuseum ter dekking van het beheer en behoud van de kerncollectie Armando.	10	10	10	10
Subtotaal 3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	-137	-137	-114	0
3.3 Handhaving				
<u>Amendement 098A- Capaciteit BOA's en SUS-teams</u> In de raad van 12 november is het Amendement 'BOA -Capaciteit verhogen' aangenomen. Voor de komende 4 jaren (2025-2028) is incidenteel budget beschikbaar voor het continueren van het SUS-team (2 personen). Dit wordt gedekt met een onttrekking aan de Saldireserve.	-130	-130	-130	-130
Subtotaal 3.3 Handhaving	-130	-130	-130	-130
3.4 Sociale en fysieke veiligheid				
<u>Bestrijding Ondernijning</u> Aanvullend op de Kadernota 2024-2027 heeft de Raad extra middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van het bestrijden van ondernijning.	-461	-459	0	0
<u>Amendement 098A- Capaciteit BOA's en SUS-teams</u> In de raad van 12 november is het Amendement 'BOA -Capaciteit verhogen' aangenomen. Voor de komende 4 jaren (2025-2028) is incidenteel budget beschikbaar voor het uitbreiden van de BOA-capaciteit (5 personen). Dit wordt gedekt met een onttrekking aan de Saldireserve.	-360	-357	-357	-357
Subtotaal 3.4 Sociale en fysieke veiligheid	-821	-817	-357	-357
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn				
<u>Coalitieakkoord: Actieplan schone lucht, inwonerinitiatieven vergroening</u> Incidenteel budget voor 4 jaar (2023 t/m 2026) voor het maken van een actieplan schone lucht om aan de richtlijnen van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) te voldoen en voor het ondersteunen van inwonerinitiatieven m.b.t. vergroening.	-141	-141	0	0

<u>Gezond en Veilig</u> In de Kadernota 2025 - 2028 heeft de Raad incidenteel geld beschikbaar gesteld voor het vaststellen van de basisgeluidemissie (bge).	-200	0	0	0
<u>Houtstook</u> In de Kadernota 2025 - 2028 heeft de Raad voor de jaren 2025 t/m 2028 incidenteel geld beschikbaar gesteld voor de communicatiecampagne, het onderzoek en het verminderen van overlast door het verbieden van houtstook bij code oranje en rood.	-100	-100	-100	-100
<u>Sanering Vetgas</u> Kosten voor het saneren van de bodem Vetgasfabriek. De kosten worden gedekt uit de reserve Wet bodemsanering.	-500	-500	-500	-500
<u>Stadsecoloog</u> Aanvullend op de Kadernota 2024-2027 heeft de Raad extra middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van de Stadsecoloog.	-115	-115	0	0
<u>Beheer Park Elisabeth Groen</u> Nadat in 2021 het Park Elisabeth Groen officieel is geopend is de fase van beheer en onderhoud aangebroken. In de Kadernota 2024-2027 is besloten jaarlijks een onttrekking te doen aan de reserve Onderhoud Openbare Ruimte om de kosten te dekken.	-110	-110	-110	-110
<u>Bomen en Vergroening</u> Omdat het plantseizoen van bomen niet synchroon loopt met de kalenderjaren is in de Kadernota 2024 - 2027 besloten om een reserve in stellen. De storting wordt (deels) gedekt door andere budgetten binnen het programma.	2.588	2.588	0	0
<u>Coalitieakkoord: Herinrichting OR</u> Incidenteel budget voor 4 jaar (2023 t/m 2026) voor vergroening bij het herinrichten van de openbare ruimte.	-272	-272	0	0
<u>Coalitieakkoord: Vergroening/vervangen bomen en stobben</u> Incidenteel budget voor 4 jaar (2023 t/m 2026) voor het planten van bomen, vervangen van stobben en nazorg van geplante bomen.	-2.717	-2.717	0	0
<u>Vergroenen/vervangen Bomen en Stobben</u> Lasten voor het vergroenen en de vervanging van bomen en stobben, uit het Coalitieakkoord. Deze lasten worden gedekt middels een onttrekking aan de reserve Bomen en Vergroening.	-3.000	-3.000	0	0
<u>Bestemming rekeningresultaat 2023</u> Doorgeschoven budget t.b.v. de bestrijding van de Japanse Duizendknoop.	-31	-21	-10	0
<u>Mutaties Reserves</u> In de Kadernota 2025 - 2028 heeft de Raad besloten aanvullend € 2.000.000 in de reserve Bomen en Vergroening voor het in stand houden van het bomenbestand na een veiligheidskap.	-2.000	0	0	0
Jaarlijkse onttrekking uit reserve Uitvoering Bodembescherming en Stedelijke Vernieuwing voor de kosten van de bodemsanering Vetgasfabriek.	500	500	500	500

Onttrekking uit de reserve Bomen en Vergroening voor het vervangen van stobben en bomen.	3.000	3.000	0	0
Onttrekking uit de reserve Onderhoud Openbare Ruimte ter dekking van de onderhoudskosten voor het park Elisabeth Groen.	110	110	110	110
Storting in de reserve Bomen en Vergroening voor het vervangen van stobben en bomen.	-2.500	-2.500	0	0
Aframing onttrekking Reserve Woning bouw ivm startersleningen. Voor 2025 geen onttrekking nodig.	53	0	0	0
Subtotaal 3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-5.436	-3.278	-110	-100
Totaal 3. Programma Bedrijvigheid	-6.611	-4.411	-761	-637

4.1 Dienstverlening				
<u>Omgevingsprogramma Liendert</u>				
In de Kadernota 2025 - 2028 heeft de Raad incidenteel geld beschikbaar gesteld voor de jaren 2025 en 2026, om alle ambities te kunnen realiseren binnen de wijk Liendert.	-1.500	-1.500	0	0
<u>Handhaving Energielabel C</u>				
In de Kadernota 2024 - 2027 is besloten geld beschikbaar te stellen voor het handhaven van het 'Stappenplan handhaving energielabel kantoorgebouwen', dat het College in 2023 heeft vastgesteld.	-110	0	0	0
<u>Wet Open Overheid</u>				
Dit betreft het incidentele deel van de additionele kosten die voortkomen uit het aannemen van de Wet Open Overheid door de Tweede Kamer.	-304	-304	-4	0
<u>Bestemming rekeningresultaat 2023</u>				
Doorgeschoven budget t.b.v. Wet Open Overheid.	-185	-104	0	0
Subtotaal 4.1 Dienstverlening	-2.099	-1.908	-4	0
4.2 Bestuur en regionale samenwerking				
<u>Coalitieakkoord: Ondersteuning</u>				
Incidenteel budget voor 4 jaar (2023 t/m 2026) voor de uitbreiding van het college met 1 wethouder, inclusief ondersteuning.	-102	-101	1	1
<u>Coalitieakkoord: Wethouders</u>				
Incidenteel budget voor 4 jaar (2023 t/m 2026) voor de uitbreiding van het college met 1 wethouder.	-120	-120	0	0
<u>Coalitieakkoord: Participatie, samenwerken en experimenten</u>				
Incidenteel budget voor 4 jaar (2023 t/m 2026) om ruimte te bieden aan inwoners, organisaties en bedrijven om een bijdrage te leveren aan de gewenste ontwikkeling van de stad.	-136	-136	0	0
<u>Robuust Rechtssysteem</u>				
De veiligheid van decentrale bestuurders is een vereiste voor het goed functioneren van het openbaar bestuur. Per 1 oktober 2023 wordt de werkgeversverantwoordelijkheid voor hun veiligheid daarom geëxpliciteerd met een wijziging van de Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers. Ten behoeve van een veilige woonplek krijgen decentrale bestuurders een beveiligingsadvies op maat aangeboden. Bij de advisering zal een breder pakket van preventieve maatregelen worden gehanteerd, waaronder fysieke, elektronische en digitale maatregelen. Gemeenten dienen op basis van de nieuwe regeling het beveiligingsadvies altijd over te nemen en de uitvoering van de veiligheidsmaatregelen te bekostigen. Vanuit het programma Weerbaar Bestuur wordt hier een tegemoetkoming van € 2,4 miljoen per jaar tegenover gesteld voor de periode 2023-2026.	-7	-7	0	0
<u>Gelote Burgerraad</u>				
In de Kadernota 2025 - 2028 heeft de Raad incidenteel geld beschikbaar gesteld om de Gelote Burgerraad tot en met 2026 voort te kunnen zetten.	0	-50	0	0

<u>Ombuiging B10: Bestuurlijke Vernieuwing</u> Zoals vastgesteld in de Kadernota 2025-2028 wordt, ten behoeve van de ombuigingen, de ambtelijke capaciteit voor bestuurlijke vernieuwing structureel verlaagd. Hiernaast wordt in 2026 eenmalig het werkbudget verlaagd.	0	60	0	0
<u>Bestemming rekeningresultaat 2022</u> Doorgeschoven budget t.b.v. de kinderburgemeester.	-69	0	0	0
<u>Regionale Samenwerking</u> In de Kadernota 2024 - 2027 is incidenteel geld beschikbaar gesteld voor regionale samenwerking. De jaarlijkse bijdrage van Amersfoort verdubbelt voor onderwerpen als energietransitie, de woningbouwopgave en mobiliteit.	-82	-82	0	0
<u>Vervangingsinvesteringen ICT</u> Jaarlijks moeten de geplande vervangingsinvesteringen ICT worden herijkt en bijgesteld, zodat we blijven voldoen aan wettelijke verplichtingen en opgaven en dat de bedrijfszekerheid geborgd blijft.	0	-38	0	0
Subtotaal 4.2 Bestuur en regionale samenwerking	-515	-473	1	1
4.3 Bedrijfsvoering				
<u>Diverse investeringen < € 100.000</u>	-127	-127	-68	-30
<u>Budget voor tijdelijke huisvesting</u> De dekking vindt plaats door een onttrekking uit de Reserve onderhoud Stadhuis.	-1.000	-1.000	0	0
<u>Informatiebeveiliging Identity en Access Management</u> In de Kadernota 2024 - 2027 is besloten geld beschikbaar te stellen voor het ontwerpen, inrichten en implementeren van Identity Access Management.	-41	-41	0	0
<u>Ombuiging B13: Licenties IV</u> Zoals vastgesteld in de Kadernota 2025-2028 wordt er, ten behoeve van de ombuigingen, eenmalig niet geïndexeerd op de software contracten.	0	50	0	0
<u>Bestemming rekeningresultaat 2023</u> Doorgeschoven budget t.b.v. stelpost formatie coalitieakkoord en organisatie-ontwikkelbudget.	0	-414	0	0
<u>Overhead</u> Incidenteel budget m.b.t. overhead van incidentele formatie die is toegekend voor Duurzame Stad, de preventie van radicalisering, de bestrijding van ondermijning, de uitbreiding van het college, de uitbreiding van de formatie sport, de stadsecoloog en tijdelijke uitbreiding van de BOA's (5 fte)	-634	-628	-197	-197
<u>Verhuizing en Nazorg Stadhuis</u> Met de verhuizing en nazorg van het huidige Stadhuis zijn additionele incidentele kosten verbonden. Dit gaat om een bedrag van € 2 miljoen. Dit zal gedekt worden middels een onttrekking aan de reserve onderhoud.	-2.000	0	0	0

<u>Vervangingsinvesteringen ICT</u>				
Jaarlijks moeten de geplande vervangingsinvesteringen ICT worden herijkt en bijgesteld, zodat we blijven voldoen aan wettelijke verplichtingen en opgaven en dat de bedrijfszekerheid geborgd blijft.	0	-98	0	0
<u>Opvang Oekraïne Ontheemden</u>				
Voor de opvang van Oekraïense ontheemden is extra formatie benodigd. Deze extra formatie wordt gedekt uit de reserve Vluchtelingen.	-270	0	0	0
<u>Mutaties Reserves</u>				
Jaarlijkse onttrekking aan de reserve Toekomstige vervangingsinvesteringen (compartiment algemeen).	86	0	0	0
Jaarlijkse storting in de reserve Toekomstige vervangingsinvesteringen (compartiment algemeen).	-1.084	0	0	0
Jaarlijkse storting in de reserve Voorziening onderhoud Stadhuis.	-1.142	-1.142	-1.142	-1.142
Onttrekking aan de reserve Voorziening onderhoud stadhuis ter dekking van de onderhoudskosten voor gemeentelijke huisvesting.	1.000	1.000	0	0
Onttrekking aan de reserve Voorziening onderhoud stadhuis van additionele kosten van de verhuizing en nazorg van het huidige stadhuis.	2.000	0	0	0
Verlaging van de jaarlijkse storting in de reserve Voorziening onderhoud stadhuis i.v.m. opnemen van de jaarlijkse onderhoudslasten van het nieuwe stadhuis in de begroting/exploitatie.	888	888	888	888
Subtotaal 4.3 Bedrijfsvoering	-2.325	-1.512	-519	-481
Totaal 4. Programma Bestuur	-4.939	-3.893	-521	-479

5.1 Financiën				
<u>Incidentele Rijks gelden</u>				
Dit betreffen de Rijks gelden die wij ontvangen voor de incidentele taakmutaties in de circulaire's.	140	140	0	0
<u>Incidentele compensatie schrappen Opschalingskorting</u>				
Als compensatie voor het schrappen van de opschalingskorting, heeft het Rijk in 2025 een incidentele uitname gedaan voor hetzelfde bedrag.	-5.621	0	0	0
<u>Verdeling Stelpost Loon- en Prijsbijstelling</u>				
In het Coalitieakkoord is geld beschikbaar gesteld voor een aanvullende indexering van 2,5%. Aanvankelijk zijn deze gelden gealloceerd aan programma Financiën. In 2023 zijn deze gelden, middels een Raadsbesluit, verdeeld over de programma's. Bijgaand bedrag betreft het incidentele deel van deze aanvullende indexering.	153	9	9	0
<u>Wet Open Overheid</u>				
Dit betreft het incidentele deel van de additionele kosten die voortkomen uit het aannemen van de Wet Open Overheid door de Tweede Kamer.	132	132	0	0
<u>Mutaties reserves</u>				
Stortingen in de Saldireserve conform eerder vastgestelde begrotingen, jaarrekeningen en kadernota's.	-8.361	0	0	0
Onttrekkingen aan de Saldireserve conform eerder vastgestelde begrotingen, jaarrekeningen en kadernota's.	8.494	132	-8	174
Onttrekking uit de reserve Corona ter dekking van het verlengen van de opdracht matchmaker / vastgoedregisseur binnenstad.	37	0	0	0
Jaarlijkse storting in de reserve Knooppunt Hoevelaken	-995	-995	0	0
Optimaliseren jaarlijkse stortingen in de reserve Knooppunt Hoevelaken	495	495	0	0
Onttrekking aan de reserve Stedelijke Voorzieningen ter dekking van het programma Goed op Weg - Korte Termijn Aanpak.	0	112	0	0
Onttrekking aan de Saldireserve ter dekking van het amendement 098A 'BOA - Capaciteit verhogen'	687	684	684	684
<i>Bestemming rekeningresultaat 2021</i>				
Onttrekking saldo budgetoverhevelingen aan de Saldireserve.	142	87	0	0
<i>Bestemming rekeningresultaat 2022</i>				
Onttrekking saldo budgetoverhevelingen aan de Saldireserve.	267	200	110	0
<i>Bestemming rekeningresultaat 2023</i>				
Onttrekking saldo budgetoverhevelingen aan de Saldireserve.	2.364	520	10	0
Subtotaal 5.1 Financiën	-2.066	1.516	805	858
Totaal 5. Programma Algemene dekkingsmiddelen	-2.066	1.516	805	858
TOTAAL INCIDENTELE POSTEN	-41.759	-12.696	-2.368	-675

Subsidies

De gemeente Amersfoort verstrekt subsidies met als wettelijk kader de [Algemene subsidieverordening Amersfoort 2023](#) (ASV) en de nadere subsidieregelingen. We verstrekken begrotingssubsidies, projectsubsidies en incidentele subsidies. De begrotingssubsidies zijn weergegeven in onderstaand overzicht.

Tabel: BS.01: Maximale begrotingssubsidie

NAAM INSTELLING	SOORT SUBSIDIE	ACTIVITEIT/DOEL	BEGROTING 2025
Programma 2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen			
AA werkgroep Amersfoort	begrotingssubsidie	ondersteuning en voorlichting	0,8
Speeltuinvereniging Wagenspeelplaats	begrotingssubsidie	exploitatie van een speeltuinvereniging	7,2
Speeltuinvereniging Vriendenkring	begrotingssubsidie	exploitatie van een speeltuinvereniging	8,4
Speeltuinvereniging Rivierenwijk	begrotingssubsidie	exploitatie van een speeltuinvereniging	9,6
Speeltuinvereniging Het Soesterkwartier	begrotingssubsidie	exploitatie van een speeltuinvereniging	8,3
GSVA (Gehandicapte Sport Vereniging Amersfoort)	begrotingssubsidie	vervoer voor cliënten	10,0
Speeltuinvereniging Het Kruiskampkwartier	begrotingssubsidie	exploitatie van een speeltuinvereniging	9,7
Hospice Dome Amersfoort	begrotingssubsidie	Huishoudelijke ondersteuning van cliënten en palliatieve terminale zorg	21,7
Stichting Reanimatie Netwerk Amersfoort	begrotingssubsidie	Burgerhulpverlening en beschikbare AED's	32,6
Stichting Scouting Platform Amersfoort	begrotingssubsidie	samenwerken bevorderen	28,6
Stichting Timon	begrotingssubsidie	Opvang van cliënten en begeleid wonen	41,8
Slachtofferhulp Nederland	begrotingssubsidie	ondersteuning en voorlichting geven aan personen die slachtoffer zijn geworden van o.a. geweld, inbraak etc.	45,2
Stichting Specifieke Jeugdprojecten	begrotingssubsidie	Hulpverlening m.b.t. seksualiteit en risicovolle contacten aan meiden en jonge vrouwen	140,0
Artikel 1 Midden Nederland	begrotingssubsidie	voorlichting over discriminatie	159,5
De Bibliotheek Eemland	begrotingssubsidie	informatiepunten digitale overheid	154,1
Stadsboerderij de Vosheuvel	begrotingssubsidie	onderhouden van kinderboerderij	166,4
GGZ Centraal	begrotingssubsidie	opvang en begeleiden van cliënten	405,3
Leger des Heils	begrotingssubsidie	opvang en begeleiden van cliënten	448,0
Stichting Arkin	begrotingssubsidie	opvang en begeleiden van cliënten	3.535,1
Stichting Kwintes	begrotingssubsidie	opvang en begeleiden van cliënten	8.975,0
Huisartsen Eemland B.V.	begrotingssubsidie	POH Jeugd-GGZ	1.153,5
Stichting Sociale Wijkteams Amersfoort	begrotingssubsidie	afgeven van beschikkingen en begeleiden van cliënten	21.780,9
Stichting Abrona	begrotingssubsidie	Team Bas (Bemoeizorg Amersfoort Stad)	46,1
Mee Utrecht, Gooi & Vecht	begrotingssubsidie	onafhankelijke cliëntenondersteuning voor mensen die minder goed mee kunnen in de maatschappij	50,7
Stichting Chris en Voorkom!	begrotingssubsidie	Verslavingspreventie voor jongeren	21,4
EFM Support Team	begrotingssubsidie	Inzet Jit (Jeugdinterventieteam)	243,2

Stichting Balans	begrotingssubsidie	Sociaal maatschappelijk werk	29,2
Stichting de Rustplek	begrotingssubsidie	Tijdelijke opvang bij gastgezinnen	31,1
Stichting ABC-scholen	begrotingssubsidie	naschoolse ontwikkelingsstimulering tot 12 jaar	144,4
Stichting de Tussenvoorziening	begrotingssubsidie	Begeleid wonen en hulp aan sekswerkers	321,5
Subtotaal Programma 2.1			38.029,3
Programma 2.2 Werk en Inkomen			
Cliëntenraad	begrotingssubsidie	Belangen behartigen van de doelgroep Wsw'ers	4,5
Cliëntenraad Werk en Inkomen	begrotingssubsidie	Belangen behartigen van de doelgroep Werk en Inkomen	26,3
Stichting Facilitering Pact Sam-Sam	begrotingssubsidie	Samenwerking te versterken tussen lokale instellingen die zich bezighouden met armoedebestrijding	30,0
Stichting voedselbank Amersfoort	begrotingssubsidie	Bijdrage in huisvestingslasten van de sociale banken.	165,0
Voedsel Focus Amersfoort	begrotingssubsidie	Bijdrage in de loonkosten van de coördinator en bedrijfsleider voedselbank.	89,0
Jeugdfonds Sport&Cultuur	begrotingssubsidie	bevorderen participatie van sport en cultuur van kinderen uit gezinnen (minima)	661,9
Stichting Leergeld Amersfoort	begrotingssubsidie	Huiswerkbegeleiding	196,0
Stichting Leergeld Amersfoort (Meedoen)	begrotingssubsidie	kinderen uit de doelgroep op aanvraag voorzien van indirecte financiële ondersteuning op de terreinen - onderwijs, - sport - cultuur en - welzijn, samengevat onder de term 'meedoen'	443,0
Stichting Stadsring	begrotingssubsidie	schuldhulpverlening curatief en preventief	3.263,0
Subtotaal Programma 2.2			4.878,7
Programma 2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen			
Scholen in de Kunst	begrotingssubsidie	cultuuronderwijs	35,4
De Bibliotheek Eemland	begrotingssubsidie	bibliotheken op scholen	171,8
De Bibliotheek Eemland	begrotingssubsidie	Taalstimulering	164,7
De Bibliotheek Eemland	begrotingssubsidie	digitaalhuizen en taalkamer schakelklassen	294,5
Stichting Meerkring	begrotingssubsidie	schakelklassen	207,3
Stichting Wijkteams	begrotingssubsidie	ondersteunende taken onderwijs	297,0
Samenwerkingsverband de Eem	begrotingssubsidie	ondersteunende taken onderwijs	584,2
Stichting ABC-scholen	begrotingssubsidie	ondersteunende taken onderwijs	788,7
Subtotaal Programma 2.3			2.543,6
Programma 3.1 Economie			
Stichting Toeristische Informatieverstrekking Amersfoort	begrotingssubsidie	toeristische informatieverstrekking	344,0
Stichting Ondernemersfonds Amersfoortse Binnenstad	begrotingssubsidie	versterking economische vitaliteit van de binnenstad van Amersfoort	516,0

Stichting BI-Zone Euterpeplein	begrotingssubsidie	versterking economische vitaliteit van Euterpeplein Amersfoort	31,6
Stichting BI-Zone Neptunesplein	begrotingssubsidie	versterking economische vitaliteit van het Neptunusplein Amersfoort	25,1
Subtotaal Programma 3.1			916,7
Programma 3.2 Kunst, Cultuur en evenementen			
Regionale Omroepvereniging De Golfbreker	begrotingssubsidie	omroep	9,6
Stichting Laswerk	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	25,9
Stichting Media Platform Amersfoort Leusen	begrotingssubsidie	lokale omroep	247,0
Holland Opera	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	219,0
Scholen in de Kunst uitvoering subsidieregeling amateurkunst	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	277,8
Stichting Evenementen & Congressen	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	321,4
Stichting Poppodium Fluor	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	972,9
Theater De Lieve Vrouw	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	1.360,7
Amersfoort in C	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	4.002,3
Flint theater evenementen en congressen	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	4.310,9
Scholen in de Kunst	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	4.768,0
De Bibliotheek Eemland	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	5.017,0
Kosmik	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	200,0
Muziektheater De Veerensmederij	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	200,0
Stichting Rietveldpaviljoen	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	150,0
Per Expressie	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	20,0
Amersfoorts Jeugd Orkest	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	20,0
Subtotaal Programma 3.2			22.122,5
Programma 3.4 Sociale en fysieke veiligheid			
Stichting Kwintes	begrotingssubsidie	opvang en begeleiden van cliënten	59,9
Subtotaal Programma 3.4			59,9
Programma 4.1 Dienstverlening			
Stichting Sinterklaas Hooglanderveen	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	0,8
Oranjevereniging Hooglanderveen	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	1,5
Stichting Sint Nicolaas in Vathorst	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	16,3
Sint Nicolaas comité Amersfoort	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	16,3
Comité 14 augustus 1945 Amersfoort	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	3,0
Comité 30 juni/ 1 juli Amersfoort	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	3,0
Kamp Amersfoort	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	5,0
Stichting Oranjecomité Hoogland	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	2,5
Stichting Sovjet Ereveld	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	1,5
Vrienden van Appelweg	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	0,5

Subtotaal Programma 4.1	50,4
TOTAAL	68.601,1

Aan bovenstaande cijfers kunnen door instellingen geen rechten worden ontleend.

Uitgebreid overzicht reserves en voorzieningen

Tabel: BR.01 Staat van reserves

OMSCHRIJVING	SALDO BEGIN 2024	SALDO BEGIN 2025	STORTINGEN 2025	ONTTREKKINGEN 2025	SALDO BEGIN 2026	SALDO BEGIN 2027	SALDO BEGIN 2028	SALDO BEGIN 2029
1.1 Energietransitie								
Bestemmingsreserves								
Reserve Duurzame Stad	8.440	6.483	0	0	6.483	6.483	6.483	6.483
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening								
Bestemmingsreserves								
Binnenstedelijke Ontwikkelingen	425	-40	40	0	0	0	0	0
Reserve ontwikkeling langs Eem en Spoor	40	40	0	0	40	40	40	40
Reserve Vervangingsinvesteringen*	19.466	10.283	0	-74	10.209	10.135	10.061	9.987
Reserve Voorziening onderhoud								462
Reserve Onderhoud Monumentale Panden	462	462	0	0	462	462	462	462
Vathorst over de Laak	0	0	0	0	0	0	0	0
1.3 Wonen								
Bestemmingsreserves								
Reserve Woningbouw	6.753	6.201	0	-500	5.701	5.701	5.701	5.701
1.4 Mobiliteit								
Bestemmingsreserves								
Reserve Mobiliteitstransitie	0	0	2.000	0	2.000	2.000	2.000	2.000
Reserve stedelijke voorzieningen	733	472	0	-360	112	0	0	0
Reserve Stedelijke Voorzieningen	4.132	4.032	0	0	4.032	4.032	4.032	4.032

Reserve VERDER	3.375	3.375	0	0	3.375	3.375	3.375	3.375
Reserve Vervangingsinvesteringen*	0	6.806	0	-294	6.512	6.218	5.925	5.632
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen								
Bestemmingsreserves								
Reserve Maatschappelijke Opvang	1.659	1.176	0	-340	836	772	708	644
Reserve Sociaal Fonds en Innovatie	681	380	0	0	380	380	380	380
Reserve Vluchtelingen	4.847	6.557	0	-595	5.962	5.962	5.962	5.962
2.2 Werk en Inkomen								
Bestemmingsreserves								
Reserve Regionale Participatiegelden	3.864	4.240	0	-2.100	2.140	2.140	2.140	2.140
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen								
Bestemmingsreserves								
Reserve Afboeken Schoolgebouwen	0	0	815	-815	0	0	0	0
Reserve Sport en Bewegen	164	164	0	0	164	164	164	164
Reserve Vervangingsinvesteringen*	0	96	139	0	235	375	514	654
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen								
Bestemmingsreserves								
Reserve Armandomuseum	108	98	0	-10	88	78	68	58
Reserve Evenementen	190	190	50	0	240	290	340	390

3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn

Bestemmingsreserves

Reserve Bomen en Vergroening	0	2.487	4.500	-3.000	3.987	3.487	3.487	3.487
Reserve Riolering	478	534	0	0	534	534	534	534
Reserve Voorziening Onderhoud:								1.577
Groot Onderhoud CBA	361	445	0	0	445	445	445	445
Onderhoud Openbare Ruimte	1.768	1.572	0	-110	1.462	1.352	1.242	1.132
Uitvoering Bodembescherming en sv	5.008	5.069	0	-500	4.569	4.069	3.569	3.069

4.1 Dienstverlening

Bestemmingsreserves

Reserve Verkiezingen	26	26	0	0	26	26	26	26
----------------------	----	----	---	---	----	----	----	----

4.3 Bedrijfsvoering

Bestemmingsreserves

Bedrijfsvoeringsreserve	6.366	7.175	0	-2.000	5.175	5.175	5.175	5.175
Reserve Saas	0	0	2.000	0	2.000	2.000	2.000	2.000
Reserve dekking kapitaallasten Stadhuisplein	2.500	2.500	0	0	2.500	2.500	2.500	2.500
Reserve Vervangingsinvesteringen*	0	1.864	1.084	-948	2.000	1.399	839	280
Reserve Voorziening Onderhoud:								4.771
Reserve Onderhoud Stadhuis	9.113	9.255	254	-500	9.009	5.263	4.517	4.771
<i>Subtotaal Reserve Voorziening Onderhoud:</i>	<i>17.978</i>	<i>20.793</i>	<i>3.338</i>	<i>-3.448</i>	<i>20.684</i>	<i>16.336</i>	<i>15.031</i>	<i>14.725</i>

5.1 Financiën

Algemene Reserve

Saldireserve	87.187	94.941	8.361	-27.521	75.782	63.437	48.680	30.255
Bestemmingsreserves								
Reserve Corona	1.183	37	0	-37	0	0	0	0
Reserve Knooppunt Hoevelaken	8.669	9.169	500	0	9.669	10.169	10.169	10.169
Gerealiseerd resultaat								
Rekeningsaldo	30.952	0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL	208.951	186.090	19.744	-39.703	166.132	148.465	131.540	111.948

* Met ingang van het begrotingsjaar 2024 wordt de reserve vervangingsinvesteringen toegerekend aan de verschillende programma's waarop dit betrekking heeft. Het beginsaldo 2025 is om die reden verdeeld over de programma's 1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening, 1.4 Mobiliteit, 2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen en 4.3 Bedrijfsvoering. Feitelijk is ook vanaf 2024 nog steeds sprake van 1 reserve vervangingsinvesteringen.

Voor een toelichting op de reserves verwijzen wij u naar het betreffende programma:

- [1. Programma Omgeving](#)
- [2. Programma Sociaal](#)
- [3. Programma Bedrijvigheid](#)
- [4. Programma Bestuur](#)
- [5. Programma Algemene dekkingsmiddelen](#)

Tabel: BV.01 Staat van voorzieningen

OMSCHRIJVING	SALDO BEGIN 2024	SALDO BEGIN 2025	STORTINGEN 2025	ONTTREKKINGEN 2025	SALDO BEGIN 2026	SALDO BEGIN 2027	SALDO BEGIN 2028	SALDO BEGIN 2029
A. Onderhoudsegalisatie								
Integraal beheerplan OR 2019-2028	7.715	7.930	4.682	-6.301	6.311	8.112	11.146	14.181
Onderhoud Gemeentelijke Eigendommen	3.017	3.138	823	-1.427	2.534	1.898	1.746	1.902
Onderhoud MFA's	4.028	3.474	1.003	-1.000	3.477	3.378	3.879	3.243
Voorz. onderh. riolering art.44 lid 1c	11.661	9.708	0	-5.269	4.439	1.868	1.347	1.347
B. Middelen derden								
Afkoopsommen onderhoud graven	3.293	3.293	300	-300	3.293	3.293	3.293	3.293
Voorziening middelen derden riolering art.44 lid 2	10.835	10.137	0	-557	9.580	8.980	8.383	7.788
C. Verplichtingen, verliezen en risico's								
Facilitair grondbeleid	8.758	8.758	0	0	8.758	8.758	8.758	8.758
Pensioenen wethouders	7.858	7.958	100	0	8.058	8.158	8.258	8.358
Voorziening eindafr. SD	3.705	3.705	0	0	3.705	3.705	3.705	3.705
Voorziening grondexploitaties	12.891	12.891	0	0	12.891	12.891	12.891	12.891
Voorziening m.b.t. juridische claims	5.389	5.389	0	0	5.389	5.389	5.389	5.389
Voorziening verlofsparen	565	565	0	0	565	565	565	565
Wachtgelden wethouders	622	606	0	-16	590	574	558	542
D. Voorziening voor bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven								
Voorz. toekom. vvi riol. art 44 lid 1d	8.159	7.992	6.440	-4.405	10.027	9.902	9.602	9.301
TOTAAL	88.495	85.544	13.349	-19.276	79.617	77.470	79.520	81.263

Voor een toelichting op de voorzieningen verwijzen wij u naar het betreffende programma:

- [1. Programma Omgeving](#)
- [2. Programma Sociaal](#)
- [3. Programma Bedrijvigheid](#)
- [4. Programma Bestuur](#)
- [5. Programma Algemene dekkingsmiddelen](#)

Geplande investeringen

Hieronder presenteren we een overzicht van de voorgenomen investeringen voor de komende jaren.

Tabel: BI.01 Geplande investeringen

INVESTERING	JAAR	INVESTERING (BRUTO)*	Bijdragen van derden	KAPITAALLASTEN			
				2025	2026	2027	2028
1. Programma Omgeving							
1.1 Energietransitie							
Geen investeringen							
Totaal 1.1 Energietransitie		0		0	0	0	0
1.2 Grondexploitaties en Ruimtelijke Ordening							
A. Gepland (oorspronkelijk)							
<u>Investerings met een economisch nut</u>							
Herinrichting stationsgebied***	2019-2025	4.000	0	9	180	179	178
Kunstgrasvelden amhc	2025	742	0	0	78	77	77
Zwembad Hoogland	2025	16.845	0	0	505	503	501
Toplaag veld 1 VV Hooglanderveen	2026	435	0	0	0	46	45
Toplaag veld 1 VV APWC	2026	435	0	0	0	46	45
Toplaag veld 1 VV KVVA	2026	435	0	0	0	46	45
Toplaag veld 1 VV CJVV	2026	435	0	0	0	46	45
Verv.inv.Maatschappelijk Vastgoed 2026	2026	37.260	0	0	0	1.118	1.113
Amhc vervanging velden	2027	761	0	0	0	0	80
Toplaag kunstgras cobobuys non infill	2027	414	0	0	0	0	43
Verv.inv.Maatschappelijk Vastgoed 2027	2027	37.260	0	0	0	0	1.118
B. Gepland (aangepast planning)							
<u>Investerings met een economisch nut</u>							
Kunstgrasveld hc eemvallei veld 1	2025	245	0	0	26	26	25
Kunstgrasveld hc eemvallei veld 2	2025	245	0	0	26	26	25
Kunstgrasveld cjvv - veld 2	2025	449	0	0	47	47	47
Kunstgrasveld cjvv - veld 3	2025	428	0	0	45	45	44
Nieuwe locatie maatschappelijke opvang	2025	1.630	0	0	49	49	48
Tribune midland	2025	104	0	0	1	7	7
Verbouw beheerwerkplts sportprk birkhovn	2025	234	0	0	11	10	10
Verv.inv. Maatschappelijk Vastgoed 2025	2025	14.080	0	0	422	421	419
Kunstgrasveld vv hooglanderveen v 4	2026	421	0	0	0	44	44
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed***	2021-2028	47.111	0	1.272	1.649	1.934	2.775

<u>C. Nieuw</u>							
<u>Investerings met een economisch nut</u>							
Toplaag kunstgras MIA veld 1 en 2***	2021-2025	450	0	48	51	50	50
Verplaatsbare woningen Bovenduist***	2024-2025	5.413	2.172	2	46	46	46
Nieuwbouw van sportzaal schothorst	2025	350	0	0	10	10	10
Kunstgrasveld non-infill VOP	2028	465	0	0	0	0	0
Kunstgrasveld non-infill ASC Nieuwland	2028	465	0	0	0	0	0
Kunstgrasveld non-infill VV Hoogland	2028	465	0	0	0	0	0
Onderhoud olv-toren	2028	1.037	0	0	0	0	3
Verv.inv.Maatschappelijk Vastgoed 2028	2028	37.260	0	0	0	0	0
Totaal 1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening		209.872	2.172	1.331	3.145	4.776	6.848
<u>1.3 Wonen</u>							
Geen investeringen							
Totaal 1.3 Wonen		0	0	0	0	0	0
<u>1.4 Mobiliteit</u>							
<u>A. Gepland (oorspronkelijk)</u>							
<u>Investerings met een maatschappelijk nut</u>							
Fietsplan 2023	2025	1.789	0	0	81	80	80
Investerings grootschalige woningbouw LEeS	2025	10.868	0	0	489	487	485
Verv verkeersregelininstall 2025	2025	2.277	0	0	163	162	162
Cofinanciering BO Mirt 2025**	2025	33.918	26.731	0	323	322	321
Cofinanciering BO Mirt 2026**	2026	33.918	26.731	0	0	323	322
Verv verkeersregelininstall 2026	2026	828	0	0	0	59	59
Cofinanciering BO Mirt 2027**	2027	33.918	26.731	0	0	0	323
Verv verkeersregelininstall 2027	2027	828	0	0	0	0	59
<u>B. Gepland (aangepast planning)</u>							
<u>Investerings met een maatschappelijk nut</u>							
Bereikbaarheidsprojecten 2017	2025	1.219	0	0	55	55	54
Doorfietsroute amersfoort - hilversum	2025	685	0	0	31	31	31
Fijnmazige fietsplan 2022	2025	1.358	0	0	61	61	61
Uitbreiding parkeerautomaten	2025	1.365	0	0	144	143	142
Verder projecten 2023	2025	1.854	0	0	83	82	82
<u>C. Nieuw</u>							
<u>Investerings met een maatschappelijk nut</u>							
Toegankelijk inrichten van 59 bushaltes	2025	200	200	0	0	0	0
Totaal 1.4 Mobiliteit		125.025	80.393	0	1.429	1.806	2.180
Totaal Investerings 1. Programma Omgeving		334.896	82.565	1.332	4.575	6.581	9.028

2. Programma Sociaal

2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen

Geen investeringen

Totaal 2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	0	0	0	0	0	0
---	---	---	---	---	---	---

2.2 Werk en Inkomen

Geen investeringen

Totaal 2.2 Werk en Inkomen	0	0	0	0	0	0
----------------------------	---	---	---	---	---	---

2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen

Geen investeringen

Totaal 2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	0	0	0	0	0	0
---	---	---	---	---	---	---

Totaal Investeringen 2. Programma Sociaal	0	0	0	0	0	0
--	----------	----------	----------	----------	----------	----------

3. Programma Bedrijvigheid

3.1 Economie

Geen investeringen

Totaal 3.1 Economie	0	0	0	0	0	0
---------------------	---	---	---	---	---	---

3.2 Kunst, Cultuur en evenementen

Geen investeringen

Totaal 3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	0	0	0	0	0	0
--	---	---	---	---	---	---

3.3 Handhaving

Geen investeringen

Totaal 3.3 Handhaving	0	0	0	0	0	0
-----------------------	---	---	---	---	---	---

3.4 Sociale en fysieke veiligheid

Geen investeringen

Totaal 3.4 Sociale en fysieke veiligheid	0	0	0	0	0	0
--	---	---	---	---	---	---

3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn

A. Gepland (oorspronkelijk)

Investeringen met een maatschappelijk nut

Verharding valleipoort	2025	225	0	0	7	7	7
Vervangingsinvesteringen or 2025	2025	11.520	0	0	387	385	383
Vervangingsinvestering or 2026	2026	10.868	0	0	0	365	363
Vervangingsinvestering or 2027	2027	12.420	0	0	0	0	417

Investeringen met een economisch nut

Investering riolering 2025	2025	7.312	0	0	0	0	0
Investering riolering 2026	2026	6.825	0	0	0	0	0
Investering riolering 2027	2027	6.500	0	0	0	0	0

<u>B. Gepland (aangepast planning)</u>								
<u>Investerings met een maatschappelijk nut</u>								
Bruggen stadskern	2025	1.066	0	0	27	27	26	
Vervangingsinvesteringen or 2024	2025	11.692	0	0	393	391	389	
Vervanging masten 2020	2025	229	0	0	6	6	6	
Vervanging armaturen 2019	2025	676	0	0	32	31	31	
Besch zielhorst en randenbroek 2019	2027	632	0	0	0	0	19	
Verharding schothorst zuid en noord 2020	2027	2.873	0	0	0	0	86	
Besch zielhorst en randenbroek 2020	2028	642	0	0	0	0	0	
Verharding schothorst zuid en noord 2019	2028	787	0	0	0	0	0	
<u>Investerings met een economisch nut</u>								
Investering riolering 2024	2025	6.687	0	0	0	0	0	
<u>C. Nieuw</u>								
<u>Investerings met een maatschappelijk nut</u>								
Vervangingsinvestering OR 2028	2028	10.000	0	0	0	0	0	
<u>Investerings met een economisch nut</u>								
CBA Renovatie Rijksmonument	2025	6.609	0	0	0	0	0	
Investering riolering 2028	2028	6.500	0	0	0	0	0	
Totaal 3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn		104.062	0	0	850	1.211	1.728	
Totaal Investerings 3. Programma Bedrijvigheid		104.062	0	0	850	1.211	1.728	
<u>4. Programma Bestuur</u>								
<u>4.1 Dienstverlening</u>								
Geen investeringen								
Totaal 4.1 Dienstverlening		0	0	0	0	0	0	
<u>4.2 Bestuur en regionale samenwerking</u>								
Geen investeringen								
Totaal 4.2 Bestuur en regionale samenwerking		0	0	0	0	0	0	
<u>4.3 Bedrijfsvoering</u>								
<u>A. Gepland (oorspronkelijk)</u>								
<u>Investerings met een economisch nut</u>								
Stadhuis nieuwbouw gebouw ***	2022-2025	98.665	0	213	493	2.467	2.457	
Stadhuis nieuwbouw inventaris ***	2024-2025	7.888	0	10	39	818	814	
inventaris algemene ruimten 2025	2025	178	0	0	1	19	19	
Investerings ICT - Infrastructuur	2025	2.059	0	0	10	457	455	
Investerings ICT - Werkplekken	2025	629	0	0	3	160	159	
Investerings ICT - Werkplekken	2026	2.155	0	0	0	341	505	

Investerings ICT - Infrastructuur	2027	122	0	0	0	0	31
<u>C. Nieuw</u>							
<u>Investerings met een economisch nut</u>							
Investerings ICT - Werkplekken	2028	629	0	0	0	0	0
Totaal 4.3 Bedrijfsvoering		112.325	0	223	547	4.261	4.440
Totaal Investerings 4. Programma Bestuur		112.325	0	223	547	4.261	4.440
<u>5. Programma Algemene dekkingsmiddelen</u>							
5.1 Financiën							
Geen investeringen							
Totaal 5.1 Financiën		0	0	0	0	0	0
Totaal Investerings 5. Programma Algemene dekkingsmiddelen		0	0	0	0	0	0
TOTAAL INVESTERINGEN		551.284	82.565	1.554	5.972	12.054	15.197

* De bruto Investerings betreft het vastgestelde kredietbedrag conform het Raadsbesluit.

** Begroting na wijziging is na verlaging van bijdrage derden

*** Enkele investeringen kennen een looptijd van meerdere jaren, dit vertaalt zich in oplopende kapitaallasten.

Uitgebreid overzicht ombuigingen

DEELPROGRAMMA'S OMGEVING	2025	2026	2027	2028	Ombuignr.
1.1 Energietransitie					
€ 210.000 bezuinigen op de uitvoeringsmiddelen van het programma Energietransitie.	0	210	210	210	001
TOTAAL 1.1	-	210	210	210	
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke ordening					
Verlagen budget vervangingsinvesteringen maatschappelijk vastgoed.	0	210	210	209	002
Vermindere beleidsmatige inzet t.b.v. grootstedelijke ontwikkeling, BOL, MIRT, U-Ned.	0	98	98	98	003
Verminderen van de beleidsmatige inzet tbv regionale samenwerking buitengebied, landelijk gebied.	0	98	98	98	004
TOTAAL 1.2	-	407	407	406	
1.3 Wonen					
Aanpassen budget woonruimteverdeling aan verwachte realisatie.	0	49	49	49	005
Beperken werkbudget Wonen.	0	145	145	145	006
TOTAAL 1.3	-	194	194	194	
1.4 Mobiliteit					
Vermindering van de in het Coalitieakkoord vrijgemaakte middelen voor het realiseren van de mobiliteitstransitie.	0	517	517	517	007
TOTAAL 1.4	-	517	517	517	
TOTAAL PROGRAMMA OMGEVING	-	1.328	1.328	1.327	

DEELPROGRAMMA'S SOCIAAL	2025	2026	2027	2028	
2.1 Zorg ondersteuning inclusie en vluchtelingen					
Besparen in de sociale basisinfrastructuur door het vergroten van effectiviteit en efficiënter werken op het gebied van preventie.	0	0	680	680	S01
Verminderde inzet wijkteams.	0	25	175	400	S02
Besparen door efficiëntere en effectieve maatwerkinzet Gemeentelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU).	0	0	250	350	S03
Transformatie van beschermd wonen naar beschermd thuis	0	1.150	1.150	1.150	S04
Eigen Bijdrage Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) toepassen conform wetsvoorstel.	0	300	300	300	S05
Minder budget voor jeugdhulp.	0	207	757	757	S06
Efficiëntere zorgadministratie en transformatie aanbod Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo); verlaging budget Wmo.	0	897	1397	1647	S07

Alcoholverslaafden in beschermd wonen opnemen.	0	200	200	200	S08
Beperken inzet Samen Veilig Midden Nederland.	0	0	140	290	S09
Minder subsidie voor activiteiten gericht op vergroten diversiteit en inclusie en het tegengaan van discriminatie.	0	43	43	43	S10
Overheveling besparing S14	0	670	0	0	S14
Herverdeling transformatie inkomensbeheer.	270	306	306	306	S.g
Het in 2026 en 2027 benutten van onderuitputting op enkele structurele budgetten in het programma Sociaal, die wij op basis van de huidige wet-en regelgeving en verdeelmodellen verwachten.	0	5.200	2.250	650	S19
TOTAAL 2.1	270	8.997	7.647	6.772	
2.2 Werk en inkomen					
Versoberen armoedebeleid (verlagen IIT, verminderen subsidie JSCF en schuldhulpverlening).	0	50	50	120	S12
Transformatie inkomensbeheer.	0	200	350	350	S.g
Herverdeling transformatie inkomensbeheer.	-270	-306	-306	-306	S.g
Verlagen budget bijstand en loonkostensubsidies (BUIG) en effect aanpak arbeidsmarktvraagstuk op uitkering en re-integratie; verlagen kosten personeel; effectiever inzetten sociale werkvoorziening.	0	2.426	3.211	3.771	S13
TOTAAL 2.2	-270	2.370	3.305	3.935	
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen					
Structurele besparing op onderwijshuisvesting door het verlengen van de realisatietermijn van het Integraal Huisvestings Plan (IHP).	0	0	670	670	S14
Verlagen van de ambities t.a.v. kansengelijkheid jeugd en versterken preventie jeugd.	0	0	0	200	S15
We stellen voor om een ombuiging van 345.000 euro door te voeren op de inzet van buurtsportcoaches in Amersfoort.	0	345	345	345	S16
We stellen voor om een ombuiging van 90.000 euro door te voeren op het communicatie- en evenementenbudget voor sport.	0	90	90	90	S17
We stellen voor een ombuiging van 150K door te voeren verdeeld over de subsidieregelingen activiteiten en investeringen sport en bewegen.	0	150	150	150	S18
Vergroten efficiëntie aanbod volwasseneducatie.	0	120	120	120	S.I
TOTAAL 2.3	-	705	1.375	1.575	
TOTAAL PROGRAMMA SOCIAAL	-	12.073	12.328	12.283	

DEELPROGRAMMA'S BEDRIJVIGHEID	2025	2026	2027	2028	
3.1 Economie					
Verminderde inzet op algemeen economisch beleid.	0	75	75	75	BH01
Minder inzet op Onderwijs Arbeidsmarkt.	0	35	35	35	BH02
Minder inzet op toeristisch beleid.	0	135	135	135	BH03
Verminderde inzet op economisch ecosysteem Earth Valley.	0	88	88	88	BH04
TOTAAL 3.1	-	333	333	333	
3.2 Kunst Cultuur en evenementen					
Tot en met 2026 worden de subsidies aan de Amersfoortse culturele basisinstellingen minder verhoogd dan zonder deze maatregel het geval zou zijn.	0	875	875	875	BH06
TOTAAL 3.2	-	875	875	875	
3.4 Sociale en fysieke veiligheid					
Stoppen met voorlichting aan het einde van het jaar op basisscholen rondom vuurwerk/de jaarwisseling.	11	11	11	11	BH07
Aanpassen afspraken met de Veiligheidsregio Utrecht (VRU).	502	502	502	502	BH08
TOTAAL 3.4	513	513	513	513	
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn					
*Afname rioolcalamiteiten door (nog meer) vervangen/renoveren van de riolering.	303	303	303	303	BH09
Het versneld verduurzamen van de openbare verlichting (RIB 2023-089).	78	185	192	198	B10
Bezuiniging van op budget dierenwelzijn (uitvoering maatregelen in openbare ruimte).	20	20	20	20	BH11
*Aanbestedingsvoordeel Cirkelwaarde, door afvalstromen te bundelen.	0	605	605	605	BH12
*Invoeren Diftar vanaf 2027 i.c.m. kostendekkende tarieven milieubrengstation en ophalen grofvuil en tuinafval vanaf 2026.	0	875	1.025	2.042	BH13.1
** Verlagen niveau wijkonderhoud, minder lichtmasten en minder speel- en sporttoestellen in combinatie met kostendekkende tarieven milieubrengstation en ophalen grofvuil en tuinafval	0	640	640	1.934	BH13.a
Ingroeipad besparingen	0	1.260	1.110	100	BH14
Corr. BH14 - Ingroeipad Besp. (Openbare verlichting)	-78	0	0	0	0
Corr. BH14 - Ingroeipad Besp. (Riolering)	-303	0	0	0	0
Corr. BH14 - Ingroeipad Besp. (VRU)	-179	0	0	0	0
TOTAAL 3.5	-462	1.465	1.322	318	
TOTAAL PROGRAMMA BEDRIJVIGHEID	51	3.186	3.043	2.039	

DEELPROGRAMMA'S BESTUUR	2025	2026	2027	2028	
4.1 Dienstverlening					
Afschaffen attenties Burgerzaken bij geboorte, trouwen/ PR en naturalisatie.	0	12	12	12	B01
Avondopenstelling Burgerzaken en raadsvergadering op dezelfde dag/avond laten plaatsvinden in een nieuw stadhuis.	0	10	20	20	B.a
Afschaffen 12 trotterborden bij de gemeenteraadsverkiezingen.	0	12	12	12	B02
Kosten voor naturalisatie (leges) toerekenen aan Burgerzaken en tegemoetkoming voor burger betalen uit vangnet Maatwerk (WIZ).	55	55	55	55	B04
Niet indexeren leefbaarheidsbudget (uitgaande van 4% indexering 2025 en 3% 2026).	11	20	20	20	B05
Beschikbaar stellen van een deel van de fondsen zoals bedoeld voor de Wet open overheid (Woo).	100	100	100	100	B06
Dienstverleningsovereenkomst (DVO) RUD met 5% naar beneden bijstellen.	120	120	120	120	B07
Stoppen met meesturen flyer bij aanslagoplegging.	5	5	5	5	B08
TOTAAL 4.1	291	334	344	344	
4.2 Bestuur en regionale samenwerking					
Van 7,6 wethouders in 2026 terug naar 6 (of 5) wethouders, en parallel daarmee ook 0,5 (of 1) adviseur strategie en 0,5 (of 1) bestuursadviseur communicatie.	0	179	483	483	B09
Ambitie "Goed samenspel en in gesprek" in alle portefeuilles zonder extra geld oppakken en de extra activiteiten te schrappen.	0	102	88	88	B10
Op alle begrotingsprogramma's is 4% ombuiging in kaart gebracht. Behalve op het budget van griffie (1.389 duizend), rekenkamer (161 duizend), ombudsman (37 duizend) en de raad zelf (2.172 duizend, waarvan 1.089 duizend voor maandelijkse raadsvergoeding).	PM	PM	PM	PM	B11
TOTAAL 4.2	-	281	571	571	
4.3 Bedrijfsvoering					
Bezuiniging op personeelslasten van bedrijfsvoeringsafdelingen (overhead).	0	1.362	1.362	1.362	B12
Diversen besparingen binnen het cluster IV op bestaande contracten en licenties.	600	650	600	600	B13
Versoberen representatie.	0	280	280	280	B14
Bezuiniging op het budget voor boventallig personeel en medewerkers die (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt zijn.	0	50	50	50	B15
Diverse ombuigingen op personele faciliteiten.	50	50	50	50	B16
20 procent bezuinigen op het opleidingsbudget voor medewerkers.	0	381	381	381	B17

Bezuiniging op het stimuleringsbudget voor het plaatsen van kandidaten binnen de wet Banenafpraak.	0	50	50	50	B18
TOTAAL 4.3	650	2.823	2.773	2.773	
TOTAAL PROGRAMMA BESTUUR	941	3.438	3.688	3.688	

DEELPROGRAMMA ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	2025	2026	2027	2028	
5.1 Financiën en belastingen					
Controle reclamebelasting door eigen mensen.	8	8	8	8	AD01
Verlaging proceskostenvergoedingen voor No Cure No Pay bureaus.	100	100	100	100	AD02
Ombuiging op taakstelling indexering.	0	164	274	274	AD03
Geleidelijke verhoging van de toeristenbelasting naar € 6,14 in 2027 (prijspeil 2024) naar een niveau van vergelijkbare, aantrekkelijke, steden.	500	700	850	850	AD.b
Verhogen tarieven OZBE(eigenaren) en OZBG (gebruikers) niet-woningen.	268	268	268	268	AD.c
Post onvoorzien vrijwel geheel afschaffen	0	100	100	100	AD.D
*** Verhoging van OZB als compensatie voor verlaging riool- en afvalstoffenheffing is meegeteld in programma 3. Bedrijvigheid in de voorstellen BH09, BH12 en BH13.1	303	1.783	1.933	2.950	
Overheveling besparing van 2025 naar 2026 (bedrijfsvoering)	-320	320	0	0	
Inzet ombuigingen van 2025 naar 2026	-365	365	0	0	
TOTAAL LASTEN VERLAGING/INKOMSTEN VERHOOGING	494	3.808	3.533	4.550	
TOTAAL OMBUIGINGEN	1.486	23.832	23.919	23.886	

* Hier wordt niet het saldo weergegeven maar de totale lastenbesparing. Het gaat om een lastenverlaging voor de rioolheffing, dit betekent dat de rioolheffing verlaagd moet worden met dit bedrag. Per saldo is dit daardoor geen besparing, maar dit geeft ruimte om de OZB te verhogen terwijl de gemiddelde lokale lasten gelijk blijven. De verhoging van de OZB met ditzelfde bedrag is opgenomen in het programma algemene dekkingsmiddelen.

** Een inhoudelijk besluit over ombuiging 13.1 diftar of 13.a verlagen wijkonderhoud volgt op een later moment. In de begroting hebben we conform Kadernota 2025-2028 ombuiging BH13.1 invoeren diftar financieel technisch verwerkt inclusief de daarmee samenhangende verhoging van de OZB. Dit in afwachting van een inhoudelijke keuze tussen deze twee ombuigingsmaatregelen.

*** Bedrag is al opgenomen in programma 3.5 en wordt daarom niet opgenomen in totaalstelling van programma 5.1.

Taakvelden

Conform het BBV zijn gemeenten verplicht om een 'Taakvelden overzicht bij de begroting te voegen. In dit overzicht is te zien hoe de baten en lasten verdeeld zijn over de door het Rijk voorgeschreven taakvelden. Deze taakvelden lopen door onze eigen programma's heen. Een één op één aansluiting is derhalve niet aanwezig. Uiteraard komen de herkenbare posten uit de taakvelden overeen met de posten zoals die in onze programmabegroting staan. Onderstaand het overzicht van de baten en lasten verdeeld over de voorgeschreven taakvelden.

Tabel: BT.01 Taakvelden

TAAKVELDEN		REKENING 2023	BEGROTING 2024	BEGROTING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
LASTEN							
0.1	Bestuur	-9.802	-9.874	-10.554	-10.295	-9.223	-9.223
0.10	Mutaties reserves	-14.129	-15.379	-19.744	-3.444	-444	-444
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-30.953	0	0	0	0	0
0.2	Burgerzaken	-7.911	-6.989	-7.281	-7.179	-7.163	-7.164
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-5.015	-4.701	-5.103	-5.609	-6.003	-6.714
0.4	Overhead	-68.636	-76.837	-78.429	-80.745	-77.169	-76.288
0.5	Treasury	-6.491	-216	-3.402	-631	-957	-486
0.61	OZB woningen	-1.753	-1.866	-1.823	-1.825	-1.833	-1.843
0.62	OZB niet-woningen	-964	-781	-816	-815	-820	-825
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	0	0	0
0.64	Belastingen overig	-227	-213	-222	-222	-224	-225
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	-119	-2.926	-2.300	-2.147	-6.376	-8.430
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-93	-200	-207	-207	-207	-207
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-11.488	-12.741	-12.741	-12.879	-13.025	-13.206
1.2	Openbare orde en veiligheid	-4.811	-5.670	-6.006	-6.008	-5.308	-5.363
2.1	Verkeer en vervoer	-30.766	-28.341	-29.641	-28.567	-29.408	-31.328
2.2	Parkeren	-4.674	-6.103	-6.153	-6.328	-6.351	-6.290
2.4	Economische havens en waterwegen	-279	-342	-363	-377	-378	-388
2.5	Openbaar vervoer	-955	-755	-764	-769	-775	-775
3.1	Economische ontwikkeling	-2.255	-2.945	-2.964	-2.804	-2.815	-2.815
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-10.684	-9.591	-19.906	-2.805	-2.151	-1.967
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-1.454	-1.499	-1.427	-1.414	-1.425	-1.425
3.4	Economische promotie	-271	-291	-296	-291	-295	-295
4.1	Openbaar basisonderwijs	-1.014	-1.539	-1.597	-1.594	-1.589	-1.589
4.2	Onderwijshuisvesting	-18.434	-21.523	-21.278	-21.508	-21.470	-22.163

4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-14.539	-15.870	-16.997	-16.494	-16.473	-16.273
5.1	Sportbeleid en activering	-6.097	-7.358	-8.726	-7.707	-6.860	-6.860
5.2	Sportaccommodaties	-10.773	-10.959	-9.735	-10.755	-10.801	-10.791
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-19.958	-20.908	-21.490	-21.206	-22.285	-23.354
5.4	Musea	-5.937	-6.401	-6.689	-6.649	-6.251	-6.243
5.5	Cultureel erfgoed	-483	-760	-786	-807	-807	-787
5.6	Media	-5.092	-5.317	-5.502	-5.499	-5.478	-5.364
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-18.139	-23.213	-24.322	-24.402	-21.159	-21.333
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-33.957	-21.190	-32.892	-28.733	-24.933	-25.043
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-19.131	-21.334	0	0	0	0
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	0	-1.030	-1.030	-1.030	-1.030
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	0	-22.785	-23.447	-23.362	-23.372
6.3	Inkomensregelingen	-92.436	-76.946	-84.813	-84.194	-82.875	-82.189
6.4	WSW en beschut werk	-17.400	-19.326	-17.425	-16.628	-15.621	-14.689
6.5	Arbeidsparticipatie	-9.112	-12.614	-12.300	-9.594	-9.496	-9.075
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	-8.314	-10.622	0	0	0	0
6.60	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	0	0	-9.390	-9.043	-8.914	-8.810
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0	0	0
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	0	0	-14.008	-14.116	-13.861	-13.766
6.712	Begeleiding (WMO)	0	0	-8.210	-7.403	-8.431	-9.311
6.714	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	0	0	-88	-88	-85	-85
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	-11.493	-12.570	0	0	0	0
6.71b	Begeleiding (WMO)	-7.799	-9.181	0	0	0	0
6.71c	Dagbesteding (WMO)	-2.582	-3.986	0	0	0	0
6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-2.302	-2.207	0	0	0	0
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-73	0	0	0	0	0
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	-6.731	-12.985	0	0	0	0
6.72b	Jeugdhulp behandeling	-25.023	-23.386	0	0	0	0
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	-1.804	-1.188	0	0	0	0
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	-2.342	-2.639	0	0	0	0
6.73a	Pleegzorg	-2.877	-2.826	0	0	0	0
6.73b	Gezinsgericht	-231	-236	0	0	0	0
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	-6.437	-5.981	0	0	0	0
6.74a	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-535	-576	0	0	0	0
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-5.230	-3.901	0	0	0	0
6.74c	Gesloten plaatsing	-3.170	-3.150	0	0	0	0
6.752	Jeugdhulp ambulante regionaal	0	0	-30.192	-18.723	-18.786	-18.786

6.753	Jeugdhulp ambuland landelijk	0	0	-2.544	-2.561	-2.561	-2.561
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	0	-23.162	-23.254	-22.999	-22.999
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	0	-880	-886	-886	-886
6.791	PGB Wmo	0	0	-2.373	-2.348	-2.310	-2.292
6.792	PGB Jeugd	0	0	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
6.81	Ge-escaleerde zorg 18+	57	0	0	0	0	0
6.811	Beschermd wonen (Wmo)	0	0	-23.677	-20.881	-25.317	-27.036
6.812	Maatschappelijke - en vrouwenopvang (Wmo)	0	0	-16.570	-13.892	-14.057	-14.096
6.81a	Beschermd wonen (WMO)	-18.586	-31.342	0	0	0	0
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-12.052	-15.090	0	0	0	0
6.82	Ge-escaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0	0
6.821	Jeugdbescherming	0	0	-7.018	-7.062	-6.918	-6.768
6.822	Jeugdreclassering	0	0	-134	-130	-126	-126
6.82a	Jeugdbescherming	-4.754	-6.603	0	0	0	0
6.82b	Jeugdreclassering	-110	-122	0	0	0	0
6.91	Coördinatie en beleid Wmo	0	0	-6.531	-6.273	-6.247	-6.247
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	-3.090	-2.861	-2.807	-2.807
7.1	Volksgezondheid	-7.634	-7.790	-9.257	-9.253	-8.791	-8.810
7.2	Riolering	-10.974	-11.617	-11.891	-12.343	-12.451	-12.569
7.3	Afval	-16.510	-19.445	-19.304	-18.492	-18.556	-17.771
7.4	Milieubeheer	-10.839	-17.553	-18.070	-15.440	-13.203	-13.210
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-5.059	-5.081	-5.428	-5.466	-5.464	-5.649
8.1	Ruimte en leefomgeving	-7.521	-7.372	-8.282	-8.926	-9.192	-10.682
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-33.708	-30.047	-21.994	-59.584	-24.314	-15.735
8.3	Wonen en bouwen	-10.194	-9.767	-9.733	-9.107	-9.084	-9.108
TOTAAL LASTEN		-711.059	-710.780	-752.333	-725.742	-680.200	-677.972

TAAKVELDEN		REKENING 2023	BEGROTING 2024	BEGROTING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
BATEN							
0.1	Bestuur	1.054	482	946	944	945	945
0.10	Mutaties reserves	40.874	38.238	39.703	21.110	17.368	20.035
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0
0.2	Burgerzaken	2.402	2.801	2.899	2.899	2.956	2.957
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	2.589	1.887	2.011	2.073	2.073	2.073
0.4	Overhead	18.074	17.651	18.332	17.980	17.979	17.980
0.5	Treasury	7.403	4.763	5.336	2.527	2.392	2.361
0.61	OZB woningen	29.956	31.806	33.059	31.901	32.371	30.820
0.62	OZB niet-woningen	24.483	25.728	27.813	31.188	31.287	33.042
0.63	Parkeerbelasting	2.835	3.960	3.810	5.985	7.746	9.088
0.64	Belastingen overig	1.950	1.543	1.597	1.597	1.597	1.597
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	370.138	402.191	414.617	387.920	384.158	387.256
0.8	Overige baten en lasten	750	0	0	0	0	0
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	21	8	8	8	9	9
1.2	Openbare orde en veiligheid	560	469	472	468	474	475
2.1	Verkeer en vervoer	3.808	2.712	2.642	2.685	2.682	2.680
2.2	Parkeren	1.037	1.046	1.082	1.082	1.082	1.082
2.4	Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	314	69	71	71	71	71
3.1	Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0	0
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	10.847	9.591	19.906	2.805	2.151	1.967
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	557	581	602	602	602	602
3.4	Economische promotie	660	630	1.152	1.352	1.502	1.502
4.1	Openbaar basisonderwijs	13	12	12	12	12	12
4.2	Onderwijshuisvesting	3.737	3.007	3.113	3.113	3.113	3.113
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	8.110	7.421	8.292	8.292	8.292	8.292
5.1	Sportbeleid en activering	1.129	35	800	755	36	36
5.2	Sportaccommodaties	4.118	3.970	2.935	2.948	2.947	2.947
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	4.440	4.364	4.891	4.891	4.891	4.891
5.4	Musea	413	540	546	547	549	549
5.5	Cultureel erfgoed	8	0	0	0	0	0
5.6	Media	0	0	0	0	0	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	586	30	30	30	30	30

6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	20.993	480	10.274	6.073	2.792	2.792
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	33	25	0	0	0	0
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	0	0	0	0	0
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	0	26	26	26	26
6.3	Inkomensregelingen	55.032	52.785	59.068	60.667	60.667	60.167
6.4	WSW en beschut werk	12	1.005	11	11	11	11
6.5	Arbeidsparticipatie	3.218	29	30	30	30	30
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	1.268	1.456	0	0	0	0
6.60	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	0	0	619	619	619	619
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0	0	0
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.712	Begeleiding (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.714	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	0	0	0	0	0	0
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	42	15	0	0	0	0
6.71b	Begeleiding (WMO)	113	8	0	0	0	0
6.71c	Dagbesteding (WMO)	148	27	0	0	0	0
6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	705	8	0	0	0	0
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0	0
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	90	10	0	0	0	0
6.72b	Jeugdhulp behandeling	175	10	0	0	0	0
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	12	10	0	0	0	0
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	14	7	0	0	0	0
6.73a	Pleegzorg	8	7	0	0	0	0
6.73b	Gezinsgericht	8	7	0	0	0	0
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	22	7	0	0	0	0
6.74a	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	13	10	0	0	0	0
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	156	25	0	0	0	0
6.74c	Gesloten plaatsing	8	7	0	0	0	0
6.752	Jeugdhulp ambulantly regionaal	0	0	0	0	0	0
6.753	Jeugdhulp ambulantly landelijk	0	0	0	0	0	0
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	0	0	0	0	0
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	0	0	0	0	0
6.791	PGB Wmo	0	0	239	2.285	2.285	2.285
6.792	PGB Jeugd	0	0	0	0	0	0
6.81	Ge-escaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0	0
6.811	Beschermd wonen (Wmo)	0	0	0	0	0	0
6.812	Maatschappelijke - en vrouwenopvang (Wmo)	0	0	53	53	53	53

6.81a	Beschermd wonen (WMO)	105	40	0	0	0	0
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	138	51	0	0	0	0
6.82	Ge-escaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0	0
6.821	Jeugdbescherming	0	0	11	11	11	11
6.822	Jeugdreclassering	0	0	11	11	11	11
6.82a	Jeugdbescherming	12	11	0	0	0	0
6.82b	Jeugdreclassering	12	11	0	0	0	0
6.91	Coördinatie en beleid Wmo	0	0	674	674	674	674
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	146	146	146	146
7.1	Volksgezondheid	897	4	513	302	4	4
7.2	Riolering	15.559	16.528	16.939	17.347	17.513	17.774
7.3	Afval	25.015	26.570	26.659	25.677	25.795	25.080
7.4	Milieubeheer	3.506	2.628	5.230	3.330	2.630	2.630
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	6.202	6.371	6.519	6.512	6.571	6.763
8.1	Ruimte en leefomgeving	3.137	1.314	1.325	1.325	1.325	1.325
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	26.203	29.508	20.936	58.526	23.256	14.677
8.3	Wonen en bouwen	5.342	6.271	6.375	6.332	6.467	6.483
TOTAAL BATEN		711.059	710.780	752.333	725.742	680.200	677.972

Verplichte BBV Indicatoren

Gemeenten zijn verplicht om alle BBV indicatoren op te nemen in de begroting. Een deel van de BBV-indicatoren sluit goed aan bij de doelstellingen van de gemeente Amersfoort en zijn opgenomen in de programma's en paragrafen. In deze bijlage zijn alle indicatoren die verplicht zijn vanuit het BBV opgenomen, ongeacht of deze aansluiten bij de doelen van de gemeente Amersfoort. Voor de BBV indicatoren waar wij niet op sturen zijn geen uitgebreide toelichtingen opgenomen en geen streefcijfers geformuleerd.

% Functiemenging

Realisatiecijfers:

2020	2021	2022	2023
57,5	57,6	58	58,3

Bron: Lisa

% niet-wekelijkse sporters

Realisatiecijfers:

2020	2021	2022	2023
		37,5	

Bron: GGD

% voortijdig schoolverlaters

Realisatiecijfers:

2020	2021	2022	2023
1,8	1,6	2,4	2,3

Bron: DUO

% werkloze jongeren

Realisatiecijfers:

2020	2021	2022	2023
3	2	2	

Bron: Verwey Jonker Instituut

Aandeel Jongeren met Jeugdbescherming

Realisatiecijfers:

2020	2021	2022	2023
	1	1	1

Bron: CBS

Aandeel jongeren met Jeugdreclassering

Realisatiecijfers:

2020	2021	2022	2023
	0,4	0,3	0,3

Bron: CBS

Aandeel kinderen in uitkeringsgezinnen

Realisatiecijfers:

2020	2021	2022	2023
5	5	5	

Bron: Verwey Jonker Instituut

Aantal banen per 1000 inwoners van 15 t/m 64 jaar (woonwerkbalans)

Realisatiecijfers:

2020	2021	2022	2023
874	891	912	918

Bron: Lisa, bewerking O&S

Aantal kilogram restafval per inwoner per jaar

Realisatiecijfers:

2020	2021	2022	2023
190	174	160	162

Bron:

Aantal vestigingen (per 1000 inwoners van 15 t/m 64 jaar)

Realisatiecijfers:

2020	2021	2022	2023
172,3	180,2	191,1	201,9

Bron: Lisa

Absoluut verzuim

Realisatiecijfers:

2020	2021	2022	2023
------	------	------	------

	2,6	3,7	12,6	12,7
Bron:	DUO			

Apparaatskosten per inwoner

Realisatiecijfers:

	2020	2021	2022	2023
	588	609	647	718

Bron: Gemeente Amersfoort

Bezetting in fte per 1000 inwoners

Realisatiecijfers:

	2020	2021	2022	2023
	6,3	6,2	6,4	6,8

Bron: Gemeente Amersfoort

Cliënten met een maatwerkarrangement WMO (per 10.000 inwoners)

Realisatiecijfers:

	2020	2021	2022	2023
	660	650	640	630

Bron:

Demografische druk in %

Realisatiecijfers:

	2020	2021	2022	2023
	65,9	65,6	65,3	65,1

Bron: CBS

formatie in fte per 1000 inwoners

Realisatiecijfers:

	2020	2021	2022	2023
	6,55	6,5	6,6	7,2

Bron:

Gemiddelde WOZ-waarde (x €1000,-)

Realisatiecijfers:

2020	2021	2022	2023
306	330	367	432

Bron: Gemeente

Geweldsmisdrijven (per 1000 inwoners)**Realisatiecijfers:**

2020	2021	2022	2023
3,5	3,3	3,7	3,4

Bron: CBS

Hernieuwbare elektriciteit (%)**Realisatiecijfers:**

2020	2021	2022	2023
10,8	13,1	21,4	

Bron: Klimaatmonitor Rijkswaterstaat

Jongeren met delict voor de rechter**Realisatiecijfers:**

2020	2021	2022	2023
1	1	1	

Bron: Verwey Joncker Instituut

Jongeren met jeugdhulp (aandeel jongeren tot 18 jaar)**Realisatiecijfers:**

2020	2021	2022	2023
	14,3	15,3	15,4

Bron:

Kinderen in uitkeringsgezin**Realisatiecijfers:**

2020	2021	2022	2023
5	5	5	

Bron:

Kosten inhuur externen als % van de totale loonsom

Realisatiecijfers:

2020	2021	2022	2023
22	21	20,7	20,4

Bron: Gemeente Amersfoort

Lopende re-integratievoorzieningen (per 10.000 inwoners van 15-64 jaar)

Realisatiecijfers:

2020	2021	2022	2023
242,6	240,4	230,4	238,1

Bron:

Netto arbeidsparticipatie

Realisatiecijfers:

2020	2021	2022	2023
73,8	73,3	75,9	76,4

Bron:

Nieuwbouw (per 1.000 woningen)

Realisatiecijfers:

2020	2021	2022	2023
12,9	15,1	9,6	9,7

Bron: BAG; bewerking O&S

Overhead in % van de totale lasten

Realisatiecijfers:

2020	2021	2022	2023
6,8	7,5	7,3	7,6

Bron: Gemeente Amersfoort

Personen met een bijstandsuitkering (per 1000 inwoners)

Realisatiecijfers:

2020	2021	2022	2023
------	------	------	------

570,3	433,4	362,5	350,6
Bron:			

Personen met een bijstandsuitkering per 1000 inwoners

Realisatiecijfers:			
2020	2021	2022	2023
57	43		
Bron: CBS - Participatiewet			

Relatief verzuim

Realisatiecijfers:			
2020	2021	2022	2023
16	16	25	27
Bron: DUO			

Totaal van misdrijven per 1.000 inwoners

Realisatiecijfers:			
2020	2021	2022	2023
46,6	40,1	44,7	47,3
Bron: Politie, BVH			

Totaal woninginbraken (per 1.000 inwoners)

Realisatiecijfers:			
2020	2021	2022	2023
2,6	1,3	1,4	1,2
Bron: Politie, BVH			

Vernielingen en beschadigingen (per 1000 inwoners)

Realisatiecijfers:			
2020	2021	2022	2023
6,5	6,8	6,7	7,4
Bron: CBS			

Verwijzingen Halt (per 10.000 jongeren van 12 t/m 17 jaar)

Realisatiecijfers:

	2020	2021	2022	2023
	10	5	7	7
Bron:	Bureau Halt			

Winkeldiefstallen (per 1000 inwoners)

Realisatiecijfers:

	2020	2021	2022	2023
	2,5	2,1	3	2,9
Bron:	CBS			

Woonlasten eenpersoons huishoudens

Realisatiecijfers:

	2020	2021	2022	2023
	733	872	897	946
Bron:	Gemeente			

Woonlasten meerpersoons huishoudens

Realisatiecijfers:

	2020	2021	2022	2023
	773	872	994	1049
Bron:	Gemeente			

Verklarende woordenlijst

• ABC-scholen	Amersfoortse Brede Combinatie
• AED	Automatische Externe Defibrillator
• AiC	Amersfoort in C
• AOW	Algemene Ouderdomswet
• ARBO	Arbidsomstandigheden
• ASV	Algemene Subsidieverordening
• AVU	Afvalverwijdering Utrecht
• BAG	Basisregistraties Adressen en Gebouwen
• BBP	Bruto Binnenlands Product
• BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
• BGE	Basisgeluidsemissie
• BKR	Bureau Krediet Registratie
• BKWI	Bureau ketenregistratie werk en inkomen
• BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
• BO	Bestuurlijk Overleg
• BOK2	Bestuursovereenkomst (Planstudie Hoevelaken)
• BO-MIRT	Bestuurlijk Overleg dat rijk en regio hebben over het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
• BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
• BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten
• BV	Besloten Vennootschap
• BVC	Boomveiligheidscontrole
• BVH	Basisvoorziening Handhaving
• BVO	Bruto-vloeroppervlakte
• BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
• CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
• CBA	Crematorium en Begraafplaatsen Amersfoort

• CBS	Centraal Bureau voor Statistiek
• CDOKE	Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid
• CJIB	Centraal Justitieel Incassobureau
• CO2	Koolstofdioxide (broeikasgas)
• COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
• COA	Centraal Orgaan Opvang asielzoekers
• CPB	Centraal Planbureau
• CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
• CSDDD	Corporate Sustainability Due Diligence Directive-richtlijn
• CSRD	Corporate Sustainability Reporting Directive
• DAEB	Diensten van Algemeen Economisch Belang
• DIFTAR	Gedifferentieerde tarieven
• DOP	Dienst Ondersteuningsplan
• DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
• DVM	Dynamisch Verkeersmanagement
• DVO	Dienstverleningsovereenkomst
• ECB	Europese Centrale Bank
• EMU	Economische en Monetaire Unie
• ESG	Environmental, Social en Governance
• ESRS	European Sustainability Reporting Standards
• Fte	Fulltime Equivalent
• G40	Netwerk van 40 (middel)grote steden (excl. de vier grootste steden)
• GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
• GFT	Groente, Fruit en Tuinafval
• GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
• GGDrU	Gemeentelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht
• GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
• GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio

• GIR	Gemeentelijk Incidenten Register
• GR	Gemeenschappelijke Regeling
• GREX	Grondexploitatie
• GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
• GSVA	Gehandicapten Sportvereniging Amersfoort en omstreken
• GWW	Grond-, weg- en waterbouw
• HBO	Hoger beroepsonderwijs
• HIOR	Handboek Inrichting Openbare Ruimte
• HOF	Wet Houdbare Overheidsfinanciën
• HRM	Human Resource Management
• ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
• IHKV	In het kader van
• IHP	Integraal Huisvestings Plan
• IIT	Individuele Inkomstentoeslag
• IPCC	Intergovernmental Panel on Climate Change
• ITS	Integrale Toegankelijkheid Standaard
• IV	Informatievoorziening
• IZA	Integraal Zorgakkoord
• JSCF	Jeugdfonds Sport & Cultuur
• KCC	Klant Contact Centrum
• KPI	Kritieke prestatie-indicatoren
• LCA	Levenscyclusanalyse
• LHBTIQ+	lesbisch, homoseksueel, biseksueel, transgender, intersekse, queer en asexueel
• LKS	Loonkostensubsidie
• LTA	Landelijk Transitiearrangement
• MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
• MFA	Multifunctionele Accommodaties
• MFC	Multifunctioneel Centrum

• MJOP	Meerjaren Onderhoudsplan
• MKB	Midden- en Kleinbedrijf
• MKI	Milieu Kosten Indicator
• MPG	Meerjarenprogramma Grondexploitaties
• MRU	Metropoolregio Utrecht
• MUS	Meetnet Urbane Soorten
• MVOI	Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen
• NO2	Stikstofdioxide
• NCNP	No-cur-no-pay
• NIP	Nationaal Isolatieprogramma
• NPO	Nationaal Programma Onderwijs
• NS	Nederlandse Spoorwegen
• NSVV	Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde
• NV	Naamloze Vennootschap
• O&S	Onderzoek en Statistiek
• OAR	Omgevingsadviesraad
• OBV	Ontwikkelingsbedrijf Vathorst
• OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
• ODRU	Omgevingsdienst Regio Utrecht
• OKO	Opgroeien in Kansrijke Omgeving
• OPK	Oud Papier en Karton
• OR	Openbare Ruimte
• OSJ	Onderwijs met Specialistische Jeugdzorg
• OV	Openbaar vervoer
• (H)OV	Hoogwaardig Openbaar Vervoer
• OW	Omgevingswet
• OZB	Onroerendezaakbelasting
• OZBE	Onroerendezaakbelasting Eigenaren

• OZBG	Onroerendezaakbelasting Gebruikers
• P&R	Park & Ride
• PM10	Fijnstof
• PM2,5	Fijnstof (deeltjes kleiner dan 2,5 micrometer doorsnee)
• PMD	Plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankkartons
• PO	Primair onderwijs
• POK	Praktijkovereenkomst
• PPS	Publiek-Private Samenwerking
• PRT	Provinciale Regietafel Migratie en Integratie
• REA	Regionale Economische Agenda
• RES	Regionale Energiestrategie
• RIB	Raadsinformatiebrief
• RIONED	Een stichting die stimuleert dat ervoor voor de riolering en water wordt gezorgd in elke stad in Nederland
• RISA	Ruimtelijke Investeringsstrategie Amersfoort
• RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne
• RO	Ruimtelijke Ordening
• ROM	Regionale Ontwikkelingsmaatschappij
• ROVA	Regionaal Orgaan Verwijdering Afvalstoffen
• RSV	Reserve Stedelijke Voorzieningen
• RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
• RVO	Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland
• RWA	Regionaal Sociaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort en omgeving
• RWZI	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
• SAAS	Software as a Service
• SD	Sociaal Domein
• SKB	Schatkistbankieren
• SLA	Schone Lucht Akkoord
• SPUK	Specifieke Uitkeringen

• SRO	Sport, recreatie en onderwijs
• SVB	Sociale Verzekeringsbank
• SW	Sociale werkvoorziening
• TB	Thuisbegeleiding / Tussenbalans
• TOP	Toeristisch Overstappunt
• TSH	Toekomst Stadhuis
• UPJO	Uitvoeringsprogramma Jeugd en Onderwijs
• UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
• VERDER	Samenwerking van gemeenten, provincie en het rijk om de bereikbaarheid van de regio Midden-Nederland te verbeteren
• VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
• VO	Voortgezet Onderwijs
• VOF	Vennootschap onder firma
• VPB	Vennootschapsbelasting
• VRI	Verkeersregelinstallatie
• VRU	Veiligheidsregio Utrecht
• VTH	Vergunningen, Toezicht en Handhaving
• VVT	Verpleeg- en Verzorgingshuizen, Thuiszorg
• WACC	Weighted Average Cost of Capital
• Wet FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
• WHO	World Health Organization (Wereldgezondheidsorganisatie)
• WKB	Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen
• Wlz	Wet landurige zorg
• Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
• Woo	Wet Open Overheid
• WOZ	Waardering Onroerende Zaken
• WSNP	Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen
• WSW	Wet Sociale Werkvoorziening

